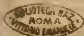

[redacted]

Hoc in uolumine cõtinentur auctores Infraſcripti.

Probi inſtituta artium

Maximi Victorini de quantitate ſyllabarum

Donati prima ars

Seruius ad Albinum de naturis ultimarum

Sergius in artem Donati primam.

Attilius Fortunatianus de metris Horatianis

Donatiani generis eiuſdem fragmentum

Item Cæſii Baſſi

Terentianus

Beda

INDEX OPER.

FINIS.

A. IANVS PARRHASIVS . M . ANTONIO CVSANO MEDIOLANENSI PATRICIO . S . D .

q

Vom præcipuo naturæ quodam munere : ſex annoꝝ puer:
id ætatis:quam plures ad diſcendum putant intempeſtiuã:
ſtudiis liberalibꝰ ita uaces:ut natu grandioꝝ pauci:æqualiũ
tuorum nemo:pro mea erga Clariſſimã domum ueſtram fa
ctusꝰ obſeruantia uideor:& ea quam ſuſtineo perſona:ſiqd
ad animi tui cultum contulero. Non tam quod annis admodum tenellis:q̃
quod indoli conueniat æuo maturiori. Das operam tu quidem ſedulam do
meſtico præceptori Hyacintho Arpinati iuueni perq̃ docto:mihiq; non mi
nus ingenii morumq; gratia caro:q̃ q̄ aſſiduus auditor officioſe me colit. Is
uelo remoq;(ut dicitur)ad bonam frugem te ducit : breui perducturus ut
ſpero. Nam dexteritas in eo tradendi ſingularis: in te docilitas eſt prope di
uina:factiq; dimidium qui cæpit habet:ut Academiæ ſummus antiſtes affir
mat Plato:noſterq;:poſt eum:canit Horatius. & tibi(ſi cum annis eruditio
nem componas)plus certe ſpacii decurſum eſt;q̃ reſtat a fronte. Quoniã
uero fundamentis rite iactis:ad poetas & oratores proximꝰ erit gradus:nec
hos(ut Thraſymachi: Ciceronis omniumq; Rhetorum fert opinio)citra
pedum dimenſionem quis attingere poteſt: Ea propter accuratiſſimi gram
matici Probi inſtituta artium (Sic.n.libro titulum fecit) quæq; Maximus
Victorinus & alii:quorum ſubieci nomina:paris argumẽti cõmentaria ſcri
pſerunt:ad te miſi.cum Cæſii Baſſi de Metris Horatianis opuſculo:uetuſta
tis iniuria mutilato. quod accidere neceſſe fuit:& eoꝝ(quos dixi)plæriſq;.
quippe quorum uix e media Bibliothecarũ ſtrage:quã geticus dedit furor:
unicum quod extabat exemplar:erutum ſit . auxilio Patris Ampliſſimi Ste
phani Poncherii lutecię pariſiorũ pontificis: ĩdulgẽtiſſimiq; mei patroni.
quem quom nulla remotior lateat diſciplina: bonaſq; foueat artes:ut q ma
xime:nõ dubito:qn tot aureas lucubratiões:eius auſpiciis ab ĩteritu uindica
tas:oĩbus pdeſſe uelit:& potiſſimũ tibi:quẽ diu noctuq; ſcit:ad arduũ uir
tutis iter anhelare . proq; iure collegii:quo ſanctiſſimi ſenatꝰ inſubriũ prin
ceps:ornatiſſimo primarioq; ſenatori tuo parẽti cõiunctꝰ eſt:ingẽti fauore
pſequitur.amat.n.uel in hoſte uirtutem: ſed in ſuis optat ẽt & amplificat.
Habebis igiť:ingenue puer:hos Authorũ Theſauros:annis abhinc ampliꝰ
mille defoſſos:a nobis in lucẽ ueluta poſtliminio mortis extractos: qbꝰ(in
ſuo genere)nec elegãtius:nec uberiꝰ:nec diſtinctiꝰ:apud nos aliud iueniť.

In iis adolescétiæ tyrocinia deponas. Hinc ad eloquētiæ paternæ dec⁹ aspi ra: p oĩa toti⁹ Italiæ subsellia celeberrimæ: enitere: labora: cōtende: ne tantæ dignitatis: humani diuiniq; iuris cōsultissimi: Hieronymi Cusani pr̄is tui: dissimilis appareas. Hūc tibi cōsumatæ uitæ magistrū præponas ad imitā dū. Nec adeo te beatū fore credas: q̄ amplissimū patrimoniū: q̄ q̄ æternā nominis sui memoriam tibi relinquet. Illud. n. Fortunæ subiacet: cuius: in utrāq; partē: uarietatis: euidétissima nobis documēta: secula nostra suppe ditāt: Hæc ubi semel eē tua cœpit: obita quoq; die ppetuo cōitatur. Opta bilius itaq; magisq; expetendū. ut pr̄is laudi respōdeas: ac in eligēdis sapiē tiā: in cōsultandis prudentiā: in rebus gerendis consilium: in iure dicundo æquitatem: in sacris colendis pietatem: cæteraq; eius animi bona: maiora q̄ quæ uel nostra: uel alterius oratio consequi ualeat: tibi compares. Hoc ita cōtinget: si qua cœpisti recta perges: nec auersam philosophiæ monitis aurem præbueris: itaq; statues illustrem generis splendorem: maximos cen sus: formæ præstantiā: corporis & animi dotes i te summas: ab Diis immor talibus ad hōesta pulcherrimaq;: nō ad uoluptatū fomēta: nec ad illecebras huius sceleratæ (quod Persius inquit) pulpæ: tibi datas. Id quod te factuꝝ confido. Nā nescio quid ingens de te polliceris: ut magis placanda sit inui dia: q̄ uerendū ne a maioribus aut a teipso desciscas. Vale.

Probi instituta artium.

Maximi Victorini de quantitate syllabarum.

Donati prima Ars. unde testimoniū citat Fannius in ponderib⁹ & mēsuris.

Seruius ad Albinum de naturis ultimarum.

Sergius in Artem Donati primam.

Atilius Fortunatianus de Metris Horatianis.

Donatiani generis eiusdem fragmentum.

Item Cæsii Bassi: qui cum Persio poeta coniunctissime uixit. quiq; solus apud nos omnium lyricorum (post Horatium) legi dignus a Quintiliano iudicatur.

Accedet iis & Terentian⁹: quē Seruius legit & Augustinus: ut iusti magni tudo uoluminis accrescat: nostræq; religionis author Beda: propter Sedu lium Prudentiumq; Christianos poetas: a nobis nuper editos.

CVM PRIVILEGIO.

PROBI GRAMMATICI : INSTITVTA ARTIVM. AD CAELESTINVM.

Ccipe nostra tuis audacibus edita iussis
Cælestine potens:& mentibus insere dicta.
a Quo cumulante mihi semper fortuna fauore.
Haud inuita dedit sese comitante benigno
Quem superi uoluere uirum:mihi condere famam.
Ausus enim incipio (quoniam tua iussa fatigant)
Tempora uel numeros uerborum & cōmata uerbis
Vt possum monstrare meis. licet alta subire
Mens humilis uetet:& res metrica fortius arcet.
Aptius esse tamen conantes iussa fatemur
Arta subire nimis:quam uoce animoqꝫ silere.

DE ELEMENTIS LITTERARVM.

l Itterarum elementa tria sunt:quæ planius genera memoramus. unum uocalium: alterum semiuocalium:postremum mutarum. elementū uocalium litterarū quibus ex uocalitate inditum nomen est: apud nos quinqꝫ litteris cōtinetur: apud græcos septem. harū illi aliquas & corripiunt & producunt:aliquas semper longas semper breues habent. nos uero quoniā numero sumus exigui uocalium litterarum: pro natura uniuscuiusqꝫ syllabæ easdem corripere & producere possumus. sunt autem hæ. a.e.i.o.u. his quæcūqꝫ syllaba aut singularibus constat. ut A uirgo infelix. & o dea. aut adhærentibus ex qualibet parte consonantibus ut ne pete connubiis natam. et en quid ago? aut duplicatis uocalibus quod græci diphthōgon uocant. interdū sine aliqua cōsonante. ut oenotrii coluere uiri. aliquando procedētibus cōsonantibus ut præterea genus. aut interdū cōsequētib. ut æstatē increpitans serā. Elementum semiuocaliū septem litteris constat quæ p se quidē proferri singulæ possunt sine uocali tamē per se syllabā facere nequeunt. Ideoqꝫ semiuocales dictæ. quod per se proferantur uocalitatis nomē attingūt. quod per se syllabam nō faciāt mutis similes inueniunt. sunt aūt numero septem. f.l.m.n.r.s.x. Elementū mutaꝝ litterarū nouem litteris constat. q̄bus ex natura suum uocabulū cessit. Ideo.n. mutæ dicunt

Litteraꝝ genera.
Vocales quot & unde.
Vocales apud nos oēs dichronæ.
A uirgo.
Semiuocales quot & q̄
Mutæ quot & unde.

quoniam per uocales litteras pronūciantur: neq̄ ēt per se syllabam facere possunt: sunt autem numero nouem. b. c. d. g. h. K. p. q. t. harū omnium diuersi elementi litterarum uim naturam per ordinem memorabo.

De uocalibus litteris.

Vocaliū natura. O. Vocales littere quinq̄ sunt. ex his omnibus o littera specialem continet rationem. & ω græcam semper productā non tamen plenius imitat̄: nam & si naturaliter breuis fuerit. pro lōga poni potest. in ultima dūtaxat syllaba sæpe contingit quibuscunq̄ partib⁹ orationis: in nominibus masculinis & femininis casu noīatiuo recte o littera ꝓducitur: quia & in genetiuo singulari producta est. ut Cato. & ratio ut quis te magne Cato tacitum. ut arduus arma tenens non te rationis egentē. Lucan. uero breuem posuit o syllabā superioris noīs: ut Arcano sacras reddit Cato pectore uoces. hic eam quoniā ultima syllaba pedis est: uidetur corripuisse ille quoniā nō solū pedi faciat caput: Sed etiā quod manifeste longa sit produxit. At in hoc nomine uirgo uirginis ubi manifestæ breuis est. quoniā genetiuo deficit. queādmodū eā longā ponent uerg. in hoc uersu. hunc mihi da propriū uirgo sata nocte laborē: nisi eam pro longa poni posse secundū eius litteræ naturā sciret. nō quod initiū pedi faciat ut quibusdā placet. In uerbis quoq̄ licet breuis sit pro lōga pōitur. ut en quid ago: lustra domosq̄ traho ne uerearis: ergo hanc uocalē ultimā uerbi nō pedis: in qualibet parte orationis producere.

(margin: Cato / Ratio / Virgo)

A finalis / E finalis / I consonās / V consonās: A autē & e naturā suæ uocalitatis: siue correptæ siue productæ custodiūt duæ uero i & u nunc uocales nūc pro consonantibus ponuntur ea ratione si eas præcedētis aut uocalis aliqua de supioribus cōsequatur: ut inueni germana uiam. aut harū duarū de quib⁹ agimus alteram ꝑcedentē qualibet fuerit alterā consecuta. ut tum iuno omnipotens. & altius ad uiuum persedit: nec imerito prior a posteriore cōprimitur nisi quia facultas obruendi precedentem a tergo insidiantibus exhibetur. Præterea uim naturamq̄ i litteræ uocalis plenissime debemus cognoscere quod duarū interdū loco cōsonantium ponatur. hanc. n. ex suo numero uocales duplicē litteram mittūt: ut cetera elementa litterarū singulas duplices mittunt: de quibus suo disputabim⁹ loco: illa ergo rōne i littera duplicem sonū designat: una q̄uis figura forma sit. si undiq̄ fuerit cincta uocalibus ut acerrimus Aiax: & aio te Aeacida romanos uincere posse.

(margin: Insidiæ a tergo. / I duplex.)

De semiuocalibus.

Semiuocalium natura. Semiuocales litteræ septē sunt. f. l. m. n. r. s. x. harū natura generalis ea est ut omnes consonantiū loco ponantur. Nam & semiuocales mutæ consonā

tes appellantur: uerũtamen istarum quattuor. l. m. n. r. liquidæ sunt si con sonantibus aliis in una tamen: sed posterior duntaxat syllaba postponatur. Idcirco dictæ liquidæ quoniam postpositæ propriam uim potestatemque deperdunt. dum eorum sonus liquescit & tenuatur: & nunc breuem nunc longam cõmunemq; syllabam per positionem eam quæ præcesserit pro ar bitrio scribentis efficiunt. Si tamen consonans una præcesserit liquidam: ut phœbe grauis troiæ: & Euandrum Euandriq; domus. Nam si duæ liqui dam præcesserint mutæ necessario fiet præcedens syllaba positione longa. recte igitur liquidæ dictæ quod sibi inhærere non possunt. exceptis duob[9] nominibus ut mnestheus & mnasylas x quoque spetialem uim tenet quod quamuis una consonans sit tamen pro duplici semper præcedit: & sola fa cit positione longam siue in præcedenti syllaba sit siue in consequenti: in præcedenti ut nox erat: in consequenti ut axem humero torquet. hanc ergo semiuocales litteram duplicem mittunt.

Liqdæ quot & unde

Liqdæ sibi iungi non possunt. Mnestheus Mnasylas X duplex

Mutæ litteræ nouem sunt. b. c. d. g. h. K. p. q. t. hæ omnes præter c in ratio nem poni si simplices sunt: quoniam c littera duplex in solis duntaxat pro nominibus. Inuenitur & una pro duabus consonantibus cedit: quoniã cras sum sonum reddit: ac duplicem: ut hoc illud germana & pro Iuppiter ibit hic ait: & hoc erat alma parens. In ceteris autem partibus orationis duplicẽ non optinet potestatem. Nam si dicas nec erat alma parens: nec ait pro una cedit: & uis illa soni deficit crassioris: h litteram uero scire debem[9] consonã tis loco poni non posse: quia nota est haspirationis: quam solida littera quã græci non figura aliqua litteræ: quam titulo pronunciationis ostendunt.

Mutarũ na tura. C duplex.

H aspiratio nis nota

Grææ litteræ duæ sunt in oratione latinitatis y & z quarum diuersa natu ra est y uocalis est: quæ & produci & corripi potest: pducitur in hoc: quos neq; Tydides: corripitur in hoc. sic demum lucus stygiæ: z autẽ consonans est: has latinitas de græco fonte deriuauit: nõ suorum necessitate uerborũ: quam græcorum nominum ratione. Sed z littera apud græcos duplex est. ita & apud latinos inuenitur ut est cõtemptorq; deum Mezentius. & ad me dias inter cædes exultat amazon.

Y Z

De syllabis naturalibus.

Vocalis littera natura deseruit: consonans positioni ex littera syllaba nasci tur ex syllaba pes. ex pede comma ex commate uersus: ex uersu colon ex colo periodos. Comma est ut cum particula uersus uim sensus ostendit. ut o pater.

Syllabæ na turales Commã

Colon cum in fine uersus: ex maxima parte sensus concluditur ut o pater o

Colon.

Periodos hominum rerumq; æterna potestas. Periodos est cum protractus pro multa sensus: sequenti uersu plenius explicatur ut o pater o hominum rerumq; æterna potestas. Namq; aliud quid sit quod iam implorare queamus? Natura syllabarum breuium: atq; longarum in nominibus cererisq; orationis partibus: per ordinem: nulla potest ratione artis comprendi. sed sola auctoritate inuestigari potest. neq;.n. omnium nominum græcorum atq; nostrorum possumus numerum compræhendere diuersorum. ergo licet profunda sit atq; difficilis ratio syllabarum naturalium uim qualitatemq; monstrare: tamen de postremis syllabis regulariter disputabo.

Natura syllabarũ regulis cõprẽdi non potest.

Syllaba naturaliter lõga.

Syllaba naturaliter longa est quattuor modis ea.n. aut constat aut incipit: aut habet: aut desinit. Constat dicitur quando sola uocalis syllabam facit: ut o decus. incipit cum in principio syllabæ fuerit: ut En ego uicta situ. habet cum in medio fuerit. ut uos æterni ignes: desinit quando in fine posita est: ut te quoq; magna palas.

Constat syllaba. Incipit syllaba. Habet syllaba. Desinit syllaba.

Nominatiuus singularis duodecim litteris terminatur per hos omnis nouissimarum syllabarum naturas aperiam. Nominatiuus singularis a littera terminatus: in omni genere postremam syllabam breuem facit masculino. ut aduena nostris: feminio Vt irim de cælo misit saturnia Iuno. neutro quoq; in solis nominibus græcis quoniam latina non sunt: breuis est. ut Horatius in arte poetica. Sic animis natum inuentumq; poema iuuandis. & Communi genere eadem syllaba breuis est. ne in exemplis diutissime remoremur.

A finalis in tempore.

Nominatiuus singularis e littera terminatus masculino & feminino genere nominum græcorum est: & nouissimam syllabam semper longam facit ut præterea sceptrum ilione: & non Beroe uobis. Neutro autem genere latinorum nominum est: & semper breuem recipit: ut Tum uero omne mihi uisum: & nomine quenq; uocans.

E finalis in quãtitate.

I finalis.

Nominatiuus singularis i littera terminatus nõ fere accidit: tamen si euenerit nouissimam syllabam longam recipit.

O finalis in tempore.

Nominatiuus singularis latini nominis o littera terminatus (ut superius dictum est) semper lõgam recipit: interdum pro necessitate breuẽ: at si græca nomina fuerint semper longam recipiunt. ut allecto toruam faciem: Pyrgo tot priami natorum.

V finalis in syllaba.

Noĩatiuũ singularẽ aptoti noĩs: neutri generis u lr̃a terminatũ: in poemate aliquo nõ facilꝰ inuenies. ut si facias hoc cornu: hoc genu uel hoc gelu. nã hæc noĩa apud Vergiliũ septimo casu ĩueniunt. uerũtñ si noĩatiuũ casũ cõlocare uolueris ultimã hãc syllabã lõgã ponito. quoniã necesse est in abla

tiuo eam produci:ut Tullius in arato. Iam Tauri læuum corum dexterq; simul pes ibidem & corripuit:ut hac propter læuum genu omnis parte locatus. in ablatiuo tamen sine ambiguitate producitur.

Nominatiuus singularis sex litteris semiuocalib. terminatur l.m.n.r.s.x.

Nominatiuus singularis l littera termiat᷒ masculino & neutro genere præcedentibus trib. uocalibus a. e. u. nouissimam syllabam breuem recipit ut lucanus quam si poenus transcenderit alpes hannibal. & si facias mel & fel præcedente o littera longa est. ut sol medium cæli: nam natura longa ubiq; est. non positione non immerito & in genetiuo producitur ut solis equi. — L in fine. Mel. Fel. Sol.

Nominatiuus singl. m littera terminatus semper breuem facit. sed si sola restiterit & in synaliphā non ceciderit duram structurā metro facit & ideo apud uergilium in synalipham semper cadit: a uocali excepta: & fit positiōe longa ut ilium omnis humo fumat. & atq; ubi iam in patria per in hoc uigilantia uergiliana laudanda ē: quod ubiq; hæc littera finalis a uocali excipiatur aut ab haspiratione ut fit synaliphæ: locus & per se stare nō possit. — M. finalis

Nominatiuus singularis n littera terminatus precedentibus uocalibus uarias naturas syllabarum facit. quas per singulas uocales ostendemus. an syllaba nominatiui casus singularis quæ masculino & feminino genere ī græcis nominibus inuenitur semper longa est. ut quorum alter acarnan & lucāus unde uenit titan. — N finalis. An in syllaba.

Nōinatiuus sing. en syllaba terminatus græci nominis est & masculino: siue feminino genere semper longa est. masculino ut Hymen. ut seneca in Hæcuba. quicūq; hymen funestus inlætabilis. Neutro uero genere latina sine nomina & syllabam breuē semper recipiunt. ut fulmen erat. & flumen agit sunt & masculina ut & attollēs apicem generoso uertice flamen: ergo quæ græca sunt nomina ultimam syllabam producunt latina corripiunt. — En in tpe

Nominatiu᷒ singularis on syllaba terminatus masculino & feminino genere nominum græcorum longam habet masculino genere ut armiger Automedon & hunc uehit īmanis Triton: feminino ut Calydon Babylon. neutro sane genere ultima breuis est. — On in syllaba.

Nominatiu᷒ singularis in uel un syllabis terminatus non fere contingit.

Noīatiu᷒ singularis r lr̄a finit᷒ oī genere græcis latinisq; noīb᷒ breuē habet: græcis ut hector ubi ē: latinis ut ager ille mal᷒ & hic uir hic est. & ipse doli fabricator Epeus. & nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo. — R in q̄titate

Nominatiuus singularis s lr̄a terminatus p naturas uocaliū: ultimā syllabā p diuersa nomina & producit & corripit. has me necesse est explanare per

ordinem uocalium litterarum.

As i syllaba — As syllaba terminatus nominatiuus in græcis nominibus masculino duntaxat genere: longam aliquando recipit. Vna ingens periphas & filius huic Pallas interdum breuem: ut Arcas eques ergo in propria qualitate nominis producitur: at in appellatiua corripitur feminino autem genere græci quoque nominis breuis est. ut Horatius Pallas honores: dipodia dactylice ut sit dactylus & spondius. ut Vergilius atque Getæ atque erous eta. c. latinis uero nominibus masculino genere & feminino semper producitur: ut hanc etiam Mæcenas & labentem pietas: siue crudelitas.

Mæcenas
Pietas
Fas
Nefas — Non frustra ergo producitur: quia eadem a litttera uocalis genetiuo casu lōga est: ut pietatis crudelitatis. Item neutro longa est genere ut sit mihi fas audita & in lucano in cōmune nefas.

Es finalis in quantitate — Es producta syllaba in græcis nominibus nominatiu⁹ singl. semper explicatur. ut Aeneas anchisiades & priamides. In latinis autem nominibus alibi altera corripitur: alteram alibi produci necesse est: corripitur in his nominibus quæ genetiuum singularem in tis syllabam mittunt. ut Comes comitis: ut filius huic pallas: illi comes ibat Acates: interdum tamen huius declinationis es syllaba longa est ut uergilius posuit in bucolicis ipse aries etiam nunc uellera siccat & Arebant & uictum seges ægra negabant.

Ea uero nomina quæ genetiuum lis aut mis uel dis aut pis ceteris ue syllabis finiuntur: ultimā syllabam producunt ut lucretius sexto libro de rerum natura. sustentata ruet moles & machina mundi. & Vergilius. Hæc erat illa fames. & Illæ uelut pelagi rupes immota manebat: illa quoq; nomina sine ambiguitate semper producunt ultimam nominatiui casus syllabam quæ genetiuum singularis in e & i syllabam mittunt ut faeies facie: ut uisa maris facies. & huius declinationis Analogia e litteram in ablatiuo casu semper producit: superiores autem corripiunt aliquæ: aliæ producunt: corripiunt ut mole teriet scopuli producunt ut Lucanus. Vbera sicca fame medios mittentur in ignes.

Is i fine quāta.
Caluus. — Is syllaba nominatiui casus breuis est masculino siue feminino genere atq; cōmuni. masculino ut nāq; suā patria antiqua cinis. a. h. feminino ut Calu⁹ in. io. frigida iam celeris uergatur oristinis ora. in monosyllabis uero inuenitur longa ut degenerasse tamen niuis humana quot annis.

Os finalis — Os syllaba græci nois: masculio gener siue feminio breuis ē: si aut nulla cōsonās uocalē pcesserit: aut r lrā præcesserit: masculio ut Cromis & mnasyl⁹ in antro. & scorpios & iusta pl⁹ aut Maros aut rhodope: si āt. n. lrā uocalē p

cesserit: longa est. ut quæsitor Minos urnam mouet. hoc monosyllabo etiã nomine longa est. ut Tros ait Aenea cessas. feminino breuis. ut Dulychiũ sameq; & Neritos ardua saxis: & desuper omnis eo terrore ægyptos & idi. Neutro breuis ut Vergilius & chaos & flegethon. Latini nominis sæpe pro ducta est. ut mos erat hesperio in latio: & uomeris huc & falcis honos. & os humerosq; deo similis: & luce sedet custos aut summi culmine tecti: & bre uis inuenitur ut in hoc nomine: hoc os unde fit genetiuo huius ossis. Os ossis

Vs syllaba masculino genere semper & neutro breuis est: ut campus aget gemitus: & hoc nemus hunc inquit fontem: feminino sane genere ea nomi na ultimam syllabam corripiunt quæ aut similem genetiuum nominatiuo habuerint: ut At manꝰ interea muris tectisq; propinquant: aut quæ geneti uum i littera concluserint uocali: ea uero producunt quæ uocalem ultimæ syllabæ nominatiui casus in genetiuo ꝓduxerint: & tis uel ris syllabam ha buerint: ut uirtus uirtutis & tellus telluris: ut Lucanus: Ne tanta in cassum uirtus eat. & Vergilius. Heu quæ nunc tellus inquit. etiam si duplex u fue rit penultima quoq; corripitur ut carduus & Arduus arma tenens. Vs finalis Virtus Tellus

Y græca littera uocali & s latini terminatus nominatiuus longam habet: ut Teq; sibi generum Thethys emat otonibus undis. At masculino breuis est: ut at capys & quorum melior eadem in accusatiuo breuis est ut aut capyn aut celsis in. p. a. c. Ys finalis

T littera terminatus nominatiuus non tantum in nomine sed ubiq; nouissi mam syllabam breuem facit ut hoc caput. T finalis

X littera finitus nominatiuꝰ licet longam semper positione faciat syllabã: tamen naturaliter nunc corripit nunc producit: corripit in hoc ut nox erat. producit in hoc. hic primum noua lux oculis: & si fratrem pollux. & ea quæ producuntur nominatiuo casu eandem uocalem etiam in genetiuo produ cunt penultimæ syllabæ ut intonuit radiis. q. a. l. ea & talis amyclei domitꝰ pollucis habenis. hactenus de nominatiuo iam de genetiuo disputandũ est. X finalis

Genetiuus singularis æ syllaba terminatus diphthongum faciente semper longam recipit in omni genere. Gẽus in tpe

I quoq; littera semp longa est. at si duplex i fuerit penultima syllaba breuis erit: posterior longa ut dixi. Dardaniiq; rogum. necessarium esse existimo rationem horum nominum & declinationis exponere quæ genetiui singula ris: uel nominatiui & uocatiui pluralium i litteram ultimam debeant dupli care. Ea noia q̃ noiatiuo casu singulari i lrãm uocalẽ ante ultimã syllabã ha buerit in oi genere i lrãm debẽt necessario geminare nõ solũ metri grã sed I finalis i ge netiuo.

etiam propter uitiũ barbarismi:& ut ne sit contra rõnem noĩatiuo breuior genetiuus.ut aoniiq; patris. quia dicimus hic Aoni⁹ ergo rite i litteram geminauit ut massylius massylii : ac si ante ultimam syllabam in nominatiuo casu i littera non fuerit nullo modo duplicari potest.

O finalis in genetiuo. Androgeo. Vergilii locus.
O littera genetiuus terminatus græcus est.eamq; produci necesse est.ut in foribus letum Androgeo.est enim ꝓprie græcus genetiu⁹.licet aliqui sic legunt inforibus lætum Androgei græcæ declinationis ignari.& portusq; subimus Chaonio pro chaonii Patrisportus.quãuis legatur portusq; subim⁹ chaonios.est ergo genetiuus chaonio.

Es finalis in genetiuo.
Genetiuus sing.es syllaba terminatus græcam declinationẽ habet & longã recipit:ut Lucanus æstiferæ libyes.ut andromaches & Beroes.

Tis Ris dis in genetiuo.
Tis uel ris aut dis & similis syllaba qualibet præcedẽte consonante uocalẽ: in eodem casu genetiuo semper breuis est. ut quanq̃ o si solitæ quicq̃ uirtutis adesset.& inseritur uero & fœtu nucis arbut⁹.ho. & euaditq; celer ripã inremeabilis unda . & necnon ad templum summasq; ad palladis arces.& aspice uentosi ceciderunt murmuris auræ.

Os in gẽo.
Genetiuus singularis os syllaba terminatus:in græca declinatione inueniri potest.& eadẽ masculino genere & feminino corripitur ut Parrhasio dictũ Panos de more lycæo . feminino ut Lucanus:ut Pagasea ratis peteret cum Phasidos:& in Terentio.quaq; fretum torrẽs meotidos. & Vergilius cum Daphnidos arcum.

Terẽ.uarro

Vs i genetiuo.
Vs syllaba terminatus genetiuus græci nominis: non cito apud poetas latinos inuenitur.tamen si fuerit longa est.ut si facias:didus & allectus. Latini etiam nominis longa est ut huius manus & huius currus.ut discrepet a nominatiuo genetiuus ut attonitæ magna ora domus & talia fatur.

Datiuus in syllaba.
Datiuus casus omnis postrema syllaba quacũq; uocali terminata fuerit:semper longa est in omnibus generibus.

A finalis in accusatiuo
Accusatiuus a littera correpta terminatur in omni genere: & est græcæ declinationis. masculino ut hectora circum: feminino ut lampada quassans. Neutro sine dubio breuis.

E finalis in accusatiuo
Accusatiuus sing.e littera correpta terminatus in generibus neutris inuenitur:ut infelix nati funus crudele.& hoc genus acre uirum.

Accusatiuus casus sing.i littera terminatus genere neutro:in aptotis nominibus inuenitur:& longam habet ultimam.ut si facias hoc sinapi.

O finalis in accusatiuo
O littera terminatus accusatiuus græci nominis & feminini generis inuenitur quam produci necesse est.ut luctificam allecto.

V littera terminatus accusatiuus singularis in genere neutro tantummodo inuenitur:& nominatiuo consentit.cui' de postrema syllaba disputatū est.
Scire āt oportet qđ i generib' neutris græcis latinisq tres casus similes sui noīatiui:accᶜm & uocatiuum utroq numero ultimā syllabā breuē habent.
L lr̃a termiat' accᶜs genere tātū neutro cōprehēdiᶜ.& semp breuē recipit.
M.littera terminatus accusatiuus in omni genere semper breuē habet.
N littera cōsonante terminatus accusatiuus oībus generibus repperies.sed naturæ diuersæ & enim masculino & fœminino genere græcoꝝ nominū lōga erit ultima.a littera præcedente ut ænean hominum quisq. An in accᶜo
E.lr̃a præcedēte ut priāiden Helenū. & patrio andromachen.O.lr̃a præcedēte breues ut uergili' Pelion initu fugiēs.fœminino genere ut Horati' i primo carminum. sperne dilectam Cypron. Neutro autem genere latina syllaba est:& ubiq (ut supra dixi) breuis. En in accᶜo On in accᶜo
R.littera terminatus acᶜs. uel s.aut.t.in generibus neutris.semper breuē habet ut superius dictum est.
Vocatiuus casus a littera terminatus latina quidem breuem syllabam recipit.ut & scelerum pœnas.& o dea.In græcis uero nominibus semper lōga est ut o lycida.& quo fugis ænea. A finalis in uocatiuo.
E littera uocatiui casus lōga est: græci dūtaxat nominis.ut Tydide mene iliacis.nec immerito longa est nisi quia & in nominatiuo sing. produciᶜ latina sane si fuerit breuis est.ut Turne quod optanti.& Aeole namq tibi. E finalis in uocatiuo.
I littera terminatus uocatiuus singularis interdū breuē hēt:interdū longā breuem in hoc Tybri pater.& o crudelis Alexi.& Daphni quid antiquos. Item genere feminino. ut iri decus cæli.longā in hoc.an ne lacus tantos & lari max.recte hic producitur postrema qa nominatiu' ri & postea iis syllabis explicaᶜ hoc est hic larius huius larii:ergo ea noīa pducūᶜ i lr̃am quæ i gᶜo duplicauerint.Nā quæ is syllabā habuerint eodē casu gᶜo corripiūᶜ. I finalis i uocatiuo.
O littera terminatus uocatiuus nominatiuo congruit.
V.littera terminatus græcis noībus longā habet. ut quo res sūma loco Pāthu.Neutro uero genere nᶜo atq accusatiuo respondit nominū latinorū. V finalis in uocatiuo.
Vocatiuus singularis latini nominis:siue græci quacunq consonante finitus fuerit breuem habebit ut nominatiu'.
Ablatiu' singularis qualibet uocali terminatus:lōgā habet ultimā syllabam præter e lr̃am correptam. hæc enim sola in isto casu duplex est.producitur uero specialiter si nominatiuus habuerit es syllabam longam & genetiuum suū e & i syllabis explicuerit ut macies maciei species speciei.ut cū subito E finalis in ablatiuo.

siluis macie cōfectū:ut causa fuit neq̨.n.specie famaue mouetur: potest etiā in his produci nominibus: quæ genetiuo casu ab hac declinatiōe desciscūt ut hæc fames huius famis. nam longa est ultima nominatiuo & ablatiuo. ut hæc erat illa fames & amissis ut fama apibus morbosq̨ famemq̨. In aliquibus noībus es syllaba ut in noīatiuo breuis ē. ita & in ablēo ut ipius hæc tā culta noualia miles habebit. & alibi. ingētes uterūq̨ armato milite cōplēt. Inueniuntur etiam nomina quæ in ablatiuo postremam e litteram uocalē corripiunt. cum in nominatiuo longa sit. ut Rupe sub aeria. & mole tenet scopuli. quare in his ambiguitatib. auctoritas inquirenda est. uerum si in nominibus græcis ablatiuum nostrum quem illi non habent formaueris nouissimam syllabam breuē esse intelliges. ut Daphnis me malus urit. ego hanc in Daphnide Laurū. & Postera cum primo lustrabit lampade terras. Latina uero nomina præsertim ea quæ nominatiuo es & genetiuo tis syllabas recipiunt: in ablatiuo casu semper breuem habent.

Rupes
Rupe
Moles
Mole

De numero plurali.

Plurali numero in ultimis nominū syllabis: nullā diffilcultatem repperies: etenim nominatiu' accusatiuus & uocatiuus omni in genere: exceptis nominibus græcis & neutro genere nostro: postremam syllabam semper lōgam recipiunt. Græca. n. & neutra semper breuē nominatiuo casu. ut Thyrrhenicq̨ omnes; accusatiuo Arcades accensos monitu. uocatiuo. Arcades hæc inquit. feminino item genere per nominatiuum casum ut pulsant & pictis bellantur amazones armis. Et tamen græca nomina quæ nominatiuo casu plurali nouissimam syllabam longam per diphthongū habent: hāc quoq̨ in accusatiuo ꝑducunt. ut uergilius. Arctos oceani metuētis æquore tingi. Itē es syllaba ut supra diximus græca breuis est in accusatiuo. Cycladas & crebris legim'. & uocatiuo. ut nymphæ noster amor lybethrides & Naiades indigno. Neutro genere in casibus supradictis sine ambiguitate breuis est. græcis latinisq̨ nominibus per nominatiuum ut carmina Vel celo p. p accusatiuū ut arma manu per uocatiuum. o patria o diuum domus. græci ēt noīs exempla subiiciam'. Enni' ī primo. Nā latos populos res atq̨ poemata nostra cluebāt. & ī uergilio Arcada piscosæ cui circū flumina lernæ. Noīatiuus pluralis ī lrā terminat' duas formas hēt & n. aūt simplicē habet ut cūctiq̨ fremebāt. aut īterdū duplicē. ut o socii neq̨. n. ignari sum' ante maloꝝ. utraq̨ tamē forma nouissimā syllabā lōgā recipit gemīata aūt ī littera pænultimā syllabā breuē facit. hui' aūt declīatiōis rationē ī genetiuo singulari plenissime disputatum est.

Cluere

Nominatiuus ſingularis diphthongo finitus ſemper longam habet.
Genetiuus pluralis ſemper breuē habet latino ſeu græco nomine ſed huic
aut poſitio ſubuenire debet ut longa fiat:aut a uocali excipi ut ſynalipham
faciat:ſicut in accuſatiuo diximus.
Datiuus pluralis & ablatiuus duabus tantum ſed diuerſis ſyllabis terminan
tur is & bus . ſyllaba ſemper longa eſt : ſed hæc interdum unam i litteram
habet: ut it comes & paribus curis ueſtigia figit.interdum duplicem ſecun
dum genetiui ſingularis & nominatiui pluralis formam ut correptis ſubito
mediis ut & ſaxum ingens uoluunt alii.hii quoq; caſus ut nominatiuus plu
ralis pæneultimam breuē facit:bus autem ſyllaba ſemper breuis eſt:pæne-
ultima quoq; corripitur.De poſtremis ſyllabis nominum in quātum uolui
mus diſputatum eſt:nunc ad pronomina ueniamus.

De Pronomine.

Pronomina quoniā non plurima ſunt: neq; multiplicibus ſyllabis late di- Pronominū
ſtenta idcirco non tantum de poſtremis ſyllabis eorum ſed de omnibus di tempora ꝑ
ſputabo.Pronomina perſonalia ſunt hæc ego.tu.ille.Primæ perſonæ ego oēs caſus.
duabus breuibus cōſtat ut en ego uicta ſitu & hic ego nanq; tuas aliquādo Pronoīa ꝑ-
tamen ultima longa eſſe poteſt ſecundum naturam o litteræ uocalis:quæ ſonalia.
frequenter in ultimo quidē produci q̄ corripi poteſt.Genetiuus huius pro Ego
nominis ex breui & longa conſtat ſecuri pelagi atq; mei. Mei ꝓnoīs
Datiu⁹ interdum ex duab . breuibus conſtat ut eſt mihi nāq; domi.interdū genetiuus.
ex breui & lōga.ut Dic age nāq; mihi fallax.hoc autem regulariter accipiē Mihi
dum eſt.quod hæc pronomina mihi tibi nouiſſimas ſyllabas & producunt Tibi
& corripiunt.longæ ſunt in his uerſibus.dic age nāq; mihi : & Aeole nāq;
tibi:breues in his:ſunt mihi bis ſeptē.Nā tibi Tymbre caput.Accuſatiu⁹
& ablatiu⁹ longam habent me & a me. ut meme adſum qui feci.& me duce Me
Dardanius.item pluralis nominatiuus & accuſatiuus.primæ & ſecūdæ per
ſonæ ſyllabis longis conſtant:uos & nos. Vos
Genetiu⁹ in oībus pſonis m lr̄a terminat⁹:breuē hēt ultimā i lr̄a finitus lon Nos
gam.ut nil noſtri miſerere.& atq; utinā ex uobis unus ueſtriq; fuiſſem. Noſtri
Datiuus & ablatiuus duabus longis conſtāt.item ſecunda perſona noīatiui Veſtri
ſing.longam habet.ut tu quoq;. Tu
Genetiu⁹ ex breui & longa cōſtat ut o genitor nec te miſerie gnatæq; tuiq;. Tui
de datiuo ut ſupradictum eſt.
Accuſatiuus & ablatiuus longa conſtant:ut Te quoq; magna pales. Ille
Tertia pſona ille illa illud noīatiu⁹ caſus ſing. nouiſſimā ſyllabā breuē hēt Illa

siluis macie cõfectũ: ut causa fuit neq;.n. specie famaue mouetur; potest etiã in his produci nominibus: quæ genetiuo casu ab hac declinatiõe deisciscũt ut hæc fames huius famis. nam longa est ultima nominatiuo & ablatiuo. ut hæc erat illa fames & amissis ut fama apibus morbosq; famemq;. In aliqui bus noĩbus es syllaba ut in noĩatiuo breuis ẽ. ita & in ablt̃o ut ipius hæc tã culta noualia miles habebit. & alibi. ingẽtes uterũq; armato milite cõplẽt. Inueniuntur etiam nomina quæ in ablatiuo postremam e litteram uocalẽ corripiunt. cum in nominatiuo longa sit. ut Rupe sub aeria. & mole te net scopuli. quare in his ambiguitatib. auctoritas inquirenda est. iterum si in nominibus græcis ablatiuum nostrum quem illi non habent formaueris nouissimam syllabam breuẽ esse intelliges. ut Daphnis me malus urit. ego hanc in Daphnide Laurũ. & Postera cum primo lustrabit lampade terras. Latina uero nomina præsertim ea quæ nominatiuo es & genetiuo tis sylla bas recipiunt: in ablatiuo casu semper breuem habent.

Rupes
Rupe
Moles
Mole

De numero plurali.

Plurali numero in ultimis nominũ syllabis: nullã difficultatem repperies: etenim nominatiu' accusatiuus & uocatiuus omni in genere: exceptis nomi nibus græcis & neutro genere nostro: postremam syllabam semper lõgam recipiunt. Græca.n. & neutra semper breuẽ nominatiuo casu. ut Thyrrhe niq; omnes; accusatiuo Arcades accensos monitu. uocatiuo. Arcades hæc inquit. feminino item genere per nominatiuum casum ut pulsant & pictis bellantur amazones armis. Et tamen græca nomina quæ nominatiuo casu plurali nouissimam syllabam longam per diphthongũ habent: hãc quoq; in accusatiuo ꝓducunt. ut uergilius. Arctos oceani metuẽtis æquore tingi. Itẽ es syllaba ut supra diximus græca breuis est in accusatiuo. Cycladas & crebris legim'. & uocatiuo. ut nymphæ noster amor lybethrides & Nai des indigno. Neutro genere in casibus supradictis sine ambiguitate breuis est. græcis latinisq; nominibus per nominatiuum ut carmina Vel celo ꝑ.ꝑ accusatiuũ ut arma manu per uocatiuum. o patria o diuum domus. græci ẽt noĩs exempla subiiciam'. Enni' ĩ primo. Nã latos populos res atq; poe mata nostra cluebãt. & ĩ uergilio Arcada piscosæ; cui circũ flumina lernæ. Noĩatiuus pluralis ĩ lr̃a terminat' duas formas hẽt &.n. aut simplicẽ habet ut cũctiq; fremebãt. aut iterdũ duplicẽ. ut o socii neq;.n. ignari sum' ante maloꝝ. utraq; tamẽ forma nouissimã syllabã lõgã recipit geminata aũt ĩ lit tera pænultimã syllabã breuẽ facit. hui' aũt decliatiõis rationẽ ĩ genetiuo singulari plenissime disputatum est.

Cluere

Nominatiuus singularis diphthongo finitus semper longam habet.
Genetiuus pluralis semper breuē habet latino seu græco nomine sed huic aut positio subuenire debet ut longa fiat: aut a uocali excipi ut synalipham faciat: sicut in accusatiuo diximus.
Datiuus pluralis & ablatiuus duabus tantum sed diuersis syllabis terminantur is & bus. is syllaba semper longa est: sed hæc interdum unam i litteram habet: ut it comes & paribus curis uestigia figit. interdum duplicem secundum genetiui singularis & nominatiui pluralis formam ut correptis subito mediis ut & saxum ingens uoluunt alii. hii quoq; casus ut nominatiuus pluralis pæneultimam breuē facit: bus autem syllaba semper breuis est: pæneultima quoq; corripitur. De postremis syllabis nominum in quātum uoluimus disputatum est: nunc ad pronomina ueniamus.

De Pronomine.

Pronomina quoniā non plurima sunt: neq; multiplicibus syllabis late distenta idcirco non tantum de postremis syllabis eorum sed de omnibus disputabo. Pronomina personalia sunt hæc ego. tu. ille. Primæ personæ ego duabus breuibus cōstat ut en ego uicta situ & hic ego nanq; tuas aliquādo tamen ultima longa esse potest secundum naturam o litteræ uocalis: quæ frequenter in ultimo quidē produci q̄ corripi potest. Genetiuus huius pronominis ex breui & longa constat securi pelagi atq; mei.
Datiu⁹ interdum ex duab. breuibus constat ut est mihi nāq; domi. interdū ex breui & lōga. ut Dic age nāq; mihi fallax. hoc autem regulariter accipiēdum est. quod hæc pronomina mihi tibi nouissimas syllabas & producunt & corripiunt. longæ sunt in his uersibus. dic age nāq; mihi: & Aeole nāq; tibi: breues in his: sunt mihi bis septē. Nā tibi Tymbre caput. Accusatiu⁹ & ablatiu⁹ longam habent me & a me. ut meme adsum qui feci. & me duce Dardanius. item pluralis nominatiuus & accusatiuus. primæ & secūdæ personæ syllabis longis constant: uos & nos.
Genetiu⁹ in oībus p̄sonis m lr̄a terminat⁹: breuē hēt ultimā i lr̄a finitus longam. ut nil nostri miserere. & atq; utinā ex uobis unus uestriq; fuissem.
Datiuus & ablatiuus duabus longis constāt. item secunda persona noīatiui sing. longam habet. ut tu quoq;.
Genetiu⁹ ex breui & longa cōstat ut o genitor nec te miserie gnatæq; tuiq;. de datiuo ut supradictum est.
Accusatiuus & ablatiuus longa constant: ut Te quoq; magna pales.
Tertia p̄sona ille illa illud noīatiu⁹ casus sing. nouissimā syllabā breuē hēt

Pronominū tempora p̄ oēs casus.
Pronoīa p̄sonalia.
Ego
Mei p̄noīs genetiuus.
Mihi
Tibi
Me
Vos
Nos
Nostri
Vestri
Tu
Tui
Ille
Illa

Illud	in oı̄ generē:ut ille meū cōitat⁹iter:& illa uel itactæ segetis.& uer illud erat.
Illius	Genetiu⁹dactilū recipit.ut illius arma:sed mediā metri cā corripuit:quā ī
Illum	prosa producimus.potest alibi ergo media longa poni.Accusatiu⁹ trocheū
Illo	recipit.Datiuus & ablatiuus spondium.
Illi Illa	Nominatiu⁹ & accusatiuus pluralis:genere masculino & feminino duabus
Dt̄s & ablt̄s	lōgis cōstāt. neutro uero genere ex lōga & breui ut illa manēt īmota locis.
ex duab⁹ lō	Genetiuus omnium generum ex duabus longis & breui constat:
gis.	Infinitæ qualitatis pronomina quis uel qui quæ uel quod:uocali finitæ syl
Quis uel q	labæ longæ sunt.consonanti breues.ut sed quis ad hæsperiæ.
quæ quod	Genetiuus omnium eo quod i littera uocalis duplicis consonantis loco pōi
Cuius	tur:ex longa & breui cōstat.ut cuius Aristeo quoniā est oblata facultas.
Cui	Datiuus interdū ex duabus breuibus.ut & cui putre solū:interdū ex breui
Quem	& longa ut nunc locus aruoꝝ.in synaliphamlonga.
Quorum	Accusatiuus breuem postremam recipit.Ablatiuus in omnibus pronomi
Quarum	nibus & generibus longam.
Quos	Nominatiuus pl.longam naturaliter capit ultimam syllabam.masculino &
Quas	feminino genere. Neutro autem tribus casibus breuem illa.Genetiuus ex
Quis	longa & breui cōstat:quorū uel quarū ut externi ueniunt:quorūq; a stir
Quibus	pe nepotes & quaꝝ quæ fandi doctissima cymodocea.Accusatiuus mascu
Talis	lino & feminino:lōgā habet quos uel quas.ut quas ego.
Qualis	Datiuus & ablatiuus si is syllaba terminantur Iambum recipiunt: ut quis
Tale	ante ora patrum:si bus pyrrichium.ut hic quibus inuisi fratres.Itē talis &
Quale	qualis tale & quale eiusdē infinitæ qualitatis recipiunt nominatiuo & gene
Talem	tiuo singl.Trocheum.ut Talis in aduersos & Qualis erat.& Tale tuū no
Qualem	bis carmē.& quale sopor fessis.accusatiuo trocheū recipit. Datiuo & abla
Tali	tiuo spondium tali & quali.
Quali	Plurali numero nominatiuus masculino & feminino genere spondiū reci
Talia	pit.Neutro Dactylum.ut talia per latium.& qualia multa mari nautæ.
Qualia	Accusatiuus masculini & feminini generis spondiū habet: ut talis & qua
Talis	lis.Ceteri omnes dactylum recipiunt.
Qualis	Item minus q̄ finitæ qualitatis pronomina.is.ea.id.masculino & neutro ge
Is ea id.	nere noīatiuus sing.breuem syllabā recipit feminino utrasq; breues.Gene
Eius Ei	tiuus omniū trocheū capit eius.Datiu⁹ iambū ei. Accusatiuus pyrrichiū
Eum Eam	eū uel eā.Ablatiu⁹ iambū ab eo.Itē pl.nt̄o casu masculino qdē gn̄e lōga ē
Eo	& una fit syllaba de duab⁹ uocalib⁹ ut ii genere feminino iambū recipit ut
Ii Eæ.	ex neutro pyrrichium.

Genetiuus casus in omnibus generibus amphibrachym. Accusatiuus ma sculino & feminino iambum: Neutro pyrrichiū. Datiuus & ablatiuus iābū. Itē pronomina finita. iste. ista. istud. Nominatiuus singularis omniū gene rū nouissimā breuē recipit. Genetiuus palimbachio constat interdū ita ut media lōga sit. istius: interdū dactylus poni pōt ut media syllaba corripia tur ut illius aram. & ipsius ante oculos. Datiu' spondiū habet. Accusatiuus trocheum ablatiuus spondium. Item pl. nominatiu' masculini & feminini generis recipit spondium neutro trocheum. Genetiu' palimbachium. Ac cusatiuus noiatiuo consentit: dēs & ablatiuus spondio constant. Item pro nomina possessiua noster uester nostra uestra nostrum uestrum. Nominati uus singu. ubiq trocheum recipit Genetiuus spondeum. | Ea Eorum Earum Eos Eas Eis Iste Ista Istd Istius Illius Ipsius

Datiuus eundem. Accusatiu' trocheum ablatiu' spondeum. Plura. mascu lino & feminino genere nominatiuus spondeum habet neutro tribus casib' similibus trocheū genetiuus palimbachiū accusatiuus cæteriq spondeū. | Noster Vester

Item triptota pronomina sibi se. a se. sibi pronomen datiuo casu utroq nu mero frequenter duabus breuibus constat: ut hoc sibi pulchra suum inter dum ex breui & lōga quemadmodū ē mihi tibi quorum de natura supradi ctum est ut caluus in. io. mens mea dira sibi prædicens omnia uæcors. Se autem e a se utroq item numero syllaba longa constat. | Sibi Se. Calui poe ma.

Item pronomina suus sua suū Nomiatiuo sing. pyrrichiū recipiūt: & neu tro genere u littera geminatur ne sit uerbū. ut augurusq suum. Genetiuo datiuo siue ablatiuo iambum accusatiuo pyrrichium. | Su' sua suū

Itē pl. masculino & feminino iābū recipit: neutro tribus casib. pyrrichiū. Genetiuus amphibrachium. cæteri uero casus iambum.

Itē pronomina finita atq demonstratiua hic hæc hoc. Nominatiuo singu. masculino siue neutro genere eadē syllaba breuis est: feminino longa gene tiu' casus ominū trocheum recipit. non tam natura quam positione quod i littera duplex sit ut huius odorato radices. Datiuus pyrrichium huic: sed possunt ambæ syllabæ in synaliphā cadere ut atq huic responsum paucis ita reddidit: Accusatiuus & ablatiuus breuē syllabā recipiunt natura: sed positiōe longā. itē pl. hi & hæ. hæc noiatiuus longā recipit genetiuus ex lō ga & breui constat ceteri omnes syllabam longam recipiunt. | Hic hæc hoc Huius Huic Hoc Hi Hæ

Itē pronomina possessiua: & ad aliquid referētia meus mea meū noiatiuus singularis siue accusatiuus: & uocatiu' pyrrichiū recipiūt. genetiuus siue ablatiuus iābū. pluralis nominatiu' & accusatiuus: & uocatiuus: masculino & feminino genere: ex breui & lōga cōstat neutro ex duab' breuib. genetiu' | Hæc Meus Mea Meum

omniũ ex breui & longa & breui. Datiuus & ablatiuus ex breui & longa. ut

Quantus siue meũ corpus spoliatum lumine maius reddemus.

Tantus Itẽ pronomina quantus tãtus nominatiuo casu sing. & accusatiuo ultimam breuẽ recipiũt: ut quantus ab occasu. Tantus amor terræ. feminino & neutro genere supradictis casib. eadẽ syllaba breuis est. genetiuo quoq; breuis datiuo & ablatiuo longa.

Item pl. nominatiuus accusatiuus & uocatiu' masculini & feminini generis longã habent naturaliter ultimã: nã prima positione sit longa: neutro uero genere his casibus breuis erit ultima genetiuus omniũ ex duabus breuibus

Tantorum & longa constat. ut miserere laborũ tantorũ. Datiuo & ablatiuo extrema lõga est. Non immerito plæraq; pronomina comprehẽdi: ut aliquãtulũ patesceret naturaliũ oratio syllabarũ cetera autem ex his facile colliguntur.

De uerbo.

Verbo⁊ terminationes. De ultimis syllabis dicã: pæneultimisq; uerbo⁊. uerba oĩa cunctis significationibus: coniugationibusq;: modis temporibus atq; psonis: decẽ litteris terminantur uocalibus quinq; consonantibus totidem.

A finalis in uerbis A littera uocali semper producta ut da nunc Thymbræe pater: e littera producta ut tu uatẽ tu diua mone. e littera correpta ut en age segnis i littera semper producta tẽpore præsenti. Namq; sub œbalia memini. præterito perfecto ut læta dedi. O littera frequenter producta. ut lustra domosq; traho. aliquãdo correpta. Nam ut supius dictum est o littera postrema uocalis ĩ nominatiui casibus noĩum siue pnominũ psonis quoq; uerborũ & corripi & produci põt. u littera semp lõga sed hæc in uerbis impsonalibus inuenitur ut clamatu & monitu. Cuius declinationis forma apud uergilium nostrum non facilius inuenitur.

E

I

O

V

Clamatu

Monitu

Itẽ de cõsonãtib' uerba m littera termĩata breuẽ syllabã recipiũt: cui' ratio nẽ supra mẽoraui ut aut ĩ synalipha cadat aut positiõe lõga reddat syllaba.

C C littera terminata sæpe pducitur ut duc age duc ad nos. & dic age nanq; mihi ĩterdũ corripitur ut fac ergo ut fuerit. ĩ aliis psonis tẽporũ & modo⁊ eadẽ syllaba ita imperatiuo modo & corripi & produci p sua natura potest

Duc

Dic

Fac

As As. uel es. syllaba in omnibus uerbis & cõiugatiõibus præter sum & que ex ipso nascũtur ut adsum psum quia & defectiua sunt. & cõiugatiõe carent semp pducũtur ut uicinosq; ignare paras ĩuadere port'. & formosã resonarẽ doces amaryllida syluas. & ĩ illis defectiuis uerbis ẽ ut huc ades o Galatæa.

Es

Ades

Is Is. syllaba si fuerit tertiæ coniugationis productæ producitur etiam in monosyllabis uerbis que coniugatione carent: potest syllaba produci ut

uis & tarquini⁹. At si fuerit tertiæ correptæ. corripitur: ut his germana ma lis oneras atq; obicis hosti. mus uel tis syllabæ plurali numero inueniũtur: sed semper breues sunt. ut Nox ruit ænea nos flendo ducimus horas & lu mina labẽtem cælo quæ ducitis annum. Verba r littera terminata qualibet præcedente uocali nouissimam syllabam breuem recipiunt. ar syllaba ut inferar & quos sydonia uix urbe reuelli. er syllaba magicis inuitã accingier or ut testor utrunq; caput: ur syllaba ut ducit infelix æuo maturus Acates t littera postremam semper breuem syllabam reddit præcedentib. tribus uocalibus a.e.i. ut lydorumq; manus collectos armat agrestes: & admonet ira deũ & nec turnum segnis retinet mora: sed rapit acer. disputauimus ge nera de postrẽis syllabis: nunc specialiter disceptamus: per significationes modos tempora atq; personas.

Mus
Tis
R littera
Ar
Or
Vr
T littera

Prima persona modo pronunciatiuo idest indicatiuo tẽpore præsenti acti uorum neutralium uerborum sæpissime longam recipit. ut lustra domosq; traho. Secunda persona primæ & secundæ uel terciæ coniugationis produ ctæ: semper producit ultimam syllabam. ut donas mones audis: Tertiæ ue ro cõiugationis correptæ corripit. ut causando nostros in longũ ducis amo res. Tertia persona omnibus quattuor ordinib. cõiugationum ultimam syl labam corripit plurali numero. prima & secunda in tribus ordinibus cõiu gationum productis: excepta tertia coniugatione correpta pænultimã syl labam producunt: nouissimã corripiunt. ut donamus donatis. Monemus monetis. audimus auditis. Tertia uero coniugatione correpta penultima semper corripitur. ut nos flendo ducimus horas. & labentem cælo qui du citis annum. Tempore ꝑterito imperfecto numero singulari pænultimam syllabam in omnibus personis utriusq; numeri uniuersæ coniugationes lon gam recipiũt. ut donabam monebam audiebam legebam. item pl. donaba mus monebamus audiebamus legebamus: nouissima syllaba sing. numero prima persona semper breuis est. in omnibus coniugationibus. ut clama bant & cætera. secunda persona sing. omnium coniugationum semper pro ducit ultimam: ut clamabas monebas audiebas rapiebas. Tertia autem per sona singularis & prima uel secũda pl. semper breuem habent ut clamabat clamabãus clamabatis. Tertia autẽ pluralis positione lõga fit ut clamabãt.

Modus pnũ ciatiuus.

In defectiuis sane uerbis: si cõsideres sũ & & adsũ uel ꝓsum penultima co ripit: ut eras aderas profueras. In cæteris ꝑsonis similiter preteritũ ꝑfectũ tẽp⁹ semꝑ lõgã ṙcipit ultimã siue i littera postrẽa simplici prima ꝑsona ter miat ut Tityre tu patulæ cecini: siue gẽinata. ut quo feror unde abii. sciũ ãt

Verba defe ctiua.

Cōiugatio q̄ geminat.

Verborum quantitas in syllabis:p cō iuga.modos tpa psonas.

Coniugatio prima

Persona prima.

Persona secunda.

Persona tertia.

Futurū primæ & secundæ cōiug.

necesse ē quænā cōiugatio ultimā i lrām debeat duplicare. Sola tertia cōiugatio pducta seu correpta nō tñ in oib⁹ uerbis geminare pōt.ut Appetii & ueneris uiolaui uulnere dextrā.& utsupra dictū est.quo feror unde abii.In tertia quoq psona sing.eādē i lrām duplicat.ut adiit agnouit & obstupuit. subiit cari.sed in tertia persona sing.in quibus i littera duplicatur penultima semper corripitur.In prima autē coniugatione producitur. ut clamaui donaui.In secūda coniugatiōe corripitur: ut monui splendui ac si primæ coniugationis declinationem hanc induxeris: quæ ex auctoritate non ex ratione descendit. cōiuncto domui penultimam corripies. In secunda persona sing.semper ultima producitur in omnib.uerbis in tertia persona coniugationis primæ pænultima syllaba aliquando corripitur:ut intonuit læuum.nō nunq̄ producitur.armauit ornauit.In omnibus autem coniugationibus nouissima breuis inuenitur:plurali numero prima persona cōiugatiorium omnium:pænultimā siue ultimam syllabam semper corripit.ut hactenus fragili donauimus.& iunximus hospicio.secūda persona ultimam semper corripit. Tertia persona pænultimā semper ubiq producit.ut & socii amissi petierunt æthera pennis. Tertia uero duplex psona quam alii quartam:nominant pænultimam semper ubiq producit & ultimam corripit.ut romanos ad templa deum duxere triumphos. præterito plusq̄ perfecto tēpore numero singulari prima personam pænultimam ultimamq in omnibus coniugationibus corripit ut donaueram splendueram audieram iunxeram.secunda psona pænultimam corripit nouissimam pducit ut audieras. Tertia persona primæ consentit ut ter circū iliacos raptauerat hectora muros. Pl.nūero pría psona secūdaq i oib⁹ cōiugationib⁹ pænultimā lōgā:& ultimā breuē recipit.ut dōaueram⁹ donaueratis. splēdueram⁹ splēdueratis audieram⁹ audieratis:traxeramus traxeratis. Tertia psona ultimā semp corripit:ut donauerant traxerant. Tpe futuro primæ & secundæ cōiugationis in omnibus psonis pænultima syllaba lōga est:ut amabo mōebo. postrema quoq bo syllaba lōga est:sed si necesse fuerit ut pro breui ponatur licebit. secundū quod in prima uerbi positione disceptauimus. cæteræ sane psonæ supradictarū coniugationū utroq numero nouissimā semper corripiūt.ut clamabis monebis clamabit monebit.at in numero pl.ēt pænultima corripitur ut clamabimus monebimus clamabitis monebitis. Tertiæ uero cōiugationis productæ seu correptæ:prima persona nouissimam syllabam corripit ut audiam rapiam pænultima uero syllaba tertiæ productæ semper corripitur. ut sentiam audiam. ut audiam & hæc manis ueniat mihi fama.

Si tertiæ autem coniugationis correptæ pænultima ſyllaba fuerit natura ſyllabæ i aliis ita alia corripitur: alia producitur. corripitur in hac mortalē eripiat formam. producitur in hac. ducam ſcribam quoniam primæ ſunt uerborum ſyllabæ: nec declinationibus imutatæ ſecundæ perſonæ ſingul. coniugationis tertiæ duplicis nouiſſima ſyllaba ſemper producitur. ut audies ſcribes quæ ſyllabæ uerborum ultimæ ubiq; producitur pænultima ſane ſyllabæ primæ perſonæ congruit. Tertia quoq; perſona ſimiliter in ambabus ſyllabis conſentit. Plu. perſonæ omnes ſine ambiguitate pænultimā ſemper producunt: & ultimam corripiunt. ut audiemus rapiem⁹ audietis rapietis. Tertiæ uero perſonæ pænultima ſyllaba ſing. perſonæ conſentit.

Modo imperatiuo tempore præſenti numero ſing. perſona ſecunda omnes cōiugationes productæ præter tertiam correptam ultimā ſyllabam producit. ut littus ama. & Tu uatem tu diua mone. Tertiæ ſane cōiugationis correptæ perſona ſecunda ſing. ultimam corripit. ut continuoq; greges uillis lege. Tertia perſona ſingu. omnium coniugationum ultimam ſyllabam corripit. ut donet moneat audiat rapiat. Secunda perſona pl. in prima & ſecunda uel tertia coniugatione productis penultimam ſyllabam ſemper producit. & ultimam corripit: ut donate monete audite. ultima autē breuis eſt in tertia coniugatione correptæ ultima & pænultima breues ſunt. ut dicite felices animæ. & cingite fronde comas. Imperatiu⁹ modus.

Futuro tempore numero ſing. ſecunda perſona in tribus ordinibus cōiugationum productis ultimam & penultimam ſyllabam ſemper producit. ut clamato moneto audito. In tertia coniugatione correpta penultimam corripit ut poſtremas metito. Tertia perſona coniugationis primæ numero ſingu. penultimam producit ſi a litteram quæ coniugationem oſtendit habuerit. eam & aliquando corripit. ut Lucanus in quinto Cæſar habet. & ſi o uocalem habuerit producit ut donet. Quoniam ut ſupra diximus primæ uerborum ſyllabæ in fundamento non in declinationis flexibilitate cōſiſtūt. merito ſuam naturam pænultimo loco cuſtodiunt. At in aliis uerbis eiuſdem primæ coniugationis ubi declinatio inflectitur: penultima ſyllaba breuis inuenitur: ut clamitet quæritet. Cæteræ uero coniugationes huic formæ conſentiunt. ut penultimam breuem habeant. ut ire iter. neque ab terra moneat t. c. ſ. & audiat hæc genitor qui fœdera. ſ. nouiſſima etiam ſyllaba quæ t littera conſonante ſemper finitur in omnibus breuis eſt. In omnibus autem coniugationibus numero plurali perſona ſecunda pænultimam ſyllabam ſemper longam: & ultimam breuem

recipit ut clamatote monetote auditote scribitote.

Optatiuus modus.

Optatiuo modo tempore præsenti & præterito imperfecto productis con iugationibus prima persona sing. pænultimam longam: & postremam breuem habet. utinam amarem docerem audir em: tertia correpta corripit pe nultimam ut arriperem cingerem. Secūda persona duabus longis termina tur: utinam amares moneres audires moueres. heæ enim uocales quib. con iugatio producta cognoscitur: ubiq͡ produci debent: præter tertiam corre ptam quæ e litteram correptam recipit. Tertia uero coniugatio correpta pænultimā corripit utinam cingeres. Tertia persona sing. primæ consentit Pl. numero prima & secunda persona oīum coniugationum pænultimam longam & ultimam breuem recipiunt. ut utinam clamarem⁹ clamaretis. mo neremus moneretis. audiremus audiretis. raperemus raperetis. Tertia per sona in productis coniugationibus pænultimā producit. In tertia correpta corripit. utinam cingerent.

Pt̄ temp⁹ oīum coniu gationum.

Tempore præterito & plusq̄ perfecto omnib. coniugationibus persona pri ma singu. postremam breuē habet. secunda persona longā es enim syllaba ꝓducta terminatur ut amasses audisses. tertia persona primæ congruit. Pli. in omnibus coniugationib. prima secundaq͡ persona pænultimā longam & postremā breuem habet. ut amassemus amasseris rapuissemus rapuissetis. Tempore futuro prima persona pænultimā syllabam in omnibus coniuga tiōibus corripit: utinam clamitem moneam audiam eripiam. si uero prima uerbi syllaba in penultimo loco fuerit pro natura sui longa inuenitur. utinā clamem utinā donem a littera corripitur. ut flumina amē siluasq͡ inglori⁹. ultima omnium semper breuis est. In secunda ꝑsona eadem erit pænultima syllaba quæ in prima fuerit. secūda persona. siue es siue as syllabas habuerit ultimas producit. In tertia persona pænultima syllaba eadem quæ in supe rioribus erit. ultima uero semper breuis. Pluraliter aūt prima & secūda per sona in oībus cōiugationibus penultimam longam recipit. & ultimam bre uem: ut utinam donemus donetis moneamus moneatis audiamus audiatis legamus legatis. Tertiæ personæ singularis in pænultima syllaba similis inuenitur.

Subiūctiu⁹ modus.

Adiunctiuo modo præsens & præteritum imperfectum & plusq̄ perfectū tempus optatiuo modo congruit. Perfectum uero tempus numeri singul. in oib⁹ ꝑsonis oīum cōiugationū pænultimas ultimasq͡ syllabas breues hēt ut cū clamauerim clamaueris clamauerit. ut cū monuerim monueris rit: ut cū audierim audieris rit: ut cū scripserim scripseris rit. Pl. āt nūero in oib⁹

quattuor coniugationum modis personas duas primam & secundam quæ pænultimã semper producunt ultimam uero corripiunt. Tertia uero persona penultimam corripit ut cũ donauerint: monuerint audierint legerint. Tempore sunt alio (Nam duo recipit) quoniam primum futurum tempus futuro tempori modo pronunciatiuo consentit prima persona singularis sola nouissimam syllabam longã habet ut donauero monuero ceteræ duæ singu. eademq; primam pænultimam breuem recipiunt ut donauero donaueris donauerit. Pl. numero prima & secunda persona omnium coniugationum: pænultimam longam & ultimam breuem habent ut clamauerim⁹ clamaueritis monuerim⁹ monueritis audierimus audieritis dixerimus dixeritis. Tertia persona omnium pænultimam breuem habet.

Infinitiuus modus tempore præsenti productis trib. coniugationibus penultimam longam habet ut Plausæ sonitum ceruicis amare. Item docere monere. Interdum tamen in secunda coniugatione pænultima syllaba corripitur ut feruere leucaten. & cum littora feruere late sed in hoc uerbo recte corripitur. quoniã antiq tertiã cõiugationem magis quã secũdã esse uoluerunt. ut lucilius feruit nunc feruet ad annum & Terentius in adelphis dum feruit maxime ergo errare noscuntur hi: qui uergiliũ nostrũ longam pro breui posuisse putant ut in his uersib. longam pro breui sane posuit. Illæ autem parib⁹ quas fulgere cernis in armis & Auroq; effulgere nam sine dubio huius uerbi secunda est cõiugatio: quæ debet produci. Nã tertiæ coniugationis ꝓductæ exẽplũ subiiciam & stabulo frẽos audire sonãtes. Tertia cõiugatio correpta tempore præsenti pænultimam breuem recipit. ut tu calamos inflare leues ego dicere uersus. ultima autem syllaba in omnibus cõiugationibus breuis est tẽpore præterito postrẽa semper ubiq; breuis est. ut superas cæli uenisse sub auras. Interdũ autem præteritũ tempus i litteram duplicat pænultimæ syllabæ sed in his duntaxat uerbis: quæ præterito pfecto modi pronunciatiui duplicauerint ut supradictum est nõ solũ metri causa: quam rationis. ut nos abiisse rati futuro quoq; tempore pænultima lõga & ultima breuis est: sed nõ facilius huius temporis & modi uerbum in poematibus inuenitur.

Infinitiuus modus

Feruere. Fulgere.

Venisse

De declinatione passiuorum. deponentium communiumq; uerborum.

Modo pronunciatiuo. i. indicatiuo: tempore præsenti numero singulari: persona prima pænultimam syllabam in aliquibus uerbis longam recipit: Vt ducor clamor. Si tamen prima uerbi syllaba fuerit in aliqui

Indicatiuus idemq; pronunciatiu⁹.

Verborum passiuoꝝ deponētiū co muniūq; p cōiug. mōs & tpa quāti tas i syllabis

bus breuem: ut quo feror unde abii si multarum uerbum aliquod fuerit syl labarum frequenter pænultimam corripit: postrema autem semper breuis est & erit. secunda tertiaq; persona sing. excepta tertia coniugatione corre pta: pænultimam longam & postremam breuem recipiunt. Tertia. n. corre pta duabus breuibus postremis terminatur ut ducitur infelix æuo. numero pl. persona prima in productis cōiugationib. pænultimam longam habet: ut secūda & tertia persona singularis. ut clamamur monemur audimur. In tertia autem correpta breuē recipit ut legimur & ferimur per opaca locoꝝ. Persona secunda penultimam breuem & ultimam longam admittit ut amā mini: & monemini. omnis. n. syllaba in uerbis ut in aliis partibus oratiōis i littera uocali finita: semper producitur. Tertia persona postremā breuem habet. Tempore preterito imperfecto omnibus ī cōiugationibus psonisq;

Preteritum perfectū & plusq̄ perfectum.

præter secundam personam. Pl. pænultimam semper longam & ultimam breuē inuenies. ut ducebar ducebaris ducebatur. Item plurali ducebamur. secundæ uero personæ pl. syllaba in tertio ab ultima loco producitur: ut ducebamini. Tertia persona pl. ultimam breuem habet Tempore preteri to perfecto & plusq̄ perfecto numero sing. prima & tertia coniugatio pro ducta peneultimā longam: & postremā breuē habet. ut donatus auditus. secunda autem coniugatio uel tertia correpta: pænultimam syllabam ali quando breuem recipit. ut admonitus aliquando positione longam ut scri ptus: plurali autem numero ultima longa est ut admoniti: pænultima bre uis. Tempore futuro prima & secunda coniugatio persona prima numero singulari pænultimam longam habet. ut amabor & docebor. Secūda & ter tia persona breuem: ut Horatius in arte poetica: Nec semper feriet quod cunq; minabitur arcus. Scire autem oportet q̄ litteræ uocales: quæ tres cō iugationes productas ostendunt: frequēter produci debeant. Numero plu rali prima persona postremas breues habet: ut amabimur monebimur. Se cunda persona breuem & lōgam. Tertia persona ultimam breuem recipit. Tertia coniugatio producta uel correpta eiusdem temporis futuri primam personam duabus postremis breuibus explicat. ut nutriar rapiar. In dissyl labis autem uerbis interdum penultima longa: & postrema breuis erit. ut in Horatio primo carminum. Scriberis uario fortis. plurali numero prima persona penultimam longam: & postremam breuem habet: ut audiemur & rapiemur. Secunda persona tertiam ab ultima longam: pæ nultimam breuem: postremam longam habet: ut audiemini & rapie mini. Tertia persona ultimam breuem habet: ut utinam audientur:

reperientur. Impatiuus modus tempore præsenti numero sing. persona secunda uel tertia: in cōiugationibus productis pænultimam longam & ultimam breuem habet: ut amare ametur: monere moneatur: audire audiatur. In tertia autem coniugatione correpta secunda persona: utraeq; postremæ breues sunt: ut scribere legere. In tertia persona penultima longa & postrema breuis est ut legatur. Pl. numero persona prima omnium coniugationum: pænultimam longam & ultimam breuem habet: ut amemur moneamur audiamur: scribamur. Secunda persona tertiam ab ultima longam: pænultimam breuem: postremam longam habet. Tertia persona postremam semper breuem recipit. Tempore futuro in omnibus coniugationibus productis: secunda uel tertia persona singularis pænultimam longam habet: & ultimam breuem: ut Contemplator item. cum tertia autem coniugatio correpta pænultimam syllabam breuē habet ut legitur scribitur. Pluralis numerus persona secunda coniugatione tertia correptæ competit. Optatiuo modo tempore præsenti & præterito imperfecto numero sing. psonæ oēs in tribus coniugationibus productis pænultimam longam recipiunt: ut utinam donarer monerer audirer: similiter in cæteris personis singularibus. Item pl. prima persona sing. congruit. secunda persona tertiam a fine longam habet. penultimam breuem & ultimam lōgam: ut utinam amaremini moneremini audiremini: ultima autem syllaba præter secundam personam pl. breuis est. Tertia autem cōiugatio correpta a superioribus longe discrepat. Nam ut illæ litteram uocalem producunt: quæ est index cōiugationis: ita & ista corripit. Prima tamen persona singul. ut utinam scriberer utinā legerer secunda autem persona uel tertia singu. pænultimam syllabam producunt: ut utinam rapereris raperetur. Numerus. pl. superioribus coniugationibus consentit: utinam scriberemur. Præteritum perfectum & plusquāperfectum tempus modi pronunciatiui: præ duobus temporibus cōgruit: prima persona futuri temporis in prima cōiugatione postrema syllaba breui explicatur. pænultimam autem interdum positione longam ut utinā contempler: aliquando breui ut utinam amer interdum longa ut utinam exclamer. Secunda uel tertia persona sing. in omnibus coniugationibus pænultimam syllabam semper longam recipiunt: siue a siue e uocales habeant. Prima coniugatio e litteram productam habebit: ut utinam contempleris contempletur. ceteræ uero a litteram productam habēt: ut utinam monearis utinam audiaris: utinam legaris. de postrema aūt oīum non dubitaueris quin breuis sit eadē litteræ uocales a & e nim suam ēt numero plurali custo

diunt.ut utinam contemplemur contemplemini.utinam doceamur docea mini.utinam audiamur audiamini.utinam scribamur scribamini. secundæ personæ pænultima breuis est & ultima lõga. Adiunctiuus modus tempore præsenti optatiui modi: futuro tempori competit. Preteritum imperfectum tempus præsenti tempori modi superioris congruit. Preteritum aũt perfectum & plusq̃ perfectum modorum superiorũ temporibus in sua specie consentiunt: futurum tempus primum huiuscemodi pro suis coniugationibus: tempori futuro modi pronunciatiui cõgruit.ut contemplabor cõ monebor.cum audiar cum legar.aliud autem futurum uel ulterius præteritis temporibus perfectis consentiunt.

Infinitiu⁹ q & perpetu⁹ modus.

Infinitiu⁹ modus: quem & perpetuũ quidam uocant tempore præsenti coniugationibus tribus quas productas semper esse diximus: pænultima postremaq; syllabis longis explicatur.ut clamari doceri moueri: ut ne quære doceri. ut mutari ue putas bellum: & hinc exaudiri. Tertia autem cõiugatione correpta: tempore item præsenti si pænultima syllaba ubiq; ꝓducta fuerit: & in capite uerbi fuerit hic quoq; producẽda est.ut progeniem sed enim troiano a.s.d. At si ubiq; corripitur corripienda ut in lucano. Romano spectante rapi. Interdum autem & positione longa est.ut An tanta ne & tam patiens. postrema autẽ syllaba in oĩb. sine ambiguitate longa est. Preterito tempore: prima & tertia coniugatio producta: penultimam longam & ultimam breuem semper recipiunt: ut re clamatum esse auditum esse. Secunda coniugatio pænultimam syllabam interdum breuem recipit: ut monitum esse. Interdũ positione longam.ut doctum esse. Tertia autem cõiugatio correpta semper positione longam efficit ut ductum esse diceptum esse. Futurus secundum rationem coniugationum in prima particula uerbi simile est preterito tempori: in postrema particula spondio constat.ut clamatum iri monitum iri scriptum iri. Verba impersonalia in ratione syllabarum actius & neutralibus uerbis: tertiæ tãtum personæ in omni declinatiõe (præter infinitum modum) similia sunt: & interdum penultimam syllabam breuem recipiunt: ut nõ pudet obsidione iterum.itẽ in trissyllabo breuis est ut pœnitet.aliquando naturaliter longa est pænultima diphthõgi rõne ut tædet aliquãdo positione longa ut oportet. Verba sane infinitæ declinationis: quæ alii impersonali modo uindicant: ut amatur amabatur: docetur docebatur. In cõmuni declinatione temporum passiuis & deponentibus & communibus uerbis cohæret.

Participioꝶ quantitas.

Participia omnium uerborum: quattuor formulis syllabarum ultimarum explicantur: natã diuersis. Prima est qua præsenti tempore duplex inuenit

aut enim ans syllaba producta finitur:ut Ardet amans Dido.aut ens eadē quoq; producta ut bella mouens.Secunda formula est quæ tempore futuro ex omnibus significationib.ueniente uerborum uniformis erumpit.hæc semper rus syllaba explicatur:pænultimā longam & ultimā breuem syllabam reddens.ut si uisurus eum ibo. Ea autem Participia huius temporis: quorum uerba primam coniugationem recipiunt: etiam tertiam syllabam ab ultima semper producunt.ut amaturus contemplaturus.non immerito quia etiam in uerbis a littera quæ est cōiugationis index: necessario producitur.Tertia formula duplex quæ admodū prima & tēporis præteriti esse cognoscitur.Interdum enim tus sillaba finitur.ut & ductus cornu stabit. Interdum sus syllaba ut furit mugitibus æther cōcussus.utraq; syllaba breuis ē.Pænultimarū autem rationem syllabarum ī uerbis præteriti prefecti passiui scilicet ostendimus.ne eadem repetita documenta opusculum nimium dilatent.Q uarta formula est simplex:& futurū patiendi tempus ostendens:hæc dus syllaba semper breui finitnr horum omniuum participiorū postremæ syllabæ per declinationes casuales: secundum rationē nominū ita seu longe seu breues intelliguntur.duo tamen participiis desunt quod est pductam uocalem in fine duntaxat nunquam recipiunt & quod nullus casus eorum t.l.uel.u.terminatur.

De aduerbiis.

Q uoniam statuimus:per omnes partes orationis decurrere: & de natura
postremarum:siue penultimarum syllabarum:ut fert ratio:disceptare:quæ
tradi solæ regula regulariter possunt.Nā cæteraq; præcedētiū docet aucto Aduerbia tēporis.
ritas rationem: idcirco docere existimaui etiā de aduerbiis quæ tamen com
prehendi possunt:aliquantulum disputare ergo p omnes significationes ad Hodie
uerbiorum eundum est.Aduerbia temporis.s.hodie cras mane nuper olim Cras
aliquando.hodie constat anapesto.ut hodie uictor spolia illa superbi.Cras Mane
cōstat syllaba longa.ut in horatio primo carminū.Crasingens.mãe constat Nuper
trocheo ut Mane ruūt portis.ēt cū nomen fuerit:eundē recipit:ut dū Mãe Heri
nouū. Nuper quoq; aduerbiū Trocheo cōstat.heri spōdæo cōstat.Vespe Vesperi
ri constat cretico.Olim cōstat trocheo.olim arbos.aduerbiū ut cū tēporis Olim
fuerit & postea quā significauerit pductā uocalē recipit:licet habeat positi Vt
onē ut in octauo.ut bellisignū laurenti turnus ab arce.aut si fuerit similitu Hic
dinis breuē uocalē habebit:ut At uelut ille canū morsu. Aduerbia localia. Illic
hic aduerbiū a pnoīe distat q pnomē corripiat & aduerbiū pducat.ut hic Illuc
ego nāq; tuas sortes:Illic uel illuc & huc aduerbia postrēas lōgas recipiunt Huc

Ibi ut huc illuc aciem circũtulit & huc ades.& Seneca i hæcuba endicasyllabo
Vbi sapphico uersu.Iliũ est illic ubi fumus alte. ibi uel ubi sine dubio primas
Inde syllabas breues habent. ultimas autẽ scire oportet & longas & breues poni
Vnde posse.longas ut cernit ibi mœstos.breues ut his ubi tum. & atq; ubi iam pa
Quo triæ. inde & unde aduerbia postremas syllabas breues recipiunt: ut inde
Qua ubi clara dedit.& unde laborũ.quo uel qua & hæc aduerbia longis syllabis
Hac constant.ut quo fugis ænea & qua uictrix redit illa. & hac iter elysium no
Eminus bis.Item aduerbia localia quæ sub imagine nominum latent:cum incide
Cominus rint ad rationem nominum referuntur. Item eminus & cominus dactylo
Procul constant. ut illum eminus. & totum cui cominus ensem. Procul aduer
Aduerbia numeri. bium pyrrichio constat ut aut procul hinc saxo. Nuper aduerbium tem
poris & donec pyrrhichio constãt. ut horatius nuper sollicitum quæ mihi
Semel tediũ & dõec ut æstiuis effusus nubibus hymber. Aduerbia numeri quæ.l.
Quater uel.r.uel.s.litteris terminantur breues syllabas ultimas recipiunt.ut in lu
Nouies cano semel omnia uictor iusserit.& mœnia dardanidum quater ipso in limi
Iterum. ne portæ. i dissyllabis autem etiam primæ syllabæ breues sunt:illa autem
Denuo. quæ ens:uel es syllabis finiunt ultimas syllabas longas habent ut nouies
Deinde styx. constat autem anapesto.iterum aduerbium numeri tribus breuibus
Rursus cõstat. ut sublimis animas iterumq; ad tartara.Aduerbia ordinis.denuo cõ
Non stat cretico. Deinde constat palimbachio ut Deide fatis fluuium inducit.
Haud Rursus cõstat trocheo ut rursus habundabat.
Nequicq̃ Aduerbia negãdi:nõ & haud lõgis syllabis cõstãt.ut Nõ ego myrmidonũ
Nequaq̃ & haud equidẽ cædo.Item nequicq̃ & nequaquã cõstãt palimbachio.ut ne
Frustra quicq̃ trepidat.frustra aduerbiũ cõstat spondio.ut uane ligus frustraq; ani
Etiam mis.etiam aduerbiũ tribrachũ recipit ut hic etiã inuentũ priamon.utiq; cõ
Vtiq; stat tribus breuibus.Aduerbia demonstrãdi: en longã habet ut en agros.
En Ecce aduerbiũ cõstat trocheo.ut ecce dionæi processit.Aduerbia hortãtis
Ecce age eia.Age aduerbiũ constat duab.breuib.ut te sine nil altum mens incho
Age Eia at:en age segnes.Item eia constat spondio.ultima sane syllaba in synaliph
Vtinam am cadit duobus his uersibus.eia age segnes.& hostis adest eia. Aduerbium
Cur optandi utinam constat ex tribus breuibus.ut atq; utinam ex uobis unus.
Quare. Aduerbium interrogatiuum.cur constat syllaba longa.ut cur inquit diuer
Quianam sus abis.Quare aduerbium constat trocheo.ut quare age & inceptũ.quia
Fortasse nam aduerbium constat tribracho.ut Heu quianam tanti cinxerunt.Aduer
Forsitan bium dubitandi fortasse ultima syllaba breui finitur. Item forsitan con
Forte stat dactylo ut forsitan & Priami.forte constat trocheo ut forte sub arguta.

Aduerbium uocandi heus longam habet. ut heus etiam mens. heu respondentis aduerbium longa constat. ut lucanus heu demens. Aduerbium prohibendi ne constat longa. ut ne pete connubiis. coniunctio autem si fuerit corripitur. ut Coniũx ne Creusa. Aduerbium cõmunicationis ut una simul pariter. una. aduerbium spondio constat. ut hi subito natum anchises unaq; sibyllam. simul constat pyrrichio ut illa furens simul arua fuga. pariter constat tribracho ut dixerat atq; animis pariter certantibus. Aduerbium separationis seorsum & separatim. seorsum primam syllabam longam & postremam breuem recipit. Item separatim constat ditrocheo. Aduerbium similitudinis: sic constat syllaba longa ut sic ait. ueluti constat anapesto ut ac ueluti magno in populo. etiã separatim uti dicimus. ut Sallust. in Iugurthino utiq; rem se se habere. Item quasi constat pyrrichio. ut Tullius. Nã quasi bos sibi dedecor ingenuere parentes. Aduerbia cõparationis: magis poti? omnibus constant breuibus. ut tam magis illa fremens. & siue antro potius succedimus. nam ultima positione fit lõga. Nam & quam natura breues syllabæ sunt. Aduerbium euentus. forte cõstat trocheo ut forte fuit iuxta Tumulus. Aduerbia quantitatis parum nimiũ omnib. breuib. constant. ut lucanus in Quinto. Quid satis est si Roma parum. & uergil. esse sinent nimiũ uobis romana propago. Item minus & satis & amplius omnibus breuib. cõstãt. ut sit satis Aenidæ. etiam minus atq; minus & neq; me indecorem germana uidebis amplius.

Aduerbia qualitatis siue quantitatis plæraq; gradus recipiunt. præsertim si a nomine ueniant. Nam perpauca sunt aduerbia quæ ab se orta gradus recipiant: & quoniam quæ ex aliis partibus orationis deriuantur aduerbia innumerabilia sunt: merito omnia comprehendi non possunt tamen horum aduerbiorum regulariter de postremis syllabis disputabimus. Absolutus gradus quem alii positiuum uocant: in aduerbio sex litteris terminatur. uocalibus. trib. ut sæpe bene o semper producta uocali ut raro falso. ut falso queritur de natura. u. semper producta ut anceps pugna diu. Consonantibus autem trib. explicatur m littera correpta. ut illa leuem fugiens partim secat æthera pinnis. & tractimq; susurrant. r. littera correpta ut lacerum crudeliter ora. s littera correpta ut nec funditus omnes. Aduerbia e littera terminata absoluto gradu: plæraq; longa syllaba finiuntur. ut ante omnes stupet ipse dares longeq; recusat & si non alium late iactaret odorem. non sine ratione uergilius eandem productam in a littetam correptam uertit ut & pede terram crebra ferit. Pauca breuẽ habent rite bene & impune & sæ

Heus
Heu
Ne
Vna
Simul
Pariter
Seorsum
Separatim
Sic
Veluti
Vti
Quasi
Magis
Nam
Quam
Forte
Parum
Nimium
Satis
Minus
Amplius
Grad? absolutus qui & positiuus
Raro
Falso
Diu
Partim
Tractim
Crudeliter
Funditus
Longe
Late
Crebra

Rite
Bene
Sæpe
Impune
Paruo

pe.ut carpebat somnos rebus iam rite paratis. & bene apud memores ueteris stat.& sæpe fugam Danai. & sæpe alterius ramos impune uidemus uertere in alterius:media uero longa est.aduerbia o littera terminata semper longam habēt.ut scipiades cladem libyæ paruoq; potētem Fabricium. quamuis & nomen esse possit absolute positum. cætera autem quæ consonantibus finiuntur aduerbia: supradicto gradu breues semper ultimas syllabas recipiunt.quorum iam exempla supradicta sunt.Comparatiuus gradus in omnibus aduerbiis qui semper ius litteris terminatur & explicatur semper breui syllaba finitur.ut molli⁹ & solito.Postremam enim syllabam in omnibus aduerbiis. consonanti littera finita breuem esse oportet. pænultima quoq; syllaba comparatiui siue superlatiui gradus:aduerbiorum ut in omnibus gradibus breuis semper inuenitur.ut Atq; ubi iam breuiorq; dies & mollior æstas. & maximus agricolis pelagoq; parabitur imber. Superlatiuus gradus aduerbiorū qui uniformi syllaba terminatur e litteram postremam super longam recipit.eadem enim syllaba in nomine superlatiui gradus uocatiuo casu breuis est.ut optime graiugenum & maxime Teucrorum ductor. ergo in aduerbiis necessario me syllaba ad discretionem partium producetur.De aduerbiis promiscuis plenissime disputandum est ex auctoritate collectis.uero constat spondio.ut si uero uiciamq; feres. Sero aduerbium constat spondio.at si nomen fuerit constabit iambo ut pasce sero pingui. Tamen constat pyrrichio ut Nos tamen hæc. Alibi constat anapesto ut arborei foetus alibi. Interea siue præterea constat choriābo.ut interea medium. Aeneas & præterea genus haud unum penitus constat tribracho.funditus constat dactylo.nihil pro non positum constat pyrrichio ut nihil mea carmina curas. Dum & cum aduerbia breues syllabas habent: Sed sine positione poni non possunt. Satius constat tribracho ut non ne fuit satius. Pridem constat trocheo.ut iam pridem resides populos. Quoties uel Toties constat anapesto. ut Quotiens oculos coniecit in hostem & Quid natum toties. Certe constat trocheo. ut certe siue mihi phyllis. paulatim cōstat palibachio.ut Paulatim & sulcis frumēti quæreret herbā. Modo aduerbium constat pyrrichio. ut tu modo nascenti puero. at si nomen fuerit iambo. Sane quoniam aduerbia omnia quæ partim ex se oriuntur:partim ex aliis deducuntur:comprehendi non possunt: merito sigillatim non existimo ꝑsequenda. sed tamen de postremis syllabis breuiter dicam. aduerbia a littera finita quæ pro e littera ponitur breuem habent ut transuersa tuentibus hircis.at si ex se oriuntur longam habebunt.ut contra

Optime
Vero
Sero
Tamen
Alibi
Interea
Penitus
Funditus
Nihil
Dum
Cum
Satius
Pridem
Quoties
Toties
Certe
Paulatim
Modo
Transuersa
Contra

iussa monent.

E littera finitum aduerbium (ut supradictum est) sæpissime longam recipit: interdum breuem. ut rite. I. littera finita aduerbia semper breuem habent. m littera similiter correpta finiuntur.

O littera producta in gradibus sane finiuntur. ut hic uero uictus genitor. alibi enim & breuis inuenitur. Tu modo quos in spem statues summittere gentis.

R. littera finita aduerbia semper breuem habẽt ut semper equos: atq; arma uirum. & lacerum crudeliter. ora. S. littera finita aduerbia semper breuem recipiunt. Vt quæ totam luctu concussit funditus urbem. & mollius & solito. v. littera finita aduerbia semper longam recipiunt: ut nanq; diu luctãs lentoq; in stirpe moratus. omniuum autem præcedẽtium syllabarum naturas: magistra docebit auctoritas.

Copulatiuæ coniunctiones & q;. ac. breuibus syllabis constant ut fortuna omnipotens & ineluctabile fatum. Item iamq; cateruatim. Et Que

Disiunctiuæ coniunctiones ne. nec. neq; uel sed. omnes correptas syllabas habent. Ne coniunctio eo aduerbio discrepat q; hæc corripiatur: & aduerbium producatur. ut ne mihi tum molles. Coniunctionis exempla. ut coniunx ne creusa. Aut coniunctio. Quoniam diphthongo ualet longa est. ut Nunc manet insontem grauis exitus: aut ego ueri. Expletiuæ coniunctiones quidem equidem quoq; tamen nempe. quidem duab. breuib. constat ut ista quidem quia nota mihi. equidem tribus breuib. constat ut protendens equidem merui. quoq; duab. breuib. constat. Vt tu quoq; littoribus nostris Tamen duas breues habet ut haud tamen audaci. Nempe coniunctio trocheo cõcludit: ut qppe. Vt Quippe uetor fatis certe spõdæo: ut certe siue mihi phyllis. Causales coniunctiones. igitur constat tribracho. Vt iliacas igitur classes. Si coniunctio producitur. ut Si quibus eiectus syluis. Etiam coniunctio tres breues habet. ut hic etiam inuentum. Siquidem coniunctio constat dactylo. Quandoquidem ex longa & tribus breuibus cõstat. ut Quandoquidem ausonios. Quando coniunctio & breuem & longam nouissimam potest recipere secundum naturam postremæ uocalis. longa est in hoc. meq; timoris argue tu Drance quando tot stragis aceruos. est enim coniunctio causalis. hoc est quandoquidem: non aduerbium temporis. cæterum dum componitur breuis est. Quin coniunctio natura longa syllaba est: ut Quin ego non alio digner te funere palla. Sin syllaba longa Ne Aut Quidem Equidem Quoq; Tamen Nempe Quippe Igitur Si Etiam Siquidem Quãdoqdẽ Quando Quin Sin

Seu — est. ut Sin has ne possim naturæ accedere partes. Seu syllaba longa est. ut
Siue — Seu uos hesperiam magnam. Siue constat trocheo: ut Siue sub incertas ze
Nanq; — phyris motantibus umbras. Nanq; ex longa & breui constat. ut nanq; sub
Ni — œbaliæ. Ni coniunctio longa est. ut Ni fuga subsidio. Nisi coniunctio duas
Nisi — breues habet. ut & nisi me qua. &c. Sed breuis est. ut ipsa acie nondum fal-
Sed — cis tentanda sed uncis. Rationales coniunctiones. præsertim coniunctio
Præsertim — primam syllabam diphtongo longam habet: nouissimam breuem. ut Præ
Enim — sertim certis si mensibus. Enim duabus breuibus constat. ut & enim mol-
Quia — libus. Quia coniunctio constat pyrrichio: ut Nam quia nec fato merita:
Quippe — nec morte peribat. Quippe primam naturaliter longam: & postremam bre
Quoniam — uem habet. ut Quippe solo natura subest. Quoniam coniunctio breuis
Ergo — constat: ut Nunc uidi tristis: quoniam sors omnia uersat. Quoniam qui-
dem omnes breues habet. Ergo coniunctio postremam syllabam longam
sine dubio habet. in hoc præsertim uersu. Quæ regio Anchisen. Quis ha
bet locus illius ergo. quamuis a diaphoros hoc est cum in fine sit uersus:
cuius nunquam natura requiritur: tamen longa esse debet: significat enim
illius causa uenimus. hæc sane sola coniunctio: contra rationem latinitatis
Ergo circũ — ultimam syllabam circumflectit. at si alio intellectu conlocata erit in sy-
flectitur. — nalipham frequentius apud uergilium cadit. ut ergo ubi delapsæ sonitu &
ergo age care pater. ueruntamen in simplici intellectu repetitæ rei: sine
Ideo — dubio longa posita est. in hoc uersu ergo non hyemes illam. ideo coniun
Scilicet — ctio cõstat anapesto. ut atq; ideo Tauros ꝑcul. Scilicet coniũctio cõstat da
Propterea — ctylo ut scilicet his supis labor ẽ. Propterea cõstat choriãbo. Quarẽ cõstat
Quare — trocheo ut quare age. Quid semp breuis est. ut ne quid inexpertũ frustra.
Quid — Præpositiones duob. generibus constant etenim aliæ sunt loquelares: quæ
Præpositio — ornandi sensus aut augendi uel minuendi gratia: ceteris partibus præpo-
nes loq̃lares — nuntur. aliæ autem casuales uocantur: quod casibus seruiant. loquelares
Præpositio — sunt an. con. re. se. di. dis. an præposita breuis est sed semper positione
nes casuales — longa fit ut obuius ambustum. & quæ rapidus fluminis ambit. re præpo
Am — sitio semper breuis est in quibuscunq; partibus orationis fuerit. i. nomine.
Re — ut his primam ante aciem digna atq; indigna relatu: In uerbo. ut colla
armosq; labant gemitu nemus omne remugit.
Se — Participio ut nunc rapidos retro atq; æstu reuoluta resoluens. se præposi
Di — tio semper longa est. & cum frigida mors anima seduxerit artus. Di præ-
positio semper longa est. ut Tum uero in curas animum diducitur omnes.

Dis præpositio breuem syllabam habet. Sed eam positione longam fieri oportet. ut disiecitq; rates. & discissos nudis Laniabant. non fere. n. in uocalem cadit Con & In prepositiones loquelares cum fuerint: ita ut per compositionem loquelis inhæreant: ambæ unius nature sunt. hoc genere. si in f. uel. s. litteras consonantes ceciderint naturaliter producuntur. ut inferretq; deos latio. & insignem pietate uirum. Item considunt tectis. & Num uulnus acerbum conficit. At si a ceteris consonantibus excipiuntur positione longa fient nec produci in præpositiōe possunt sine uitio barbarismi. in uerbo cum casualis fuerit breuis est: si a uocali excipiatur. Præpositiones accusatiui casus. Ad prepositio semper breuis est siue loquelis: siue casibus seruiat. ut Eumenidum aspicies ripam ue iniustus. & Iuppiter omnipotens Si non exosus ad unum. Dis Con In Præpositiones accusatiuæ. Ad

Apud prepositio duabus breuibus cōstat. ut Qualis apud gelidi cum flu. ultima sane positione longa fit. Ante naturaliter duabus breuib. constat sed prior positione longa fit. ut Ante sinistra caua monuisset. Apud Ante

Citra præpositio postremam longam habet. Citra

Cis præpositio breuem syllabam recipit. Circa postremam syllabam longam recipit. ut corpora multa uirum circa seniorq;. Contra etiam eadem ultima syllaba longa clauditur. ut contra nulla est oleis cultura. Erga prepositio superiori similis est. Intra eadem quoq; similis ut iamq; intra iactum hoc ergo nobis obseruandum est: ut omnes prepositiones a littera finitas scias ultimas syllabas longas habere. Inter postremam breuem recipit. ut inter odoratum lauri nemus. Infra ultimam longam habet ut supra memoraui. Iuxta eadem superiori congruit ut iuxtaq; Creusam. ob. breuis est. ut nequis ob inceptum. per eadem quoque breuis est ut adq; per ambages Penes duabus breuibus constat. prope duas breues habet. propter ultima breuis est. ut propter aquæ riuum. Super constat duab. breuib. ut aut super idalium. Subter ultima breui finitur. Præter trocheo constat. pone trocheo constat. nam accentu solo a uerbo discernitur: quoniam interdum in aduerbium cadit. ut Pone subit coniunx. Secundum primam syllabā & nouissimam breues habet. ut saltibus in uacuis pascunt & plena secundum. Vltra prepositio ultimam longam habet. ut dixi. Vsq; ultimam breuem recipit. ut usq; sub extremum brumæ intractabilis hymbrem. Cis Contra Erga Intra Inter Infra Iuxta Ob Per Penes Prope Propter Super Subter Præter Pone Secundum Vltra Vsq;

De præpositionibus ablatiui casus.

Ab
A
E

Ab præpositio semper breuis est. ut nec non & sterilis quæ stirpibus exit ab imis. A. siue E præpositiones semper longæ sunt. siue separatim seu adherentes: præpositioni præponantur. separatim cum casibus seruiunt: ut hic tantum in tenebris conuersum a lumine. & At genus e siluis cyclopum & montibus altis. A. loquelis adhærens. ut amouet & fidum capiti subduxerit.

Absq
Coram
Clam
De
Ex
Pro

absq postremam syllabam breuem habet. quemadmodum usq. Coram constat trocheo: ut coram quem quæritis adsum. clam syllaba breuis est. De semper longa est. siue loquelaris siue casualis sit. loquelaris deducunt socii naues. Casualis. ut At subitæ horrifico lapsu de montibus adsunt. Ex præpositio breuis est. per naturam: sed positione longa fit. Pro præpositio cum loquelaris fuerit: semper producitur. ut nobis ad belli auxiliũ ꝓ noĩe tãto. At cũ casualis fuerit: uarie ponit᷑. alibi eni lõga: alibi breuis inuenitur. Est operepretium edocere quando breuis debeat: quando longa constitui. si hanc præcedentem syllabam secuta fuerit altera syllaba: necessario prior corripitur. ut in lucretio. omnia ueridico qui quondam ex ore profudit. At cum positione syllaba longa fuerit consecuta frequenter producitur in uerbis siue participiis. ut procurrunt laurentum. hinc densi rursus inundant. alibi autem breuis: alibi longa est. In nominibus breuis est in hoc. ut ni faciat maria ac terras cælumq profundum. longa in ultimo uerbo: breuis ponitur: in his sane uarietatibus: quam maxime auctoritas quærenda est.

Præ
Palam

Præ sine dubio longa est quod diphthongum habeat. Palam constat duab. breuib. ut luce palam. Sine duas breues habet. ut nam sine ui non ulla dabit responsa.

Tenus
Sub

Tenus præpositio quæ ablatiuo & interdum genetiuo casui pulchre iungitur. ut est crurum tenus: duab. breuib. constat. sub præpositio semper breuem syllabam habet. ut hasta sub exertam donec perlata papillam.

Interiectiones.

De interiectione.

Hahahæ.
Comicũ carmẽ humile & lene.
Lyricũ carmen lene
Heroicũ carmen quale.

Interiectiões quæ adfectũ aĩ uario motu designant. Interdũ eni gaudiũ aliquãdo dolorẽ mẽtis ostendũt. Quoniam multæ sunt: ex his paucas ostendam. Interiectio composita syllabis tribus hahahæ. longas recipit uerum in Comico Carmine sola collocari potest: Leni scilicet. & humili uel iucundo. In lyrico autem quamuis & ipsum lene sit: quod non possit tumidioribus Cothurnatisq uerbis ornari: nunq̃ tamen hæc interiectio apud horatium repperitur: quãto magis ut heroico tragicoq carmini necessaria

habeat: fortia tumidaq verba quærenti. Item uah. siue uaha ex breui & longa constat: sed huius uis interiectionis superiori cogruit. heu siue est Eheu interiectiones: productas syllabas habent. ut heu quæ nunc tellus inquit. & eheu q̃ pingui macer est. Sed hæc omni genere poetarum aptari potest. etiam liberæ a numeris orationi quam maxime historicæ. ut Sallu. in bello Iugurthino. heu me miserum: heu me infelicem. Item interiectio admirationis papæ duabus longis constat. prima per unam productam uocalem: postrema per diphthōgum. sed & hæc lenioribus apta uidetur esse carminibus. Item hortationis interiectio eia constat trocheo. & quia uergilius ultimā sciebat esse breuem. ubiq ei uocalem subiecit. ut eia age rumpe moras. & hostis adest Eia. potest tamen in necessitate pro longa poni. Nefas cum fuerit interiectio: eandem naturam: quam habet in nomine: reseruabit constat autem ex breui & longa ut Bactra uehit sequiturq (nefas) ægyptia cōiux. Cū aliæ uero iteriectiones iciderint. auctoritatis fide poterūt referari.

Tragici uersus esse tumidi debent.
Vah
Vaha
Heu
Eheu
Papæ
Eia
Nefas interiectio.

De positionibus syllabarum.

Positionis ratio decem modis comprehenditur. in his. n. syllabis quæ cum breues natura sunt: tamen eas necessario fieri longas oportet sæpe tamen inuenitur positio in syllabis natura longis. sed si naturaliter producuntur positionem superfluam habebunt. illic. n. est quærenda positio: ubi longitudo naturæ defecerit ut quod natum non fuerit: excludatur. Nam quemadmodum uocales naturæ deseruiunt: ita positioni consonantes. Primus modus positionis est. si correpta uocalis desinat in consonantem: & excipiatur ab altera consonanti. ut arma uirumq ferens. Desinat autem uocalis cum in se hoc est in consonantem suæ syllabæ ceciderit: excipitur cum in consonantem consequentis syllabæ transierit. Secundus modus est: si correpta uocalis desinat in duas consonantes. ut est in carpathio neptunni. g. u. Tertius modus est: cum correpta uocalis excipitur a duabus cōsonantibus ut Acrisioneis danae fundasse colonis. Quartus modus est cum correpta uocalis desinit ī duplicem litteram x. ut nox erat. Quintus modus est cum excipitur a duplici ut axem humero torquet. hanc ratione & in z. obseruabis. siue enim in eam uocalis desinit: siue ab ea excipiatur (quoniā duplex est) facit positione longam. & sane in hac est aliquid obscurum: quod in latino nō est. quia illa diducunt cui syllabæ inhæreant: hæc aūt ita duplicē efficit sonū ut cui accōmodata sit ignoret. ut Mezēti ducis exuuias. ergo illi errare noscuntur qui hanc dupliciter scribunt. Sextus modus est cum cor-

Positiōis rō
Vocales naturæ deseruiunt.
Consonātes positioni deseruiunt.
Z

Z duplicari non potest.

repta uocalis desinit in consonantem: & excipitur a uocali uice posita consonantis. ut Nec ueninisata locum sedemq; dedissent. Septimus modus est. cum correpta uocalis desinit in unam consonantem: in qua pars orationis finitur. quemadmodum fert opinio multorum: ut omnia uincit amor. ut tibi pampineo grauidus autumno. Octauus modus est cum correpta uocalis finem uerbo fecerit. ut horresco referens: & liminaq; laurusq;. quæ tamen syllabæ cõmunibus syllabis possunt inseri. Nonus modus est cum uocalem breuem secuta fuerit i littera uice posita consonantis. ut Harpyiæq; colunt. non immerito fit positione longa py syllaba: nisi quia (ut supra diximus) i littera cum fuerit in medio uocalium ita ut consonans sit: decimum sonum reddit. Decimus modus est: si post uocalem subiecta sit consonanti uocalis: uel u & correptam uocalem habeat consequentem. ut Parietibus textum cæcis. In hoc uersu quoniam prima pars orationis: correptam habet hoc genere positionis primam syllabam longam efficimus. secundam namque syllabam resecamus. per medium & præcedẽtem consonantem primæ syllabæ conglutinamus. uocalem autem ad tertiam reuocamus: & loco consonantis defigimus. Hic sane modus positionis: apud Vergilium non in superiori exemplo tantum: sed in multis uersibus inuenitur. ut Ariete in portas & Transtra per & remos. Item genua labant uastos quatit æger hanelitus artus. & Tenuis ubi argillæ dumosis calculus aruis.

Harpyia

Parietibus

De cõmunibus syllabis per naturam.

Syllabæ natura comũes

Diphthõg' quid.

Cõmunes syllabæ naturales duobus modis incurrunt: aut in singulis uocalibus: aut duabus coniunctis: quas græci diphthongos uocant. Communis syllaba per singul. uocales sic intellegitur: si producta uocalis excipiatur a uocali correpta. est enim longa in hoc uersu. Glaucoq; & Panopæ & Inoo melicerti. in ista autem breues. eadem productæ. ut te Corydon o Alexi. Communis syllaba per diphthongum sic intellegi potest. si geminæ uocales a uocali excipiantur. & enim in hoc longa est ulla moram fecere neque Aoniæ Aganippes. In isto autem breuis est. Insulæ Ionio in magno. Sed tamen contemplanda est Poetæ nostri diligentia. Superiore etenim uersu recte longam posuit: quia consequens uocalis breuis est. In isto autem: læ syllabam breuem posuit: quoniam eadem syllaba producta a longa uocali excipitur. ergo recte consequentis longitudo naturam prioris oppressit.

Vergilii locus.

De communibus syllabis positionum.

Syllaba desinens in uocalem breuem: si excipiatur a duabus consonantibus ita tamen si praecessit liquidam muta est. Namq; longa in hoc. Immemores socii uasto cyclopis in antro. haec eadem breuis est alibi. Lustra domosq; traho uastosq; ab rupe cyclopas. & in aliis nominibus deficit ratio positionis. hoc ordine consonantium. ut Phoebe grauis troiae. At si liquida praeuenerit mutam obtinebit uim suam positio. possunt etiam uideri communes eae syllabae: quae c littera terminantur. hic uel hoc quarum de natura disputatum est. heae enim syllabae apud Vergilium & longae & breues ponūtur. si a uocali excipiātur longae sunt in his uersibus. proh iuppiter ibit hic ait. & hoc illud germana fuit. alibi autē breuis. ut hic uir hic est tibi quem promitti saepius audis. haec tamen ratio in pronominibus tantum: non etiam in coniunctionibus inuenitur. Nam nec coniunctio communis esse non poterit quia in pronomine solo c littera reddit duplicem sonum: in cōiunctione simplicem. merito ergo breuis est. Scire autem oportet pronomen hic apud Vergilium duobus tantū locis pro breui esse positum. nam ubiq; longa syllaba est. non solum apud Vergilium sed etiam apud alios.

Syllabae positiōe communes.
Cyclops
Hic
Hoc
Hic pronomē ꝓ breui.
Verg. ī qb⁹ contra praescriptā syllabarū rōnem suo iurē usus est.

De productione uel correptione syllabarum.

Sunt aliquae syllabae apud uergiliū: quae necessitate metrica: cum uitio barbarismi: qui apud poetas metaplasmus appellatur: contra rationem corripiuntur. Sunt aliquae quae cum breues sint: necessario producuntur. corripiuntur in his. Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Item illius arma. & ipsius ante oculos. mediam syllabam pronominum cum sit longa corripuit. Item obstupui steteruntq; comae. ste syllabam longam in uerbo corripuit. Item egerimus nosti & nimium meminisse necesse est. ri syllabam lōgam corripuit. Item urbemq; fidenam corripuit fi syllabam cum sit longa hoc loco breuis est. Item cum subito assurgens fluctu nimbosus orion. O syllabam corripuit: quae alibi longa est. Vt armatumq; auro circumspicit oriona. Deinde breuibus dicam: quae pro longis sunt positae. Italiam fato profugus. primam syllabam cum sit breuis longam posuit quamuis caput pedi: faciat alibi enim breuis est. ut Antiqua cedro italusq; paterq; sabinus. Item exercet Diana choros. Di syllabam produxit: quia longa est. alibi

Barbarism⁹
Metaplasm⁹
Tulerunt
Illius
Ipsius
Steterunt
Egerimus
Fidena
Orion
Italia
Italus
Diana

eam breuem posuit. ut Tergeminamque hecaten: tria uirginis ora dia-
Relligio næ. etiam positione longas de breuibus facit. ut Relliquias Troiæ & rel-
Relliquiæ ligione sacræ. l. litteram consonantẽ contra rationem geminauit. Ideo hæc
intellegenda esse arbitror. ut caueri possint. uergilius enim propter operis
magnitudinem: & auctoritatem sui: qua multum ualet: non sine necessitate
metrica naturam syllabarum conuertit: diuerso genere. Sunt præterea syl
labæ quæ in una specie positæ cum intellectu mutantur. Ita ut nunc produ
ci: nunc corripi possint. ut est sin⁹: sinum enim cum pro gremio uel reces
Sinus su positũ intellexerimus: prima syllaba breuis erit ut hinc sinus herculei &
Sinum ipse sinu præ se portat: cum pro uase sinum intellexerimus dictum primã
syllabam producimus, ut sinum lactis & hæc tibi liba priape quot annis. Itẽ
Mala poma malum pro pomo: & arboris malo: & malas pro genis accipimus prima syl
Malum per laba longa erit ut malo me galathea petit lasciua puella & aduersaq; infigi-
nicies tur arbore mali: & Tu quoq; flauentem prima lanugine malas. ac si pro per
Mal⁹ arbor. nicie uel labore dictũ fuerit breuis erit. ut quæ prima malorum causa fuit.
Malæ genæ & adsuetumq; malo ligurem. Alia cum intellegerimus nomẽ esse primam
Intellegeri- syllabam longam esse existimamus: ut alia serpillumq; herbas contundit
mus. olentes. Cum uero pronomen est breuis erit. ut perq; niues alium perq; hor
Alia rida castra secuta est. uobis pronomen a nomine & scriptura & accentu di
Alia scernitur. Item notus cum pro cognito ponitur: ut sit participium primam
Vobis syllabam longam habebit. ut nota tibi. At cum pro uento intellegitur: bre-
Notus uis erit ut tendunt uela noti. Item plaga cum pro uerbere posita fuerit pri-
Intellegitur mam syllabam longam habebit: ut dant animos plagæ. cum uero pro Zo
Plaga na celi. i. circulo breuem. ut & siquem extenta plagarum. Item arbos in
Arbor omnibus casibus bo syllabam breuem habet. & per b litteram scribitur ut
Arborum arboris aut ullæ: & aduersiq; infigitur arbore mali & arboribus positis. si
Aruorum autem ab aruo feceris genetiuum. pl. uo syllaba longa erit. & per u litte-
ram scribenda est ut hactenus aruorum cultus. Sunt alia nomina: quæ in
Propago uno intellectu per casus syllabæ naturam uertunt. ut propago in nomina-
tiuo prima syllaba breuis est. ut esse sinent nimium uobis romana propa-
go. At in ablatiuo longa est ut melius propagine uites respondent.
In uerbis quoque similiter eadem syllaba: cum tempore immutatur:
Moueo ut est moueo tempore præsenti & futuro prima syllaba corripitur. ut
Mouebo Hinc mouet Euphrates. & longius & uoluens fatorum arcana mouebo:
Mouit tempore præterito producitur. ut Venit amor subitaque animum dul-

cedine mouit. In participiis quoq; præsens temp⁹ breuem habet ut bella mo uens immittit equos. præteritum tempus longam habet. quemadmodum nomen unde oritur: ut stagna refusa uadis grauiter commotus. & hi motus animorum: futuri uero tẽporis participium a uerbo dissentit: nam longam recipit. ut lucanus Temptandaq; rates moturi militis iras. Item fugio tale est primam. n. syllabam præsenti tempore & futuro corripit. ut quo fugis æneas. & uox quoq; mœrim iam fugit ipsa. præterito producit & Qualis ubi abruptis fugit. p. s. & subitoq; omnis de corpore fugit. in utroq; tempore participiorum ut in nomine semper breuis est. ut dimitte fugam. & ille simul fugiens: in omnibus ergo modis & temporibus hæc diuersa syllabaȝ natura seruanda est. Item uerbum uideo syllabam primã tempore præsenti ubiq; corripit ut sed siquisquam multa uides. & post aliquot mea regna uidens. præterito perfecto & plusq̃ perfecto producit: ut uidit ab aduerso uenientis. & lucanus uiderat imensam. tempore futuro breuis est. modis omnibus ut laurentis ne iterum muros aut castra uidebo. Infinito modo tẽpore præsenti & participio ei⁹ temporis prima corripitur. ut Iuuat arua uidere & cui uates horrere uidens. Tempore præterito infiniti modi producitur. ut nec uidisse seni. Futuro tempore siue infiniti modi: siue participiorum producitur. ut si uisurus eum uiuo & casus abies uisura marinos. Item participium nitens si a neutrali uerbo uenerit. quod est niteo primam syllabam corripit. ut altera candenti perfecto nitens elefanto. si a passiuo uerbo uenerit quod est nitor quemadmodum in uerbo producit. ut impressoque genu nitens terræ. Passiua ergo significatione in uerbis & in participiis omnibus eadem syllaba semper producitur. In nominibus quoq; propriis & appellatiuis eadem est appellatio: ut stat grauis Entellus nisuq; immotus eodem. Proprio ut nisus ait. Item uerbo uenio tempore præsenti & futuro primam syllabam corripit. ut Pelagine uenis erroribus actus. Etiam uenit æstas torrida & Terrã hesperiam uenies. Tempore præterito imperfecto in omnibus uerbis eadem illa syllaba: ut in præsenti fuerit inuenitur ut redditaq; Eurydice superas ueniebat ad auras. Præterito perfecto & plusquam perfecto producitur ut uenisti Tandem. & uenerat Antiquis. Itẽ uerbum cogo superioribus uerbis diuersum est. Nam tempore præsenti & futuro primam syllabam producit. ut cogit hiems & cogitur inq; sinus: præterito autem tempore eandem corripit. ut lucanus ad mortem Sylla felicior ire coegit & cornuq; coacto. Harum sane uarietatum rationes exempla quoniam legenti atq; discenti occurrere facilius possunt: pauca de multis

Mouens
Motus
Moturus
Fugit
Fuga
Fugiens
Videt
Vidi
Nitens
Nitor passiuum.
Nisus
Venio
Veni
Cogo
Coegi

ostendimus. illud sane nobis pleni⁹ est obseruandũ ut orthographia nunq̃ nostros oculos sensusq́ deludat.

De metaplasmis.

Quamuis supradixerimus poetis esse licentiam metaplasmorum: rationibus naturas siue litteras inuertere syllabarum: tamen superfluum esse non iudico de ipsis metaplasmis (qui necessarii huic arti ualde sunt) disputare. sine quibus exitus faciles cum in artem uenerint poeticam inueniri nõ possunt. Prothesis est metaplasmus uerbi principio addiciẽs litteram syllabam ue litteram ut gnatiq́ patrisq́. si enim n litteram consonantem breuis syllaba praecedat: uerbi superioris quae uocali correpta terminetur accedente g littera positione poterit longa fieri: licet mutam liquida cõsequatur: quae semper cõmunem syllabam facit. ut si facias. rura gnate colis. aliquãdo syllabam addicit non tam sensus causa quam metri. ut cornuq́ recuruo. & aut altis seferens. & nunq̃ tetulissem pedem.

Parenthesis est quando inseritur medietati syllaba littera ue. littera ut hac casti maneant in relligione nepotes. Syllaba ut lucretius indugredi sceleris quod contra saepius illa indugredi. n. dixit pro ingredi. Interdum diducta syllaba imissae litterae syllabam adiiciunt ut mauortis in antrum & Nauita cum stellis.

Prosparalempsis est cum ultimae syllabae superflua syllaba adiicitur. ut magicas inuitam accingier artes.

Apheresis est mataplasmus cũ principio uerbi syllaba subtrahit̃. ut & non temnere diuos. pro cõtemnere & in nominibus inuenitur. ut plautus dixit a Praenestinis coneas pro ciconeas appellari.

Syncope ẽ medio syllabã subtrahẽs uerbo ut extixti. & uixet cui uitã de⁹.

Apocope est interdum aliquid ultimae parti auferens. ut Namq́ suam do. hoc est suam domum ut lucretius in primo. Nam fierent iuuenes subito ex infantib. paruis. sic enim uersus scandi potest aliquando imminuens ut uergilius aspice num mage mage pro magis.

Ectasis est cum per licentiam breuis producit̃ ut exercet diana choros.

Systole est econtrario quãdo syllaba longa corripitur. ut & aquosus orion cum prima produci debeat corripitur.

Dieresis est siue dizeuxis cũ ĩ duas syllabas una diducit̃. ut diues pictai uestis & auri quam declinationem uergilius quatuor locis tantum posuit in aeneidis. Aulai in medio. atq́ aurai simplicis ignem & furit intus aquai. & diues pictai uestis & auri.

Prothesis
Rura gnate colis.
Seferens
Tetulissem
Parenthesis
Indugredi
Mauors
Nauita
Prosparalempsis
Accingier
Apheresis
Coneae pro ciconiis.
Syncope
Apocope
Do
Mage
Ectasis
Systole.
Dieresis
Aulai
Aurai
Dictai
Aquai

Episynaliphe est una syllaba ex duabus facta: ut fixerit æripedem pro aeri pedem tetrasyllabon ex pentasyllabo fecit. Episynaliphe.

Synaliphæ est cum inter duo uerba in cõcursu duarum uocalium nulla intercedente cõsonante: unius fit uocalis elisio. ut atq; ea diuersa penitus. fiũt autem synaliphæ his modis. interdum enim breuis in breuem cadit. ut ob sedere alii telis angusta uiarum. iterdum breuis in longam. ut Tænarias ẽt fauces alta ostia ditis. interdum longa in breuem. ut oppositasq; euicit gurgite moles. interdum diphthongus in simplicem longam: ut dardanidæ e muris. aliquando breuis in diphthongum: ut arua neq; ausoniæ semper. interdum diphthongus in diphthongum. operæpretium est scire dactylicũ uersum synaliphas ubiq; posse recipere. Interdum sane uocales inter se cõcurrentes synalipham fieri uetant & si uersus impleri nequiuerit nulla eliditur. Vt succus pecori: & lac subducitur agnis. Synaliphe quot & qbus modis fiat.

Ectlipsis est: quom inter se aspere concurrentium syllabarum intercedẽte sola m littera consonante: & uocalem & consonantem: quam diximus elidi necesse est. Vt multum ille & terris. &c.

Antithesis est litteræ pro littera immutatio. Vt Impete nunc uasto ceu cõcitus hymbribus amnis.

Metathesis est litterarum ordo immutatus. ut Nam tibi Thymbre caput Euandrius abstulit ensis.

FINIS ARTIVM PROBI.

Valentinus Catus a manu Iani lectori.S.D.

Vetus impressorum deprecatio est: Artis difficultatē causari. Nos ingenue fatemur: inscitiam & egestatem obesse quominus emēdati codices emanēt. Huic malo nec nostrum: nec hominis est remediū adhibere. proinde æquo animo comunem sortem feramus. & quos errores effudit librarius ipse tibi castiga. Nam hunc in usum insigniores infra notauimus: alios tute deprehendes. Vale.

Folio primo pagina prima procedentibꝰ con. scribe præced. pagina secūda litteraꝙ; uim naturam: naturāꝙ. ponent Verg. poneret. Hane. H. castiga. n. nam librarius. H. græcam litteram pro. n. posuit: in quo uitio frequens est in prima secundaꝙ decuria. Folio secundo pagina prima in rationem poni si. in oratione positæ. Aspirationis absꝙ H. natura deseruit naturæ. Pagina secunda. Protractꝰ pro multa. per multa. Magna palas. pales. Folio tertio pagina prima. Tauri læuum corum. emenda cornu. genu omnis. genu nisi: pagina secunda: oristinis ora. uistinis ex antiquo exemplari. Sed & hoc cicatricosum. aut maros. Ismaros. H. græca littera. n. littera. Folio sexto pagina prima. Nominatiuus singu. immo plural. Is & bus syllaba. corrige is & bus. is syllaba &c. Nec te miseriæ. Nec te miseret gnatiꝙ. Folio septimo pagina prima. augurius. augurium. Amphibrachium. tolle extremum i. ominum. omnium. pagina secunda. Spoliatum lumine maius reddemus. mauis reddere. oratio syllabarum ratio. Synalipha cadat. adde m litterā. Folio nono pagina secunda. Pli. plurali. Folio undecimo pagina secunda. diceptum deceptum. Actius: actiuis & neutralibus &c. nata natura.

Maximi Victorini Comentariū secundum
De finalibus Metrorū.

Vanq̄ de lr̄is & Syllabis multiplex sit: copiosusq; tractatus tñ is magis appetendus a nobis qui susceptus ē. quiq; ad dimensionē pedum metrorumq; perducit.

Igit lr̄æ aut uocales dicunt: aut cōsonantes. Vocales qnq;. A.E.I.O.V. Cōsonātes uero reliquæ oēs quaꝝ aliæ semiuocales: aliæ mutæ: Semiuocales sunt. vii. F.L.M.N.R.S.X. Mutæ nouē. B.C.D G.H.K.P.Q.T. Sed ex uocalibus. I. & V. pro consonantibus habentur. quom uel secū iūctæ fuerit: ut Iuno uita. uel aliis uocalibus præpositæ. ut Ianus Venus. Hoc ēt. I. amplius præstat. q̄ in uno sermōe inter duas posita uocales: duplicis loco fungit. ut Troia Maia. L. & R. cū in eadē syllaba cōsonātibus postponunt: ut clarus crater sæpe deficiunt. S. ēt aliquoties de metro excludit. X. pro duplici semper habet. Z. uero nō nunq̄. H. interdum consonantis fungit loco: interdū aspiratiōis. Vocales Cōsonantes Sēiuocales Mutæ I. & V. L. & R. X Z H

De longis breuibusq; syllabis.

Quæ quō ita sint ex iis: aut unius uocalis enunciatione si natura producat. ut. A. aut cōnexiōe lraꝝ. si diphthōgus sit ut præ: syllaba ꝑcreat. scilicet aut natura breuis est: aut longa: aut cōmunis. Breuis ē q̄ correptā uocalem habet. ut amor. & non desinit in os: quam gtūs producit. Et monosyllaba: ut Dos. & nō desinit in duas cōsonātes. ut Ars. uel in unā duplicē. ut Pax. uel in. I. īter duas uocales cōstitutā. ut Aio. Lōga uero ē cui quatuor ista contingunt: quibus indiget breuis. ut Dos. Ars. Pax. Aio. Diphthongus sine iis semper ē longa. ut æs. Syllaba quō ꝑcreat Syllaba breuis Syllaba longa Diphthōg.

De cōmunibus Syllabis.

Cōmunes syllabæ fiūt modis octo: quom correctā uocalē sequit subiecta consonantibus liquida. Est. n. longa ita. uasto cyclopis in antro. Breuis sic. uastosq; ab rupe Cyclopes. aut quom correpta uocalis in unam desinit consonantem: sequente. H. Est. n. longa. ut Terga fatigamus hasta. Breuis ita. Quisquis honos tumuli. Aut quom correptam uocalē: due consonantes sequuntur quaꝝ prior. S. lr̄a est. Est. n. longa ita. unde spissa coma. Breuis ita. Pōite spes sibi qsq; suas. Aut quō breuis syllaba ꝑtem finit oratiōis. Est. n. lōga ita. Nam tibi Thymbre caput euandrius Syllaba cōmunis.

D

abstulit ensis. Breuis ita. Hoc caput o Cines. aut quō diphthongū uocalis statim subsequitur. est enī lōga ita. Musæ Aonides. Breuis ita. Insulæ Ionio in magno. Aut quom longā uocalē sequitur alia. Est. n. longa ita. O ego infelix. Breuis ita: Sub Ilio alto. Aut quō ꝓnomen. C. līa terminatum uocalis statim subsequitur. Est. n. lōga ita. Hoc erat alma parēs. Breuis ita. Solus hic inflexit sensus. aut quō correptā uocalē sequit. Z. ē enī lōga ita. Mezēti ducis exuuias. breuis ita. Nemorosa Zacynthos. Hec de positione dixisse sufficiat. Nam quod ad naturam ptinet licet artis præcepta deficiāt: primas syllabas solis cōfirmamus exemplis. Medias in latino sermōe accētu ꝓbamus: ultimas arte colligimus. hoc mō.

Hoc
Hic

De nomine.

Nēs in syllaba

A terminatus in omni genere nomīatiuis singularis breuis est. Vt Catilina. musa. E finitus in græcis tantū producitur. Vt Danae. Calliopæ. Euterpē. in latinis breuis. ut hastile Sedile. I. terminatus in omni gener longus est. ut frugi: gumi.

Cornu
Genu
Tonitru
Al finita nomina

O finitus in latinis breuis. ut Cato. licet authoritas uariet in gæcis producitur. Vt Dido. V. terminatus corripitur. Vt Cornu. genu. tonitru. Al finitus: in iis omnibus quæ in genitiuo. A. ante. l. corripiūt: modo liquidas uocalibus iungat: indubitāter breuis ē. Vt Annibal. Adherbal. Hyempsal. In iis uero quæ producūtur. A. naturaliter equidem longus est. Sed authoritate corripitur. Ait. n. Iuuenalis in Satyris. Conducunt Comites Sellam Ceruical amicas.

El
Il
Tanaquil
Ol
Vl

El. termīatus in appellatiuis corripitur. Vt Mel. Fel. Il. finitus breuiat. ut Vigil pugil. excepto uno æthrusco nomine quod proprium est & producitur. Vt Tanaquil. Ol. terminatus longus est. ut Sol. Vl. finitus tam in propriis: q̄ in appellatiuis corripit. ut Consul. exsul Muthul. Suthul. M. terminatus breuis est. Vt tectum & templum. licet arduū sit: huius rei exemplum reperire. eo ꝙ hæc littera semper iter uocales deprehensa Metacismo subtrahitur Vt Multum ille & terris. V. & M. excluduntur:

Metacismus quid
An
En
On
Ar
Altar

An finitus producitur. Vt Titan: pæan. En terminatus in neutris nominibus Breuis: ut Carmen. item alterius generis: exceptis Flamē: Pectē: Pollē. In grecis lōgus: ut Siren. liē rien On finitus longus est. ut Sinon Memnon. Ar terminatus in monosyllabis tantum producitur. ut Nar. Far. licet iis longus nominatiuus accipi deberet: quæ. A. in genitiuo ante ultimā Syllabam ꝓducūt. ut lacunar. Puluinar. Altar. tamen authoritate cor

ripitur.ut subligar. Ait.n. Iuuenal.in secūdo Satyrarū. Personā Thyrsumq tenet & subligar Acci.

Er finitus in latinis corripitur.ut puer excepto uno monosyllabo.uer.in graecis longus est.ut Aer. Ir terminatus corripitur ut uir. Er Ir

Or terminatus breuis ē.ut Author.& in graecis appellatiuis & propriis ut Rhetor:Castor Mentor. Or

Vr terminatus:corripitur:ut Murmur excepto uno monosyllabo Fur. Vr

As finitus in latinis nominibus producitur.ut facultas:in graecis tūc tā tū corripit.quō genitiuus dos fuerit terminatus.ut Arcas arcados.Pallas pallados.Nā masculina ppria pducūtur.ut Aeneas:Thoas:Gyas:Anas:Mecaenas. Foemina & Comunia corripiuntur. ut Plias lampas:Maenas:Phoebas. As

Es terminatus in graecis nominibus lōgus ē.ut Anchises Achates. Socrates Thales.Alcibiades.In latinis si quintae fuerint declinationis producit.ut dies facies spes. si tertiae tūc longus ē. quō genitiu' singularis nō crescit.ut labes Pubes uates, uel quom crescēs pductā ante ultimā syllabā habuerit.ut Merces mercedis.Quies quietis.Nā si eandē contrahit aut in.I.mutauerit i genitiuo.ut Miles militis & seges segetis corripit.nā abies paries & aries caesura defendunt quia longe sunt ultime:uerg.Ipse aries etiā nūc uellera siccat.& populus in fluuiis abies in mōtibus altis.exceptis his Ceres & pes. & q ab ipso figurātur ut bipes tripes quadrupes semipes. Es

Is finit' breuis est ut agilis: sic & i faemininis grecis.ut Doris Dardanis cytheris thetis.exceptis tribus monosyllabis.lis.uis.glis.ab hac ui.solū monosyllabum quod ablatiuo singulari.i.terminatur. Is

Os terminatus in grecis tūc corripit:cū genitiu' diphthongo terminatur.ut delos delo Gyaros.Cypros.Miconos.in latinis tūc ē breuis cū genitiu' ante ultimā syllabā.o.nō habuerit naturaliter longum.ut:os.unde fit ossis natura breuis.nā os oris natura productum ē sicut mons pons fons cos.dos.mos. Os

Vs finitus breuis ē ut doctus. absq his nominibus q in genitiuo crescētia u pductū habuerit:ante ultimā syllabā.ut uirtus tellus palus salus Iuuentus senectus.Palus breuis lecta.Nā uirtus breuis ē.rus mus pduunt.& uno indeclinabili Pus. T terminat' corripit ut caput sinciput. Vs

C finit' duo noia regit tantū ut allec quod longum ē.& lac:de cuius declinatione dubitatur.quia & hoc lacte lactis facit:magis breuis est.

Nominatiui terminatio — Quinque uocalibus Nominatiuus finitur. liquidis quatuor. L. M. N. R. semiuocali una. S. mutis duabus. C. T.

Genitiuus i syllaba — Genitiuus singularis in latinis nominibus in omni genere tunc tantum corripitur: cum is fuerit terminatus. ut pris matris fratris. In græcis cũ dos finitus breuiatur. ut arcados: cũ uero dus finitus lõgus ẽ. ut Didus Themistus Calypsus Allectus.

Palladi — Datiuus singularis i latinis nominib⁹ in omni genere lõgus est. ut põpeio uel fluctui. i græcis tũc corripit̃ cũ. i. lra terminat̃. ut Palladi. arcadi.

Actũs in syllaba — Accusatiuus singularis in latinis nominibus i omni genere: præter positionẽ: breuis est: ut doctum. In græcis tũc tãtũ corripitur cũ a uel on fuerit terminatus uel ea: ut Thesea Pelea. Anthea. aera. Delon. Naxon. Gyaron. Cypron:

Vctũs quantus — Vocatiuus singularis a terminatus in latinis nominibus uel græcis neutris & femininis corripitur. ut musa tabula thema. ruina. In masculinis græcis longus est. ut Aenea Gya palla. Hyla. E terminatus in latinis in omni genere breuis ẽ. ut docte egregiæ. In græcis ꝑducit̃. ut Aeacide Tydide. exceptis iis quorũ nomiatiuus græcus os terminat̃ ut Phœbos Phœbe. Gyaros Gyare. I. terminatus in latinis longus est Mercuri filii. In græcis corripit̃ ut Nai. Thybri. Amarylli. o. termiatus in latinis breuis ẽ: ut Cato Cicero uirgo. licet authoritas uariet. In græcis fœmininis longus est. ut Dido Manto Allecto. V. terminat⁹ corripitur ut cornu, Protheu. In consonantes uero desinens nominatiui sequit̃ regulam. ut Miles seges exceptis græcis nominibus quę sæpe mutant̃ uarietate linguarum. ut Diomedes Socrates.

Cornu
Prótheu
Socrates

Ablĩ quãtitas — Ablatiuus singularis semper producitur in a in o in i in u. absq; cũ e terminatus fuerit. in his scilicet nominibus quę tertiæ fuerint declinatiõis. ut ab hoc pariete. excepta fame: quam quintæ declinatõis dicebãt. Nã in quinta declinatiõe ꝑducitur.

Fame

Nominatiuus & uocatiuus plurales in latinis nominibus cũ generis masculini uel fœminini fuerint: producunt̃. ut fontes: uiri: musæ: fluctus. Cum neutri fuerint breues sunt. ut mœnia fata uulcanalia poemata. In græcis uero cũ es uel. a. terminati fuerint corripiunt̃. ut Rhetores. poemata. alias longi sunt sed in latinis. ut musæ.

Genitiuus pluralis in latinis breuis est: ut doctoꝝ. in græcis lõgus ẽ. si tamẽ græcę fuerit declinata. ut Philemon.

Datiuus & abltũs plurales: cũ is in latinis terminãtur longi sunt. ut do

ctis. Cum bus breues: ut agilibus. At si græca sit declinatio In terminatus otũs corripi͂t ut Arcasin: alias lõgus est in latinis uidelicet: ut musis.
Accusatiuus pluralis in latinis nominibus cũ generis fuerint masculini uel fœminini: ꝓducitur. ut doctos musas: cum fuerit neutri: breuis est. ut Templa. In græcis uero si as fuerit terminatus & a genitiuo singulari uenerit os finito corripitur. ut Arcados Arcadas Aenas Cyclopas. alias productione lætatur: Sed in latinis ut musas.

De Pronomine.

Nt͂ũs singularis in oĩb' ꝓnoĩbus corripi͂t exceptis trib' monosyllabis Tu Qui Is.
Genitiuus singularis. I. uel æ terminatus longus est. ut mei meæ. aliter breuis: ut illius ipsius.
Datiuus singularis semꝑ ꝓduci͂t ut nr͂o. exceptis his mihi tibi sibi quæ indifferenter ponuntur.
Accusatiu' singularis semper corripitur. ut illũ illam. exceptis me te se.
Vocatiuus singularis rationẽ sequitur nominatiui.
Ablatiuus singularis semper producitur. ut ab illo.
Nominatiuus. Accusatiuus & uocatiuus plurales: tunc tantum corripiũtur cum a fuerint terminati. ut nostra.
Genitiuus pluralis semper corripitur. ut illorum.
Datiuus & ablatiuus plurales: si Is terminãtur longi sunt. ut ipsis tuis. si bus. breues sunt: ut qbus.

De Verbo.

In omnibus uerbis modis & temporibus numeris personis cõiugationibus: hæc ratio cõformis est.

Verborum canones in syllaba.

A. quæcũqꝫ ꝑsona terminatur longa est. ut ama propera.
E quæ finitur breuis est. ut lege absqꝫ imperatiuo modo secundæ coniugationis ut doce.
I quæ terminatur semper producitur ut nutri.
O quæ fini͂t correpta est. ut audio. licet authoritas uariet. monosyllaba producuntur ut do sto No. Flo. & his similia.
V quæ terminatur: longa est. ut doctu.
M quæ finitur corripitur. ut legebam.
R quæ terminatur æque breuis est. ut legor.
S quæ finitur si ante eam habuerit a. uel e: & hoc in secunda persona indicatiui modi in prima cõiugatione & secunda: producitur. ut amas do

Es — ees. excepto uno monosyllabo. sum es & quæ ex eo figurãtur. ut adsum
Ades — ades prosum prodes. si uero. I. ante eam habuerit corripitur ut degis ex
cepta secũda psona indicatiui modi tẽpore præsenti numero singulari :
Nutris — a tertia cõiugatione producta: ut nutris: & a uerbo uolo uis non uis ma
Vis — uis. Si uero u ante eam habuerit breuis est: ut nutrimus.
Mauis — T quæ terminatur breuis est: ut legit.
C quæ finitur producitur: ut produc.
Produc — Verba. modi. tempora. formæ. personæ. coniugatiões. Ista omnia q̃nq̧ uocalibus finiuntur. liquidis duab⁹. m. & . r. Semiuocali una. S. mutis duabus. C. & . T.

De Aduerbio.

Aduerbiorũ catholica in quãtitate — Aduerbia monosyllaba ut hic: uel quæ ex his fiunt: ut istic illic duob⁹ exceptis: bis & ter: omnia producuntur. quæ a finiuntur longa sunt : ut una: quæ in e desinũt omnia ꝓducũtur : ut hodie: & C ottidie ꝓducitur
Cottidie — quia ex hoc die cõpositum uenit ut docte exceptis his quæ aut nõ cõpa
Bene — rant. ut rite ferme q̃uis fere longa lecta sit. ut Iamq̧ fere sicco subductæ
Male — littore puppes. aut comparationis regulam nõ obseruant. ut bene male
Impune — aut a se originem ducunt ut ipune sæpe.
Sæpe — Q uæ. I. finiunt lõga sunt ut heri uesperi. absq̧ ibi & ubi & quæ figurã
Ibi — tur ex ipsis. ut sicubi necubi alicubi. item quasi.
Vbi — Q uæ o terminant a se orta breuia sunt. ut modo ultro imo Citro Retro adeo denuo. ab aliis oridinem ducentia producũtur ut falso. licet autho ritas uariet in utroq̧.
Q uæ. u. finiuntur lõga sunt ut noctu.
Q uæ. l. terminant correpta habẽtur ut semel.
Q uæ. m. & . n. & . r. terminãtur. breuia eẽ cõstat. ut cursim forsan. agiliter
Q uæ. S. terminantur tũc tãtum producta sunt: cum ante eam a habue rint. ut foras. alias Cras.
Q uæ. C. finiuntur producta sunt ut illuc.

De Participio.

Omnium nominatiuus participiorũ breuis est in numero singulari : ut lecturus. excepto participio præsentis temporis ut amans.
Genituus & datiuus singularis: ꝓductiõe gaudẽt. ut lecturi lecturo. ex cepto participio præsentis tẽporis. quod i genitiuo corripit ut amãtis.
Accusatiuus singularis & uocatiuus breues sunt: ut lecturum lecture.
Abltũs singularis tunc tantũ corripit: cũ e fuerit terminatus. ut legẽte.

Nominatiuus accusatiuus & uocatiu⁹ plurales: sicut in masculini & foeminini generis participiis pducũtur. ut lecturi lecturæ lecturos. lecturas. ita corripiũtur in neutris ut lectura.
Gtũs pluralis breuis est ut lecturorum.
Dtũs & ablatiuus si is terminantur longi sunt. ut lecturis. si bus breues ut amantibus.

De Coniunctione.

Copulatiuæ & disiũctiuæ : uel expletiuæ qdẽ cõiũctiones breues sunt.

Coniunctionũ regulæ i quãtitate

De Causalibus & rationalibus.

Quæ A terminanť: exceptis quia & ita: lõgæ sunt. ut ppterea Interea. Quæ. I. terminantur. excepta una nisi: pducunť. ut si Etsi. Quæ in. n. desinunt: si. I. ante eam habuerint producũtur. ut sin. alias breues sunt. Cæteras uero omnes naturaliter breues esse constat.

De Præpositione.

Accusatiuæ præpositiones solæ quæ in a exeunt pductione lætantur: ut contra & uria monosyllaba. Cis.
Ablatiuæ præpositiones corripiuntur oẽs ut ab. exceptis monosyllabis. quæ uel ex uocalibus constant: ut e: uel uocalibus terminantur. ut de. Cõmunes præpositiones correptas esse manifestum est. ut in. De loquelaribus autem præpositionibus: ut con. ideo taceo: quia nec solæ unq̃ ponuntur: nec cõiunctæ finem retinent: de quo tantũ loquimur.

Prepositões in quãtitate

De interiectione.

Omnes interiectiones longæ sunt. si monosyllabæ fuerint. ut heu. ue. si uero duarum uel amplius syllabarum fuerint quoniam speciem iã partiũ retinẽt orationis: ad exemplũ earũ quibus similes erunt: iudicandæ sunt. ut pape. At at. hæc itaq; (ut dixi) ad omnes partes orationis in ultimis syllabis obseruanda sunt. exceptis scilicet positione longis. uel diphthongis. quæ per se admodum patent.

Interiectionũ regulæ

De Cæsuris:

Cæsuræ sunt q̃tuor. Pẽtimemeris. Heptimemeris. Catatritontrocheon Bucolicetome. Pẽtimemeris est: ubi post duos pedes inuẽiť semipes: q uersum diuidat: & pte orõnis terminet: ut Arma uirũq; cano. Heptimemeris est: ubi post tres pedes ĩueniť syllaba. ut Arma uirũq; cão troiæ. Catatritõtrocheõ ubi tertio loco ĩuẽiť troche⁹: nõ q; i medio uersu possit esse trocheus: sed sublata una de dactylo syllaba remãet trocheus. Bucolicetome ẽ ubi post q̃ttuor pedes aliqd non remanet: ut est illud. Dic mihi Dameta cuium pecus: an Melibœi?

Cæsuræ quot & quæ
Pentimemeris
Heptimemeris.
Catatritontrocheon

Finis.

u

Ictorinus Rhetor & Donat' grāmaticus præceptor meus Romæ insignes habentur: e quibus Victorinus etiam statuam in foro Traiani meruit. Hæc Hieronymus in Eusebii tēporibus. Idem de uiris Illustribus. Victorinus inqt natione Apher Romæ sub Constantio principe Rhetoricā docuit. & in extrema senectute christi se tradēs fidei: scripsit aduersus Arrhiū libros more dialectico ualde obscuros: qui nisi ab eruditis non intelliguntur: & Cōmentarios in Apostolum Hactenus ex Hieronymo.

Maximi Victorini Cōmentarium.

Liqdæ quot & quæ

Liquentes litteræ sunt quatuor. L. m. n. r. liquētes uero ideo dicunt̃ q̄ fluant & quasi intereant: dum sequūtur aliquam breuem syllabam cum quauis alia consonante: sunt hæ duplicis potētiæ. Nam longā syllabā positione facere possunt: si ita poeta uoluerit: & breuem nō producunt. quod dico huiusmodi est exemplum. ut hic lucretii uersus. Nam fierent iuuenes subito ex infantibus paruis: Sic habetur quasi dixerit ex infantibu paruis. subtracta. s. lr̄a & hic. n. S. lr̄a interit. Ennius quoq; ait: Et uita illa dignus locoq; quasi dixerit dignu locoq;. Similiter lucilius & cum lateralis dolor certissimus nuncius mortis. p̄ tum laterali dolor certissimu nuntiu mortis. sic habetur quasi subtractis. ss. quia licentius antiqui & ipsa quasi pro liquēti utebant̃ i erudita adhuc nouitate. Quod posteriores poetæ non gerunt. non quod ista defensio rata nō esset: sed q̄ uersus suos liquidius discurrere nullis salebris uoluerunt. Liquentes aūt cognoscere in illo Vergilii uersu possumus. sed hæc lento mos est aptare flagello. quasi subtracta. littera. L. flagelo dixerit. sic & in illo. phœbe graues troiæ semper miserate labores quasi subtracta. r. lr̄a gaues dixerit nō graues. Mihi aūt de his magis uidetur illud q̄ liquentes lr̄æ. (de quibus ante diximus) tunc detrahātur: cum breuem syllabam duæ consonantes sequūtur. Quarum altera liquens erit: ita sequūtur ut in duas syllabas se diuidant quod dico huiusmodi est exemplum. ut Infantibus paruis &. S. &. P. litteræ in duas se diuiserunt nam. s. ad

S finalis interit.

Liquētes qn̄

bus syllabam pertinet. p. ad paruis. quotiens ergo ita se diuidunt tunc li quentes erunt. Alioquin cum duæ consonantes ita aliquam breuem syl labam consequuntur: ut hæ ipse consonantes alterius syllabæ sint: nec se diuidant: tunc illa syllaba ut poeta uoluerit: longa aut breuis erit. hoc exemplo. conspicit atridas priamumq. a littera positione longa est. eo quod eam excipiunt duæ consonantes. t. &. r. sed quoniam eæ duæ con sonantes ad alteram syllabã pertinent non semper positione longam syl labam faciunt: quam excipiunt. ut est geminosq in limine atridas. hic a breuis est. quoniam consonantes ambas sibi syllaba posterior uindicat. eæq ut poetæ uoluntas est. proinde auxiliantur aut cedunt. ut illi Vir gilii uersus: quos præposuimus: tales syllabas habẽt cõsonantiũ coitu: non liquentium fluxu.

De coniunctis syllabis.

Coniunctas quoq syllabas animaduertere nobis intentio est. nam con iunctæ syllabæ dicuntur: cum longa syllaba in uocali finitur: & uocali excipitur. atq ideo longa illa breuis est: quod eam uocalis terminauerit: & excipitur a uocali hoc exemplo. Te Corydon o Alexi. Sic. n. scandi tur Tecory. dactylus. don. oa. dactylus. cuius media syllaba o natura longa est. Sed quia & ipsa uocali constat & excipitur a uocali coniun ctione syllabarum & quasi cognatione uocalium idcirco breuis est. ue luti gratificentur. & est huic similis ille uersus. credimus? an qui amant ipsi sibi somnia fingunt? Credimus. dactylus est. an quia. alius dacty lus. sed qui media syllaba dactyli natura longa est. sed quia & hæc ut su perior terminatur & excipitur a uocali breuis est. non. n. in hoc aut in superiore uersu synalypham facere potest: sine uitio uersus erit in tro chæo si feceris qui nisi nouissimus in heroico uersu esse non potest. sic tamen in huiuscemodi coniunctis synalipha fieri poterit: quæ e dacty lo spondeum faciat. Profecto spondeus usitatior Inusitato dactylo ante ponendus est. ut illud. nec tota tamen ille prior præeunte carina. scan ditur. n. sic. Nec to. spondeus. tatamen dactylus. ille pri. dactylus. or præ. Spõdæus. hic uides posse alios dicere dactylũ eẽ rõne cõiunctarũ syllabaꝶ. quoniã præ syllaba uocali finit̃: & excipitur a uocali e. Sed cũ synalipha fieri possit faciatq spõdeũ: cur nõ eã uiã sequamur: quã nobis

Syllabæ cõiunctæ

Trochæi sedes in heroico

Victorinus hic arguitur a Beda

consuetudo frequentior: tritam reliquit. Nouissimus pes est huius uer\
sus enteca. quam ideo ppono: cum in synaliphe hæc sit consuetudo: ut
interior syllaba uocalis excludatur. Tum tamen non excludi scias cum
solam syllabam facere pōt: interior quæ excludi non pōt: qd dico hu\
iuscemodi est. præeunte p duas e scribitur. Est ergo spōdeus Orpræ. se
cunturq; circa se duæ uocales. præeūte carina. Sed quoniā e lrā eadem
syllaba est. V. aūt syllaba ut sit adhibet sibi cōsonātes. N. & T. Idcirco
rectius enteca q̄ unteca p synalipham scandimus.

Synaliphe rō.

Verg. locus

De Dichronis. i. uocalibus.

Vocales quinq; Cum nouissimā syllabā uerbi aut nominis teneāt: tam
etsi natura breues sint: tamen longæ si ita poeta uoluerit: habentur hoc
modo. ut hic amor hoc studiū. Mor. syllaba breuis est: sed quia uocalis
ibi est produci ēt pōt. ut oīa uincit amor: & nos cedamus amori: scandit̄
n. sic oīa dactylus uincit a. dactylus. mor & spondeus. uides superius
correptā hic esse productā: Itē ostentās artēq; pater arcumq; sonantē.
Scanditur. n. sic. osten. spondeus. tans ar spond. temq; pa. dactylus. ter
ar. spondæus. uides hic ter syllabā longam eē alio loco breuem: Itē san
guis habet. hic sanguis syllaba breuis est. in lucano aūt longa. dum san
guis inerat. uides. n. I. litterā fecisse hāc ptātem: Item tū sic Mercuriū
alloquit̄. Tur syllaba natura breuis ē sed quia habet uocalē pducitur.
quidquid. n. in tur syllabam finitur breue ē ut postea dicem⁹. Nec inte
rest uocales illæ: cum i nouissima syllaba sunt uel sint solæ an cū conso
nantibus sint: utroq;. n. mō dichronæ sunt. uides tamē dichronas. etiam
hoc compēdio posse tradi: ut in heroico uersu Cuiuscūq; pedis syllaba
prior cū a superiore uerbo remanserit: promiscue longa erit aut breuis:
ut poeta uoluerit. quoniam in ea ps oratiōis impletur: q̄q; ut In uersu:
sic in uerbo non attendatur.

Vocales dichronæ qū.

Tur oia terminata breuiantur.

De græcis nominibus.

Quæcūq; græca nomina. i. q̄ in latinis eadem sunt: Cum in as syllabā:
aut in es exeunt breuia sunt. contra naturam & cōsuetudinem latinorū.
huiusmōi. n. nomina latina quæ plurari numero in es syllabam exeunt:
aut in as: longa natura sunt: ut principes milites arbores: optimas. fœmi
nas. rancidas. Idcirco quæ in uersu possunt esse græca & in hisdem syl
labis breuia sunt. ut Gorgones Harpyiæq; & alibi. fuso Crateres oliuo.
& lucretius Lampadas igniferas māibus retinentia dextris. uides hic es
uel as breues esse syllabas: & ideo quia græca sunt nomina,

Es & as in græcis nominibus.

De Propriis nominibus.

Nomina ꝓpria q̄ primam syllabam natura lōgam nō habent.i. quæ nō ex duab⁹ uocalibus iūctis cōstant:ut Aeolus uel Aeneas:& alia. quæ er go primā syllabā natura lōgā nō habēt:tales erūt syllabæ: ut eas pōere uolueris:siue lōgas siue breues. hoc exēplo. Exercet Diana choros :hic. Di longa est : alio loco breuis. Tune etiam telis moriere Dianæ? Item ar matumq; auro circunspicit Oriona. hic longa est: alio loco breuis : ut Aquosus Orion. Noīa itē q̄ gētiliū ī es syllabā mittūt eādē ipam sylla bā breuia sunt: ut Lingones :mygdōes: Teutones:uascones.& acctō ua sconas armipotētes. Itē græca noīa q̄ in. I. lr̄a finiunt: in eadē ipsa sylla ba breuia sunt:ut Quo te mœri pedes. Scandit̄.n.sic quote.spondeus. mœripe.dactylus. uidendū etiā hoc in his nominibus quæ ante nouissī mā syllabā.I.lr̄a terminant ut est Radius gladius.hæc.n.ꝑ duo i profe rūtur in Gtūo hui⁹ radii & plur̄. ꝑ duo ii. hi radii ut cū poeta uoluerit hanc eandē nouissimā syllabā:ubi duo ii eē diximꝰ.hic synalipha nō fit quomodo ē uersus ille Lucretii nō Radii solis neq; lucida tela diei.scan dit̄.n.sic. nō radi. dactylus. iso. spondeus uides quomodo neq;.i.lr̄a ite rior: synalipha subtracta est & exterior pedis ptē cepit? Sed rursus Cū poeta uoluerit synalipham in eodē nomine facit.ut est Virgilii uersus. diuersi Rumpunt radii.scandis.n.sic ut.diuer.spondeus.sirū.sponde⁹. puntradi.dactylus. hic nouissima excluditur quæ longa ē.

Noīa ꝓpria quāta sint ī syllaba.

Vascones ī syllaba.

De Ectasi.

Interdum in noībus appellatiuis prīa syllaba cōtra naturā ꝓducit̄ quia aliter in uersū poni nō pōt.ut Italiā.hic.n.i.cōtra naturā ꝓducit̄.q; ali ter in uersu eē nō pōt. Hoc aūt mō breuē intelligimus.necesse ē.n.ut q̄ lis ē prīa syllaba in aliquo noīe ꝓuincialī:eadē sit natura ī ipa ꝓuincia. ut Apher prīa lōga ē in Aphrica eadē natura ē prīa lr̄a. Ergo uideamꝰ Italus prīa syllaba q̄lis sit dabit Vergi. exemplū. Vt antiqua cedro Ita lusq; paterq; Sabinus. hic in italo prīa syllaba breuis ē. q̄ nos docet eā dem & in Italia seruari oppertere:&c.

Italia

Nomina ꝓuinciarum.

De breuibus syllabis.

Quatuor syllabæ breues ꝑ spondeo poni possūt.ut genua labant. hic n.genuala scandit̄. in quo pedis prioris duæ breues iungunt̄.ut unā lō gā faciāt poetica licētia q̄ magis ī Iambicis uersib⁹ ē ꝑmissa & celebris.

De Concatenatis.

Interdum in Heroico uersū nouissima syllaba superest quam sequenti

Versus hyp meter

uersui adiungi necesse ē p synalipham. ut est ille uersus in uerg. Iamq; iter emēsi turres ac tecta latiorū ardua. scāditur.n.sic Iamquiter.dacty lus.emen.spond.situr.spōdeus.res ac.spond.tectala dactylus.tmo.spō deus nouissimus cuius syllaba quæ supest rum. reuocatur ad sequentē uersum p synalipham.ut si dicas rardua cernebant &c. Est.huic similis ille uersus.Inseritur uero fœtu nucis arbut⁹ horrida. syllabarum nouis sima q̄ ē da ad sequentē uersum refertur.q̄re necesse erit istiusmodi se quētē uersum a uocali i incipeř:ut synalipha fieri possit:illa quā dixim⁹.

De casibus.

Ntūs singu. in us breuis

Nominatiu⁹ omnis numero singulari q us sillaba terminatur:eadem ip sa syllaba natura breuis est ut doctus carus sanctus & alia.

Gtūs I littera termiat⁹.

Gtūs oīs.I.lr̄a terminatus natura longus est ut docti cari sancti. Datiuus oīs o lr̄am terminatus:natura longus ē: ut docto caro sancto. Accusatiuus omnis q.M.lr̄a terminatur positionē expectat:aut synali pham.quia nulla syllaba in.m. lr̄am exit quæ nō utrūq; quærat. Vocatiuus oīs.e.lr̄a terminatus breuis est natura. ut docte care sancte. Abltūs oīs.o.lr̄a terminat⁹ natura lōgus ē ut ab hoc docto caro sancto. Nam pluř.nominatiuus omnis cū.I.finitur natura lōgus ē ut docti.Da tiuus pluř.is terminatus longus est.ut doctis Caris.Accusatiuus omnis pluralis qui in os syllabam finitur:natura longus ē ut doctos. Vocatiu⁹ oīs pluř.qui in.I.lr̄a finitur longus est.ut docti cari sancti. Abltūs oīs qui in is finitur æque lōgus est ut ab his doctis caris sanctis. Item qcqd in nominatiuo in is syllaba.& gtūo singulari exit breuis ē ut lapis.apis.

R finita generis masculini breuia

Quicqd in.R. finitur in genere masculino breue ē:ut doctior. cantor frater pater.Nam quicqd in es syllabam pluř.finitur longū est ut docto res homines arbores & quicquid terminatur. Item q̄ in bus syllabam exit breue est ut cantoribus doctoribus &c.

De genere fœminino.

In genere fœminino casus Nominatiuus solus sic uariatur.hæc tabula. breuis est Abltūo longa omnia nomia fœminini generis:quæ.A.littera terminātur nouissima syllaba in Ntūo breuia sunt abltūo longa.omnis aūt actūs casus cuiuscūq; generis.M.lr̄a terminatus nouissimā syllabā longā hr̄e nō pōt.nā aut positionē aut synaliphā expectat. Noia gn̄is fœminini quæ in es syllabam finiūt si eadē ipsa syllaba in Gtūo nō pro ducit breuia sūt: sin aūt eadē syllaba i gtūo pducit: tā i Ntō q̄ i abltūo lōga syllaba nouissima ē.qd̄ dico huiusmodi ē exemplū.ut hæc lues.es

syllaba breuis ē:qa gtūm luis facit:hæc fides des longa syllaba est ppea q genitiuus producit eam.facit enim huius fidei quomodo ē hec facies: es syllaba longa est quoniam in qnto ꝓducitur.huius faciei.Ergo quas syllabas genitiuus ꝓducit:hæ in nominatiuo & ablatiuo longæ sunt.ut hæc fides huius fidei a fide. facies ei a facie. quas syllabas gtūs corripit aut mutat breues sunt In ntō & abltō ut lues luis lue.quicquid in gtō is syllaba terminatur breue est In abltō.sed in gtō cognoscunt̃ nouissimæ syllabæ plærūq nominatiui:quales esse debeant.ut est paupertas. palus.tas.n.iō longa ē.quia gtūs ꝓducit eam.dicimus.n. pauptatis.ta. ꝓducta.& paludis media syllaba producta. quomō est hic samnis longa est nis.facit.n.gtūs huius samnitis media ꝓducta.Item amnis breuis ē quoniam syllabam nis nō ꝓducit gtūs.

Paupertas
Palus
Samnis

De participiis.

Omnia participia q̄ in Ans syllabam:aut in Ens mittunt positione longa sunt.Nam q̄ in.I.aut in o mittunt quasi nomina existimantur.de quibus iam dictum est.

De aduerbiis

Omnia aduerbia q̄ in E.mittunt:exceptis bene & male forte ꝓpe pone pene & sæpe.his ergo exceptis.illa que de nominibus manant & nō cōparant̃ lōga sunt.ut pulchre:sancte:docte:iuste: illa āt breuia sunt quæ noīa nulla habent unde deriuentur. qūo illa.docte:quia doctus.sancte quia sanctus.iuste quia iustus rursum quæ a nominibus deriuātur: si in R.syllabam finiant breuia sint necesse est⁹: ut duriter: turpiter:miseri corditer.quæ aūt in.M. litterā finiunt positionē aut synalipham expectant.Item illa q̄ a exeunt lr̄a longa sunt:ut ultra una.

Aduerbioꝝ quantitas in syllaba

De uerbis.

In uerbis uel in coniugationibus attendendæ sunt positiones: tempora & syllabæ nouissimæ:quæ iis.n.fere regulis colliguntur.primæ cōiugatiōis nouissima syllaba similis ē oībus cōiugationibus. Omnes.n.coniugationes quæ in o lr̄am finiuntur dichronæ sunt. ut cāto.moneo dico. sed positionibus discrepant. nam secunda positio primæ & secundæ coniugationis longa ut sit necesse est.ut cantas. clamas.mones. sedes. hæ.n.nouissimæ ꝓducunt̃. In infinitiuo mō. Dicimus.n. cantar̄ monere clamar̄ seder̄. Imperatiu⁹ quoq mod⁹ cōiugationū supradictaꝝ syllaba nouissima lōg⁹ ē.ppaq syllaba ipa ꝓducit̃ i infinitiuo. In tercia aūt. niugatione correpta secundæ positiones breues sunt:quia in infinitiuo mō

Verboꝝ formula in syllabis

Persona secunda

Imperatiu⁹

produci non possunt. Dicimus.n. legis legere: ducis ducere. In Impatiuo quoq; eædem syllabæ nouissimæ breues sunt: quia non producunt infinitiuo: ut legere: ducere: scribere: & oio q̄ syllabe mutantur breues sunt. Mutantur aūt sic: ut legis lege legere: dicis dice dicere. scribis scribe scribere. Tertia longa quæ dicitur. similis est primæ coniugatiōi & secūdæ: ppea q̄ quēadmodum infinitiuus producit in illis medias syllabas: sic & in hac: quapropter finire dicimus tertia coniugatio est. & iō longa finire dicimus infinitiuo idest producta sic: ut audis audire: & rursus faxis: adsis: uelis. Nā is nouissima syllaba ideo longa est: quia pluralis numerus eam producit. Dicimus. n. producta media syllaba faxitis: adsitis: uelitis. Quæ aūt produci media in plurari numero nō possunt breuia sunt. ut dicis dicitis: legis legitis. Nā illa longa sunt. audis finis. quia producuntur in plurari numero auditis finitis. oēs in uerbis nouissimæ syllabæ q̄ sunt huiusmodi. res aut ses. lōgæ sunt. quia pducit eas numer⁹ pluralis. ut audires audiretis. clamasses. clamassetis. oēs ifinitiui q̄ syllaba re terminant: breues sunt. ut clamare monere dicer̄ finire. oēs In uerbis syllabæ q̄ eiusmodi sunt ut in tis exeant breues sunt. ut clamastis dixistis. fecistis. Infinitiui aūt oēs passiuorū & comuniū & deponentiū uerbo⁊: quoniā in. i. exeunt longi sunt. ut clamari: moneri: dici: finiri. Et quicqd in. I. i uerborū declinatiōe exierit lōgū ē. clamaui monui dixi. finiui. hæc de nouissimis syllabis dicta sūt. De primis aūt inueniēdis hoc erit uidendū. omnes igit̄ coniugationes: excepta simplici tercia hoc est longa In aliquibus uerbis primas syllabas temporum ratione p̄ mutant. Nam quæ in præsenti tp̄re breuia sunt: in oī preterito pfecto: uel in omni preterito plusq̄ pfecto uel in uno futuro modi tantū coniūctiui: producunt. In reliquis aūt modis: & temporibus breuiant. Ergo cōiugatio prima tempore presenti corripit̄. ut lauo. preterito pfecto uel plusq̄ pfecto: uel coniunctiuo futuro producitur. ut laui lauerā lauero. Secunda similiter presenti tēpor̄ corripit̄: ut moueo: pterito pfecto uel plusq̄ perfecto uel coniunctiuo futuro producitur: ut moui moueram mouero. Tertia correpta similiter corripitur. ut odio preterito perfecto uel plusq̄ perfecto: uel coiunctiuo futuro producitur ut odi. ram. ro. Infinitiuus autem modus similiter In aliquibus uerbis tempore presenti corripitur. ut mouere: legere. Tempore preterito uel futuro producitur. ut mouisse motum ire. legisse lectum ire. Sed sunt plurima uerba quæ nunquam temporum uarietate mutantur hoc modo. Est igitur

Faxis
Faxitis
Adsis
Adsitis
Velis
Velitis
Audiretis
Clamassetis
Infinitiuorū quātitas

Syllabæ uerborū priæ quō inueniātur.

Coniugatio prima.

Odio

coniugatio prima semper correpta. ut uoco: semper producta. ut mu-
nero. Est similiter & secunda semper correpta. ut doleo. semper pro-
ducta ut uideo. Est atq; tercia semper correpta: ut tero. Item semper p-
ducta. ut munio. Sunt etiã aliqua similiter pticipia quæ in primis sylla
bis tempoꝝ uarietate mutantur. ut q̃ in præsenti tempore breuia sunt: i
præterito uel in futuro nõ quidem natura: sed positione producta fiunt
ut legens lectus lecturus.

De Trisyllabis.

De trisyllabis nũc dicendum est quæ sic uariãtur: quõ & disyllaba. hoc uno distãt. quod in indicatiuo mõ spẽ impfecta i primis syllabis: breuia sunt. ut legebam ueniebã. nam in disyllabis hac ipsa perfecta spẽ lõga sunt. ut ibam nabam. sed ex hac rõe primas syllabas rite cognoscimus. ut præpositionẽ illi uerbo addamus: cuius primã syllabã cuius naturæ sit q̃rim⁹. quom ergo addiderimus uerbo p̄positionẽ sciamus quomo do id consuetudo pronunciet. cuius rei exemplum hoc ẽ. dico dicas di cat ab eo quod est dicar. addamus illi prepositionem de: & faciamus de dico. Videamus quomodo consuetudo pronunciat. producta media an correpta. utiq; correpta. ut dedico'. & sic inueniemus & longas. ut cla mo addamus illi prepositionem. In. ut fiat inclamo producta media di- cimus nõ correpta. Item sunt nomĩa quibus præpositio addi nõ potest. ut halitus faciamus. ex iis uerbũ erit halo. huic addamus præpositionẽ: fiet exhalo media syllaba producta pronunciamus. ibi apparebit qualis etiam sit halitus: in prima Syllaba'. medias ergo syllabas cõiugationes docent. Extremas uero uerbi ipsius declinatiões. primas autẽ docent exempla. uel illæ quas dixi præpositiones. Hec prudenti satis sunt isq; exemplis omnia impromtu habebit.

Verba quanta sint in trisyllabis

Rhetoricam autem eloquentiam idest uerum: nosce nõ poterit nisi qui ad eam hoc uestigio uenerit. primũ ut discat quot sint metrornm pedes deinde: qd sit natura syllabarũ. In uerbis quod hic docuimus. Tum qd sit colon: quid cõma: deinde quid sit periodus: quid numerus: quid ora- tiões solute: quid sit numerosum. quæ sint preterea tres primæ figuræ dicẽdi. Magna: temperata: subtilis. postremo quæ sint figuræ uerboꝝ: quæ sententiarũ. his completis Ciceronis Rhetorica omniaq; eius le- gere incipiat. Item totam Rhetoricam seq; quotidiæ exerceat.

Victorinus Finit.

Vox quid
Vox articulata
Vox cōfusa

u OX EST Aer ictus sensibilis auditu quantum in ipso est. Omnis uox aut articulata est: aut confusa. Articulata est q̄ litteris comprehendi potest. Confusa est quæ scribi non potest.

Littera quid
Vocales
I.&.u.transeunt in consonātiū potestatem
V quādo liquescit
Digāos qd.

Littera ē pars minima uocis articulatæ. litteræ aliæ sunt uocales aliæ cōsonantes. Consonantium alie sunt semiuocales alie mutæ. Vocales sunt quæ per se proferūtur: & per se syllabam faciunt. Sunt aūt numero qnq̧. a.e.i.o.u. harū duæ. i.&.u. transeunt plærūq̧ in consonantium potestatem. Cum aut ipse inter se geminantur: aut cum aliis uocalibus iunguntur. Vt Iuno Vates. Hæc etiam mediæ dicuntur: quia in quibusdā dictionibus expressum suum sonum nō habēt. I. ut uir. u. ut optumus. Extra quam formam. u. littera interdum nec uocalis nec consonans habetur: Cum inter. q. litteram consonantem & aliquam uocalem constituitur: Vt quoniam quidem. Huic item digamon ascribi solet. cum sibi ipsa preponitur ut seruus. uulgus. Nam. i. litteram geminari In una syllaba posse plurimi negant.

Vocales omnes dichrōæ
Aspirari uocalib⁹ & nō uocales
Sēiuocales
Liquidæ
S. uim consonātis amittit.
Mutæ quæ
K.
Q.
H.
Y.Z.
Litteræ latinæ quot
Lr̄æ quot accidant

Latinæ. omnes uocales & produci & corripi possunt. atq̧ his solis aspirari quidam existimant. Semiuocales sunt quæ per se proferuntur & p̄ se syllabam nō faciūt: sunt autem numero septem. f.l.m.n.r.s.x. Ex his una duplex est. x. Et liquidæ quatuor. l.m.n.r. ex quibus. l.&.r. faciunt comunem syllabam: &. s. littera cuiusdam suæ potestatis est. quæ in metro plerūq̧ uim consonantium amittit. Item ex illis. s. littera supponuntur liquidis. l. uel. r. quēadmodum muta quælibet præponitur. & cōmunem syllabā facit. Mutæ sunt quæ nec per se proferūtur: nec per se syllabam faciunt. Sunt aūt numero nouem. b.c.d.g.h.κ.q.p.t. Ex his superuacuæ quibusdam uidētur. K.&.Q. qui nesciūt quoties. a. sequit̄. K. litteram preponēdam esse. quoties. u. sequitur per. q. non per. c. scribēdum est. quod. n. inter. q.& alteram consonātem sine altera uocali poni non potest. H. interdum consonans interdum aspirationis notacredit̄. Y.&.Z. remanēt quas litteras propter greca nomina assumpsimus. Altera nāq̧ uocalis altera consonans ē duplex. Vnde fit ut quidam putāt latinas lr̄as non plures esse quam decem & septem. si quidem ex uiginti & tribus. Vna aspiratiōis nota ē. h. Vna duplex est. x. Due superuacuæ K.&.q. Due grecæ. y.&.z. Accidunt unicuiq̧ litteræ: tria nomen. figu

ra potestas. quæritur eni quid uocetur littera: qua figura sit: quid possit.

De Syllaba

Syllaba qd.

Syllaba ē cōprehēsio lrarū: uel unius uocalis enunciatio: tēporū capax. Syllabarū aliæ sunt breues aliæ lōgæ. Aliæ cōmunes. Breues sunt quæ & correptam uocalem habent: & nō desinunt in duas consonantes. aut unam duplicem. aut in aliqd quod sit p duabus consonātibus. lōgæ aut natura sunt aut positione fiunt. Natura cum aut uocalis pducitur ut. a. e. o. aut duæ uocales iungūtur & diphthōgum faciūt Vt &. au: & eu ei. positiōe cum correpta uocalis aut in duas desinit cōsonantes ut arma. arcus. aut in unam duplicem ut axis. aut in alteram consonantem. & alteram uocalē loco cōsonantis positam. ut aut iuno aut uenus. aut in. i. litteram solam loco cōsonantis positam. quam nōnulli geminant. ut Aio te æacide romanos uincere posse. Sunt etiam syllabe quæ comunes dicūtur. cum aut correptam uocalem duæ cōsonantes sequūtur. quaꝝ prior aut muta quæpiam est. aut. f. semiuocalis & seqūēs liqda: aut correpta: uocalis in unā desinit consonātē. ut uasto cyclopes in antro. & uastosq ab rupe cyclopas. sequente H. quæ plerisq aspiratōis uidetur nota. aut cum correptam uocalē duæ cōsonātes sequūtur. quarū prior. s. lra est. aut cum partem orationis terminat breuis syllaba: quæ in unam desinit consonantē. aut ps orationis desinit in longam quæ diphthongus appellatur. sequente statim uocali: aut cum pducta uocalis est uocali altera sequente. aut cum pronomē. C. littera termiatum uocalis statim subsequitur. aut cum correptā uocalem suscipit. z. græca duplex. Longa syllaba duo tēpora habet. breuis unū. syllaba apud metricos: semipes noiatur.

Syllabæ breues.

Syllabæ lōgæ.

Positio

Syllabarum tēpora.

Semipes

De pedibus.

Pes quid

PES est syllabarum & temporū certa dinumeratio. Accidunt unicuiq pedi arsis & thesis. numerus syllabarū temp' resolutio. figura metrum. pedes dyssilabi sunt quatuor. Trisyllabi octo duplices. Ergo dissyllabi quatuor: hi sūnt. pirrichius ex duabus breuib'. temporū duū ut fuuga. huic contrarius est sponde' ex duabus longis tempoꝝ quatuor ut æstas: iambus ex breui & longa tempoꝝ trium. ut parens huic cōtrarius ē trochæus ex lōga & breui Vt meta: Trisyllabi octo hi sūnt. Tribrachus ex tribus breuib' temporū trium. ut macula: huic contrarius est molossus ex tribus longis temporū sex ut æneas. Anapestus ex duabus breuibus & longa temporū quatuor. Vt oratio: huic cōtrarius est dactylus ex lōga & duabus breuibus temporum quatuor ut mænalus. Amphibrachus

Pedes quot & qui

chys ex breui & longa & breui temporum quatuor ut carina. huic con trarius est amphimacrus ex longa & breui & lōga temporum quinq; ut insulæ. bacchius ex breui & duabus longis temporū quinq; ut achates huic contrarius est Antibacchius. uel palimbacchius ex duabus longis & breui temporum quinq; ut natura. Duplices sedecim. hi sunt. proce leumaticus ex quatuor breuib⁹ temporum quatuor. ut auicula. huic cō trarius est dispondæus ex quatuor longis temporum octo ut oratores. Diambus ex duobus iābis temporū sex. ut ꝓpinquitas. huic contrarius ditrochæus ex duobus trochæis. temporū sex ut cantilena. Antipastus ex breui & duabus longis: & breui. temporum sex. ut soloninus. huic cō trarius est ex longa & duabus breuibus & longa temporum sex: ut armi potens. Ionicus minor ex duabus breuibus & duabus longis temporū sex. ut diomedes. huic cōtrarius est Ionicus maior ex duabus longis & duabus breuibus temporū sex. ut Iunonius. Peon primus ex prima lon ga & tribus breuibus temporum quinq;: ut legitimus Peon secundus ex secunda lōga & tribus breuibus temporum quinq; ut colonia. Peon ter tius ex tertia longa & tribus breuibus temporum quinq; ut menedem⁹. Peon quart⁹ ex quarta longa & tribus breuibus temporum quinq;: ut celeritas. his contrarii sunt quatuor epitriti. Epitritus primus ex pría breui & tribus longis temporū septē ut sacerdotes. Epitritus secundus ex secunda breui & tribus longis tempoꝝ septem: ut conditores. Epitri tus tertius ex tertia breui & tribus lōgis tempoꝝ septem ut Demosthe nes. Epitritus quartus ex quarta breui & tribus longis tempoꝝ septem ut Fescēnius. Exhinc deinceps alii pedes Syzygiæ nascuntur: nā quem admodum pedes quatuor geminati sedecim duplices faciunt: ita iidem cū trisyllabis iuncti triginta & duo de se reddunt. Trisyllabi uero cum trisyllabis geminati sexaginta & quatuor colliguntur. atq; excepto Am phibracho & epitrito quem metrici informem & inconditum iudicant. quorum alterum tripla alterū epitrita diuisione partimur. Vniuersorū pedū trina cōditio repperitur. In aliis. n. æqua diuisio est in aliis dupla in aliis sexcupla & prima dactylica. Secūda Iambica. Tertia pœonica nominatur. Sunt in unoquoq; metro pedes legitimi sunt nothi. simplices pedes non amplius q̄ ternas syllabas. duplices non amplius q̄ se nas habent. Tonos alii accentus: alii tenores nominant. Toni igitur sunt tres: acutus: grauis. circūflexus. acutus: cum in græcis dictioni bus tria loca teneat. Vltimum: penultimum: & antepenultimum. apud

Epitriti

Rhemnius Fannius in opusculo de ponderibus uī testimoni um citat.

latinos penultimũ & antepenultimũ tenet ultimũ nunq̃. Circũflex⁹ aũt quotlibet syllabaꝝ sic dictõ nõ tenebit nisi penultimũ locũ Grauis poni in eadẽ dictõe uel cũ acuto uel cũ circũflexo põt. hoc illi nõ ẽ comũe cum cæteris. Ergo monosyllaba quæ correpta uocalem habebunt. acuto accentu ꝓnuntiabim⁹. ut pix pax nix nux. Quæ productam uocalẽ habebunt circũflexo accentu pronuntiabimus. ut res dos pes in dissyllabis quæ priorem productam habuerint & posteriorem correptam. priorem syllabam circũflectem⁹ ut meta creta. ubi uel ambæ productæ uel posterior syllaba producta fuerit uel ambe correptæ acuemus priorem syllabam siue correpta fuerit siue ꝓducta: ut leges reges nepos bonus. In trisyllabis & tetrassyllabis & deinceps si penultima correpta fuerit accuemus antepenultimam ut tullus hostilius. si pẽultima positione longa fuerit ipsa acuetur & antepenultima accentu graui pronunciabitur ut Catellus & metellus: Ita tamen si positiõe longa non ex muta & liquida fuerit nam mutabit accentũ ut latebræ tenebræ. si ultima breuis fuerit penultima uero natura longa. Penultima circũflectetur ut cethegus perosus si ultima quoq̨ nã fuerit lõga penultima acuetur ut athenæ micenæ. In cõpositis dictionibus unus accentus est non minus q̃ in una parte orationis ut malesanus interealoci. Accentus integris dictionibus obseruatur. In interiectionibus & in peregrinis uerbis & in barbaris nominibus nulli certi sunt Accentuũ legem uel distinguendi uel pronuntiandi ratio uel discernẽdæ ambiguitatis sæpe necessitas conturbat Sane græca uerba græcis aceentib⁹ melius efferimus in latinis neq̨ acutus accentus In ultima syllaba poni potest nisi discretionis causa ut in adnerbio pone Ideo ne ut uerbum putetur modi imperatiui neq̨ circũflexus nisi in ea particula quæ est ergo: Acutus accentus est nota per obliquum ascendens in dexteram partem Grauis est nota a summo in dexteram descẽdẽs Circũflexus nota de acuto: & graui facta Lõgus linea a sinistra in dexteram partem equaliter ducta Breuis uirgula similiter iacẽs. sed panda & cõtractior Hyphen uirgula subiecta uersui hac nota subterposita duo uerba cũ ita res exigit copulamus ut antetulit gressum & Turnus & anteuola tardum: precesserat agmen. huic contraria est diastole dextera pars quædã circuli ad unam litteram apposita hac nota male coherẽtia discernũtur ut Ereptæ uirginis ira & uiridiq̨ in littore conspicitur sus. Apostrophus circuli item pars dextera sed ad summã litteram apposita hac nota esse ostendimus parti

Ns ar ũ

orationis ultimam uocalē cuius consonans remanet ut. Tanton me cri mine dignum duxisti? Cæterum dasian & psilen. apud latinos H uocali addita uel detracta significat.

De posituris uel distinctionibus.

Tres sunt posituræ uel distinctiones quas thesis græci uocāt: Distictio subdistinctio. media distictio. Distinctio est ubi finitur plena sententia: huius punctum ad summam litteram ponimus. subdistictio est ubi non multum superest de sententia quod tamē necessario seperatim mox in ferendum sit. huius punctum ad imam litteram ponimus. Media ē ubi fere tantum de sententia superest quantum iam diximus. Cum ta men respirandum. huius punctum ad mediam litteram ponimus In le ctiōe tota sentētia periodus dicitur. Cuius ptes sunt cola & comata &c.

Finis

Valentinus Catus Lectori.

Ne cui pariat admirationem: q Marium Seruium non Maurum: sicut omnes alii: Ianus inscripserit: illud admonitum te uolo: sic habere codi ces antiquissimos unde libellus hic emanauit. Vale.

Marius Seruius Ad Albinum
De naturis ultimarum.

u Ltimarum Syllabarum naturas: sicuti proposueram breuiter lucideq digessi: in qua re mea audacia tuo defenditur imperio. Nam hoc opus arduum dum ue luti facile: ac per se patens multi reliquerunt: diffici lius reddiderunt: quanq rationem litteræ & syllabæ in Donati artibus habeamus: tamen breuiandi causa aliqua ex his decer psimus: quæ ad scientiam metrorum proficere credimus. Vale.

DE primis syllabis.

Gitur primas syllabas omnium partium orationis duobus modis considerabimus. Natura & positione. Natura tripartita est. nam aut diphthōgo syllaba longa esse cognoscitur: ut ae oe. au. eu ei. aut exemplo. quaeritur. n. utrum sit syllaba longa an breuis. Vt musa mihi causas memora. aut cōpositione figurae ut si nescias qualis sit: pius ex compositione quod est impius qualis sit pi. cognoscitur licet in aliquantis hoc fallat. nam cum dicimus nubere. nu. longa est. Item cū dicimus innuba aut pronuba fit breuis. nu. in cōpositione: sed hoc inueniri raro contingit:

Primae syllabae quot modis cognoscantur

Nubere
Innuba
Pronuba

Positio est cum uocalem correptam aut duae consonantes sequūtur: ut arma: Aut Vnaquaeuis duplex: ut axis: uel mezētius uel maior: aut altera consonans & altera uocalis loco consonantis posita: ut at iuno: at uenus. Verum si quaelibet pars orationis praepositionibus componetur ex his primas syllabas cognoscimus. Nam talis manebit fere omnis composita syllaba qualis & ipsa praepositio fuerit: ut ineptus: Item ex ipsis praepositionibus ad & ob & in & sub diuersae in uerbis ponuntur: nam corripiuntur cum crescendo disyllabum reddunt. ut adit obit Init subit Indifferenter sunt cum trisyllabum faciunt ut adicit: obicit: Inicit subicit: producuntur tantuūmodo cum tetrasyllabum ex se reddunt ut adiicio obiicio iniicio subiicio. Item quae per quae & prae in primis syllabis scribuntur plaerunque producuntur: excepto precium premo preces & queror hoc est querelam depono. & quae ex his per deriuationem aut declinationem fieri possunt & quae coniunctione.

Positio quae

Ad
Ob
In
Sub
Obicio
Obiicio
Que
Pre

Item contra breuiantur ex hisdem praepositionibus in compositionibus de & pro ut dehinc deinde profectus professus profusus profatus proauus pronepos & caetera.

De
Pro

Cum quidem aliquanta uerba quae primas syllabas temporum ratione permutant quae subter collata in omni praeterito perfecto & in omni praeterito plusquam perfecto & in uno futuro modi tantum coniunctiui producuntur: in caeteris autem modis & temporibus breuiantur ut sunt haec lego legi legeram legero: Faueo faui faueram fauero: Sedeo sedi: sederam: sedero: uenio: ueni: ueneram: uenero: Fugio: fugi: fugeram: fugero: Fodio: fodi: foderam: fodero: Video: uidi: uideram: uidero: Voueo: uoui: uoueram: uouero: foueo: foui: foueram: fouero: Iuuo: iuui: iuueram iuuero: ago: egi: egeram: egero: Emo: emi: emeram: emero: Lauo

Verba quae in praesenti correpta p̄teritum producunt.

laui:laueram:lauero: Odio: odi: oderam:odero: Eo:iui:iueram: iuero: Queo:quiui :quiueram:quiuero:Sino:sini:sineram:sinero:Sero:seui: seueram:seuero:Caueo:caui:caueram:cauero: Item contra inueniuntur quæ in præsenti tempore producta sunt : & in præterito breuiantur : ut sunt hæc :pono posui : cogo coegi. Do dedi : sto steti . Item omnia uerba quæ in præterito ante crescunt in primis syllabis breuiantur : ut pendo pependi:tondeo totondi:posco poposci:curro cucurri.

Verba in præsenti longa. In præterito breuia

De Mediis syllabis.

Mediæ syllabæ quibus modis agnoscantur.

Medias syllabas tribus modis agnoscimus : positione & diphthongis : & Accentu : Sed de positione & de diphthongis supra tractauimus . Accentus autem est quasi adcantus dictus: quod ad cantilenam uocis nos facit agnoscere syllabas. Quot uocis accentus duo sunt adeo quæ tractamus necessarii: correptus & productus Correptus est : quotiens sine ulla mora uocis medias syllabas enunciamus ut macula tabula.

Accētus qd & unde. Accentus correptus

Productus est Quotiens medias syllabas cum aliqua mora uocis exprimimus ut fortuna natura.

Accentus productus.

Sciendum est tamen quia illa quæ in uerbis.I. correpta proferuntur cum in medium inuenerint & ipsum.I.in.e. mutauerint ut legis lege legero ubiq; breuiantur:Excepto cum a tribus excipiuntur consonantibus.B. &.M.&.T.ut legebam legemus legentur.cætera melius accentibus colliguntur qui accentus in trisyllabis & tetrasyllabis & deinceps considerandus est:ut si quæratur amicissimorum quibus syllabis constet & dicimus primam breuem:exemplo.ut nimium dilexit amicum : secundam cum longo accentu inuenimus:Tertiam positione longam : Quartam breuem accentu quia cum dicimus amicissimus penultimam cum breui accentu inuenimus. Quintam longam accentu ultima uero qualis sit per singulas partes orationis demonstrabunt rationes subiectæ .

De Nomine & prius De nominatiuo.

Ominatiuus singularis has habet breues. A. ut musa. E. ut sedile. O. ut uirgo. V. ut cornu. El. ut mel. IL. ut pugil. VL ut cõsul. M. ut tectũ: N. ut carmẽ. Ir. ut uir. Or. ut doctor. T. ut caput: ex his producuntur in græcis. E. ut euterpe. O ut dido. en. ut lien: siren. Il. uno etrusco ut Tanaquil: hæc sunt item quæ producuntur. I. ut frugi. ol. ut sol an ut titan. On. ut memnon. in. ut delphin: as ut facultas. C. ut alec. Sed as finitus nominatiuus in græcis tunc breuiatur cum genitiuus dos habet. arcas arcados pallas pallados. Er autẽ in græcis producitur ut æther aer: Item hæc sunt quæ in monosyllabis producũtur in disyllabis hæc & trisyllabis & tetrasyllabis & in cæteris polysyllabis corripiũt. monosyllaba ut far disyllaba ut cæsar: er monosyllaba ut uer: disyllaba ut pater: ur monosyllaba ut fur disyllaba ut murmur: Is monosyllaba ut glis: disyllaba ut fortis. al monosyllaba ut sal: trisyllaba ut animal: Item hæc sunt quæ uarie nominatiuum faciunt & quæ sibi a genitiuo suo regulam sumunt es. os. us. Nam es syllaba nomina quando finit modis. v. producitur duobus his corripitur. Tunc ergo producitur: cum aut nomẽ quintæ fuerit decliationis ut dies ei. Itẽ producitur cum totidem syllabas habuerit genitiuus quot & nominatiuus ut proles prolis: tertio loco producitur cum syllabam crescens & productam habuerit in medio ut merces mercedis: quarto loco producitur cum monosyllabis ducta: ut pes bipes sonipes: Quinto loco producitur cũ. i. ante es in finẽ habuerit ut abies aries paries quies. duobus his modis corripitur cum aut. e. mediam breuem in genitiuo habuerit ut seges tis: aut cum E in I mutauerit: ut miles militis. Os igit̃ monosyllaba si ora significet producitur ut os oris si ossa significet breuiatur ut os ossis: quæ tamen os syllaba cum in disyllabis uel in trisyllabis inuenit & media syllaba genitiui natura producta permanserit tum longa erit: ut nepos nepotis siue correpta fuerit aut diphthõgum in ou. genitiuo græco habuerit breuiatur ut Compos compotis delos delou. Vs. uero cum in genitiuo crescentem longa permanserit producitur ut uirtus uirtutis tellus telluris. excepto palus ꝙ in genitiuo dis termiatur: ut palus. dis. inde est sterilisque diu palus aptaque remis. si uero in genitiuo crescẽte correpta quia mutata permanserit aut non creuerit breuiantur ut pectus pectoris: uulgus uulgi.

Genitiuus & datiuus & ablatiuus producuntur. sed genitiuus cum aut

[Margin notes: Ntũs singularis in sylla ba. — Es terminãtia quanta — Os in sylla ba — Compos Delos Palus]

Fame
Palladi

Os in fine secundum græcos habuerit: aut tertiæ fuerit declinationis cum ablatiuo suo E tantum littera terminato breuiatur excepto uno quod producitur ut ab hac fame quia ueteres huius famei non huius famis declinabant: sed datiuus in græcis. I. terminatus breuiatur. ut palladi. Accusatiuus in latinis breuis est semper: in græcis tantum tunc breuis est cũ. A. uel on terminaẽ ut thesea: quia scribiẽ p omicrõ delon alias longus. Vocatiuus quoq; in latinis breuis est excepto cũ. I. terminaẽ ut mercuri in græcis corripitur: ut alexi qui etiam dum similis fuerit nominatiuo: nominatiui regulam sequitur: ut hæc paupertas: & o paupertas. in masculinis græcis tantum producitur ut ænea: sed etiam. E. finitus in græcis tantum breuiatur cum eius nominatiuus os fuerit terminatus ut phœbos phœbe:

Nominatiuus & accusatiuus & uocatiuus plurales masculino & fœminino genere producũtur: corripiuntur in neutro. Cõtra hæc sunt greca nomina quæ dum ãte. S. ultimam. A. aut. E. habuerint & a genitiuo singulari dos terminato uenerint: Tunc tantum in masculino & fœminino breuiantur ut huius Arcados. hii Arcades. hos arcadas. alias longi sunt. Genitiuus pluralis semper breuis est in latinis. in græcis uero producitur: ut lesboon: Datiuus & ablatiuus plurales si is terminantur longi sunt ut doctis: si bus. breues sunt ut agilibus: Aut si græca sit declinatio in terminatus datiuus corripitur ut Arcasin: In hac regula nomina: pronomina: participia continentur: sed pronominis declinatio in eo tantum differt quod in monosyllabis quæ uocalibus terminãtur ut me: aut uocalibus constant ut. O. in quolibet casu producuntur: sed genitiuus cum us finitur breuiatur: ut illius. Datiuus uero sicut in nomine semp longus est excepto mihi tibi sibi quæ idifferenter põi possunt. sic reliq quoq; casus regulam sumunt ex nomine.

De uerbis.

i N omnibus uerbis: modis: temporibus: numeris: psonis: cõiugationibus: breuiãtur. M. ut docebam. R. ut legebar. T. ut faceret. us. ut nutriremus. E. uero littera uerba terminata breuiantur ut lege. sed imperatiui modi secunda tantum persona a secunda quoque coniugatione tantum producitur ut doce. Es autem breuiatur ut sum es. & cætera quæ ex his componi possunt: ut adsum ades possum potes. in aliis producitur: ut doces: Is. item in secunda psona

indicatiui modi tunc tantum producitur cum a tertia coniugatione pro ducta ueneritːut nutrio.is.& uolo uis. Alias breuiatur. producuntur aute.A.ut ama.I.ut nutri.V.ut lectu.as.ut uocas.es.ut legeres.c. ut fac. Fac in sylla ba.

De aduerbiis.

i N omnibus aduerbiis breuiātur.el.ut semel.Er ; ut pariter. M.ut tam. N.uero excepto non & en ubiq; breuiantur . ut forsitan:E.dum finiuntur aduerbia illa producuntur quæ ex nomine ueniunt,& comparationis gradus recipiunt . ut docte docti us:doctissime. Q uæ autem a se nascuntur:ut sæpe:aut non comparantur ut rite.aut in comparatione deficiunt ut bene male breuiantur.I. fi nita præter quasi ; & ibi & ubi producuntur ut heri:O. sicut in omnib' partibus orationis indifferenter ponitur . ut falso.S. dum ante eam.A. habuerit producitur ut alias ; Aliter breuiat' ut magis:producūtur aūt A.ut una.V.ut noctu.C.ut illuc.Aduerbia autem monosyllaba producenda sunt ut huc uel quæ ex his fiunt:ut illuc.exceptis bis & ter.

DE coniunctionibus.

o Mnes fere coniunctiones corripiuntur : sed quæ. A.&.I. terminantur producuntur excepto : ita ; quia : & nisi item quæ in.N. desinūt si ante eā.L.habuerint ꝑducunt' ut sin.

De præpositionibus.

a Ccusatiuæ præpositiōes absq; his quæ in.A. exeunt & una monosyllaba cis breuiantur:Ablatiuæ uero illæ monosyllabæ longæ sunt quæ aut uocalibus constant ut.A. aut uocalibus terminantur ut de : Sed utriusq; casus ꝑpositiones oēs breues esse non dubium est.re autem ubiq; breuiatur ut remitto. excepto cū refert distat significat ut est illud Vir.Nec mutari pabula refert .& uno uerbo reicio:ut Reice ne maculis infuscēt uellera pullis nascentum.

De interiectionibus.

o Mnes interiectiones si monosyllabæ fuerint producuntur. ut heu. ceteræ uero exemplis similium ꝑtium orationis existimandæ sunt.ut pape: Hæc in omnibus ꝑtibus obseruanda sunt exceptis quæ aut diphthongo.Aut positione longæ sunt.

Explicit.

Lr̃a unde

I Ittera dicta est quasi legitera: Eo quod legentibus iter ad legendum ostendit. uel eo q; scripta deleri possit. Ideo dixit litteram partem minimam esse uocis articulatæ: quod cum omnis oratio soluatur in uerba: Verba denuo soluantur in syllabas: Rursum syllabæ soluantur in litteras: littera sola non habet a quo soluatur. ideo a philosofis atomos dicitur. Omnes igitur litteræ sunt. xxiii. quarum ista prima diuisio est in uocales & consonantes. Ex consonantibus autem subdiuisio ista procedit. idest semiuocales & mutæ. Vocales uero quinque hæ sunt A E I O V. Dictæ aũt uocales quod per se prolatæ sunt & solæ syllabam positæ faciant. ut amor. ego. igitur omem. unus. Sanæ duæ. I. &. V. tunc uocales esse desinunt quando uel sibi: uel cæteris uocalibus præponuntur. ita ut supra se nullam aliam litteram habeant: in eadem syllaba ubi ipse præponuntur. ut Ianus: iecur: iocus: iuno. Item. V. ut uanus: uenus: uita. uolet. uultus. hæ etiam duæ. I. &. V. interdum (ut diximus) in cõsonantium potestatem transeunt: Interdum expressum suum sonum nõ habent. I. ut uir. u. ut optumus. non. n. possumus dicere uir producta I. nec optumus producta. u. unde etiam mediæ dicuntur. & hoc in commune patiuntur inter se. & bene dixit Donatus has litteras in quibusdã dictionibus expressum suum sonum non habere. Nã inuenimus ubi sonum explicant suum: ut uirus & rumor. V. uero hoc accidit proprium ut interdum nec consonans sit nec uocalis habetur. Hoc est ut non sit littera cum inter. Q. consonantem & aliquam uocalem ponitur. Nam consonans non potest esse: quia ante se alteram consonantem habeat id est. Q. uocalis esse non potest: quia sequitur illam uocalis. ut quare: quia: quomodo. Præterea & hoc proprium. V. habet ut digãmon sonet idest pingue quidã. cum sibi ipsa præponitur. ut seruus: uulgus. est aũt hæc digãmus dicta græcorũ: eo quod caracter eius ex duab⁹ gãmis fit: æolenses enim quibusdã dictionibus: ut impinguescant: istam digãmon adponũt: ut pro Helena dicãt Velena. Sed Donat⁹ hic arguit: q̄ apud græcos digãmus hanc legem habeat: ut detracta nihil obsit nomini ut si de uelena tollamus digamon remanet integrum nomen: ut Helena. His ergo nominibus si detrahatur integrum deperit nomen. ut si tolla

Lr̃æ quot & quæ

I & V consonantes

Vir

Optumus

I & V medíæ

V uim litteræ amittit aliqñ

Digãmos quid

imus a uulgus unum.u.remanet ulgus : quod non dicitur .I. uero littē ram ideo propterea dixit plurimos negare in una syllaba posse gemina ri: quod inueniaẽ istius litteræ geminatio in hoc uerbo.ut eo is it. facit.n. præteritum perfectū ii. Latinæ omnes uocales dichronas habēt: quem admodum græci tres. A.ɩ.υ. nam & producuntur & corripiuntur omnes uocales: sicut: at amor: egit: erit: itur: irem: omen: opus: unus uti que: His & aspirari solis quosdam existimare dixit: q̄ non solum tunc H.præponitur quotiens uocalis sequitur sed etiam aliqua consonans præcedens ut thoas: uocalibus uero præponitur ut hasta heros hircus homo humus.

I geminari non potest i una syllaba.

Vocales omnes dichronæ

Aspirādi rō

De semiuocalibus.

Emiuocales dictæ: q̄ semis quiddam habeant uocis: & hanc legem habent ut a uocalibus incohent & in naturalem sonum desinant. Vt EF EL EM EN ER IX. His si detrahamus uocales: habent tantum uelut quendam sui leuem sonum. Ante liquidas de semiuocalibus. F. sola præponitur: & de mutis sex præponuntur. B.C.D.G.P.T. & necessario sublatis quinq̄ uocalibus quæ ante liquidas ita præponuntur: ut liquidæ postpositæ nō liquescant. sublatis etiam ipsis liquidis quæ sibi aut nunquam præponuntur: aut si præpositæ fuerit liquidarum iura deperdunt: ut Mnestheus. Sublato etiam S quæ nunquam liquidæ præponitur. Remotis etiā X.H.Q.K.V.Z. Remanent etiam hæ septem quæ necessario liquidæ preponuntur. F. semiuocalis & mutæ sex. B.C.D.G.P.T. ut flos blandus: Clarus: Gloria: plenus: frigus: bruma: crimen. Drusus Gradus: primus: tritus. Nam ante. L. nunquam inuenimus D. T. uero in paucis ut exantlauit. quod in Plauto lectum ē hoc est exhauriuit & Tlepolemi si quis uocetur. Mutæ sunt quæ a se incipiūt & desinunt in uocales. Mutæ autem dictæ sunt: quod sublatis uocalibus nullum habeāt sonum. K. uero & Q quæ nonnullis superfluæ uidentur hanc habent rationem: Vt K tunc præponatur quando eam. A. sequitur: sed hoc in paucis nominibus obseruaẽ. ut Kalendæ Kartago. Q. uero ātiqui quoties. u. sequebaẽ ꝑponebāt. ꝑstantius ē ut tūc cū post. V. aliqua ex uocalibus fuerit secuta: ꝑponi debeat. ut quando: quædā: quia: quoniam:

Semiuocales quot & unde.

F ante liquidas ꝑponiẽ.

Exātlauit & nō exanclauit.

Mutæ quot & unde.

Kalendæ Kartago.

Q I

& iuxta antiquos equus : Alias.n.per.C.non per.Q .ſcribendum eſt : ut Cur. & Cum. H uero nonnulli excludendam eſſe putant : quod

H aſpiratio nis ſignum

magis ꝓ ſigno aſpirationis: q̄ pro littera poneretur. Nam quēadmodum græci Aſpirationis notam hanc habent. Suam daſiam uocatnt : Ad huius ſimilitudinē & pſiles. nos aſpirationis fecimus notam.H.cuius ſi medium ſepares : Inuenies notas eſſe græcorum:quæ contra ſe poſi tæ.H.(ut diximus) notam nobis aſpirationis efficiunt.X.quoque ex

X

cluſione ideo digna uiſa eſt . quod quaſi una conſonans:contra littera rum gregem duarum conſonantium uim tenere deſiderat . Y. autem &

Y Z

Z.ideo non numerantur in latinarum numero litterarum:quæ græco rum nominum cauſa repertæ ſunt.quarum unam uocalem. Y. alteram duplicem conſonantem .Z. græci eſſe uoluere . Illud præterea aſtute

Conſonanti um propriā natura

datur nobis intelligi quod cum omnium conſonantium iſta natura ſit : ut quædam earum ab E incipiant & in ſe deſinant:quædam a ſe incohēt & in.e.deſinant iſtæ ſolæ reperte ſunt .X.H.K.Q .Y.&.Z. quæ nec ab e inchoant nec in E deſinunt . & poſtremum illud animaduerten

Lr̄is quot ac cidant

dum eſt ꝙ unicuique litteræ accidit nomen quo uocatur : & caracter quo ſignetur:& poteſtas qua intelligatur:an ſit uocalis an conſonans an ſemiuocalis an muta an liquida.

De ſyllaba.

Syllaba que & unde

ſ yllaba dcā ē ex iṫerpetratōe græca απο του συλλαμβανειν τα γραμματα eo ꝙ cōplectat̄ & cōglutiet lr̄as unde ī qōnē illud uēit. quare una uocalis ſyllaba dicitur . Intelligendū ē tantum ꝙ hoc ſibi non ratione: ſed abuſiue depoſcit. Eſt &

Syllaba lon ga

ſyllaba tēpoꝝ capax qa aut breuis eſt & unū temp' ſuſcipit aut longa ē & duo. Omnes igitur ſyllabæ aut longæ ſunt aut breues aut comunes. Longæ duobus modis ſiunt natura & poſitōe:nā aut ſingularum uoca lium productione ut.A.O.E.Aut diphthongo ut ae.oe.au.eu.ei.

Poſitō quot modis ſiat

Poſitione modis q̄tuor ſiunt . cum aut correpta uocalis in duas deſinit conſonantes : ut AMNIS : aut in unam duplicem : ut AXIS : aut in alteram conſonantem & alteram uocalem loco conſonantis poſitam :

Syllabæ bre ues

ut AT VENVS VATES : Aut in I. poſitam inter duas uocales ; ut POMPEIVS . Breues ille ſunt quæ horum nihil habuerint . Co

munes uero modis nouem fiunt.

Primus modus est cum correptam uocalem duæ consonantes sequun tur quarum prior debet esse muta quam liquida sequitur. Est.n. longa ita. VAsto cyclopes in antro. breuis in hoc VASTOSQVE ab rupe cyclopes.

Communes syllabe quot modis fiant

Secundus modus est cum correptam uocalē duæ cōsonātes sequūtur. Quarum prior sit. F. semiuocalis: & sequēs liquida. Est.n. longa in hoc TOTO proflabat pectore sonum. breuis in hoc. NEVE flagello.

Tertius modus est cum correptam uocalem duæ consonantes sequun tur. Quarum prior est consonās & sequēs. H. quæ aspiratiōis a plærisq; creditur nota. Est.n. longa in hoc TERGA fatigamus hasta. Breuis in hoc quisquis honos tumuli.

Quartus modus est cum correptam uocalem duæ consonantes sequū tur ita ut prior sit. S. littera. Est.n. lōga ī hoc. VNDE scissa coma. Vel VADE spissa Corona. Breuis in hoc. PONITE spes sibi quisq;.

Quintus modus est cum correpta uocalis in unam desinit consonan tem quæ partem terminat orationis. Est.n. longa in hoc OMNIA Vincit amor & nos cedamus amori. Breuis in hoc. HIC AMOR hoc studium. Sciendum est q; si & hæc uocalis non desinat in unam consonan tem sed nuda sit. Sæpe comunem syllabā facit. Est.n. longa in hoc. DONA dehinc auro grauia: sectoq; elephanto. Breuis in hoc. TALIA dicta uolant.

Sextus modus est Cum diphthongum uocalis sequitur. Est.n. longa in hoc. MVSAE aonides. breuis in hoc. INSVLAE Ionio in magno.

Septimus modus est cum uocalem solam naturaliter lōga uocalis sequi tur. Est.n. longa in hoc. O utinam in thalamos inuisi cæsaris issem. breuis in hoc. SVB Ilio alto.

Octauus modus est cum pronomē. C. littera terminatum uocalis sequi tur. Est.n. longa ī hoc. HOC erat alma parens. Breuis in hoc. SOLVS hic Inflexit sensus.

Nonus modus est. Cum correptam uocalem sequitur. z. Est.n. longa in hoc. MEZENTI ducis exuuias. breuis in hoc. NEMOROSA zacynthos. Sciēdum est q; .X. comunem syllabam facit sicut &. z. græcū. Est n. lōga in hoc: NOX ruit & fuscis tellurē amplectit alis. Breuis in hoc PONTIBVS instratis conduxit littora Xerses. Sed hoc ī noībus græcis. Sciendū est q; metrici syllabā semipedē uocāt: ut ī cæsuris pentime

Semipes

Pentimemere. mere & heptimemere quas & i primo uersu æneidorum reperimus ita. ARMA uirumq; cano. Item Arma uirumq; cano troiæ.

Heptimemere

De Pedibus.

Regula pedalis

PES dictus est q quasi metrorũ gressibus incedat. Aliter dictus est pes q q̃si pedali regula ad uersum utimur mensurandũ. Metimur. n. uersũ heroicum & dicimus sex pedũ esse. Metimur sapphicum & dicimus qn q pedum esse: & cæteros. igitur necesse est pedem unũquẽq; in se habere certum cum temporibus numerum syllabarũ: ut est spondæus. habet. n. duas syllabas temporum quatuor. Item & proceleumaticus quatuor syllabas & quatuor tempora: & cæteri qui cũ his suprascripti sũt.

Pedum tpa

Arsis Thesis

Scire etiam debemus q unicuiq; pedi accidit arsis & thesis. hoc est eleuatio & positio. Arsis in prima parte: thesis in secunda ponenda est. Numerus etiã syllabarum & tempus ut supra dictũ est. Resolutio ut si p spondeo proceleumaticus ponat. ut est apud Virgilium: Genua labãt. Soluũtur. N. duæ longæ in quatuor breues: quæ spondeum solis facere solent temporibus. Figura etiã accidit pedi ut si uelimus spõdeum figurare his notis Pyrrhichiũ his Sic etiam apud græcos sũnt. Metrũ quod ex spondeo spõdiacum: ex trocheo trochaicum: ex Iambo Iambicũ nuncupatur. igitur pedes disyllabi hi sũnt. pyrrichius spondeus Iambus Trocheus Trisyllabi sũnt ii tribrachus Molossus Anapestus Dactylus Amphibrachus Amphimachrus Bacchius Antibacchi⁹ Duplices autem hi sũnt. proceleumaticus Dispondeus diiambus ditroche⁹ Antispastus choriãbus Ionicus mior Ionic⁹ maior Peon primus ex prima longa peon secundus Peon tertius peon quartus Epitritus primus epitritus secũdus epitritus tertius Epitritus quartus Ex quibus alii pedes uel syzygiæ nasci iudicantur. Syzygia autem est ex uariis pedibus i unum pedem collecta cõclusio. Nam inuenta est propter hæc uerba q̃ nec disyllabarum nec trisyllabarum nec quadrisyllabarum esse potuere: Vt puta si dicamus ædificiũ ædificatio orationibus ratiocinationibus. Hæc quia sũnt integra posita nulli conueniunt pedi quia excedunt quatuor numerum syllabarum. Syzygiæ uocãtur quod diuisæ pro diuidẽtis arbitrio pedibus syzyzonte: ut si uelimus diuidere hoc nomen in duos

Syzygia qd

q

dactylos ædificatio iterum in Choriambum & Pyrrhichiũ & cætera hu iusce modi. Verũ si nouẽ syllabarũ nomẽ icurrerit ita diuidimus. rõcina tõibus. In peonẽ terciũ & ditrochæũ semipedem aut ita ratiocinationi bus. In anapestum & amphibrachym & i dactylum. & alia huiusmodi. Pedes disyllabi secũ iuncti hos de se duplices sexdecim procreant: tali schemate. Omnes pedes tres diuisionũ tenent formas. sed has quæ ad grãmaticos ptinent. Nam amphibrachũ q excipitur a Donato habet di uisionem quæ dicitur tripla. Epitriti q ab eodem excipiũtur habẽt diui sionem quæ epitrita dicitur. Ergo his quinq pedibus exceptis. Sciẽdũ est q in reliquis pedibus istæ sunt diuisiões tres: quarum prima æqua: Secunda dupla: tertia sescupla. Item æqua diuisio in his pedibus qui so luti tot tempora habent in arsi quot & in thesi: ut est dactylica Dupla ẽ quoties altera pars alteram partem duplo uincit: quæ idcirco dicta est sescupla quia plus ab æqua significat minus a dupla. Aliud est enim cũ duo sunt contra unum. plus enim laborat illa pars quæ unum habet cõ tra duo. Aliud est cũ tria ueniũt cõtra duo. Scire etiã debemus q æquã diuisionem possumus uocare dactylicam: duplam iambicam Sescuplã pæonicã. Inueniũtur in unoquoq metro pedes q nothi uocãtur. idcirco q uelut appositi a dignitate metri degenerãt. ut est in uersu heroico tro chæus anapæstus: pceleumaticus. Nã legitimi hi sunt in heroico metro spondæus & dactylus. qui tamẽ ãte legitimus non fuit sed factus est ex resolutione secundæ syllabæ spondæi. pedes simplices ideo dicti sunt q non ex aliis pedibus sunt compositi: sed nã usq ad extremas syllabas tendunt. Si aũt usq ad quatuor dixerimus iã non sunt pedes simplices. sed ex disyllabis facti duplices. qui duplices non amplius q̃ senarũ sylla barum esse mõstrant. & re uera si quidem constat simplices pedes usq ad ternas syllabas posse conscendere: qui uterq geminati iure duplices usq ad sex syllabas mittunt.

Amphibrachys
Epitriti
Sescupla q̃ & cur
Pedes nothi
Pedes legitimi.

De Tenoribus siue Accentibus.

Tenor
Accentus

TENORES siue accentus dicti sunt q naturalem uniuscuiusq sermo nis in uocẽ nr̃æ elationis tenorẽ seruãt. dictus autẽ accẽtus est quasi ad cantus iuxta græci nominis iterpetrationẽ: quæ prosodia dicitur latinæ adcant'. Sunt oẽs accẽtus latini. viii. acut' q fit ita. .grauis q fit. .cir cũflex' fact'. s. de utroq ita. .lõg' ita. .breuis ita. .Hyphẽ ita. .dia stole ita. .apostroph'. ita. .Ve hoc iterẽ iter diastolẽ & apostrophõ.

Prosodia
Diastole

Apoſtrophos — quod apoſtrophos ad caput litteræ præponitur. Diaſtole uero ad imam partem litteræ. Hæc ideo diximus ne cui notarũ harũ ſimilitudo aliquid erroris adferret. his ita ſe habentib᷒. Sciẽdũ eſt ꝙ grauis & acutus & circũflexus ſoli ſunt qui (ut ſuperius diximus) naturalẽ uniuſcuiuſq; ſermonis in uocẽ noſtræ elationis ſeruant tenorem. Nam ipſi Arſin Theſinq; moderãt. ꝗ̃ ſciendum eſt ꝙ in uſu nõ eſt hodierno grauis accentus. Verũ lex accentuum ita eſt ꝙ ſyllabæ i quibus iſti poni debent a fine numerãtur. Nam quantarũ ius ſermo ſit ſyllabarum circũflexus non tenebit in penultimũ locum. Acutus accentus in latinis non tenebit niſi penultimũ: & antepenultimum locũ. Penultimũ tunc in diſyllabis: cũ prima fuerit uel correpta uel poſitione longa. uel cũ ambæ naturaliter longæ fuerint: uel cũ ambæ breues. ita ſit in diſyllabis cũ acuto accẽtu in pedes cõiũcti ſint trochæus poſitiõe factus: Iambus pyrrichius ſpõdæus. In triſyllabis uero uel inquãto uis numero ſyllabarũ: tũc eſt acutus accent᷒ cũ tres ipſæ ſyllabæ naturaliter a fine breues fuerint ut aĩa macula. uel quicquid horũ inuentum fuerit ꝗ̃ in diſſyllabis ante docuimus. ita ſit ut in triſſyllabis hunc eundem accentũ cognoſcamus. In tribrachy moloſſo cuius ambæ a fine ſyllabæ aut naturaliter longæ fuerit aut poſitione aut prior poſitione lõga: dactylo Anapeſto amphimacro: amphibracho. cuius tamen media poſitione ſit longa. bacchio naturali & antibacchio. cuius item media poſitione eſt longa. Hucuſq; dictum eſt in triſſyllabis eiuſmodi qui eſſe poſſint accentus. Nunc dicendum ẽ in qua parte triſſyllabi acutus ſit ponẽdus. in triſſyllabis antepenul. accipit accẽtum ẽt ſi penultĩa ſit longa poſitõe & muta & liqda ut latebræ colubri. in tribus longis penultima acuitur ut mœcenas ubi ãtepenultima fuerit breuis: penultima uero longa: in penulti. ponẽdus ẽ. ut amic᷒ Sane ſciendum eſt ꝙ monoſyll'. pars orõnis: ꝗ̃ uel naturaliter breuis ẽ ut &: ꝗ. uel poſitõe ſit longa accentũ habebit acutum. ut pax dux crux fax.

Grauis — Acutus — Circũflexus

Acuti locus

Circũflexi locus — Circũflexus aũt accentus in diſſyllaba uel in triſſyllaba uel in quãtouis numero ſyllabarũ: penultimum ſibi uindicat locum. & hac lege ut ubi fuerit hic accentus penultima ſit naturaliter longa. Ita ſit ut huic accẽtui trocheus naturaliter longus cõuenire uideatur. Item monoſyll'. pars orationis tũc iſtum habebit accentũ cum natura fuerit longa tantum. ut ſoldos. Grauis uero accentus cũ acuto & circũflexo accentu poni poterit. Poſſumus enim in eo quod eſt calculus grauem ponere in ãtepenultima: Item cum circũflexo ita ponitur ut cethegus. uerum quia neceſſe

Grauis accẽtus ubi locatur.

Cethegus i uoculatione

non est ut cũ reliquis accidentibus ponat̃ sit scriptoris arbitrio. sed hic grauis accentus non habet eandem comunionem cũ cæteris accẽtibus: q̃ cum circũflexo & acuto. quam si tamen cũ cæteris habuerit nõ habet nisi p istos ut malesanus interealoci. Sed ne quis putet & huiusmodi di ctionib⁹ quatuor ẽ accẽtus hyphen. aut acutũ aut circũflexum aut gra uem. si quidẽ dicit in cõpositis dictionibus unum accentũ esse debere: non minus q̃ in una pte orationis. Sed sciendũ est quod modo hyphen pro distinctione ponat̃ grauis pro supfluo scriptoris arbitrio ut supra dictum est. Restat igitur ut ex illis legitimis iure duobus idictione po situs dicatur accentus. Scire autẽ debemus quod nullũ barbarũ nomẽ uel uerbũ aliquod pegrinum neq̧ interiectio certũ poterunt accentum tenere. Nam in barbaricis nominibus nulla sunt sui ratiõe. sed quali uo lumus plane nõ aspero proferamus accentu. Græca autẽ suis accentib⁹ pronũcianda esse cognoscimus. Sæpe accentuũ dissipat legẽ uel distin ctio uelut cum debet dici sub hyphen malesanus uel pronũciandi: ut cũ dicere debeamus latebras legendo uersum qs dicat. Impulerat ferro argolica fœdare latebras. anteultimam producens. uel necessitas separã di uerba similia ut cum dicere debeamus pone. ut penultima syllaba ha beat accentum: quia nullum uerbum latinum est in quo ultima syllaba habeat accentum: necessitate ducti: ne putaretur modus imperatiuus ab eo quod est pono: dicamus pone ut aduerbium significet loci: simili ter ergo ut intelligatur pro eo quod est causa ut in uirgilio. Illius ergo uenimus. i. causa illius uenimus. Hyphen est nota quæ duo subiungit ac nectit: supposita quæ ducitur a præcedentis fine uerbi: usq̧ ad initiũ consequentis. ut interealoci cum tamen usus exegerit. diastole est nota hyphen contraria hac enim nota uiciose iuncta separatur & ponitur ad imam ptẽ litteræ quasi retinẽs. Vt est Ereptæ uirginis ira. & uiridiq̧ in littore cõspicit̃ sus. Apostrophos ẽ nota similiter fcã ut diastole: sed ad sũmam ptem posita est. s. consonãtis. quæ quasi sub uocali motu uelata suspẽditur. scire hoc debemus græcorũ dasian & psilen. H. notam aspi rationis modo positam: modo sublatam simulare.

Malesanus i accentu

Latebræ in accentu.

Pone aduer bium cũ ac centu in ulti ma cur.

Ergo

Hyphen

Diastole

Dasia

Psile

De posituris.

Icta distinctio est uel positura: quod positũ punctum distin guit nostram orationem. & cũ distictio species sit positura: tamen abusiue ꝑ ipsa positura hoc est ꝑ ipso genere: distin ctionem habemus. Nam cum sit Codex emendatus distinctione: me

Distinctio q & positura.

Codex disti ctus

Distinctio quid
Subdistictō
Media distinctio
Textus orōnis
Periodus
Colon
Comma

dia distinctione:& subdistinctione dicitur tamen codex esse distinctus. Igitur distinctio est punctum appositum ad caput litteræ plene sententiæ. Subdistinctio est punctum appositum ad imam partem semiplenæ orationis. Media distinctio punctum appositum mediæ sententiæ suspēsæ propter respirationem. Sciendum est hoc q̄ in lectione textus unius sensus periodos nominat̄: ut est: Nihil tibi profuit nocturnum p̄sidium palatii: nihil urbis uigiliæ. nihil timor populi: nihil concursus omnium bonorum & cætera. Cola autem & cōmata. Eiusdem orationis singulæ p̄tes esse noscuntur. Verum meminerimus in prosa oratione cola & cōmata idem esse: & unū significare. In uersu uero aliud & diuersum. nam ubi duo liberi pedes sunt colon dicitur: ut apud Horatiū Terruit urbē. Cōma uero quādo post duos pedes uel post tres pedes sequit̄ syllaba q̄ p̄tem terminat oratiōis ut in primo uersu æneidorū. Arma uirūq; cano. Item arma uirūq; cano troiæ.

Explicit Sergius in Artem Donati primam.

Atilii Fortunatiani ars.

De Carmine Sotadæo fragmentum.

Sotadæum Carmen

Ecundus pariambus. Tertius spondæus. Quartus pariābus. Quintus Tribrachus. Sextus itē Tribrachus. Vltimus spondeus: & quod magis mirum uideri potest: totus sotadæus numerus ex Trochæis potest constare pedibus: & duo habet Ithyphallica metra: & unum Trocheum pedem: sic BACCHE Bacche Bacche. quibus si interposueris aliquos brachysyllabos. Eiusdem scilicet rationis: erit etiam mollior sic BACCHE Bromie Bacche Bromie Bacche Bromie Bacche. Nā Ithyphallicum metrum sæpe recipit hunc Tribrachum: ut etiam apud Menandrum in phasmate & apud Callimachum in epigrāmatibus ostendi potest. Cuius exemplum subieci quo notius sit eum: cum sit sex syllabarum accrescere modo una modo duabus. per Tribrachum scilicet pedem. Huc ades o Lyæe Bassareu bicornis. Mænole bimater: Crine nitidus apte: Luteis corymbis hederate coronis: hasta uiridis arma & Placidus ades ad aras Bacche Bacche Bacche.

Ithyphallicum metrū

De Archebulæo Metro

Archebulæus accepit nomẽ uersus: nõ quod Archebuleus eũ inuenerit. Nam Stesichor⁹ antiquior illo poeta Ibycus & Pindarus & Simonides usi sunt eo: sed passim & promiscue. Archebuleus autem quia Carmen ex hoc uno genere composuit: Archebulæum nominatũ est. origo eius heroicus hexametrus ẽ. exemplum. Tibi nascit̃ omne pecus tibi Crescit herba. quem facies heroũ hexametrũ adiectis duabus syllabis sic. Nam tibi nascit̃ omne pecus: tibi crescit & herba: est autẽ hic uersus anapæsti cus. quia primus heroi hexametri dactyl⁹ syllabã amittit. reliquæ duæ breues iungunt se: longæ in sequenti & deinceps cetære in eandem for mulam ueniunt. nec tantum heroo hexametro se hic uersus. sed etiam post tres anapæstos accedit ad trimetrũ. Nam possis eum sic componere. Tibi crescit herba coelitum testor gẽus. hic uersus dactyli cum molle summa cũ uoluptate auriũ claudit: de quo cum res coegerit plura dicentur. est autem pentametrus ex anapæstis constat fere pedi bus recipit spondæos cluditur antibacchæo. De ultima syllaba breuis an longa sit iam superuacuum est admonere.

Archebulæum metrũ.

De Hipponactæis

Nunc ad Hipponacta ueniamus. Cuius de tetrametri genere unius iãbi ci: quia res exigebat. nos suo loco dixim⁹. hic auctor trimetrum scazõta fecit idest Claudicantem. Cuius lex talis est ut proxima ultimæ syllabæ utiq͂ sit longa. & pro iambo pede uersus spondæus finiatur a Trochæo. quoniam nihil interest nouissima syllaba breuis an lõga sit. Cuius exem plum Sella in Curuli struma Noni⁹ sedet. ac pro sedet. sedit erit scazon. Sella in curuli struma Nonius sedit. rursus permutatione uerborum & hunc faciet Iambicum: & illum scazonta. Nec excitatur classico truci miles. hoc autem ita fieri obseruabimus: si aut ultimi duo pedes ex sylla bis absolutis uerbis constabũt: aut quartus semipes posterior: cũ i seque͂ te trisyllabum perficit uerbum. tanq̃ Nonius. utiq͂ autem sextus pes per fectum habeat disyllabum. tanq̃ Sedit fecit dixit. sed cum facile rectus Iambicus admittat quinto loco spõdæum. hic scazon pessimus erit: qui habuerit alium quinto loco quam Iambicum quo tamen sine religione usus est Hipponax eius exemplum. Nec excitatur classico miles rauco. Nam si feceris Nec excitatur classico pedes rauco Probabilẽ facies cho riambum. de quo plura alias. idem fecit hipponax in scazonte quadrato. quod in trimetro cuius exemplum est. Pro pudor sella in curuli struma Nonius sedit. Item aliter. Hæsitat nec excitatur classico miles truci. De

Hippõactæum metrum Scazon qui

Syllaba nouissima quã tacunq͂ sit i uersu nõ refert.

quo plura dicere superuacuum est: cum omnia quæ accidunt trimetro scazonti: huic quoq; accidere possint.

De Hendecasyllabo Phalecio

Phaleci' hẽdecasyllab'

Venio nũc ad hendecasyllabũ phalecium: qui ex simili causa ut plæriq; a cultore suo: non iuẽtore nomẽ accepit: Nam hic uersus apud Sappho frequens est. Cuius in quinto libro complures huius generis & continuati & dispersi legũtur. huius hendecasyllabi uaria diuisio est. & omnis aut ex se efficiens: aut ad aliquod ptinens metrum. sed prima uulgaris quidẽ illa diuisio: quæ docet eum partem habere ex heroo: partem ex Iambo exemplũ. Castæ pierides meæ Camenæ. ex heroo sic diuiditur. Castæ pierides sonitũ dedit ære Canoro. ex iambico sic Meæ Camenæ cælitũ testor genus. Altera diuisio est. Cuius feceram mentionem: cũ de Epodo Callimachi dicerem: hoc exemplo. SICCAS ducite machinæ carinas. Nam primi duo pedes reliquis quatuor adsumptis faciunt heroũ sic. SICCAS ducite remigio subeunte carinas. Reliqua pars Ityphallicum facit. Machinæ carinas. Tertia diuisio est. Castæ Pierides mei camenæ. Detracto enim Camenæ fit anacreonteõ metrum: Syllabarũ octo. quod musici bacchion uocant. Grãmatici choriambon: qui duplex constat ex longa & duabus breuibus & longa. idest ex choræo & iambo. hoc metrum incrementum accipit. & totum ab altero tractum est & ab Horatio nostro. Namq; est Castæ pierides meæ. idest apud Horatium. intermissa uenus diu. demus illi incrementum idest pro uno duos choriãbos: fiet intermissa diu uenus. & Castæ pierides: Pierides meæ huic simile erit Mæcenas Atauis edite regib' O: & psidium & dulce decus meũ. Hic & enim qui disyllabo uerbo absoluto finitur si amiserit choriambũ erit illi metro par. Cui' exemplum Castæ pierides meæ. fiet enim O presidium meum. rursus adcrescat choriambus fiet. Castæ pierides meæ. & O præsidiũ & dulce decus meũ & Intermissa uenus: missa uen' diu. Demus etiam nunc illi unius choriambi incremẽtum fiet. Castæ pierides Pierides meæ. quale est illud apud Horatium: quod & ipsum ab altero sumpsit. Tu ne quæsieris scire nefas quem mihi: quem tibi hoc ipsum iminuendo paulatim tria hæc metra quæ retuli manifestiora faciam. Tu ne quæsieris quem mihi: quem tibi. hoc par est illi. Mecenas Atauis edite regibus. Alterum detraham Choriambum fiet: Tu ne quæsieris tibi hoc par est illi. Intermissa uenus diu & Castæ Pierides meæ

Bacchius Choriamb'

De Priapæo metro

Ex hac diuisione & Priapæus nascitur uersus. Cuius exemplũ apud Catullum. Hunc lucum tibi consecro dedicoq; priape. Nam cũ in duo cõmata hic uersus diuidatur: superius cõma octo syllabarum: & in sequens septem. diminuta superioris cõmatis parte. ut si facias Mater sæua cupidinum: mater sæua cupido. sed adeo totus hic ex heroo uẽit hexametro. ut & apud Homerũ nullo immutato uerbo cõplures inueniant priapæi & apud Virgiliũ quorũ unum in præsentia posuimus: qui forte succurrit. Credo & alios inueniri posse cõplures. Cui non dictus Hylas puer & latonia Delos: quod apparet ita esse: quoniam ita huius uersus exigit natura. ut inter duo cõmata exiguam pronunciando interponas moram. Nam cui non dictus hylas puer par est huic. Hunc lucum tibi dedico: sequens autẽ cõma: Et latonia delos huic consecroq; Priape. Non ignoro autem uariari primas & secundas syllabas. utriusq; in priapeio Cõmate. ut modo ab iambo incipiat modo ab Trochæo: tanq̃ Hunc lucum tibi dedico consecroq; Priape

Priapæum metrum

libens hoc tibi dedico libens sanctæ Priape. Nam & hendecasyllabus quem phalecium uocamus: apud antiquos auctores eodem modo solebat incipere. alias a spõdæo alias ab Iambico: alias a Trochæo. ut apud Catullum Arido modo pumice expolitum. ab iambo Meas esse aliquid putare nugas: quæ oĩa genera hẽdecasyllabi: Catull⁹ & Sappho & Anacreonta & alios auctores secutus: non tanq̃ uitiosa uitauit: sed tanq̃ legitima inseruit. ex qbus quoniã priapæus nascitur necesse est easdẽ habeat uarietates. quarta diuisio est hendecasyllabi talis. Castæ quas ueneramur sorores. Nã ,pprie Cõmate Callimachus in epigrãmatibus usus est: & Bacchyllides in carminib⁹: & alii. Heroi aũt dactylici par est hoc modo. Castæ quas ueneramur olympia tẽpla tenẽtes. Quinta diuisio ẽ hendecasyllabi. hoc exẽplo Castæ Pierides nouẽ sorores. Nã secundũ primũ spondæũ: insertus huic hendecasyllabo anapæstus: Ionicũ sotadæũ facit. sic Castæ dociles Pierides nouẽ sorores. ex quo nõ ẽ mirãdũ q; Varro ĩ Cynodidascalico phalecion metrũ: Ionicũ Trimetrũ appellat. Quidã Ionicũ minorẽ. sexta diuisio ẽ hoc exẽplo. Cui dono lepidũ nouũ libellũ. Par ẽ eni priori Cui dono q̃ accidit heroo metro. sic Cui dono titulũ Troiæ q prim⁹ ab oris. Reliqua ps hendecasyllabi Lepidũ nouũ libellũ. Anacreontæon facit metron: octo syllabarũ. Iambicũ ab anapæsto incipiẽs: quale est illud apud lepidum. Mea Vatiena amabo

Catulli loc⁹

Galliambus Ex hoc nascitur Galliābus:repetito hoc metro.sed una syllaba detracta ut habeat semipedē clausulā. quale est hoc .Mea Vatiena amabo . Mea Vatiena ama. Et illud similiter lepidū nouū : lepidus nouus liber. Huic pares sunt apud Mecænatē. Ades inquit o Cybelle montiū Dea. Ades & sonāte tympano quate flexibile caput. sed quoniam hic uersus: matri sacer est Ideæ:ut uibrare uideatur:proximum ab ultimo pedem brachy syllabon fecerunt:& græci & hic ipse Mecænas.tis quos modo rettuli. proximū sic.Latus horreat flagello.comitū chorus ululet. Et Catullus.

Catulli loc⁹ Phrygiū nemus cito cupide tetigit .& illud alterius authoris.O qui chelyn canoram plectro regit italo:ut si facias illud ex Lepidiano metro ad hāc legem. Mea Vatiena amabo:mea cura mea uenus. Catullus in Anacreontæo.Ades inquit o Cybelle:potest adhuc fieri crispior.si pro uno iambo brachisyllabum in hunc modū Mea uita: mea uoluptas:mea cura meus amor. Hic uersus habet primum pedem Anapæstū sæcundum sæpe Iambum nonnunq̄ Tribrachyn . Tertiū iambum.semipedem accipit mediū.quia ex duobus cōmatibus constat. sequēs cōma accipit Pariambum. Trochæum brachysyllabum semipede cluditur.si quis autem quæsierit quid ita? quom sit Galliambicus uersus Iambici quoq; nomen acceperit?hoc uersu qui est apud Mecænatem lecto:intelliget eum ex iambico quoq; nasci:Hic nympha cingit omnis Acheloū senem . Adiice syllabā Acheloo fiet Galliambicus sic. Hic nympha cingit omnis Acheloum senem. Esse autem huic metro cognationem cum sotadæo cognoscamus hinc licet. quia facta translatione modica & sotadæus qui fuit transit in Galliambum & eodem modo galliambū in sotadæum.ex Galliambo in sotadæum:Hinc Phyrgū nemus citato cupide pede tetigit Cōtra Galli timidi semianimes tergora uersant.Galli tergora uersant timide semianimes. Septima diuisio hendecasyllabi talis ē uitis:ludis habes amas amaris.Nam quattuor syllabis detractis quæ accedere heroo incipiēti cuilibet:relinquitur.habes amas amaris:Nam quattuor syllabis prioribus panacreontæo metro: quod est syllabarū septē cōstat ex tribus Iambis & semipede. Particula posterior ē Hipponactæi uersus iambici quadrati quem dixi a comicis antiquis & latinis & græcis iterpōi frequētissime sic.Q uid mœst⁹ incedis Micon?habes amas amaris. Puto me satis diligenter persequutum hendecasyllabi singulos articulos:ut ostenderem cum quot metris ei quædā necessitudo cōtingeret.

De Phalecio metro.

Phalecius uersus ex duplici pede cõstat. quẽ Bacchion musici choriambicon grãmatici uocant. habet longam & duas breues & longam: idest Trochæum & Iambum. Hoc autem Phalecus conscripsit hymnos Cereri & libero. tali genere metri quod scilicet est deorum conuenire uenerationi credidit. apud nostros hoc metrum non reperio. exemplum eius tale est. Frugiferæ sacra deæ: quæ colitis mystica iunctæq; Ioui nefasto. hũc hexametrum ex numero bacchio composuit Phalecus: quo usus est etiam Archebulus: De quo auctore supra rettuli. clusit autem antibacchio. Numerus hic frequens ẽ apud lirycos: & præcipue apud Alceũ Sappho Anacreõta: Nascitur tamen & hic ab heroo. nã si Dactylo primo: qui cõstat ex longa & duabus breuibus: iunxeris sequentis dactyli: uel spondæi syllabam primã: facies choriambum. hoc modo. Arma uirum ex sequenti uersu Italiam ad summã pentametrum heroum: qui habet dactylos primos duos: adiectis duabus syllabis longis facies choriambicũ uelut hunc: Vnde meus ueniat mollis in ora liber. uelut hunc ex heroo pentametro sic: Vnde me⁹ ueniat mollis in hæc ora liber & Dũ meus assiduo luceat igne focus

Phalecium metrum Bacchius Choriamb⁹ Phalec⁹ poeta.

De Pæonico metro.

Pæõicus uersus quadratus: ab Aristophane comico compositus est: ex eo pæone: qui constat longa syllaba & tribus breuibus. cluditur autem cretico: qui & ipse constat eiusdem generis: & temporum totidem quod ille: una partior syllaba sit. nisi fluat eodẽ numero rythmos nõ metrũ fiet huius exemplum: Egregia percoluit ingenia musici carminis. More tenet ingenium sic Tyberis implacidus in maria labitur

Pæonicum metrum.

De Proceleumatico

Proceleumaticus constat ex duobus pariambis: idest quatuor breuibus syllabis: Cuius exemplum & in pedum demonstratione posui. & nunc referam. Sede tibi bromie deuoto pede mulier: Pecora rapida caper agitat. Humi caput inanime tepet auida neq; manus. habet hic uersus Proceleumaticos tres: quartũ pariambum. semipede cluditur: ita ut detracta ꝓceleumatico syllaba: in Tribrachym cadat & insistat. ne (ut dixi) numerus sit

Proceleumaticus

De Saturnio uersu.

De saturnio uersu dicendum est: quẽ nostri existimauerunt propriũ esse Italicæ regionis: sed falluntur. A græcis enim uarie & multis modis tra

Saturnium carmen

ctatus est:non solum a Comicis:sed etiam a Tragicis.nostri autem anti qui (ut uere dicam:quod apparet) usi sunt eo non obseruata lege.nec uno genere custodito iter se uersus: sed p̄terq̄ q̄d durissimos fecerūt : et alios breuiores alios lōgiores īseruerūt:ut uix inuenerim apud Næuiū : Quos pro exemplo ponerem. apud Euripidem & Callimachum inue ni tale genus Turdis edacibus dolos cōparas amice. apud Archilochū tale.Quem nō rationis egentem uicit Archimenes:Et tertium genus. Consulto producit eum quo sit impudentior. apud nostros autem in Tabulis antiquis : quas triumphaturi duces: in Capitolio figebant:Victoriæq; suæ titulum saturniis uersibus prosequebātur:talia reperi exē pla.ex Regili tabula Duello magno dirimendo regibus subigēdis:Qui ē subsimilis ei quem paulo ante posui.Consulto p̄ducit eū : quo sit impudētior.in Accili glabrionis tabula. Fundit fugat prosternit maximas legiones. apud Poetā Næuiū hos reperi idoneos. Ferunt pulchras pateras Aureas lepidas.& alio loco Nouē iouis cōcordes filiæ sorores: sed ex oibus istis:Qui sunt asperrimi : & ad demōstrandū minime accōmo dati.optimus ē quē Metelli p̄posuerunt de Næuio aliquoties ab eo uer su lacessiti.Malum dabūt Metelli Neuio poetæ.Hic enim saturnius cō stat ex hiponactæi quadrati Iambici posteriore cōmate:& Phalecio metro hipponactæi quadrati exemplū.Quid Immerētibus noces? quid inuides amicis? nā Malum dabunt mettelli.Simile est illi. Quid inuides amicis? Cui detracta syllaba prima facit phaleciō metrū. Inuides amicis:ex q̄bus cōpositus est hic saturni⁹ ut sit par huic. Quid inuides amicis? Inuides amicis.hoc modo.Malum dabūt Mettelli Næuio Poetæ.

Triūphales tabulæ

Regilii tabula

Accilii glabrionis tabula.

Musæ nouē

Metelli a Næuio poeta uersu lacessiti

De Reliquis Horatii metris.

Nunc reliqua metra Horatii:Quæ nondum attigi. prosequi uolo Iam satis terris niuis atq; diræ grādinis misit pater. & rubente dextera sacras Iaculatus acres terruit urbē.hændecasyllabus sapphicus fiet phalecius īmutato ordine.Vile potabis modicis sabinū. Hoc metrū tricola habet paria.quartā breuē clausulā.sumptū ē ab Alceo. Sappho quoq; frequē ter eo utit̄.monostropha uocant̄ hæc carmia. Quia ad primā strophē cætera respondēt:nullo interueīēte epodo : Qui a prima strophe differ re faciat eam Quam Musici & grāmatici denominār.cō posita autem cola huius carminis singula:ex duobus cōmatibus:Quo rum quod antecedit ex archilochæo quadrato nascitur.sic. Iam satis ter ris.magisq; genibus hærebo tuis. hoc enī par est huic.nā ita est.Magis

Sapphic⁹ hēdecasyllab⁹

Monostropha carmia quæ

magisq; genibus hærebo tuis. sequēs cōma trimetri iābici primā habet partē: cōponitur sic. Huius atq; diræ genibus hærebo tuis: ut sit par huic Magis magisq; genibus hærebo tuis. Clausula strophes huius hæc est. Terruit urbē. quæ nascit̃ ab heroo hexametro sic. Arma uirumq; cano troiæ: qui terruit urbē. nā primus ab oris ꝑ qua hāc clausulā posui: par ē huic. nō tātū numero: sed etiā pedib⁹. cōstat enī ex dactylo & spōdæo quæ clausulæ & per se repetitæ: & inter se iunctæ Anapesticon metron efficiunt sic. Terruit urbē Primus ab oris: Inclite parua ꝑditæ patina. Terruit urbē primus ab oris: Inclite parua predite patina. Terruit Vrbem primus ab oris nomine celebri claroq; potens. Alterum carmen. Quis multa gracilis te puer in rosa ꝑfusus liquidis urget odoribus grato pyrrha sub antro: Cui flauā religas comā. Prima duo cola paria sunt. Mecænas atauis edite regib⁹ duo cōmata: quæ subsecūtur priapæi sunt uersus: ut iā docui: sed ꝑposterē posita quoq; ordo hic ē. Cui flauā religas comā grato pyrrha sub antro. Hūc lucū tibi dedico: cōsecroq; priape.

Anapæsti cū carmen

De hendecasyllabo Phalecio.

Phaleci⁹ hē decasyllab⁹

Tertiū genus carminis ē. Vides ut alta stet niue candidū soracte: Nec iam sustineāt onus syluæ laborātes Geluq; flumina cōstiterit acuto. primū & secundū colon paria sunt. Constāt singula ex duobus cōmatib⁹: Quorū quod ex trimetro Iambico sumptū est: & cū eo compositū sic. Vides ut alta genibus hærebo tuis. sequit̃ coma Stet niue candidum & hemestichio pentametri heroi: delibata syllaba cōpositum est: reddita enim syllaba fit talis. Stet niue candidū. potest etiam uideri pars metri illius extrema: quod est tale Mecænas atauis edite regib⁹: de quo iam disputauimus: ut hoc ita cum illo iungat̃ Mecenas atauis stet niue candidum. cōstat enim hoc cōma ex choriambo quē faciunt iuncti trochæus & iambus. ex iambo ita. facile conuenit & cum choriambo metro: quod Musici bacchion uocant. quale est. Mecænas atauis edite regibus. Sed qui altius hæc non perspexerunt grammatici: hoc putant metrum decurtato pentametro factum: ut reddita syllaba fiat pentametrum tale. Mecenas atauis edite remigibus. item uersum illum: Soluitur acris hyems grata uice ueris & Fauoni. Non ex duobus metris compositum putant: ut cum de archilocho loquebar ostendi. qui tetrametro heroō phalecium metrum iunxit. Sed hexametrum maiorem syllaba uocant. tertium colon Syluæ laborantes geluque ex trimetro iambico est detractis ei tribus syllabis: adicee enim ei rursus tres syllabas idest semipe

Choriamb⁹

Bacchiō metrum

dem lõgam & iambum: fiet trimetrus. Syluæ laborantes geluq; frigido. rursus detrahe syllabam huic colo ultimã fiet Syluæ laborãtes gelu. qui est epodus ex trimetro: par illi. Altas maritat populos: Nã queadmodũ si adieceris idẽ nomẽ: erit probabilis trimetrus. Syluæ laborãtes geluq; simonides quartũ colon est. Flumina cõstiterint acuto hæc clausula huius strophes: facta est ex tetrametro epodo: cuius auctor Archilochus.

Epodus tetrametrus.

exẽplũ subieci. Aut ephesũ Bimarisue corithi. sic Flumĩa cõstiterit acuto: Nã siue pposueris duos dactylos pedes siue subieceris: hexametr' heroi' ẽ ppositis pedib' sic. Præcipitaq; flumĩa cõstiterit acuto subiectis pedib' sic Flumĩa cõstiterit & acuto frigoris ictu. sed detrahit epodo syllaba ut fiat oñciẽs clausula. sic Flumĩa cõstiterit acuto. Archibulæo quoq; metro si detraxeris primũ pedẽ: q ẽ Anapest': aut spondæus: & pximas ei duas breues idest semipedẽ: reliquũ erit par huic clausulæ. sic autem diuides: neq; nubila Nec ueteres agitanť orni. par ẽ huic. Flumina cõstiterint acuto. hoc quoq; carminis gen' ab Alcæo: lyric' noster accepit. Quartũ metrũ est Horatii de quo nihil adhuc dixim'. Lydia dic p oẽs te deos oro sybarim cur pperas amãdo. Quod metrũ & ipse Horati':

Horati' arguitur.

ignorãdo quale esset: laboriosa obseruatiõe semel oĩno facere conatus ẽ & in eo tamẽ parũ decẽter errauit. nã fecit illud asperi' uno Immutato pede q; si sciisset choriãbicũ esse & habere clausulas certas: nõ in illã salebram incidisset: nam primũ cõma: ex choriambo & antibacchio cõpositum est. Lydia dic p oẽs. Secundũ colũ quod est longius: tres habet choriambos: & unũ antibacchiũ scilicet clausulæ gratia quod metrũ Al

Alce' ĩ musicis exercitatissimus.

ceus sic ordinauit: homo in Musicis exercitatissimus. ac horatius primũ choriambũ durissimũ fecit p iambo spondæũ infarciendo sic. Te deos oro sybarim. nã si secut' esset Alceũ: sic ordinasset. Hoc dea uere. error tñ illi' habet excusationẽ: q; in ea perseuerauerit lege: q ipse sibi aliquo casu fecerat: usq; ad ultimã ptem nõ mutando. Restat unũ genus carminis de quo nihil adhuc diximus. Nõ ebur neq; aurum mea renidet in domo lacunar. Et hoc sumptum ab Alceo. & ab illo tractum frequenter: & ab horatio semel oĩno compositum. est autem iambicũ & primũ quidem cõma cum trimetro uersu iunge sic: Beatus ille non ebur neq; aurũ insequens aũt metrũ. archilochæũ iambicon curtũ habet: cuius exẽplũ: Trahuntq; siccas Machinæ carinas. & hoc. Mea renidet in domo lacunar. omnia me metra horatiana persecutum existimo. Illud in totum naturam metrorum cognoscere uolẽtes possum admonere. etiam si nõ

omnia comprehendi quæcunq; apud græcos possunt inueniri metra quō sunt apud lyricos Tragicos & comicos Innumerabiles figuræ cō-positionum : tantum me tamen hoc libro consecutum:quem paucis diebus composui & memoria tantūmodo adiuuante:ut quodcunq; metrū nouum aliquis se inuenire iudicarit : ad hæc quæ enumeraui utiq; referatur. cum omnia metra uarientur :aut adiectione: aut detractione:aut concinnatione: aut permutatione esse alias species non ignoro. sed hæc sunt præstantissime:adiectione ita. Soluitur acris hyems grata uice ueris & Fauoni. Accessit enim heroo metro syllaba quæ uersum faceret lō giorem:detractōe tanq̄. Trahuntq; siccas machinæ carinas. detracta eīm trimetro syllaba fecit illum minorem:concinnatiōe tanq̄. Iam satis terris niuis atq; diræ. Pars enim tetrametri prior cum priore trimetri parte cōmissa est:permutatione tanq̄. Occasionem dedit dum que uiuent genua. nam cum archilocus heroi partem priorem cum iambici priore parte composuerit:ita ut antecederet heroum in hunc modum. Scribere uersiculos amore percussum graui. Horatius immutauit ut antecederet Iambici pars:Sequeretur heroi sic: & cum ex Galiambo Sotadæus fit:ex Sotadæo Galiambus:ut iā demōstraui: Habet enim metrorū cōtemplatio:si exercitatio accessit:in cognoscēdo uoluptatem:cum & quæcunq; dicuntur metra celeriter itelligam⁹ unde sint: & qua rōne cōposita. & multa ipsi excogitare possimus. Nā si loculus ille Archimedius quattuordeci eboreas lamellas : Q uarū Anguli uarii sunt in quadratā formā inclusas habet: cōponētibus nobis aliter atq; aliter modo galeā: modo sicam:alias colūnam alias nauē figurat. & Innumerabiles efficit species:solebatq; nobis pueris hic loculus ad cōfirmādam memoriā plurimū prodesse:Q uanto maiorem potest nobis afferre uoluptatem quantoq; plenioré utilitatē:carmina inter manus habentibus:metrorū uaria tractatio. cū subinde apud poetas ea quæ fallūt imperitos metra inserta numeris & intermixta carminib⁹: hac pte deprehēdemus:de quibus in his libris explicabim⁹:quos de melicis poetis & de Tragicis choris scripturi uidemur:Q uibus necesse erit etiā græca iterponere exēpla:quod ne facerem⁹ in hoc libro elaborauim⁹

Metra quo modo uariētur

Archimedis loculus

Melici poetæ

nā si uolumus de oī ratiōe carminū dicere necesse est:ad eorū cōpias manū porrigamus:Q ui cū eēnt nō tantū poetæ peritissimi. sed ēt musici:sine magno labore præparatis utebant facultatib⁹:

Lyrici græcorū non solū uates sed etiam musici fuerunt

De positura.

Diſtinctio Subdiſtinctio Mora

Diſtinctio eſt temporis & ſenſus finitio. Subdiſtinctio eſt nec temporis nec ſenſus finitio. Mora eſt requies animi. Inter diſtinctionem & ſubdiſtinctionem & moram hoc intereſt. quod diſtinctio perfectum ſenſum declarat: ſubdiſtinctio inferri aliquid ſignificat: Mora reficit lectorē. ſimulq; ſenſibus lumen accomodat

Chria quid. Viros bonos ſcire oportere male agerē ſed nō agere. Diſcedū q̄ diu uiuas Ariſtippus apud Dyoniſium. Diogenes abiecit poculum

Chria eſt dicti uel facti præcipua memoratio: facti ut Diogenes cynic⁹ philoſophus: cum animaduertiſſet pueros nobiles inhumane cibum appetentes: pædagogum eorum ſcipione percuſſit. Dicti autem chria in tres ſpecies diuiditur. eſt enim præpoſitiua. ut titus Genetius cyrus dixit. uiros bonos ſcire oportere male agere: ſed non agere. Percunctatiue ut. M. portius cato interrogatus quid ita poſt quadrageſimum annum diſceret: dixit non ut doctus ſed ut ne indoctus moriar. Refutatiua ut Antiſthenes cynicus philoſophus cum oluſcula lauaret & animaduertiſſet Ariſtippū cyrenæum philoſophum cum Dionyſio tyranno Siculorum gradientem: dixit Ariſtippe ſi his content⁹ eſſes: non regis pedes ſequereris: Cui reſpōdit ariſtippus. At tu ſi poſſes cōmode cum rege loqui: non his contentus eſſes. adicitur his quartum quoq; genus quod græce latinæ demonſtratiuum dici poteſt. ut Achilles Interrogatus quemadmodum uiciſſet hectorem Arma oſtēdit. quam quidam in facti ſpeciem redigerunt. eſt item in coniunctiua ut Diogenes cynicus philoſophus cum manu haurientē ruſticum ad potandum aquam uidiſſet: poculum quod in pera gerebat abiecit. & dixit hoc ego leuior eſſe iam poſſum.

Poema quid Poetice Poematum genera Poeſeos genera Verſus q̄d. Verſuū gnā Heroicum Epos Dactylicū Iambicon Trochaicō Anapæſticū

Poema eſt narratio numeris & uerſibus connexa. eſt poema tum ſeries qualitatis rebus geſtis. poetice eſt facultas uerſificationibus fingendis. poematū uerſificationes laudant̄. grauis & plena æqualis & temperata: ſubtilis: & circūſpecta: florida & uenuſta: Quib⁹ cōtrariæ ſūt tumida & diſſoluta: exilis & fucoſa. Poeſeos genera ſūt tria: Actuale: narratiuū: cōiunctiuū. Actuale ē quod græci Draſticon dicunt: ubi poeta: lyrica: tragedia: ſatyrica p̄textata comædia Tabernaria Attellāia Vitinica Mimica. Verſus ē pedū certa mēſura. Genera uerſuū ſunt nouem. princeps genus uerſuū heroicum: quod & epos dicit̄ & dactylicon. Alterum quod iambicon dicunt. unde græcos uerſus trimetros: nos ſenarios dicimus. Tertium quod Trochaicon appellatur. Quartum quod Anapeſticon dicitur: aptū choris & tragicæ dignitati.

Quintum quod antispasticon uocant:unde plures meli componuntur. Sextum contrarium:quod choriambicon nomiant. Septimum Ionicū aptum sodaliciis uersificatiōibus : ex mollibus uersibus. Octauū quod tonos dicitur: & hoc ad rythmū tibicinum cōuenit. Nonum quod peonicon appellatur. Accentus sunt tres. Acutus grauis & circūflexus:reliqui enim quatuor:longus:breuis: lenis:adspiratus: Tenores potius q̄ accentus dictionis sunt existimādi : Nam omnis syllaba quæ aliquod e tribus superioribus sibi uēdicat:uti q̄ alias ingenitam sibi habet:aut longitudinem:aut breuitatem :aut lenitatem:aut adspirationem. quæ si accentus essent:pariter duæ syllabæ i unum constare non possent. longum accentum transuersa I littera notat:breuem sursum spectans:sed in illis tempora dignosci uidem⁹. aspirationem. H. scripta prætitemus. si adscripta non erit siccitatem his adiciunt. Hyphen fere cum duo uerba quasi in unam pronūciationē colligimus:& formā eius hāc faciemus utrisq; uerbis proximas litteras inflexa subter uirgula iungunt. ut est Turnus ut anteuolans. item Apostrophe cum uocalem ultimā subtrahimus. hanc sic notāt ad caput eius consonantis : cui uocalis subtracta est inflexam uirgulam : quæ ad eam spectat apponunt. Tanton me crimie dignum duxisti.

Antispasticum. Choriambicum. Ionicum Tonos Pæonicum Accēt⁹ quot & qui Tenores Longus Breuis Lænis Aspiratus Psile quæ et Siccitas Hyphen Apostrophe

Donatiani Fragmentum. lege cum uenia.

Ars grāmatica accepta ex auditorio Donatiani Artificialia:cum contrariis loquendi facultatem usus iuenit. ratio comprobauit. ratio dirigitur in duas species:quarum alteram ætimologiam:alteram analogiam græci dixerūt. ætimologia est uerborum in usu credibilis enumeratio. ideo q̄ quasi Antologia dicta est. Analogiam sic græci diffinierunt. Analogia est in symploce.

Aetimologia quid. Analogia qd

idest connexus orationum consequentium huiusce generalis Analogiæ species quædam spectant in rebus:quædam in rationibus hanc Analogiam græci quæ spectantur in dictionibus sic definierunt:Analogia est

idest connexus orationis in dictione. huius uero Analogiæ quæ est in uerbis illa quoq; analogia subiecta est:quæ procedit per similium comparationem. quæ sic definitur a quibusdam Analogia

idest connexus orationum consequentium in declinationibus partium orationis in

quinq; obseruationes tradit:per

Analogiæ quinq; obseruationes

Analogiæ quicq; obseruatões
A littera finita noía.

quas possent inueniri similia: ut eiusdem sint generis: casus: exitus. numeri syllabarum soni. Aristarchus auditor eius adicit differentiam idest ne simplicia cum compositis comparemus. hactenus de nomine Analogiæ. Nunc de ipsa analogia incipiamus. A littera finiuntur romana nomina & masculina & fœminina & neutralia. sed in multitudine hoc est pluraliter: singularia enim peregria sunt neutra: masculina ut Catillina pansa fæminina ut Amitina: Auaritia. Comunia & masculino & fœmini no. ut Asseela. cõuiua. ebria. fœminino pomponius in auctorato. postq̃ conueni omnis conuiuas meas. ebria in masculino: in eodem Pomponi' neque sum meni neq; castia: neq; Mimacius ebria. neutralia in multitudine hoc est pluraliter: ut saturnalia cõpitalia horum genitiuus quãuis uarie elatus sit apud auctores. saturnalium enim & saturnaliorum cõpitalium & compitaliorum dixerunt: Datiui tamẽ mansit regula ut bus syllaba finiretur. Nam neutra quæ semper pluralia sunt si ante nouissimã syllabam. I. litteram habeant in genitiuo datiuo bus syllaba finiẽtur. ut saturnalia saturnalium saturnalibus. Nam arma castra exta: quia non habent. I. ante. A. syllabã datiuo casu in is finientur. armis enim & castris extisq; dicemus. singularia autem neutra a littera terminata. nulla inueniũtur: nisi peregrina ut toreuma: emblema: poema: De quibus dubitaẽ quẽ casum genitiuũ: & ablatiuũ habeant: legimus enim Toreumatũ & toreumatorũ toreumatibus & toreumatis & sic similia. cõmodius tamẽ senserũt: qui toreumatũ & poematũ dicendũ putarũt: primũ. quia hæc magis ad romanũ colorẽ uidẽtur accedere: Deinde quod quæcũq; noía genitiuo plurali apud græcos p ων litteras finiũtur translata in latinũ ω in u & ν in m mutatur ut hectorum Nestorum. sic ergo cum illi dicant emblematων toreumatων poematων nos recte toreumatũ emblematũ dicemus. similiter in genitiuo quoq; singulari. o. græcum in. a. latinum mutamus. ut emblematos emblematis. poematis: ceromatis: poematos poematis: pegmatos pegmatis. nã nominatiuũ pluralẽ græce proferimus. poemata ceromata pegmata emblemata: & similia. Romana uero noía nominatiuo casu in. a. exeũt. & accipiũt. e. lĩam. & faciũt genitiuũ & datiuũ singularẽ. ut hæc amicitia hui' amicitiæ accipiũt. M. & faciũt accusatiuũ ut hanc amicitiã: quorũ ablatiuus tantum producit: Quoniam omnia nomina quæ a littera terminantur seu singulari seu plurali numero necesse est corripiatur. excepto ablatiuo casu qui nunq̃ corripitur nisi cum. e. littera terminantur in tertiam scilicet declinationem.

Assecla
Conuiua
Ebria
Compitaliũ
Compitaliorum.

Toreumatũ & toreumatorum.
Toreumatibus & toreumatis

Valentinus Catus lectori. S. D.

Potuisset hic Ianus operis initium suspicari: uel ex ipsa præfatiõe: quã siue Donatiani siue sit Atilii: librarius inscite trãsposuerit. Hæc & alia longe plura ueniebant in mentẽ. sed noluit in alieno (quod ille dicit) ope esse ingẽiosus. officio suo satisfecisse ratus: si quæ priuati iuris erãt: in comunẽ usũ publicasset ex fide: & ita: ut antiquissima habeãt exẽplaria. Sic. n. cuiq; integrum fore: de iis ut uelit existimare. Vale.

e T si scio te omni studio atq; uirtute in hoc maxime laborare: ut oratorem te perfici uelis: & hoc unum in aĩo reuoluere: quo auo & quo patre sis natus: dies noctesq; insistere: ut eloquentia Senatorum cumules dignitatem. Quid enim pulchrius diserto prætore? aut quid sublimius eloquentissimo consule? tamen arbitror ab illa uirtutum uia aliquando flectendum: discendumq; esse præterea aliquid: pedetentim tamen & tantum quantum oratorem: & non ualeat auocare: & possit ornare. Cogita. n. te de omnibus bonis artibus iudicaturum: & quanto dignitate omnis homines anteire: tãto scientia debere pstare. Accipe igitur Horatiana metra quæ sæpius flagitasti. Nam quid refert hunc poetã imitari: tenere: diligere: si nõ oẽs uirtutes eius penitus cognoueris? quare necessario & a uiuo (quod aiunt) in repetẽda res est. ut de Metris ipsis principalibus ante percurram. quo magis hæc: quibus intẽdimus in aperto esse possint. Sed (ut ille ait) carpti utiq; quæ memoria digna uidebantur: e multis authoribus excerpta pscripsi. Q đ si omnia uelis cognoscere & nomina & genera Metrorum: quom tibi ab oratoria ociũ fuerit: ueteres lege. idest. ut ait Lucilius Archetypa. unde hæc sunt omnia nata.

Oratoris officium

Archetypa confectã Ia

Igitur ut a certo initio auspicemur: de litteris uocalibus pauca dicam. simul ne onerare te uideam. quom Artem grãmaticam & intellexeris apud me: & memoriæ mandaueris diligenter. præsertim quom satis me minerim me tibi omnem summam metrorum breuitate pollicitum. Ergo omissis omnibus quæ iam nosti: admonemus. Omnes uocales nostras dichronas esse & produci & corripi. apud græcos. n. accepisti separatim natura longas: natura breues. & dichronas.

oẽs uocales dichronæ.

De Consonantibus

De consonantibus hoc uelim te diligenter tenere. esse apud nos quædã elementa quæ minus uirium habeant: & sic in pnunciatione (ut ita dixerim) liquescant atq; soluantur ut sunt. L.M.N.R. hæc græci hygra appellant nec forte uersum illum contra rationem putes factum. AT Regina graui iamdudum saucia cura: nam in illo pede qui est ginagra. g. littera consonantis uim tenet. r. pro nulla habetur. & hygra accipi debet in secundo loco posita. idest cum alia cõsonantis uocali priori præcedit. cæterum si aliqua harum primum locum teneat: idest prope uocalem. sic consonans accipi debet: item cum metri necessitas exigit consonantes habentur.

De syllabis

Syllaba est litterarum consensus: p uocalem uel uocales comprehensus. Aliquando tamen unam uocalem pro syllaba positam abusiue syllabam uocamus. syllaba. n. a grecis dicitur syllabæ aut breues sunt: aut longæ. breues efficit correpta uocalis. longæ autem duobus modis siũt aut natura aut positione. Natura cum uocalis extẽditur. positiõe fiunt modis sex cum aut duæ consonãtes in eadem syllaba uocalẽ sequuntur. ut Ars. aut in duas syllabas separatæ ut Arcus. aut cum duplex littera in eadẽ syllaba est. ut Nux aut in sequenti ut Axis. aut cum sequitur. I. uel. V. loco consonantium posita: præcedente alia consonante. ut Cum Iuno æternum seruans sub pectore uulnus. & O nimium uirgo nimiũ crudele uti suppliciũ. breuis syllaba tempus unum habet. Longa: siue natura siue positiõe fuerit: duo.

De pedibus

Pedes simplices sunt duabus uel tribus syllabis. A sublatione in depositionem: certis temporibus termĩatis: paucissimis duobus: plurimis sex. sunt autem hi uniuersi pedes duodecim ex his. disyllabi pirrichius ex duabus breuibus. spõdæus ex duabus longis. Iambus ex breui & longa. Trochæus quem quidam chorion appellant: ex lõga & breui. & trisyllabi octo Dactylus ex lõga & duabus breuibus. Anapæstus ex duab⁹ breuibus & longa. Creticus ex lõga breui & longa. Amphibrachys ex breui longa & breui. Antibachius ex breui & duabus lõgis. Bacchius ex duab⁹ longis & breui. Molossus. ex tribus lõgis. Tribrachys ex tribus breuib⁹ Igitur simplices duplicati faciunt compositos pedes sex. qui sunt hi. ex spondeo & pyrrichio Ionicus & pyrrichio &

ſpondeo Ionicus ex chorio & iambo cho
riãbus ex iambo & chorio Antiſpaſtus. ex trocheo & pyrrichio peon
. ex Iambo pyrrichio & trocheo
ex pyrrichio
iambo ex duobus trocheis ex pyrrichio &
ex duobus Iambis
ex duobus ſpõdæis Diſpondius. ex duobus pyrrichiis Proceleumatic⁹.
ex Iambo & ſpõdæo epitritos ex ſpõdæo & Iambo epitritos ter
tius ex ſpõdæo & trochæo epitrit⁹ quartus. Ergo cũ unus pes ſimplex:
bis poſitus cõpoſitum pedem fecerit græce ſygyzia latinæ coniu Sygyzia
gatio dicitur. Hæc autẽ cum duos pedes ſimiles iungit Tautopodia. cũ Tautopo
diuerſos dipodia appellatur. hi ſunt qui in uſum excepto dactylo oĩum dia
carminum ueniunt. qui greſſibus alternatis quaſi incedunt. per uerſus
mouentur. hic eſt motus & ingreſſio: quam græci baſin appellant. De
ſublatione conſtant & poſitione quæ & theſis dicitur Armaui. Ar ſubla Arſis
tio eſt temporum duum. Maui. depoſitio temporum duum. Pedes qui Theſis
ex utraq; parte paria tempora habent: aptioletici qui inæqualia periſſi
& paricoi appellantur. Depoſitio eſt qua perſpicitur qua ſpecie metrum
finiatur. Depoſitionis genera ſunt quatuor: aut enim
eſt quando plenum metrũ ſiue uerſus eſt: aut quando
ſyllaba deeſt. aut quando pes deeſt: aut
quando pes eſt: ſyllaba deeſt eſt ut Ante Fontes
Ceruli. duo. n. pedes integri integrum metrum dederũt
ut qui hic manus tenellis ſyllaba deeſt quo minus dimetron ſit
ut uallis perimas pes eſt. ſyllaba deeſt quo minus dimetron
ſit: has omnes ſpecies inueniemus in his metris quæ per Baſin .i. ingreſ
ſionem habent. in Dactylo uero cui nec pes nec ſyllaba poteſt in ingreſ
ſione deeſſe: quippe cum eius ſimplicibus pedibus baſis non niſi a cata
lectim inuenire poterimus ideo autem dactylica ſola ſimplicibus pedi
bus ingrediuntur: quoniam dactylus & ſpondæus æqualitatem tempo
rum habent aliqua autem per ſyzygias diuerſe
Metron eſt conceptio certis & Metrũ qd.
legitimis pedibus expedita: dicitur autem & unus pes metron unde exa
metron uerſum appellamus & una ſyzygia unde iambicũ ſiue quẽ aliũ
ex coniugationibus cõſtantem trimetrum dicimus. Similiter & uerſum
unum unde trochaicum metrum dico & paginam metra habere decem

cum uersus eius numero. unā quoq; syllabā metron dixerunt a qua mē
sura incipit. ergo & syllaba a qua pes & pes a qua syllaba syzygia & sy
Metrum zygia a qua cōma uel colon a quo uersus nascitur metra dicuntur.
Rhythmus Inter metrum & rythmum hoc interest: q̄ metrum circa diuisionem pe
dum uersatur: rythmus circa sonum: quod etiam metron sine psalmate
prolatum proprietatem suam seruat: rythmus autem nunq̄ sine psalma
te ualebit. est etiam rythmus & in corporali motu cum histrio indecen
ter signum aliquod expressit arythmos dicimus: decenter eurythmos.
Item si fuerit æqualitas corporis modice temperata eurythmo: inæqua
lis uero & toris quibusdam confusa arythmos appellatur unde Virgilius
Verg. locus Tum longo nullus lateri Medus. toris enim extantibus & interrumpen
tibus latera: arythma latera facta sunt

De Colo & Cōmate

Colon est pars siue ptes uersus integris pedibus impletæ. ut Deffecisse
uidet sua. habet enim tres pedes similes. Cōma pars uersus siue ptes imp
fectæ ut Arma uirumq; cano. habet enī duos itegros pedes & dimidiū.
& Colon dictum quasi a corpore abscissum integrum membrum. Cōma
uero quasi trunca pars membri a corpore amputata

Nunc dicere aggrediar metra principalia quæ a græcis prototypa & ar
chegōa dicūtur. cætera. n. ex his sunt quæ mutilata per colos & cōmata
aut partibus agglutinantur sibi aut sola ponuntur. & sūmunt uel a pedi
Metrorū genera quot et quæ bus nomina ex quibus constant ut dactylica anapæstica. uel ab inuento
ribus ut Phalecia sotadica. uel ab his q ea maxime frequētarūt ut Aristo
phania Asclepiadia. aut ab usu ut priapæa aut a numero syllabarum ut
endecasyllaba. aut a numero pedū ut uersus senarios dicimus. aut a nu
mero syzygiarū trimetros & tetrametros dicimus aut a passionibus ut
coluros & scazontas aut a tempore ut saturnios q̄ eo tempore in Italia
usurpati sunt: quo saturnia urbs erat. Igitur originalia sunt ut dixi nume
ro octo: quæ omnia proprio suo pede consistūt: unde noīa acceperūt: &
sunt hæc dactylicum. Anapesticum Iambicum. Trochaicum Iōicum.
Ionicum Choriambicum. Antispasticum:
cum his quidam adiciunt proceleumaticum & peonicum quæ possunt
uideri non inter prototypa hæc duo coniungemus.

De Dactylico.

Dactylicum metrum dictum q ex omnibus dactylis cōstat. sed melius sonat dactylic' hexameter si catalecticus fiat hoc est si disyllabum pedem in ultimo habeat: ut est. At tuba terribilem sonitū procul ære canoro. sed admissus in societatem dactyli spondæus scilicet propter temporum similem potestatem Heroum fecit. Volūt. n. heroum illo distare a dactylico q dactylicus ex dactylo solo sit: herous & ex spōdæo. & hexametrum autem & heroum uolunt ab eo dictum. uel q heroum facta primus Homerus hoc uersu cecinerit. uel q uetustissimus & ante omnes primus hic fuerit uersus. Heroica enī uetera & antiqua dixerunt. uel q hoc magna & sobria canantur ut heroes magni & sobrii. Idem & epicus dicitur quod sermonum capax: & q per eius pedes simplicius & facili' [Heroic' uersus] uerba eant atq decurrant hunc Ennius longū uocat; græci deliacum quia hoc genere Phemone Appollinis uates uaticinata est. & pythicum a pythone: nam cum arcum in eum intenderet Apollo nymphæ eum hoc uersu hortatæ dicūtur. Hexameter autem dictus q sex metris hoc est sex pedibus fertur. Idem tamen quasi herous & dactylicus nominatur quāuis inueniri possit qui omnes spōdæos habeat. recipit ut dixi dactylum & spōdæum omnibus in locis indifferenter aliquādo in ultimo & trochæum. Omnis. n. ultima syllaba in uersu adiaphoros erit. Item diligenter attende quod omnis syllaba: quæ partem orationis finit in omni uersu similiter indifferenter accipitur: ut est Inualidus etiamq tremens etiam inscius æui dus syllaba indifferēs. Maximus qui est uersus syllabas habet. xvi. ut: At tuba terribilē sonitum procul ære canoro. Minimus habet. xii. ut est Ennian' Olli respōdit rex albai longai. sed hos & eos qui plures spondæos q̄ dactylos habent quasi minus bonos. & sine dactylo parum teretes & sonoros Spondiazontas appellauerunt. [Spondaizōtes qui] Proprium huius est: quod semper a longa incipit & disyllabo pene finitur: optim' habetur. cui' pria cesura pentimemerim habet oratiōis parte finita: ut Arma uirumq cano troiæ qui primus ab oris: aut duos pedes & trochæum similiter partem orationis finientem ut Infandum regina iubes renouare dolorē. Hæc interim chatolica tibi erunt. nunc exempla uideamus. A Dimetro dimetrum catalectum in quo clausula est hexametri. Terruit urbem hoc & choriambicum est tri

metrum acatalecticum Ceditur Icta securi Tetrametrum acatalecticū. Cælicola ueneris sacra fœmina. Pentametrum acatalecticum. Hæc mare canificat nec agit freta cærula. Hexametrum acatalecticum. Conticuere omnes intentiq; ora tenebant.

De Anapestico.

Dactylico contrarium est Anapesticum metrum huic naturale catholicum est partes orationis singulis pedibus terminare. hic.n. uersus optimus est. Secundus ab optimo qui syzygias parte orationis finit: Nam sicuti in cæteris metris uiciosum est si singuli pedes partem orationis finiant ita hic bonum est quod in aliis contrarium. Recipit pedes suum scilicet anapestum dactylum & spōdæum raro & proceleumaticum hos omnes omnibus in locis Dimetrum Brachycatalectum. Similes nobis uolumus. Dimetrum Acatalectum. Similes nobis uolumus pueros. Idem si adiicias edere: facies Trimetrum brachycatalectum: ut Similes nobis uolumus pueros edere. & si sic acatalectum. Similes nobis uolumus pueros edere matres. Tetrametrus plenus erit si addas. Tu quoq; perge: hic quoq; similiter tetrameter acatalectus est. Operario bis dedimus domini reddere nobis debita similiter.

De Iambico.

Sequitur ut de Iambico dicere debeamus Cuius auctorem Alii Archilochum Alii Hipponactem uolunt. Sed primus Homerus hoc usus est in margite
Iambica maledica carmina appellant quod hoc pede hoc ē metro olim lacerare & lædere solebant. Iambicus qui trimeter est minimus syllabas habet. XII. ut Beatus ille qui procul negociis: qui maximus. XVII. ut Rapite o proceres Rapite o Iuuenum decus. Hic Latine Sēarius ꝗ pedes sex simplices habeat græce trimeter ꝗ tres
habeat apellatur. Constat autem Iambo suo principe. Nam uersus qui ex uno est legitimus iambicus erit quem ορτιον uocant ut ille est
Sed Iambus ut ait Horatius Spondæū in partem recipit qui pes omnia pene metra ornat atq; disponit. Item

solutio longæ in Iambo tribrachyn facit alterutrius longæ spondæi aut dactylum aut anapestum. utraq; eim longa spondæi in Iambico metro non potest solui. Fiunt ergo hi uniuersi pedes quinq;. inueniuntur sem per hi omnes incipientibus locis idest sublationibus. quæ loca imparia quidam uocant: in desinentibus uero idest in depositionibus quæ loca paria appellant: nisi quia breuibus incipiūt dimetron hypercatalecton ualles per imas. dimetron brachycatalectō ut PLENVS MVSTI. Dimetron catalecticum. Iamq; sonant liquentes: Dimetron acatalectum. AMARE NOLO Nec Dolere Clinia. Iambicum metrum etiam si defuerit uersui Iambus uel rarus in eo fuerit appellabimus. Ille enim legitimus solus quem ορτιον dixi iambo solo constat. Sed ut diximus iam dactylicum hexametrum etiam eum dici qui omnes spondæos habeat. Ita & hic iambicus dicitur q̄uis unum Iambum habeat. Pauidumq; leporem & Aduenam laqueo gruem.

Loca ïparia

Loca paria

De Trochaico

Contrarium huic Trochaicum metrum quod æque quiq; pedibus cō stat trocheo & cæteris quibus supra. Nam trochæi longa soluta tribrachyn alterutra spondæi aut anapestum aut dactylum faciunt. hi pedes omnes paribus in locis imparibus non nisi hi qui breuibus finiuntur. dimetrū hypercatalectum. Hympha rorida brachicatalecton. Fōtium sorores. Hoc & Ithyphalicum dicitur: Dimetrum catalectū Martiū Canūt Tubæ Trimetrum catalecticum Sol superna qui regis parēs deus. Tetrametrum catalecticum. Tale quale uere primo sibilat teres donax. Hic quia quattuor metris constat & quadratus uocatur.

Quadratus uersus

De choriambico

Choriambicum metrum cōstat imparibus locis ipso chorio. i. trochæo & tribracho: in sequētibus iambo Dimetrum hypercatalectum. O quis Adon iero. Dimetrum acatalectum Sanguie quis purpureo. Trimetrū catalecticum Heu miserande uolucris martie. Q uoq; te uocarit te uolucer choriambus ito. Tetrametrū acatalectū. Vi amoris stimulo cor quati ortus pauidos.

Antiſpaſticon .n. metrum Sappho inuẽit cõſtat iambo & trochæo con ceditur in prima primo loco pro iambo quouis alio pede diſſyllabo uti pyrrichio aut ſpõdæo aut trochæo. Dimetrũ hypercatalectũ. Volant præpetes. Trimetrum catalecticum. Q ue Rupes habeant hic & opacæ: Mecænas attauis edite pegee bonis. Itẽ ſi unã ſyllabã adieceris. Mecænas attauis edite pegee beatis. Mecænas attauis edite pegee Reatine.

De Ionico quod a maiore dicitur

Conſtat ſpondæo & Pyrrichio & trochæo. & præterea ſolutionibus ſpõdæo ideſt Anapeſto uel dactylo & ſolutione trochæi ideſt tribrachy in differenter in locis omnibus: ita tamen ut omnis coniugatio ſex tempora habeat. Dimetrum brachycatalectum Veris comma florens. Dimetrum catalectum. Q ue opaco ſuis fontibus. Trimetrum brachycatalectum. Non idalios Sic puer alto. Tetrametrum brachycatalectum Volo littoris in margine ſolus ambulare. hoc & Sotadicum dicitur. tetrametrum acatalectum quod apud .C. lenatem inuẽitur ex duobus colis coniunctum. Vuas nitidis floribus euadne hederis inligat.

De Ionico a minore.

Ionicum metrum a minore appellatur. cõſtat pyrrichio & ſpondæo & ſpondæi ſolutiõe: Anapeſto & dactylo hic quoq; in ſingulis coniugatõnibus ſex tempora implere neceſſe eſt. Dimetrum acatalectum. Aratim ſicut ſuper altum. Horatius. Neq; dulci mala uino. Trimetrum catalectum. Miſerarum eſt neq; amori dare ludum. Tetrametrum catalectum. Ecus albo ueluti uber tumet albo latice. Tetrametrum acatalectũ Propere qui reſidens in gremio faune colocis.

De Anadiplumeno.

Anadiplumenon ex hoc minore Ionico naſcitur quod ab illo ſic diſtat:

quod a cretico incipit & est tetrametros. Defeci neq; amori dare ludum libet ultra. ē & aliud ex hoc metro Ionico quod galliābon dicitur. quod in fine degenerat quominus integrum ionicum faciat. Miserarum est neq; amori dare possessore inedia. ex hoc genere est quod anachomenon appellatur quod ordinem pedum naturalem ac solitum amittit & immutatis pedum coniugationibus copulatur. Dimetrum acatalectum. Paphias amor columbas. Nam constat pyrrichio & trochæis duobus & spondæo. quarta. n. syllaba quæ debet lōga esse breuis & sequens longa est: quam oportebat breuem esse. hoc metrum si geminetur facit tetrametrum Ionicum a minore anachomenon quod eteromeres apellatur. Sapphicū hoc modo docuit. patens labellum diffido iugare rictu. simile tetrametrum mensura non coniugatiōibus. ut Rudi Palladis umbra sonat oscinum loquela. Has tres species ideo iunxi quoniam pene idē sunt quod ionicus. Aues nemora silent.

De Pæonico.

Pæonicum ex ipso pede suo nomē accepit. recipit autem creticum preter ipsum peona ultima. duos autem peonas in medio. exemplum utriusq; linguæ sic erit: Tetrametrum catalecticum.

Recte ne facilis esto magis ad tuos. Hæc sunt ut dixi metra originalia. Cætera omnia ex his sunt deducta quæ a græcis paragoga appellantur de quibus pauca adhuc dicā. Nam quedam iam suis originalibus iunxi ut uideas quanta horum quæ supra dixi permixtione metra aut facta sint aut fieri adhuc possint. Et primo quidem De Pentametro epodico dicam ut ad initia redeamus. Nam & hic a dactylo nascitur. Nam primæ eius partes duæ pedes ex dactylico & spondæo. Sed uarie cōmunicatis uicibus inueniuntur. Tertius spondæus ita ut prima eius syllaba hemystichium & partē orationis incipit: inde mutat dactylicam conditionem & transit in anapæsticā. nam iā residui erunt duo anapæsti: aut sicut media cæsura duo pentimemeris diuidat in primo uarie positis pedibus ut dixi in secundo semper duo dactyli erunt dictum pentimemeris quasi Pētametrū epodicum

Habet. n. pars prima duos pedes & syllabam partem orationis finientem. secundo item similiter diuisa prima sic. Hæc mihi cū

domino non licet ire tuo. Secunda non Licet ire tuo. Hic & elegus uocatur quando per uices heroo subiũgitur nec seorsum ac solitarium carmen facere potest subiungitur sic. Pasiphae niueo gaudebat adultera tauro. Inuida formosas oderat illa boues.

De priapæo dactylico.

Priapæum dactylicum metrum tertium pedem partem orationis finit producta tamen in ultimo syllaba. Nam glyconicus sic habet uersus ut duas equales diuidat partes quod herouum mãifestum esse & Homerus & Virgilius probarunt qui hoc usi sunt. Homerus & Virgilius Immotamq; coli dedit & contemnere uentos. & Cui non dictus Hylas puer & latonia delos. Prima autem pars glyconicus uersus est. secũda pherecrati⁹. quæ utræq; partes dactylicæ sunt. Nã ex Horatio hos duos si iungas priapeus fiet. Cui flauam religas Comã grato pyrra sub antro. Ergo & glyconium metrum & pherecratiũ & quod ex his componitur priapæum de dactylico nascitur: est ali⁹ priapæus qui & buccolic⁹ uocatur ut. Hunc lucum tibi dedico consecroq; Priape. hic quoq; octaua syllaba partem orationis finit ideoq; hoc metrum dicitur

De Buccolico

Buccolicus similiter ab heroo uenit herous: si quarto pede partẽ oratõis finiat buccolicum facit: ut Ab Ioue pricipium Musæ iouis omnia plena. Theocritus hanc legem custodiuit Virgilius contempsit.

De pentametro heroo.

Qui autem quintum pedem parte orationis finit pentameter herous dicitur. ut Decidit ad terram duplicato poplite Turnus.

De logacedico.

Et de Anapestico nasci logacedicum uidemus si metrum anapesticum antibacchio cõeluseris græce latinæ agathocleus. Huc ego me dabo festa boues.

De Scazonte.

In iambico metro si penultimam longam feceris Scazon uocatur quem & coliambon & Hipponactycon uocant: ut Salax taberna uosq; contubernales.

De phalecio hendecasyllabo.

Ecce & phalecium metrum partem primam de antispasto habet: sequẽtem de Iambico ut Passer deliciæ meæ puellæ. Dimetrũ iambicum catalecticum habet eadem pars dicitur cõma anacreontion potest pría ps a dactylo nasci sequẽs ab Iambico sic: ut Castæ pierides meæ Camenæ diuisio erit talis. Castæ pierides nostris adsistite uotis: & Meæ Camenæ uos sorores inuoco.

De Ithyphallico

Ithyphallicum metrũ de Trochaico est: nã ex tribus trochæis constat quod fit si ter bacche dicas. Bacche. Bacche Bacche. Vt sit: cõditor uel orbis. dictum est autem inde ꝙ in mysteriis liberi athenis uates stipitẽ rectum in modũ fascini tenebant. & qui hoc genere metri canebãt Thallophore & phalodoe dicebãtur. hoc & Ascronium uocant.

De saturnio.

Saturnio metro primum in Italia usi. dictum autem a saturnia urbe uetustissima Italiæ hic uersus obscurus quibusdam uidetur quia passim & sine cura eo homines utebantur: maxime tamen triumphaturi in capitolio tabulas huiusmodi uersibus incidebant idest sic. Sũmas opes qui regum regias refregit. Habet autem prima parte iambico dimetron catalecticon in secũda trochaicon Dimetron brachycatalecton quod & Ithyphalicum diximus: ut Dabunt malum Metelli neuio poetæ. cætera partim in Horatio recognosces: partim in archetypis auctorum libris. unde hæc excerpsimus.

De metris Horatii.

Nũc priusq̃ ad horatiana metra uẽiam⁹ q̃ ptim a ueterib⁹ græcis trãslit: ptim ipse sibi cõposuit admonitũ uelim oĩa q̃ paragoga diximus cõponi ex illis principalibus metris: aut adiectiõe: aut detractione: aut cõcinnatione aut permutatione: adiectione: ut Soluitur acris hyems grata uice ueris & fauoni. Accessit. n. heroo metro syllaba quæ uersum faceret longiorem detractione tanq̃. Trahuntq; siccas machinæ carinas. detracta. n. syllaba trimetron fecit minorem. Concinnatione: Iam satis terris niuis atq; diræ. huius. n. prima cæsura trochaica sequens iambica est. Permutatione sicut cum archilocus primam partem heroi fecerit sequẽtem iambici. ut est Scribere uersiculos amore percussum graui. Horatius permutauit & fecit priorem Iambicam squentem heroicam sic. Occasionem dedit dumq; uirent genua. Hæc autem Horatii carmina de quibus dicere institui Monostropha græci appellauerunt: ꝙ prima

Strophe duobus uel tribus colis explicata cæteras ſequentes ſimiles ha
beat.nec in aliqua parte interueniente epodo cola mutentur:Colō quid
ſit iam diximus a quo tricola ſiue tetracola dicūtur hæc carmina:In can
tiōibus autē lyricis legitie ſcriptis hoc eſt monoſtrophis hæc tria īueni

Strophe
Antiſtrophe
Epodos

ri neceſſe eſt:ſtrophen.Antiſtrophen.Epodon. olim eīm carmīa īdeos
ſcripta conſtabant. Circumire aram dextra ſtrophen uocabāt : redire a
ſiniſtra antiſtrophen poſt cum in conſpectu dei conſiſtentes canticis re
liqua peragebant Epodon

Hinc tranſlatum nomē eſt in has epodos quæ binos uerſus habent:Nā
ut illic epodos canticum finit ita hic uerſus ſecundus ſenſum.hoc eſt.n.
legitimum in epodis.Ergo ſecundum hæc & elegia epodicum carmen.

Periodos

Hæc igitur cantio lyrica quæ tres has partes habet periodos appella
tur eadem trias ſi ex rebus his conſtet.Solet.n. abundantior & plenior
cantio habere antiſtrophen periodon aliquando & in medio hoc eſt in
ter ſtrophen & antiſtrophen Meſodon. Inueniuntur autem in ſtrophe
cola uel cōmata . aliquod ex uoluntate ſcribentis uaria metri lege finita.
huic antiſtrophe redditur totidem colis hiſdem metris : tertio additur

Trias

epodos iam quolibet metro. hæc eſt ut dixi quam triada appellant.Sed
quoniam hec accuratius græci poetæ ſeruauerunt.melius te græci magi
ſtri de exemplis græcis docebunt:Nunc ueniamus ad diuiſionem metro
rum:Mecænas attauis edite regibus.Aſclepiadeon metron uocatur:nō
ꝙ repertor ei⁹ Aſclepiades fuerit : ſed quod eo familiarius & frequenti⁹
ſit uſus.Ante illum.n.uſi Alceus & Sappho hoc integro uſa eſt in libro

Aſclepiadæum carmen unde

quinto.inter binos uerſus decurrūt melica ſyſtematica hoc binis uel tri
bus uel quattuor uerſibus conſtant.Hoc metrum uidetur a pentametro
epodico natum.Nam habet duo pentimemere.primum acatalectum.ſe
cundum Catalecticum .Mecænas attauis edite regibus. Huic ſi reddas
in ultimo ſyllabam integer erit pentameter.Mecænas attauis edite regī
lio.Ab eo tamen pentametro naſcit̄ qui.XIII.ſyllabas habet hoc eſt cu
ius prima pars de ſpondæo & dactylo conſtet.Cæterum Aſclepiadæon
duodecaſyllabō eē oportet.poteſt & antiſpaſticon eſſe trimetton acatale
cton cuius penultimā affectauit pro longa breuē facere cuius ingreſſio
talis eſt.Mecænas attauis edite regibus: tetrametron fecit eius generis.
Tu ne quæſieris ſcire nefas quem mihi quem tibi. Quidam uolunt

adiectis duobus spondæo ad caput pyrrichio ad finem in medio dimetron choriambicon clausum ut ingressio talis. Mecænas attauis edite regibus. Nam si solas duas pronunties choriambi cum sonāt eius generis trimetron fecit sic. Tu ne quæsieris scire nefas quem mihi quem tibi. Deniq; si tertiū choriambū tollas remanet asclepiadæus. ut Tu ne quæsieris esse nefas tibi. Alii de hexametro uolunt tantum. Nam si tertio loco adiicias Pater quito Regibus hexametrū facies sic Mecænas attauis pater edite regibus altis. Iam satis terris niuis atq; diræ grandinis pater misit & rubente dextera sacras iaculatns arces Terruit urbem. Hos hēdecasyllabos alii alcaicos alii sapphicos uocāt. prima in his cæsura trochaica est. Nam habet dimetron brachycatalecton sequens Iambica habet dimetron hypercatalecton & ingredimur sic. Iam satis terris niuis atq; diræ grādinis pater. Alii faciunt primam syzygiam trochaicam in qua secūda pars aliquādo & spondæum habet secundam choriambicam tertia bacchium habet diuiditur sic. Iam satis terris niuis atq; diræ. Nasci autem uidetur ab alcaico hendecasyllabo & uides ut alta stet niue candidum. huius si primam syllabam in ultimum transtuleris facies hendecasyllabū sapphicum. Vides ut alta stet niue candidū quarto loco clausula est hexametri ex dactylo & spondæo ut est. Prim⁹ ab oris. deniq; si hanc tollas & horatianam adiicias facies integrū hexametrum. Arma uirumq; cano troiæ qui terruit urbem. eadem clausula & in anapesticam syzygiam cadit. nam si iungas hanc illi Virgilianæ dimetrum anapæsticum facies. ut Qui prim⁹ ab oris terruit urbem. hæc eadem habet choriambicū dimetron hyppercatalecton. III. Sic te diua potēs cypri. Sic fratres helenæ Lucida sydera. Tertia ode: dicolos est, habet primum octosyllabum Anacreōtium: quem & Glyconicum uocant habet originem ab heroo. constat ex spondæo & duobus dactylis. huic si iungas heptasyllabum Pherecratiū: qui cōstat ex spondæo & dactylo ut & Immotamq; coli dedit & contemnere uētos Anacreonticon est usi sunt hoc genere metri Alceus Sappho Alcman secund⁹ uersus SIC FRATRES Helenæ lucida sydera. Asclepiade⁹ de quo iam dictū est. IIII. Soluitur acris hyems grata uice Veris & Fauoni trahuntq; siccas siccas

machinæ carinas. Quarta quoq dicolos ad exemplũ Archilochi facta.

Differunt primi hoc uno q in græco secundus spondæus in latino tertius est: neq eum ordinem flaccus in omnibus seruauit. Sed uarie & licẽter dũmodo ne ab heroo recederet: habet ergo prima cæsura heroum tetrametrum & talis est hæc pars qualis illa homerica

Virgiliana. Solue metus feret hæc aliquam tibi. Quorum alteri deest

alteri Fama salutem. quæ si adiceř flacciano & archilochæo uolueris implebuntur & fient solidi Heroici. Soluitur acris hyems grata uice fama salutem

posterior

pars ueris & fauoni. Ityphallicus uersus est ex tribus trochæis. talis est pars ex Catulliano hendecasyllabo detracta priore parte. Pumice expolitũ idq si adieceris ad Horatiani partẽ superiorẽ fiet archilochæus. Soluitur acris hyems grata uice Pumice expolitum. græcus est talis

quod metrum quidam & Ascrõium uocãt plærią uersum totum ex heroo factum per adiectiõem unius syllabæ tertiæ ante ultimam dixerunt. Et parte sublata siue mutata formã hexametri recipit ut. Soluitur acris hyems grata uice ueris annui uel. Soluitur acris hyems grata uice uere fauoni. Secundus uersus. Trahũtq siccas macchinæ carĩas. syllaba breuior est q̃ trimeter iambicus quare posita sic expletur. Trahũtq Siccas machinæ carinulas. uel si malis scazõta facere. Trahuntq siccas machinæ carinatas. Archilocus

In archiloco attendẽdum. Hunc quidam hendecasyllabum Archilocum dixerunt. ut Quis multa gracilis te puer in rosa perfusus Liquidis urget odoribus grato pyrrha sub antro Cui flauam religas Comam. Quinta ode habet duos primos asclepiadæos: tertium anacreõtium. quartus gliconicus de quibus iam diximꝰ priapæi erit pars præposito tamẽ glyconico sic. Cui flauam religas comam grato pyrrha sub ãtro. talis hic qualis ille. Immotamq coli dedit & contemnere uentos. Item hos si iungas idem fiet

Vtraq; hæc pars anacreontis est. VT SCRIBERIS Vario fortis & Hostium Victor meonii carminis alite. Quam rem cunque ferox nauibus aut equis miles te duce gesserit. Tres primi asclepiadæi ut Mecænas attauis edite regibus. quartus gly conicus ut

utraq; pars hæc anacreontis est. VII. Laudabũt alii Claram rhodon aut Mutylenem aut ephesum bimaris ue corinthi mœnia. prim' herous. Secundus item herous. sed tetrameter cui si reddas duos pedes erit solidus hexameter sicut Ephesũ bimaris ue Corinthi. uel sic. Tristis affatus amicos cinthi' author. VIII. Lydia dic per omnes te deos oro Sybarim cur properas amando. Hoc totum choriambicum est metrum. Primum colon dimetron catalecticum est. sed quamuis integrum choriambicum esse uideatur facit ultimus bacchius: nam similiter in secũdo colo affectauit in ultimo bacchium habere. in hoc etiam recessit ab Alceo q primũ choriambicum durum fecit. secundum pro iambo spondæum ponẽdo. nam si secutus fuisset Alceum sic ordinasset. Hoc dea uere Sybarim cur properas amando. Sed affectasse potiusq̃ errasse Horatiũ hoc apparet: q eadem lege usq; ad finẽ eglogæ pseuerauit. erit ergo & secundũ colon tetrametrõ catalecticum: ex hoc endecasyllabum sapphicum facies sic. Queso Lydia dic deos per omnes. de secunda hexametrum sic. Hoc ne deos uere sybarim Cur queris amando. Apud anacreontem

Secundum colon anacreon sic

Sappho sic

VIIII. Vides ut alta Stet niue Candidum soracte. Nec iam sustineant onus syluæ laborantes geluq; flumina constiterint acuto. Iocunda confusio horum metrorum aut permixtione facta aut detractione: nã in duobus primis prima tome dimetron habet iambicum hypercatalecton: Secunda clausulam asclepiadei idest duos dactylos: Nam sic est. STET niue candidum ut est edite regibus. & diuiditur sic VIDES UT ALTA STET NIVE candidum soracte nec iam sustineant onus. Alii hendecasyllabos appellãt factos ex iambico trimetro detractione unius syllabæ quam si restitues

facies Trimetron acatalecton. Vides ut alta stet niue candidum sora- cte nec iam sustineant onusti. Tertium colon trimetron hypercatale- cton: Syluae Laborantes geluque candido. quartum compositum est ex pentimemeri & bacchio hexametrum de hoc facies redditis quibus- cunque partibus sic. Flumina constiterint scopulo pugnantia acuto. x. Tu ne quesieris scire nephas quem mihi quē tibi. Hic endecasyllabus sapphicus: de hoc iam supradictū est adiectione spōdaei ad caput & pyr richiū in medio esse choriambicum trimetrum ut illud dimetrum dixi- mus habere: Mecaenas atauis edite regibus. & nota ꝙ & in hac & in illa egloga strophen in singulis uersibus expediuit his & Alceus usus

Caetera quae sequuntur eadem metra sunt de quibus iam dictum est in secundo libro. Metrum nouum est: non ebur neqꝫ aurum Mea renidet in domo lacunar. hoc semel omni- no usus est Horatius. Alceus frequenter ab Iambico natum est. Nam si reddas huic partem suam integrum trimetrum facies sic. Beatus ille nō ebur neqꝫ aurum. Philoxenus ait hoc heptasyllabon choriambicō uoca ri & esse dimetron catalecton euripidion ille inquit sic

reliquum in euripide attē dendum. & sequens pars talis est qualis illa. Trahuntqꝫ siccas machine carinas Iambicum Curtum quod & hendecasyllabō dicūt & facit trime trum plenum. Mea renidet in domo lacunar. sicut Trahūtqꝫ siccas ma chinae Carinas. Miserarum est neqꝫ amori dare Ludum neqꝫ dulci mala uino lauere aut examinari metuentes patrue uerbera linguae. omnes in Ionici sunt Catalectici duo primi tri metri tertius tetrameter. Diffugere niues redeunt iam gramina campis arboribusqꝫ Comae: prim⁹ hexameter: herous secunda pars pentimeme rim habet quod iteratum integrum pentametrum faciet. Arboribusqꝫ Comae. O Crudelis adhuc & ueneris mūeribus potens. Hi omnes quo minus heroici hexametri dici possent Cōmutatio quarti pedis fecit: nā pro dactylo anapaestum habet. simul & illud uidendum ꝙ nullam ha- bent uarietatem pedum. Sed ordo idem omnibus & primum & tertium spondaeum habent. Secundum & quintum & sextum dactylos quartū anapaestum per quod & syllabarū sexdecim numerus in omnibus perseue rat. Nūc de Epodis quoniā supra originem nominis dixi metra eorum

q̃q̃ ſi mplicia ſint & intellectu facilia tamen breuiter excurram. Ibis liburnis iter alta nauiũ amice ꝓpugnacula. ambo iãbici acatalecti. prim⁹ trimeter ſecundus dimeter. & deinceps omnes eglogæ quæ ſequuntur ſimiles ſint uſque ad illam quæ ſic incipit. Peti nihil me ſicut antea iuuat ſcribere uerſiculos amore perculſum graui. primus iambicus trimeter ſecundi prima tome pentimemeren habet ſequens dimetron iambicon. Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barris. Munera cur mihi cur ue tabellas: Primus herous hexameter ſequẽs tetrameter ſimiliter dactylus qui bucolicon facit ſi illi duos pedes reddas ſic. Munera cur mihi cur ue tabellas omnia plena qualis eſt. Ab ioue principium muſæ iouis oĩa plena. Horrida tempeſtas coelũ cõtraxit & imbres Niueſq; deducũt Iouẽ nunc mare nũc ſyluæ. Primus hexameter ſecũdus cõpoſitus ex dimetro iambico & pentimemere. Molis inertia cur tãtã diffunderit imis obliuionẽ ſenſibus. Hexameter primus ſecundus Iambicus dimeter. Altera iã teritur bellis ciuilibus. ætas ſuis & ipſa roma uiribus ruit. Hexameter & iambicus trimeter Iam efficaci domamus ſcientiæ omnes hi trimetri iambici erunt.

Ars Atilii Fortunatiani Explicit.

ARS CAESII BASSI DE METRIS.

Ecœnas atauis edite regibus. Aſclepiadæon duodecaſyllabum cuius diuiſio uaria quidem ſic. Mecœ. ſpõdæo Nas atauis coriambo Edite re idem Gibus pyrrichio uel iambo pp. indifferentiam ſyllabæ. alii per dipodias ita Mecænas a. debuit antipaſtica podia eſſe & ꝓduxit ſyllabam primam & fecit epitritum quartum ex tribus longis & breui Tauis edi. Anapeſtus eſt ex breui duabus longis & breui. Te regibus pæon ſecundus ex breui & longa & duabus breuibus uel ſi longa fuerit ultima erit Iambus. ſi uero ad penultimã partem ultimæ dipodiæ breuis ſyllaba addatur fiet elegiacus uerſus pentameter ſic Mecænas atauis edite remigibus. diuiditur prioribus aut dactylo & ſpondæo aut ſpondæo & dactylo tamen medius ſpondæus debet ſemper eſſe ſequentibus anapæſticis. Iam ſatis terris niuis atq; diræ. Sapphicon endecaſyllabon ꝙ eſt trimetron coriambicon catalecticon cuius ſyllabam tertiam produxit in prima dipodia quam corripere debuit: oportuit enim ita eſſe

Iam satis ter. Posuit autem Iam satis ter. pro Coriambo epitritum secundum. i. ex longa & breui & duabus longis. Secunda dipodia Choriambica est Ris niuis at. tertio q3 dirae positus pes pro dipodia bacchius aut pp indifferentiã syllabae hoc metrum clauditur amphibracho. i. & breui & longa & breui sic. Sic te diua potẽs cypri Gliconicõ octosyllabon ex genere asclepiadaeon est. huic. n. si addideris dipodiam coriambicon facies asclepiadaeon sic. Sic te diua potẽs cypri. diuiditur ãt spõdaeo co riambo pyrrhichio uel iambo pp syllabae indifferentiam Sic te diua po tens cypri. soluitur acris hiems grata uice Veris & Fauoni alcaicon

Ithyphalicon Sol uitur acris hyems grata uice ueris & fauoni. Cõmixtum ẽ ex heroico & Ithyphalico. Soluitur acris hyems grata uice. huc usq3 heroicum. Veris & Fauoni hoc Ithyphalicũ. Trahũtq3 siccas. portio iambici sequit̃ Ithy phalici. Machinae carinas. Vides ut alta stet niue candidũ. Alcaicon hen decasyllabon cuius diuisio ita est. Vides ut alta. ex duobus Iambis & syl laba & sequentibus duobus dactylis uel pp indifferentiã syllabae dacty lo. & amphimacro. Stet niue candidũ soracte nec iam sustineãt onus si cut prior scandit̃. syluae laborantes geluq3. Enneasyllabon syluae spondaeus labo iambus rantes spondaeus gelu iambus que syllaba. Flumina constiterint acuto hoc constat ex quattuor pedibus heroicis syllaba de tracta breui in terrio pede. fit. n. itegrũ sic. Flumina cõstiterit ab acuto.

BREVIATIO PEDVM.

Pedes disyllabi sunt Numero quattuor.

Pedes quot & qui

Pyrrhichius ex duabus breuibus temporum duum: ut deus. Sed hunc alii egemona appellauerunt: alii dibrachyn alii pariambum
Spondaeus ex duabus longis temporum quattuor ut heros. Iambus ex breui & longa temporum trium ut Dies: Trochaeus ex longa & breui temporũ triũ ut coma sed hunc: alii choriũ appellauerũt alii chordacẽ.

Pedes trisyllabi sunt. N. octo.

Tribrachys ex tribus breuibus temporum trium: ut Helena: Sed hunc alii Trochichum appellauerunt: alii pignoma alii brachisyllabon. Cice ro. ti. de oratore etiam trochaeum appellauit.
Molossus ex tribus longis temporum sex: ut Aeneas. hũc alii hippiona appellauerunt

BACCHIVS Ex breui & duabus longis:ut ATHENAE
Palimbacchius ex duabus longis & breui temporum quinq;:ut Natura
Anapestus ex duabus breuibus & lõga temporum quatuor:ut Nebula
Dactylus ex longa & duabus breuibus temporũ quatuor:ut Romulus
Amphibrachys ex breui longa & breui temporũ quattuor:ut Dicaris hunc alii mesiten alii stolan appellauerunt
Creticus ex longa breui & longa temporum quinq; : ut SANITAS & hunc alii amphimacrum appellant

Tetrasyllabi pedes Numero Sexdecim

Proceleumaticus qui fit ex duobus pyrrhichiis.i.ex quattuor breuibus syllabis & est temporum quattuor:ut Habilior
Dispondius qui fit duobus spondæis ex quattuor longis syllabis temporum octo: ut Mecænates
Ionicus minor qui fit ex pyrrichio & spondæo.i.ex duabus breuibus & duabus longis temporum sex ut Diomedes
Ionicus maior qui fit ex spondæo & pyrrhichio.i.ex duabus longis syllabis & duabus breuibus temporum sex:ut Iunonius
Antispastus qui fit ex Iambo & trochæo.i. ex breui duabus longis & breui temporum sex:ut Clytemnestra
Choriambus qui fit ex trochæo siue chorio & Iambo.i.ex longa duabus breuibus & longa temporum sex ut Nobilitas
Disiambus qui fit ex duobus iambis.i.ex breui & longa :& item breui & longa syllabis temporum sex : ut Propinquitas
Ditrochæus qui & dichorius qui fit ex duobus trochæis siue choriis.i. ex longa breui & item longa & breui temporum sex:ut Dimicare
Epitritus primus qui fit ex Iambo & spondæo.i.breui & tribus longis syllabis temporum septem ut Venenati
Epitritus secundus q fit ex trochæo & spondæo.i.ex longa breui & duabus longis syllabis temporum septem : ut Nicomedes
Epitritus tertius qui fit ex spondæo & iambo.i. ex duabus longis breui & longa syllabis temporum septem:ut Heroici
Epitritus quartus qui fit ex spõdæo & trochæo.i.ex tribus longis & breui syllabis temporum septem: ut Nutritura
Pæon primus qui fit ex trochæo & pyrrhichio.i. ex longa & tribus breuibus syllabis temporum quinq; : ut Demodocus

Pæon secūdus qui fit ex iambo & pyrrhichio.i. ex breui longa & duab⁹ breuibus syllabis temporum quinq;:ut Idoneus
Pæon tertius qui fit ex pyrrhichio & trochæo.i.ex duabus breuibus lō ga & breui temporum quinque:ut Menedemus
Pæon quartus qui fit ex pyrrhichio & iambo.i. ex tribus breuibus & lō ga syllabis temporum quinq;:ut Celeritas
His multi adiiciunt unum pentasyllabum:Docinium uero qui cōstat ex breui duabus longis & breui & longa:ut Senatoriæ.& ut idem Cic.po suit Amicosthenes.

Breuiatio pedum explicit. Nunc De Compositionibus.

Ex trochæo & molosso.i. ex lōga & bre.& trib⁹ lon. ut Dolore Cōpulsi
Ex trochæo & Ionico minore.i.ex longa & breuibus tribus & long.dua bus. Regina superorum
Ex trochæo & coriambo ex longa una & breui & longa una & breuibus duabus et.L.una. Mihi perpetior
Ex trochæo & Ionico maiore.i.ex longa una &.B. una & longis duabus Astra cœlestia.
Ex trochæo & pentasyllabo cuius media lōga est.i. ex lō.una.B.tribus long.una.B.duabus.Maiestate miserabili.
Ex tribrachy & molosso.i.ex breuibus tribus & long. tribus. Deserere cōmpellor
Ex tribrachy & Ionico minore.i.ex longis quinque & long.duabus.In credibilia tolerando.
Ex tribrachy & choriambo.i.ex breuibus trib⁹ et lō.una & breuibus dua bus & longa una. Varia cō cupiens.
Ex tribrachy & ionico maiore.i.ex breuibus tribus. & longis duabus & B.duabus Rapior in turbines
Ex tribrachy & pentasyllabo cuius media longa sit.i.ex.B.quinq;.long. una.B.duabus Temere reuocabitur

Item Secundum Compositionis genus

Ex Spondæo & Bacchio.i.ex longis duabus.B.tribus long.una.Bellū reficiunt
Ex spondæo & pæone secūdo.i.ex long.duabus B.una long.una B.dua bus.Armis repleuerat
Ex spondæo & pæone secundo.i.ex longis duabus.B.una long.una B. duabus
Ex anapæsto & bacchio.i.ex breuibus duabus lōg. una.B. una & longis

duabus Aditus sonantes
Ex anapæsto & pæone secūdo. i. ex. B. duabus et long. una. B. una long. una. B. duabus. Iaculis frequentibus
Ex anapæsto & pæone quarto. i. ex breuibus duabus long. una. B. tribus long. una. Pedites fugiunt
Ex amphimacro et spondæo. i. ex longa una. B. una et long. tribus. Obuios sternunt
Ex amphimacro et anapæsto. i. ex long. una. B. una. L. una. B. duabus et long. una. Cōminus gladiis.
Ex amphimacro et dactylo. i. ex long. una. B. una lōgis duab. et. B. duabus. Victoria præditi.
Ex amphimacro et bacchio. i. ex long. una Bre. una et long. una et breui una et. L. Duabus. Hostibus repulsis.
Ex palimbacchio et spondæo. i. ex long. duabus et bre. una et. L. duabus Præclara Virtus.
Ex palimbacchio et anapæsto. i. ex. L. duab⁹ et bre. tribus et longa una. Prudentis animo.
Ex palimbacchio et dactylo. i. L. duabus bre. una et. L. una et bre. duabus. Laudanda iugiter.
Ex pæone tertio et spondæo. i. ex bre. duabus. L. una et bre. una et. L. duabus. Repetebat actus
Ex pæone tertio et anapæsto. i. ex bre. duabus. L. una et bre. tribus et. L. una. Superatus animus.
Ex pæone tertio et dactylo. i. ex bre. duab⁹ et. L. una bre. una. L. et bre. duabus. Aliena quæritans
Ex amphibrachy et spondæo. i. ex bre. una. L. una et bre. una et long. duabus. Repulsus hostis
Ex amphibrachy et anapæsto. i. ex breui una et long. una bre. tribus et L. una. Repente capitur
Ex amphibrachy & dactylo. i. ex bre. una. L. una et bre. una et. L. una et bre. duabus. Parantur agmina.
Ex spondæo & iambo. i. ex. L. Duab. B. una. Causas uidet
Ex spondæo & tribrachy. i. ex long. duabus &. B. tribus. Sumptus temere
Ex anapæsto & iambo. i. ex. B. duab. L. una. B. una &. L. una. Fremitus grauis
Ex anapæsto & tribrachy. i. ex. B. dua. L. una &. B. trib⁹ Trepidi fugiūt

Ex spondæo iambo & spondæo.i.ex.L.duab.B.una &.L.tribus.Cun
cti cauent bellū.
Ex spōdæo iābo & anapæsto.i.ex.L.duab.B.una &.L.una &.B.Duab.
&.L.una. Victi malis trepidant
Ex spōdæo iambo & Dactylo.i.ex.L.Duab.B.una.L.Duabus.Rostris
secāt gurgites.
Ex Duobus iambis & Spōdæo.i.ex.B.una.L.una.B.una.L.tribus. Bo
nos docet ciues.
Ex duobus iambis et dactylo.i.ex.B.una.L.una.B.una.et.L.duabus.
Struunt Mœnia.
Ex trisyllabo cuius media.B.sit.i.ex cretico et iambo et Spondæo.i.ex
L.una et.B.una et.Lōg.una et.Bre.una et long.tribus. Prælium cupit
fortis.
Ex trisyllabo cuius media.B.sit.i.ex cretico iambo et dactylo.i.ex.L.
una.B.una.L.una.B.una et.L.Duabus et.B.Duabus. Turbines ti
met fluctuum.
Ex trisyllabo cuius media breuis sit.i.cretico iābo et anapæsto.i.ex.L.
una.B.una.L.una.B.una.L.una et.B.Duab.et.L.una. Gurgites se
cant trepidi
Ex trisyllabo cuius media.B.sit.i.cretico trochæo & spondæo.i.ex.L.
una &.B.una &.L.Duab.&.B.una &.L.ii. Lateribus auget urbem.
Ex spondæo & epitrito primo.i.ex.L.Duab.&.B.una &.L.duab⁹.Bel
lum suscitauit
Ex trisyllabo cuius media.B.sit.i.Cretico & Epitrito primo hoc est.L.
una &.B.una &.L.una &.B.una &.L.tribus.Hostibus resistentes
Ex trisyllabo cuius media.B.sit.i.Cretico & epitrito secundo.i.ex.L.
una.B.una.L.duabus &.B.una &.L.ii.Exercitum cōpulerunt.
Ex iambo & epitrito primo.i.ex.B.una &.L.una.&.B.una &.L.tribus
Fugam capessebant.
Ex iābo & epitrito secundo.i.ex.B.una.L.ii.&.B.una.L.ii.Faces sustu
lerunt.
Ex spondæo & pentasyllabo cuius duæ primæ.B.sint.Iustus rationalis.
i.duæ primæ.L.duæ sequentes.B. & tres ultimæ.L.cuius exemplū
sursum
Ex spondæo & pentasyllabo cuius secunda.B.sit Multum præferebāt.
i.tres primæ longæ quarta.B.tres ultimæ.L.cuius exemplum sursū.
Ex trisyllabo cuius media breuis sit.i.cretico & pētasyllabo cuius secū

da breui tertia & quarta longis quinta bre.& tribus ultimis.L.exemplum sursum.

Ex trisyllabo cuius media.B.sit.i.cretico & pentasyllabo cuius secunda breuis sit Instantia comprobatur.i.ex prima.L.secunda.B.tertia.L.quarta.B.et tribus ultimis.L.cuius exemplum supra.

Ex iambo et pentasyllabo cuius duæ primæ.B.sint.Rates reparabātur.i.ex pria breui secunda.L.tertia et quarta.B.et tres ultimæ.L.Bonꝰ consulebatur.

Ex iambo pentasyllabo cuius secunda.B.sit prima et secunda et tertia L.et quarta.B.et tribus ultimis.L.Cuius exemplum supra.

Genera uersuum

Epos quod dactylicum dicitur Iambicum Trochaicum anapæsticum antispasticum Choriambicum Ionicum. Tonos quod ad rithmū tibicinum conueuit Nonum pæonicum dicitur

Poetice species latinæ.

Epos siue dactylicum. Epigrāma. Iābica lyrica. Tragœdia Satyra. Prætextata Comedia. Tarbernaria attellana Rhyntonica. Mimi

FINIS

TERENTIANI MAVRI PRAEFATIO

AVDIVI ueterem uirum
Vulgo dicere fabulam:
Quendam qui ter olympia
Vicisset ioue præside
Postq̄ accedere liuidum
Virtuti senium uidet:
Dum uictor cluet omnium
Maturasse resoluere
Legem pulueris & cibi.
Sed ne corpoream repens.
Labem accerseret ocium:
Tale exercitii genus
Cōmentus sibi dixerat:
Quod solus gereret domi.
Neruis mollibus inuicem
Iunctis in teretem struem

Ceu Parthus solet: aut Scythes
Arcus cornibus extimis
Læuem nectere lineam:
Talem assidue ligat
Dum sit funiculi modus:
Aptus qui puteo foret:
Haustos hinc igitur cados
Imis ab tenebris aquæ
Tam filo tenui trahens
Quod stringi nequeat uola
Nisus undiq; corporis
Summos in digitos agit
Angustoq; tenaculo
Donec lubrica sarcina
Tanti per spatium caui
In lucem superam exeat:
Alterna uice pollicum
Certat uincere ponderis
In præceps facilem fugam.
Nil magnum gerere hunc putes:
Et tantum in digitis opus
Cunctis uisceribus tamen.
Occultus trepidat labor
Totum cernere nec palam
Quo totum geritur queas.
Cæcis flatibus intimi
Tenduntur laterum sinus.
Et poples tremit & genu
Nec plantæ stabiles manent
Nil imune relinquitur.
Et parua est uia uiribus
Mos certaminis & modus
Sudor dum solitus cadat:
Nulla mole palæstrica.

Sic nostrum senium quoq;
Quia iam dicere grandia
Maturum ingenium negat.
Nec spirant animas fibræ:
Angustam studii uiam
Et callē tenuem terit.
Tantum ne male desidi
Suescant ora silentio.
Quid sit littera: quid duæ
Iunctæ: quid sibi syllabæ
Dumos inter & aspera
Scruposis sequimur uadis.
Fronte exile negocium
Et dignum pueris putes
Ad gressis labor arduus
Nec tractabile pondus est:
At mens tenditur acrius:
Ne contenta sit obuiis
Rimantemue recondita
Subtiles fugiant notæ.
Neu discretio falsa sit.
Rerum tam gracili modo
Instat callida cautio.
Ne sermo ambiguum sonet:
Ne priscum nimis aut leue
Vocum ne series hiet.
Neu compago fragosa sit:
Vel sit quod male luceat
Dum certo gradimur pede
Ipsi neu trepident pedes.
Par examinis æstus est
Ceu sublimia disseras.
Par est iudicii mora
Pōpæ gloria uilis est.

TERENTIANI MAVRI DE LITTERIS SYLLABIS ET METRIS AD FILIVM ET GENERVM LIBER

Lementa rudes quæ pueros docent magistri:
c Vocalia quædam memorant: consona quædã
Hæc reddere uocem quoniam ualent seorsa:
Nullumq; sine illis potis est coire uerbum.
At consona quæ sunt: nisi uocalibus aptes:
Pars dimidium uocis opus proferet ex se.
Pars muta soni comprimet ora molientum.
Illis sonus obscurior impeditiorq;
Vtcunq; tamen promitur ore semicluse
Vocalibus atq; est minor auctiorq; mutis
His cæca soni uis penitus subest: latetq;
Vt non labiis hiscere: non sonare lingua
Vllumue meatum queat explicare nisus:
Vocalia rictum nisi iuncta differarint.
Res cum tenuis: difficile est probare uerbis:
Exempla solent sensibus admouere lucem.
B. cum uolo uel. C. tibi uel dicere. D. G.
E. quæ sonitum cõmodat hisce: si negetur
Et labra prementur simul & reuincta linguæ
Hæc uim tacitam sponte sua nimisq; mutam
Coniuncta potentem sonitus facit latentis.
Geminumq; refert auribus ex utraq; sensum:
Si proprietas tradita: si regula nota est.
Nunc singula quam possideant in ore sedem:
Ictusq; suos concipiant: & unde rumpant:
Vt quiuero uersu blaterabo sotadæo.
A. prima locum littera sic ab ore sumit:
Immunia rictu patulo tenere labra.
Linguamq; necesse est ita pendulam reduci:
Vt nisus in illam ualeat subire uocis:
Nec partibus ullis aliquos ferire dentes.
E. quæ sequitur uocula dissona est priori
Quia deprimit altum modico tenore rictum:
Et lingua remotos premit hinc: & hinc molares.
I. porrigit ictum genuinos prope ad ipsos:

Minimumq; renidet ſupero tenus labello:
O.graiugenum longior altera eſt figura:
Alter ſonus eſt:& nota temporum minor:
Compendia noſtri meliora crediderunt.
Vocalibus ut non niſi quinq; fungeremur.
Productio longis daret ut tempora bina:
Correptio plus tempore non ualeret uno.
Hinc ητα minus ſcribimus:hinc &.ω ſupremum
Vna quoniam ſat habitum eſt notare forma:
Pro temporibus quæ geminum miniſtret uſum
Igitur ſonitum reddere cum uoles minori:
Retrorſus adactam modice teneto linguam:
Rictu neq; magno ſat erit patere labra.
At longior alto tragicum ſub oris antro
Molita rotundis acuit ſonum labellis.
Y.quam memorant uocibus auia eſt latinis:
Vocalibus autem quoniam iugata græcis
In noſtra etiam uerba dabat frequenter uſum.
Subiecimus illam cui nomen.V.dederunt
Vocalem:ſonantes ſibi quæ iugaret omnes:
Et ſola ſonum redderet ex ſua figura:
Quam ſcribere graius niſi iungat.Y.nequibit:
Hanc edere uocem quotiens paramus ore
Nitamur:ut.V.dicere ſic citetur ortus.
Productius autem coeuntibus labellis
Natura ſoni preſſior altius meabit.
Hanc:& modo quam diximus.I.ſimul iugatas:
Verum eſt ſpatium ſumere.uimq; conſonantum
Vt quæq; tamen conſtiterint loco priore.
Nec tunc modo cum iungimus hoc ualebit ipſas
Sed ſi qua erit his altera uocalis adhærens.
Vis ac manet illis.quaſi cum ſimul iugantur
Nam ſi Iuga qui nominet.I.conſona fiet.
V.qualis erat permanet in loco ſequenti.
Et cum Iaculũ:aut dico IECVR:IOVEM:Iuuencũ
Nil ordo ſecundis tribuit:prior iuuatur:
Verſa uice ſi ſit prior.V.ſequatur illa:
Cum dico VIDE:contulit.I.ſonum priori.
Aſt ipſa manet tempore quo ſonabat ante:

Vocalibus hoc & reliquis prælata seruat
Vt VADE: VENI VOTA refer teneto uultum.
Creuisse sonum perspicis: & coisse crassum.
Vnde æolis littera fingitur digammos:
Quæ de numero sit magis una consonantum.
Vocalis in istum mage quam uersa sit usum
Sed ut altera quo referat alteram sciamus:
I. cum medio nomine sic erit locata:
Vocalis ut illam latere ex utroq; coartet.
BAIANA uelut: PEIOR: item TROIA: uel hui⁹.
Ipsa ut docui consona fiet a sequenti.
Et si breuis est: quæ posita est loco priore:
Longam faciet non minus hanc consona sola
Ceu longa fit olim quoties duæ sequuntur.
Aut si nimium est hoc dare: uocalis ut una
Fiat: similis tempore consonis duabus:
Atq; I. geminum scribere nos iubent magistri.
I. consona fiet: simul & sequens priorem:
Et cum prior est auxilio posterioris
Hoc. V. simili si fuerit loco: nequibit.
Cū dico LAVor: dico NIues: PLVVIAM: nouales:
Sola consonans ipsa fit: ut prius notasti.
Perstat breuitas quæ fuit ante collocatis.
Iam cætera non ordine quo solent loquemur.
Verum ut cuiq; est proximitas loci soniue:
Ne dicta prius me subigat referre rursum
Vicinia uocum modico dirempta puncto:
B. littera uel. P. quasi syllabæ uidentur:
Iunguntq; sonos de gemina sede profectos.
Nam muta iubet portio comprimi labella:
Vocalis at intus locus exitum ministrat:
Compressio porro est in utraq; dissonora.
Nam prima per oras etiam labella figit.
Velut intus agatur sonus ast altera contra
Pellit sonitum de mediis foras labellis:
Vtrunq; latus dentibus applicare lingnam.
C. pressius urget dehinc & dehinc remittit:
Quo uocis adhærens sonus explicetur ore.
G. porro retrorsum coit & sonum prioris

Obtusius ipsi prope sufficit palato:
At portio dentes quoties suprema linguæ
Pulsauerit imos: modiceqꝫ curua summos:
Tunc. D. sonitum perficit explicatqꝫ uocem.
T. qua superis dentibus intima est origo:
Summa satis est ad sonitum ferire lingua.
K. perspicuum est littera quod uacare possit.
Et. Q. similis: nãqꝫ eadem uis in utraqꝫ est
Quia qui locus est primitus unde exoritur. C.
Quascunqꝫ deinceps libeat iugare uoces:
Mutare necesse est sonitum quidem supremum.
Refert nihilum. K. prior an. Q: siet an. C.
Aut. G. quoqꝫ uel. C. simili pariqꝫ lege
Addi: quasi desit numero potest priorum
Nulli dubium est faucibus emicet quod ipsis.
H. littera siue est nota quæ spiret anhelum:
Quin hanc etiam grãmatici uolunt uacare.
Quia non adiicit litterulis nouum sonorem
Sed græcula quedam scholicæ nitela uocis
Vocalibus apte sed & ante post a cunctis.
HASTAS HEDERAS cũ loquor HISTER HOSPES HVIVS
Sola patitur quattuor ante consonantes;
Græcis quoties nominibus latina forma est:
Si quãdo CHOROS PHYLLIDA RHAMNES THYMA dico
Septem reliquas hinc tibi uoce semiplenas
Vix lege solutus potest nominare sermo:
Has uersibus apte quoniam loqui negatur
Instar tituli fulgidula notabo milto.
Vt quãqꝫ loquemur datus indicabit ordo.
F. L. M. N. R. S. X.
Imum superis dentibus adprimens labellum
Spiramine leni uelut hirta graia uites
F. hanc ore sonabis modo quæ locata prima est:
Aduersa palati supera premendo parte:
Obstansqꝫ sono: quem ciet ipsa lingua nitens
Validum penitus nescio quid inire cogit.
L. quo littera ad aures ueniat secunda nostras
Ex ordine puluis cui dat locum sinopis

M.at tertia clauso quasi mugit intus ore:
N.quartæ sonitus figitur usque sub palato:
Quo spiritus anceps coeat naris & oris.
R.uibrat tremulis ictibus aridum sonorem:
Has quæ sequitur littera mox duæ supremæ
Vicina quidem sibila dentibus repressis
Miscere uidentur: tamen ictus ut priori
S.promptus in ore est: agiturque pœne dentes:
Sic leuis & unum ciet auribus susurrum.
X.mixtura secundæ geminum parat sonorem:
S.quia.C.simul et quæ prior est iugando nissum
X.retrorsus adactam solidant premuntque uocem.
Nihil ausoniis esse opus. Y.sonare dixi
Et ζητα supremum nisi graia uerba cogent
Sed quorsum ais hoc discere uel docere refert?
Tradunt homines secta quibus pythagorea est:
Arcana secuti physicis remota causis:
Summas numeri non ita litteris ualere.
Græcus pueros ut docet insonans magister:
Cum tollere cunctos iubet altius sinistras:
Vnũ sit ut ALPHA & duo BETA & tria GAMMA
Diuersa ualent alia docent ordine nullo
Referre putant: quæ cui sit sub ore sedes.
Vt nos modo temptauimus expedire raptim.
Aiunt aliquas faucibus exilire ab imis.
ταυ ut penitus καππα sonat ξι simul & χι
Ictam grauius uocis opus fingere linguam.
Si ζητα loquor αλφα ue νυ uel hispidum ρω
Et σιγμα quod istis parili sede uibratur
Dentes sonitum fingere: Δελτα θητα tum ταυ
Itidem parili sede sequi: φι quoque tum ψι
Hinc & numeri non similes habere summas
Et nomina tradunt ita litteris peracta
Hæc ut numeris pluribus illa sint minutis:
Quandoque subibunt dubiæ pericla pugnæ.
Maior numerus qua steterit fauere palmam
Præsagia læti minima patere summa.
Sic Patroclon Hectorea manu perisse:
Sic hectora tradunt cecidisse mox Achilli.

Hæc sunt quoniam uiribus altiora nostris:
Si tam tenues res tibi sic dissero uersu:
Vitem ut tenebras quas solet & soluta uersu
Oratio: paruis minus explicare rebus:
Sat duco meas hactenus occupasse nugas.

SYLLabas quæ rite metro congruunt heroico:
Captus ut meus ferebat disputatas attuli
Versibus: sane modorum quo sonora leuitas
Addita: stili leuaret siccioris tædium.
Hæc prius Basline fili: & tu gener Nouate mi
Perpolite q̃ potestis crebriore limula:
Non pater tanq̃ socerq; sed uelut sim extrarius:
Intueri uos oportet: an satis sit litteris
Singulis discreta recte: quæ cuiq; est natiuitas
Syllabarum: quas duabus iungimus uocalibus.
Num minus sit scrupulose uis reperta & prodita.
Consonans si prælocatur una q̃tum differat
Vna uocalis duabus prædita est si consonis.
Ne parum uel diligenter lucideue expresserim:
Quanta sit quæ comparatur pedibus hinc diuersitas:
Sermo si planus pedestri se tenet modestia
Disputandi: quem tenorem doctiores imperant:
Verba si non appetita: nec remota plurimis:
Sed fere cõmunis usus: & tamen non obuia:
Carminis seruant honorem non iacentis cantici
Quo supersidens trapeto signa gyris temperat.
Sufficit uitare labes & carere sordibus.
Pro statu rerum domare lineam fandi parem
Liberam scholæ nitore uatis exutam stola.
Quæ tropos omnes relinquat & superba schemata:
Negligens ut semetipsa laudem ab incultu ferat.
Dum tamen rebus minutis q̃ pedum liber quoq;
Vix queat proferre sermo noster offensa sine.
Labili uersu ministret in retusos exitus:
Regulam seruans ubiq; finis ut quarti pedis
Nominis uerbiue fine comma primum terminet:
Hac.n.tome probatur metron hoc trochaicum
Hunc modum si competenti pertulit ductu stilus:

Siue prouiso tenore cessit effectus labor:
Acrius uos pendite ista:quam malignis moris est:
Hoc domi clausum manebit nec sinam nosci prius
Scrupulum q̄ uestra demat hunc mihi sententia.
Opera nobis hæc inanis an in usum impensa sit:
Sed labor uobis ferendus in legendo est maximus.
Non.n.cursim aut remisse tam minuta acumina:
Adsequi quicq̄ poterit: sed morosa intentio.
Tam legentis debet esse:q̄ fuit nobis quoq̄.
Qui laborem prouocando.perdomando tædium:
Forsitan nec lecta multis e latebris scalpsimus:
Ardui laudem expetentes non fauorem ex obuiis.
Corrigenda si qua sane uisa a uobis hinc erunt
Non ero stulte repugnans aut amans praue mea:
Quin statim culpanda delens præbeam rectis locum.
Litteris autem latinis græca quibus est formula:
Quo statim discriminentur ne sit hæsitatio:
Indices supra locaui nominum primas notas.
Quando græce γαμμα supra sua latinis littera est.
C.uel.O.græcum putetur ne latinum.E.uel.O.
Neu uicissim quæ latina proferas græco sono.
Hæc erunt utrinq̄ bina quæ parent caliginem.
Quia pari forma notantur & soni sunt simplicis.
Cæterum ητα & Y & ω latinis a figuris discrepant.
A.latinæ sæpe ut αλφα sæpe λαβδα scribitur:
I.similiter ιωτα credi et.C.potest quod σιγμα sit
Versibus:sed cum loquamur quando græca ponimus
αλφα ιωτα λαβδα σιγμα lege metri cogimur
Syllabis perscriptitare non figuris singulis:
Nequis hoc culpet latina si notata non erunt.

Artium parens et altrix græca diligentia est:
Litterarum porro curam nulla gens attentius
Repperit poliuit usq̄ finem ad unguis extimum.
Quod latinus æmulando:nec satis fidens sui
Exitus:nam nostra lingua non capit tam plurimos.
Attamen fandi parauit non secundam copiam
Congruens idcirco duxi in hoc opus de syllabis:
Quod recepi nunc loquendum litterarum origines.

Inde deductas locare quo probarem planius.
Et simul q̄ multa græcis nostra non respondeant:
Quæq respondent ab ipsis esse nobis tradita.
Artis inde origo manat: lingua non tantum patet
Ergo græcis esse septem scimus e uocalibus
η et ω quæ bina pedibus subministrant tempora
E.et.O.breues uocari. singularis temporis
Cæteras tres quæ supersunt διχρονους cognominat:
Corripi quod sæpe eædem sæpe produci ualent.
αλφα primum est inde ιωτα tertium quod .Y. uocant:
Porro cunctas nostra lingua quinq uocales suas:
Corripit quod nunc easdem nunc easdem protrahit:
Vtitur longis & eisdem breuibus æque fungitur.
Nec breuem semper requirit: semper aut quæ longa sit
Omnibus. sed quinq semper utitur ceu dichronis:
Inde multa syllabarum nascitur diuersitas.
Quia nec illæ διχρονοι tres græca quas uox nuncupat
Litteris nostris eosdem semper exhibēt sonos.
αλφα nos. A. nominamus: ιωτα sic. I. dicimus.
Tertiam romana lingua: quam uocant. Y. non habet.
Huius in locum uidetur. V. latina subdita.
Quæ uicem nobis rependit interim uacantis. Y.
Quando cōmunem latino reddit et græco sonum:
Interim uocalem et ipsum sumpta propter quod
Non tuendo syllabarum sæpe mutat regulam.
Scilicet non consonantem: quando uocalis ligat
Syllabam: sed cum duabus edimus uocalibus:
Si prior locetur: ipsa consonans tunc redditur.
Porro uocalem secuta: uim tenet uocalium.
Et sonos utrosq iungit: unde diphthongos eas
Græciæ dicunt magistri: quod duæ iunctæ simul
Syllabam sonant in unam uiq gemina prædita:
Semper effectum duorum temporum custodiunt.
Siue producto efferantur siue correpto sono.
Fronte quod prima uideri forsitan mirum potest
Esse correptam duorum temporum quod dixerim:
Sed pedum exæquendo formam res erit probabilis.
Non minus nanq et latinas sæpe correpto sono
Promimus q̄q̄ duabus editas uocalibus

Q ue pedibus æque ministrant bina & ipsæ temporā.
Planius quo fiat istud ante diphthongos loquar.
Græca lingua quas frequenter quasq; raro interserat
Ita patebit nostra græcis cum sonis diuersitas.
αλφα &. E. &. O. priores ιοτα diphthongos creat.
AI. & EI. & OI. parentur ut duabus litteris.
Sic &. Y. sequens easdem reddit AY. & EY. & OY.
ιωτα tantum &. Y. uidemus subditas uocalibus.
His. n. solis duabus quinq; præponi solent
Q uando & αλφα quod uidetur dichronon præponitur.
Neutra porro de duabus ante tres istas data
αλφα &. E. &. O. ualebit esse diphthongi soni.
Syllabam nec edet unam: sed duæ uoces erunt.
Esse diphthongos & alias rariores diximus.
Y. sibi tantum iugantes ιωτα quis non subditur.
ωυτος ut tradunt magistri sic & ηυδα copulant
Esse sed longas utrasq; litteras primas palam est:
Nec fuit longis iuganda uel breuis uocalium
Syllaba ut diphthongos ulla temporum fieret trium
Non ita est. nec prima longis. Y. dedit natiuitas
Vtriusq;: uerum origo iure diphthongos fuit
Tempore instanti quod αυδα ηυδα perfecto facit:
Sic ο αυτος separatim ωυτος imistum sonat.
Ergo dipthongo creata. Y. sibi adnexam tenent:
Det licet longam priorem flexa declinatio:
Vel duas partes in unam contrahat confusio.
Q uin &. Y. loco priore ιωτα si subiunxeris
Effici diphthongon unam posse nec plures reor.
υιες ut dicunt αηλογγυια μυια & talia
Porro diphthongos latini quattuor fixas habent.
Q uattuor ideo separaui. quinta quod sit rarior:
Ex quibus statim uidebis non ut in græcis sonis.
ιωτα subiungi necesse est alteram uel. Y. dari
Semper. I. uel. V. latinas posse subdi cæteris:
αλφα semper atq; ιοτα quem parant græcis sonum
A. &. E. nobis ministrant: sic. n. nos scribimus.
OI. similiter. O. &. E. fit. ιωτα quod græcum fuit.
AV. & EV. cum copulamus. V. secundam iungimus.
Inuicem græce quod. Y. subdita uocalis. V.

Græca diphthōgos sed. OY. litteris nostris uacat.
Sola uocalis quod. V. complet hunc satis sonum
E. deinde ιωτα græca quod diphthongos. EI. sonat:
Non erit semper necesse copulatas scribere
Seu latina seu iugetur græca longa syllaba
ιωτα solum quod uidemus sæpe produci uel. I.
ιλιον nam sic iubemur scribete & producere
DICO siue FIDO longæ sunt priores syllabæ.
Nec tamen nos. E. necesse est post. I. subnectere
Nec potest diphthongus aliter e duabus litteris
Ista componi nisi ante principali in corpore
E. subesse ratio monstret: atque origo nominis.
Δεινος inde sic notamus quia δεος repræhenditur:
Inde αηδαον oportet scribere iisdem litteris
Quia Δεος non minus & istic ut uidere propalam est
Ipsa demonstrat subesse compositio nominis.
Scribimus si quando νικος ιωτα solum sufficit:
Nulla præcedens origo quia subesse monstrat. E.
Porro diphthongon notamus quando νεικειν scribimus:
ητα quod compago ficti compræhendit nominis.
νη & εικειν nanque iunctis conditum est uocabulum:
Quippe non cedendo: semper quæritur uictoria.
Litteram nanque. E. uidemus esse ad ητα proximam:
Sicut. O. &. ω. uidentur esse uicine sibi.
Temporum momenta distant. non soni natiuitas
Inde uertunt hanc in ητα sæpe diphthongon graii.
Quando quos ιππεισ solebant aut αχαρνεισ dicere
Leuigant: ιππησ que potius aut αχαρνησ nominant.
Nosque MEDEAM latinæ sic in usum uertimus
Nomen: & regina gessit quod furens Amazonum.
Sic & αινειαν achæus: noster AENEAN uocat.
Sic erit nobis & ista rarior diphthongos. EI.
E. uidemus quando fixam principali in nomine:
EITVR in syluam necesse est. E. &. I. connectere.
Principali nanque uerbo nascitur quod est EO.
Sic OVEIs plures: Et OMNEIS scribimus pluraliter:
Non. n. nunc addis. E. sed permanet sicut fuit.
Lector & non singularem nominatiuum sciet:
Vel sequentem qui prioris sæpe similis editur.

AV & EV quas sic habemus cum graiis cõmuniter:
Corripi plerunq; possunt temporum saluo modo.
Siue græcis seu latinis inserantur uersibus
AVT AGE inquit ille uates sæpe dixit AVT VBI.
Dixit AVRVNCI:quod æque barbarũ est ꝑducere.
Pes ubiq; lege constat prima cum correpta sit
Consonans & una plenum non queat tempus dare.
Et LVPICEV dixit idem finis est uersus quidem:
Pes tamen nõ est trochæus quia diphthõgos extima ẽ:
Dactylus nam pes & ille est nube nati CEV DVO.
αυ ερυσαν inquit poeta sic & αυταρ corripit
ευσσηλν ωευσην & ευρουν aut poetam ευρυσθην
Syllabas primas necesse est ore raptim promere:
Tempus at duplum manebit nihil obest correptio.
AV.tamen capere uidetur sæpe productum sonum.
AVSPICES cũ dico & AVRVm siue græcus αυλον
Mira nec putanda nobis talis alternatio est:
Dichronon quod αλφα notum est sicut.A. nostratib':
Inde cõmunem ministrat sola diphthongus sonum.
EV manet correpta semper est quod.E.græcũ breue:
Litteris.E.latinis sæpe cum sit dichronos.
Facta diphthongos nequibit esse producti soni:
Nec pedes idcirco fraudat temporum iusto modo:
Hanc.n.si protrahamus.A.sonabit.E.&.V:
Syllabam nec inuenimus ex tribus uocalibus.
Sic ARISTAEVM notamus quattuor ꝑ syllabas:
Quod sibi diphthongos AE iam tertiã nõ iungit.V.
His ita exceptis duabus AV & EV quas rettuli:
I.&.O.duæ supersunt quinq; de uocalibus:
Ante uocales locari littera.O.tres non potest:
A.uel.I.uel.V.cohærens duplicem ut reddat sonum:
Cæterum quod.E.secundo copulata cum loco est.
Reddat OE diphthongon esse traditum supra tenes
Diximus rarum esse græcis ιωτα post.Y.subdere
Verum.n.nec prælocari sic apud graios põtest
Edat ut diphthongon unam de duabus uocalibus.
Litteræ:nam nomen ipsum ιωτα quod graius uocat
Si quis in metro locabit:syllabæ ut fiant duæ
Non potest diphthongos esse ιω duabus litteris

Consonans prior locata quia fit & graios apud
Quod tibi exemplo probare uersus herous potest.
ουτοσ ιωτα γραφει uersus si principium sit:
Pes erit primus trochæus: sed facit spondion hunc.
Prima uocalis notari ιωτα qua graium incipit
Syllabas licet uideri potius has græci uelint
Esse cōmunes easq dictitent κοινασ magis.
Quæq uocalis sequetur quando supremam breuem
I. magis romana lingua non potest præmittere:
Edat ut diphthongō nulli nexilis uocalium:
Consonans quod semper hæc fit ante uocales data:
Quippe IACVLA quando dico uel IECVR IOVEM an IVBAM
Consonans effecta ubiq est: quæ fuit uocalis. I.
Quæ sequūtur uim tenebunt quam prius uocalium.
Quin & ipse cum iugantur. I. &. V. quo differant:
Vt prior quæq est locata proderit distinguere.
I. prior si collocetur. V. sequens correpta sit:
An soni prolixioris nulla differentia est:
Consonans quia semper ista iuncta sit uocalibus
IVNO cum dico aut IVVENCVS nulla differentia est:
Quippe IV diphthongos esse græca nequaq̄ potest.
Quod soni tres implicentur & tribus uocalibus.
Quando sic græce notatur OY ut sit. O. &. Y. simul.
Iωτα quis si prælocetur tres uidemus uoculas
E quibus constare supra syllabam negauimus
Sic ιου ιου tragœdus graius, & Ceryx sonat.
Sic IO matres latinæ. sic IVLVM dicimus.
Quia duas edat necesse est Syllabas cum prædita est:
Quas uidemus separatas esse uocales duas:
Vim uel amittat priorem cum fit una syllaba:
Consonans nanq inuenitur quando dico IVLIVS:
Siue IVNO siue IVSTVS porro cum procedet. V:
Consonantis uim ministrat omnibus uocalibus.
Nexa semper hæc necesse est syllabam nec diuidat.
Et sonum mutet priorem VADE quando dicimus:
Vel VENITO Vel uideto tot uolatus VVLTVRVM:
Ante consonam. V. reperta sola siue in syllaba:
VNVS aut VBI uel VNDE & VMBO quando dicimus
Obtinet uocalis usum: sicut. I. cum prædita est.

Q uanta uero ſit poteſtas ſingulis iunctis ſibi
Vt prior quæcunq; curret hoc pedes diſcriminant.
Scandimus ſi quando uerſum quolibet metro datum
Nanq; ſi momenta quæ ſint litterarum examines
Conſonantem aut quas neceſſe eſt conſonantes effici
Tempus unum iam tenemus eſſe correptis datum:
Bina productas habere nec minus compertum eſt.
Tempus autem conſonantes diuidunt unum duæ
Inde quæ duplex habetur tempus integrum dabit.
Ergo correpta iugatur una quando conſonans
Siue uocalis referri quæ poteſt in conſonam:
Seſcuplum tempus neceſſe eſt edere iſtam ſyllabam:
Q uæ duplex habere poſſet ab duabus conſonis
Ac per hoc producta per ſe quæ duorum temporũ eſt.
Conſonæ cum ſubiugatur uel relatæ in conſonam:
Temporis parte atq; duplo ſit neceſſe eſt prædita.
Hoc ſub exemplis uidebis eſſe planum nominum
Syllabas ex his duabus quæ parant uocalibus.
IVNO VITA qnãdo lõgas uel IVBA aut VIGOR
Conſonas fieri neceſſe eſt: hic priores litteras
Q uæ ſequuntur ut fuerunt eſſe uocalis ſoni.
Temporis momenta longæ poſſident partem & duo
Seſcuplum breues habere parte & uno conuenit
Pars.n.iſta non ſequenti prorogat tempus ſuum
Sed priori: pleniore ſi indigebit tempore.
Syllabam nam iam peractam cum ſequetur. I. uel. V:
Illa porro breuis quæ in unam conſonantem deſinet
I. ſequens partem rependet quam miniſtrant conſonæ
Hoc &. V. præſtare poterit cum tenebit hunc locum:
Rurſus exemplis agendum eſt ergo quo ſit planius
Syllabam breuem ante ponã deſinentem in conſonã
AT IVBAM pes ut paret: ſit uel alter AT VIGOR
Sic.n. partem uidebis huc redire temporis.
A. breuis dum conſonanti. T. propinquæ iungitur
Tempori ſuo ab eadem conſonæ partem trahet.
Seſcuplum quod dico ſic fit plena quo ſint tempora
I. dabit partem reſiduam quam miniſtrant conſonæ:
Hoc &. V. pedem locare ſi uelimus. AT VIGOR
Longa fit ſic prima poſitu tunc duorum temporum:

Et breues ambæ manebunt in sequentes syllabæ:
Q uattuor pedem peractum cernis esse temporum.
IVNO porro siue VITA cum pedem primum occupat
Consonans effecta cum sit quæ prior locatur.I.
Et sequens producta quippe bina præstet tempora
Parte censeri uidemus atq; duplo syllabam.
Hinc pedem si cœperimus edere iterum dactylum
Q uia breuis uocalis extat in sequenti syllaba
Tertiam addamus necesse est utiq; correpti soni:
Pes quidem redditur ipse non tamen pars temporis
Consonæ factæ prioris cernimus quo cesserit.
Ergo nt effectus probetur consonans cum fiet.I.
Non erit locanda prima quando uersus nascitur
Syllaba:sed in secunda quæ breuis cum consona
Esse poterit priores qua pedes adiuuimus:
Sescuplum quæ sola præstat temporis parte indiget.
Vt sit At VI.pes & inde uersus ortum sumpserit
Ergo IV quia nunc secundo conlocatur in loco
I.sua quam consonantem non negamus redditam
AT facit longam:tenebat sescuplum quæ temporis
Nec secus partem retrorsus:T.dabit cum consona est.
Fiet At VI pes absolutus fiet At VI par ei
Syllabas longas habebunt hi pedes binas ita
Dum situ prior iuuatur:& sequens producitur:
Porro cum producta prima est:si sequatur consonans
Efficit duplum atq; partem non ut illic diximus
Ante partem & inde duplum prima quod non sit breuis
SOL tibi uelut poeta signa cum dicit dabit.
Sufficit producta prima temporis duplum dare
Pars residua consonantis unius uel proximæ
Ita uacabit ut uacabunt quando plures consonæ
Sponte productam sequentur non egent Subsidii.
TRANSMARE atq; INSIGNIS AVSTER:si in pedē cōuenerit
Est adhuc quo separatæ.I.&.V.dissentiāt.
I.media cum locatur hinc & hinc uocalium
TROIA siue MAIA dicas PEIOR aut IEIVNIVM
Nominum primas uidemus esse uocales breues:
I.tamen sola sequente duplum habere temporis
Ergo uel loco duarum consonantum fungitur

Vel gemella si locanda est ut uidetur pluribus:
Bis tibi uocalis eadem præbet usum consonæ
Ante uocalem sequendo cum priore syllaba
Prædita: & mox in sequenti iure quo fit consonans
Hoc in his tantum inuenimus nominum uocalibus.
I. secundo conlocata consonæ ut ualeat loco
Ante uocales quod alias cum locatur exhibet.
V. similiter si conlocetur ut FAVOR cum scribimus
Nil iuuabit. A. priorem: media facta consonans:
Temporis quia parte tantum fungitur cum prædita est.
Vel licet ponas gemellas sicut est uerbum VIVO
Ante quæ locatur. I. fiat ab. V. sequenti consonans
Ipsa uocalis manebit. V. breuis sicut fuit.
V. secundam in consonantem transferet uocalis. O.
Sic prior uocalis. V. quæ tempore uno prædita est
Temporis parte adiuuatur sequenti consona.
Sesquplum tempus uidemus longa cum poscat duo
Proderit nil ergo gemina sicut. I. bis profuit:
Cum facit longam priorem TROIA MAIA & talia
Perdere. V. quia sic uidetur usq; uocalem sonum
Alteri cum prælocatur nam facit VITA & VALENS
Sordidum quiddam uidemus absonumq; excludere
Aeolica gens tunc digammon deniq; illam scriptitat.
Mutet ut situm figuræ quando mutabit sonum:
Nominum multa incohata litteris uocalibus
Aeolicus usus uertit & digammon præficit
Aeolica dialectos autem mista ferme est Italiæ:
HESPERVM quem dico græce: VESPERVM cognominat
εστια sic VESTA facta VESTIS εσθης dicitur.
ινα quam græce uocamus uim iubet me dicere.
εαρ est multis in usu & magis poeticum est.
ηρ. n. natiua uox est: ille VER hoc dictitat.
Quos Homerus dixit ενετους: ille VENETOS autumat.
Et VIOLA flos nuncupatur quem graii uocant ιον.
Et IOLAVS ille VIOLENS crede Marco Tullio.
Quanq̃ ιτυν dicunt achæi hanc VITYM gens æoli.
Plura Sappho comprobauit æolis & cæteri.
V. latina sic obesa sordet a uocalibus
Prorsus ut segregandas sic utrasq; existimem

Nomen. I. quod consonantis. V. uicem solam gerat.
Hanc. n. sensu per artem tradito dignoscimus:
Illius conuersionem & uox & aures arguunt.
Hæc erit lex his duabus. I. &. V. quas rettuli.
Syllabam per semet ipsæ quando nudam copulant
Consonans nec ulla iunctis quælibet præponitur.
Nam media post consonantem cum datur uocalis. I.
V dein si consequatur syllaba una non erit.
Vt PIVS cum dico DIVES OCIVS uel CAELIVS.
Nulla diphthongos quod ante ιωτα permitti sinit.
Media porro si locetur. V. fit una syllaba.
Ecce rursum discrepare litteras istas uides:
Nanq; CVI si quando dico non erit disyllabon:
Nec tamen diphthongos ista consonante prædita
Poterit esse: quæ uideri non potest cum libera est.
Hoc. n. solum adsequetur quod digammon non erit.
Anteposta cum sit ipsa tum sequens uocalis. I.
Nam nisi insequatur aliqua consonantum littera
CVI breuis manebit: atq; longa fiet addita
CVI SVPER non digna: dixit hiemis & solis mala
Dixit & CVI TV fauos: pes hinc mihi primus sat est.
Sic. n. uel prima longa uel prior fit syllaba.
Dactylus nā CVI super: CVI TV: sequēs spōdæus ē
Consonans quia post secuta: tempus adiuuit breue.
Hanc breuem sed ante nobis peruidendum est syllabā
Vna consonans secuta quatenus longam creet
Ipsa nam uel secum habere consonantem debuit
Vel duarum post sequentum subleuari tempore
Ante quod nobis liquere non potest si non prius
Consonans quæ prima in ista syllaba CVI scribitur
C. magis uel. Q: notari debeat dispexeris.
Sæpius quia. C. locare plurimis iam moris est
Sic. n. constare poterit e duabus quæ magis
Nunc locum uocalis habeat. V. prior uel I sequens
Nanq; si. C. præferatur syllabæ fient duæ.
Tertia his quod implicari nulla uocalis potest
Sed duæ fient seorsæ syllabæ per se breues.
CVI SVPER sic inueniri dactylus iam non potest:
Syllabas sed pes habebit quattuor totas breues.

Principale sed uidemus esse Q VIS quo nascitur
CVI datiuum quando casum ratio sermonis petet
Casus & secundus ante. qui facit Q VIVS probat
Q .duarum præditam esse syllabæ uocalium
Q uartus & casus priori non repugnat regulæ:
Nec minus. Q .perseuerat cum loquor pluraliter
Casibus cunctis iugamus quando uocales duas
Q VI facit Q VORVM deide mox Q VIBVS Q VOS a Q VI BVS
Vsq;. Q .nunq̃ reuelli propalam est pronomini.
Dubius autem quia uideri numerus & casus: potest:
Cum datiuo singulari prima. Q . præscribitur
Et potest plurale Q VI lector aliquis credere:
Ac simul nutante casu tardius sensum sequi:
Vsus: ut solet: reliquit ueritatis regulam:
Litteram & dedit propinquam dum studet compendio:
Ergo per. C. iam uidemus CVI notandum litteram.
Hanc. n. V. post insecuta præditam docet sibi.
Et cohærens. I. secundo quando cõnexa est loco
Q uippe. Q :non constat aliter quam duabus. C. &. V:
B. uelut uel. K. quod esse. Q .uides muti soni
Velut. Q .&. C. quoq; &. V. plenius quod post modum
Sic in unam. Q . redacte congruerunt litteram.
Portio ut nunc consonantis. V. uideri rectius
Litteræ uocalis habitum quam tenere debeat:
Nanq;. Q .præmissa semper. V. simul iungit sibi
Syllabam non editura ni comes sit tertia
Q uælibet uocalis illis hoc & exemplis proba:
Nanq; EQ VOS uel AEQ VOR an AQ VAM cum scribimus
Et Q VEO & Q VERELA Q VERCVS & Q VAter prædita est
Et uides Q VI quoq; similiter esse uocales duas:
Vnde si dematur. I. & sola sit uocalis. V.
Non erit iam. Q .necesse syllabæ præponere.
Sicut illi cum Q VERELA & AEQ VOR an AQ VAM notas
Sed magis. C. sola nanq; subditur uocalis. V.
CVRO cum uel CVPIDO dicis CVRRO uel CVSTODIO
Vnde nomen qui SEQ VONDI rectius scribi putant
Si prius. Q .collocarint. V. &. O. subiunxerint
Q uia SEQ VOR easdem habebat unde nomen nascitur:
Non uidentur obtinere ueritatis regulam.

Q uia SEQ VOR duas uidemus eſſe uocales ſimul
Et merito tunc. Q. locamus exigente ſyllaba.
At SECVNDVS ut ſit una ponitur uocalis. V.
C. locari debet ergo quando ſolam copulat:
Q uippe origo prima uerbi non manet iam nomini
Cæterum uocalis illis ſi iugetur tertia
Q. neceſſe eſt prima detur & ſit una ſyllaba
Nomina ut ſupra relata iam ſatis nobis probant.
Non tamen prior. V. uideri facta conſonans poteſt:
Conſonans quia de duabus effici prior ſolet
Nuda ſed prior quæ quando nec ſubacta eſt conſonæ
Q uando & digāmus ſumit & formam & ſonum:
Nunc ſonus uocalis illi qui ſolet cum libera eſt:
Prædita eſt uel conſonanti nunc. n. eſt uocalis. I.
Et tamen uidemus illam conſonæ uim ſumere.
TENVIA ut dixit poeta nubis ire uellera
Longa ſit nam prima TEN nunc cū ſequatur. V. &. I.
Nec minus uocalis una ſi ſequatur hanc poteſt
Conſonæ præbere uires: nec digāmos effici.
GENVA cum labant Dareris æger eſt anhelitus.
Nec poteſt & hoc liquere an. I. putemus conſonam
Longa CVI SVPER paretur ceu duabus conſonis
Alteram quia conſequendo ſemper. I. uocalis eſt.
Tertiam & caſus ſequentes eſſe uocalem docent
Imo ſi nunc. V. putamus eſſe uocalis ſoni
I. magis uocalis eſſe iudicanda eſt ſubſequens.
Nunc quid hāc dipthongō ergo ex. V. &. I. ſic dicimus
Non ut. V. nunc ſit latina ſed magis græcum ſit. ψ.
γψα cum dicunt & ψιαο tale quid CVI ut ſonet
Temporum & per ſe duorum non requirat conſonam.
CVI SVPER & tale fiat q̄le dudū TRANSMARE
Longa cum reddit uacantes quæ ſimul ſunt conſonæ.
An magis CVII nos oportet per duas. I. ſcribere
Q uia ſequens caſus uidetur hoc ſonare qui facit
Q VIVS ut TROIA atq; MAIA de tribus uocalib⁹
CVI SVPER nil ut iuuetur a propinqua conſona
Q uando Q VIVS longa prior ē facta cū ſit cōſonās
Hæc putaui colligenda. tu ſequere quod uoles.
Nec minus natura uaria eſt conſonis in litteris.

Digerunt quidem magistri quando pueros imbuunt.
Sed rudes ne prægrauentur parcius discriminant.
Nam nouem mutas uocarunt. semiuocales item
Esse septem tradiderunt. ordo uterq; notus est.
De nouem tres ut uacantes separandas conuenit
Vna nam spiramen addit omnibus uocalibus
HASTA quãdo & HEDERA dicis HISTER HOSPES atq; HV
Quattuor solis adhæret consonantum litteris: (MVS
Inserit si quando græca sermo noster nomina.
Cũ CHOROS RHAMNVM necesse est PHYLLIDA an THY
Sola nec uocalis usum nec tuetur consonæ (MVM loqui.
Tempus aut ministrat ullum breuibus usq̃ syllabis
Et tamen uim consonantis adimit una in syllaba
Prædita est quotiens duabus. V. &. I. uocalibus.
HVIVS an HVIC solemus nam frequenter dicere
V. digammon esse: nunc iam non sinit nec consonã
Esse: quia semper necesse est cum carens spiramine
Ante uocalem locatur: VT VIGOR VALENS VETVS.
K. similiter otiosa cæteris sermonibus
Tunc in usu est. cum KALENDAS. adnotamus KAPVT
Sæpe KAESONES notabant hac uetusti littera.
Q. uacare prorsus omni diceremus syllaba:
C. quod eius inuenitur posse subdi pro sono:
Casus unus ni probaret rectius poni semel
Syllabam iunctis duabus cum facit uocalibus
Vt satis summus locuti iam priore pagina.
Nunc loquar natura quæ omnibus quæ & singulis:
Nulla nam mutis facultas ad sonum edendum data est.
Labra fixa uincta lingua est. exitus nullus patet:
Nexa si non adiuuetur cuilibet uocalium.
Nanq; B. uel. C. sonare porro. D. G. & cæteras
Quisq; at si non resignet labra uocalis comes
Syllabam fingas ut ante litteram qui proferas:
Semiuocales uidemus oris exprimi sono
Posse: uel sola adhærens nulla uocalis licet
Exitum plenum ministret nuncupandæ litteræ.
Verum. n. binæ ligari non queunt mutæ simul.
Syllabæ si quando binas postulabunt consonas
Nominis uerbiue cuiusq; tenent primordia:

E.modo aut.P.copulare ſubditam.T.ſic ſolent
Non priores & ſecunda dum latina in ſyllaba
NACTVS ut dicas uel APTVS SANCTVS aut NEPTVNIVS.
Cæteris natura non eſt ut duæ iungi queant
Semiuocales oportet ſegregare attentius
Q uas quidem quia nominatim uerſus indi non ſinit
Ordinis ſignabo numero quæ ſit hæc quam diſſeram
Titulus præſcribet iſte diſcolor ſinopide
E.L.M.N.R.S.X.
Prima mutas nec ſequetur nec poteſt præcedere:
Ipſa gemina nec locari: ſimplici in uerbo poteſt.
SVFFICE & SVFFER uel oFFER eſt quidem duplex ſonus
Partibus ſed ex duabus uerba coniungi uides
Et prior non hac eadem terminatur littera
Sed ſonum confundit ipſa partium conliſio.
Q uattuor poſt hanc locatas græcus udas nominat
Lubrica eſt natura in illis nãq; & alternus uigor:
Nunc.n.uocalis uſum nunc miniſtrant conſonæ.
Et pedum uel hinc uel inde ſubleuant diſcrimina.
Hinc ſibi primam atq; quartam ſemiuocalis poteſt
Subdere iſtam quam loquebar quando FLABRA & FLOSCVLVS
Atq; item frugem atq; FRONDEM nomina ſed talia
Non item poteſt ſecundam copulare & tertiam
Q uia ſecunda mugit intus abditum & cæcum ſonum.
Tertiam nec ullus illis ſermo romanus ligat
Nec ſinas errare puerum quando DAPHNIN ſcripſerit.
Semiuocalem locandam primam ut iſtam exiſtimet
Q uippe nos ſi quando græcum.φ.neceſſe eſt exprimi
P.&.H.ſimul ſolemus:non latinam hanc ponere.
Cuius a græca recedit lenis atq; hebes ſonus.
PHOSPHORON PHRYGASq; nam uel PHILVM ſic ſcribim⁊
Conſonas autem per omnes quæ quibus iungi queant
Q uas uetet natura iunctas conuenire in ſyllabam
Ire iam nunc ideo nobis uiſum eſt conſultius
In breue ut redacta ſylua demeret caliginem
Neu ſubeſſe præter iſtos:quos loquar:caſus plures
Q ui pedum turbare normam:lædere autem metrum queant.
Præter udas ergo ſupra iam duas quas rettuli:
Hæc ſibi nullam ligare ſemiuocalis poteſt.

Q uattuor post hac loquemur: ordine udas debito:
Q uas priores ante nullam consonam præponimus.
Vt caput uerbi incohare conditæ simul queant
Subdimus mutis earum plurimis tantum duas.
Primam atq; quartam quod palam exemplis erit.
Nanq;.B.C.G.deinde.P.priores ponere
Singulas possis ut uda prima sic subiecta sit.
BLANDIOR cũ dico CLVDO.GLEBA. PLEBS aut PLINIVS
D.cum hac nunq̃ coibit.Q .magis nunq̃ potest
T.potest si quando græca mista sunt uocabula.
TLEPOLEMVS ATLAS: nam solemus inuenire in uersibus.
Vda quarta præter istas quattuor quas rettuli
Amplius.D.T.priores subsequetur: ut puta
BRVTVS & CRASSVS fuer. DRVsus & GRAcchus PROcas
TROSSVLVS: iam sex habemus ante mutas redditas.
Cæteræ quia tres in usum syllabarum non cadunt
Semiuocalis quod una præfici possit tenes:
Vda quarta præter istas cæteris non subditur.
Et secunda pœne solis conuenit uocalibus
Seu loco prior locetur seu iugetur alteri
MANE cum dicis uel VMBRAM ENSIS AMBO & talia
Tertiam udam sibi uidetur posse solam iungere
Sic tamen ut non in priore sed sequenti syllaba
OMNIS ut dicas uel AMNIS uda quæq; cum sequi
Alteram non possit udam dum sit una syllaba
Omnis uda cum gemella rite coniungi queat.
GALLVS ut: uel AMMIANVS ANNVS & TYRRHENIVS
Nec secus mutas uidemus posse geminas currere
OBBA & ECCE REDDE & AGGER ATTIVSq; & APPIVS.
Hanc tamen græcus secundam tertiæ sic præficit
Syllaba prima latinæ quod nequire diximus.
Q uãdo MNEMEN atq; MNASTHAE dictitatq; MNESTHEA
Interim compellit illam δελτα nunc nunc τευ sequi.
Δμωασ & Τμωλου uidemus nanq; græca nomina
Tertia uda sic uidetur posse.G.mutam sequi
Graia uerba quando in usum sermo noster suscipit:
GNOSIOS si dicere arcus: insulam aut GNIDVM Velis
Scribimus prænomen unum &.C.quidem præponimus
G.tamen sonabit illic quando CNAEVM enuntio.

Asperum quia uox sonorem leuiorem interpollat.
Vel priores. G. latini nundum ab apice finxerant.
GAIVS prænomen inde. C. notatur. G. sonat.
SIC AMVRGA: quia uetuste sæpe per. C. scribitur
Esse per. G. proferenda crediderunt plurimi
Quando αμοργη græca uox est γαμμα origo præferat.
Ille contra dicat unde. C. sonare debeat
G. tamen mox tertia uda rarius componitur
Quando GNATVM nominare dicere an GNARVM uoles
Nãq MAGNVS DIGNVS AGNVS SIGNA PVGNA & talia
Syllabæ cum sint secundæ non ita impugnant pedes:
Quis iugatis impediri cum caput uerbi tenent
Sæpius ped es uidemus: ut suo promam loco:
Ammonet nunc ordo sextam semiuocalem loqui
Quæ sonum nobis ministrat σιγμα quod græcis solet:
Viuida est hæc inter omnes atq densa littera.
αρκτικον græci uocarunt adseruntq exordiis
Et probant mutis eandem pene cunctis præfici.
Cum σβεσον: σθενος q dicunt σκηπτρον & quando σπαθας
στεμμα dicunt σφιγγας atq σχηματα atq udæ quoq
Posse præponi secundæ sic apud graios uides.
σμηγμα si quando an σμαραγδον σαδον uel nominant
N. solum non uidetur posse subdi: quia loco
Intimo fauces prope ipsas litteras hæc excluditur.
Dentibus σιγμα atq labris proximam sedem tenet.
σιγμα quis possit negare quod det adiunctum sonum
Cum sonis utrisq constet. ζ. quod græcum duplex
Nomen & si non uidebor tradere exempli loco
Syllabis sedet secundis quando prosa oratio est'
Versus ut quadre resistat nec propaget terminum.
NESTORIS si forte nomen diuidendum incurrerit
N. & E. uersus prioris obtinebunt: extimum
SIGMA uersus in sequentis atq ταυ exordium:
Nos tribus mutis eandem possumus præponere:
Nulla cum sic possit ante semiuocalis dari.
SCVTA nãq SPATIA dico STAMINA atq hoc genus
Et duas simul ligare sola consonans potest.
SCRINIVM STRVEMVE quãdo SPLENDIDVM ue dicimus
Tres tamen nunq coibunt uda nisi tertia

Semiuocalis suprema duplicis restat soni
Præfici in uerbis latinis ista nec uocalibus
Poterit unq̄ tantum abest ut consonis
Ipsa cum constet duabus comparata consonis
Syllaba quacunq; sane subditur uocalibus.
Quando REX CALIX VE dicis PAX LATEX APEX SENEX
Ante uocales locatur ut in sequenti syllaba.
FAXO si dicas uel AXIS NEXVS VXOR. NOxia
Tantum apud græcos uidemus incohantem nomina.
Qui ξενουξα) θον loquuntur ξουθον & ξηνην.
Consonis præfertur autem si dirempta syllaba est
Nominis uerbiue: cuius cum latinis sermo sit:
Expuli cum dico: & Exta: seu quis excussam comam
Dicat: aut Exlex: & illud hoc sine Exquiram prius
Adde & Exsortem uel istis simile si quid finxeris
Muto uel partem prioris si sit hirtum sylllabæ:
ECFER ut dicam: uel illud hoc tibi EFFECTVM dabo.
Verba contra separata quando sic cōnectimus
Hanc ut ante desinentem subsequatur consonans
E. sat est solum locare: quia duplex est consona.
Tres uidentur syllabam unam consonantes edere.
Hispidum quod porro ne sit dico &. E. bello uiros.
Dico &. E. pago reuersos dico &. E. foro domum:
Ast. n. graius locabit quandocunq; hanc ultimam
Siue in uno comprehensam siue uerbo pari
Consonam nun qui iugabit quia sono leui studet.
Nam nisi uocalis adsit uertit hanc in simplicem.
Kαϖϖα. n. solum sonabit σιγμα uero excluditur:
Sic & εκπληξαι loquuntur sic & εκσφραισολιν
Sic & illud εκστοματος εκκεκοφηται ξιφη
Sic & εκϖογτων solute sic & εκγησου facit.
Litteras autem receptant sæpe ternas syllabæ
Nec minus sæpe & quaternas: porro quinas partius
Esse quia uocalis una debet una in syllaba
Vel duæ diphthongos edit: quando uocalem sonum.
Inde rarum est consonantes addere uni quattuor
Quia uetat natura mutas iungere una in syllaba.
Semiuocales iugari sæpius deprendimus:

In quibus iam ſcimus udas computari quattuor.
Syllaba ergo quando quinq; litteris componitur:
Conſonas duas neceſſe eſt & tot udas copulet:
Poſſit ut uocalis una: ſyllabam talem dare.
Ergo FRONS & GLANS uidem' eſſe quinas litteras
Cõſonans nam prima & uda poſt modo uda & cõſonans
O. tenent utrinq; iunctam: ſic &. A. cum GLANS erit.
Eſt & uda quando ſola dantur & tres alteræ:
Conſonans cum ſit bis una ſit ue duplex tertia.
STANT. n. cũ dico uerbũ, T. ſecũda. T. & ultima eſt.
STRIX ue ſi dicam ſupremam duplicem eſſe pſpicis.
Porro cum diphthõgos inerit: FRAVS ut ſcribi ſolet
Et tribus uidemus unam: quæ eſt uda conſonis.
Nec monet eſſe litterarum ſyllaba una ſex poteſt
Græca cum duplex duabus ſoluitur noſtratibus.
Dixerit ſi forte quidam SCROBS abunde foſſa eſt.
STIRPS uelut dixit diſertus Gracchus alter Gaius
Græcus hoc caſu nequibit ſyllabam talem dare
Nec dabit per ſe ſeorſam & reſiduam nominis
Aeque diphthongo coactam promet & pluraliter.
Nanq; declinare græcis ſæpe ſic αισχρουσ ſolent.
αι: prior ſi ſeparetur. ſex erunt ſuperſtites
ορκτικου nã cernis eſſe σγχα primum & ultimum:
Alteram diphthongos auxit copulando litteram
Conſonans & uda complent ſyllabam ſenariam.

NVNC per ipſas ire pergam ſyllabas: quæ uerſibus
Scrupulum ſolent mouere: ratio ſi non cernitur.
Sed quoniam exemplis heroi carminis uti
Res monet: ut pedibus ſiſtat ſua regula iuſtis.
Seu uitium inceſſit metri ratione probemus.
Aptius eſt nobis ſimili decurrere norma
Diſcolor alternos referat ne pagina uerſus:
Spectandis pedibus quæ ſi ne nimis obuia mittam
Natura longas quid. n. tractare neceſſe eſt?
Aut facili poſitu & plana ratione patentes?
Quæ pueris etiam promptum eſt occurrere paruis
Nec mihi græcorum ratio eſt attingere κοινας.
Quarum rarus ineſt noſtris in uerſibus uſus:

Nec tanta in pedibus uenia conceditur uti
E breuibus quoties longæ redduntur oportet.
Versificatorem quid littera quæq; ministret
Dispicere: atq; aptas natura iungere secum
Vel discordantes mutatis uincere uerbis.
Consona sed sane gemina est cum prædita uerbo
Seu medio in pede sunt: siue has pes proximus infert:
Quã dubias pedibus soleãt adferre figuras:
Vt possum paucis nitar discernere uerbis.
Syllaba prima breuis quẽcunq; pedem generabit.
Longa fit a geminis quibus indita consona uis est:
Seu pariter iunctæ suberunt ue in parte sequenti
Seu sunt diuisæ finemq; caputq; tenentes
Exemplis manifesta magis reddenda uidentur.
POSTquam res: prior est iunctis adiuta duabus.
Subiectis æque fiet cum dicimus AGROS.
AT Tu sume pedum: diuisas cernis utrasq;
Dactylon hæc eadem poterit toties dare formam
Quando breuem mediam breuis æque tertia claudet.
NVNC age. NESCIO qs: nec non & BELgica collo
Vda etiam quocunq; loco seu subdita detur.
Libera seu uerbo quasi consona curret in uno.
ARMA uirumq; cano: duris agrestibus ARMA:
Si sit longa prior mox hanc correpta sequatur
Vocalis uerbi pariter cum fine resistens
Syllaba quæ adiaceat geminis exorta sonoris
Non semper uideas spondæon posse creari.
Quia mutas ita coniungi natura recusat:
Vt pariter poni possint in parte sequenti.
Vdas nec possis unq̃ præponere mutis
Nec tempus præstant udæ cum subiiciuntur
Nominis in capite aut uerbi. superest igitur quid
Vt sint diuisæ subduntur quando trochæo
Vnam detineat sequitur qua syllaba primam:
Atq; ita uocalis superet non sola trochæo
Altera succedat qua proximus exoritur pes.
Et quis Cuiq; dolor uicto quæ gloria palmæ
Postquam Res asiæ: geminum hoc exemplar habebis:
Ergo ut uocalis remanens in fine trochæi

Et uerbi finem faciat spondæon & edat:
Vnicus efficiet casus si qui sequitur pes.
Nascatur certis quas debet habere sonoras
Dum caput obtineat fortissima littera uerbi.
Hæc quæ sit iam scire potes si prima tenebis
Quæ tibi cum loquerer septem quoq; semisonantes.
Discreui: titulo & numero signante notaui.
Hæreat ergo animo sexta hinc tibi uiuida parq;
Littera de numero quam dixi semisonantum
Quæ sibi tres tantum poterit subiungere mutas.
Si quando SCVTVM SPVMAS uel staminadico.
Hæc sola efficiet nudo ut remanente trochæo:
Spondæum geminæ possint firmare sonoræ.
Exemplis an praua sequar: uel recta probato.
Quisq; SCIRE cupit uel quisq; SCRIBERE curat
Ante STARE decet cum dico & separo uerbum
Ante Stesichorum uatem natura creauit.
Vltima uocalis remanens finisq; trochæi
Excipitur geminis: quis proximus exoritur pes:
Quæ quãq; capite alterius uerbi teneantur
Sufficiant retro uires & tempus oportet.
Consona quod debet geminata referre priori:
Nam cur spondæo credas non reddere tempus
Quæ tali positu cum dactylus incidit obstant.
INCIPE si dicas & SCIRE aut SCRIBERE iũgas
Creticus efficitur quis uiribus ergo nocebit?
Subdita præteritæ cur hisdem uiribus æque
Tempora non præstet cum sit subiecta priori?
Quin mirum magis inuenias ut tempore duplo
Semisonans istæc pariterq; & muta cohærens
Correptam retro nequeant augere trochæi.
Nam nisi uocalis producta sequatur utrasq;
Tertia quas dixi nullum poterunt dare tempus.
Scire &c. n. cum dico & stare Spumeus amnis
Tertia uocalis producta adiungitur illis.
Atq; inde accipiunt uires profuntq; priori.
Si fuerit correpta nihil præstare ualebunt.
Cum Scapulam: Spatiũ. Stimulũ subiungo trochæo:
Quippe pedem primum nisi pes comitabitur alter

Desinit esse caput uersus & prosa loquela
Pes &.n.speciem metri nunq̄ facit unus:
Quin uariis pedibus loquimur sermone soluto:
Nec metrum facimus quia fungimur ordine nullo:
Adde quod hic primum cernis nutare trochæum
Quem tantum in fini sumunt hæroica metra:
Cui si dactylici generis subiungitur alter:
A geminis ortus cui sit quoq; tertia longa:
Cum fit dactylus ipse simul quoq; reddat oportet.
Spondæum pleno qui tempore solus egebat:
Cum correpta adeo uocalis tertia curret:
Si positu longa efficitur:pedis efficit orsum:
Dactylicumq; parat iam rite effingere metrum.
Suggerit & tempus quantum producta solebat.
Quod nos exemplis æque firmare decebit.
Vnde SCISSa coma est: aut unde SPISSA corona.
Ecce STAGNA madent triplici sic syllaba pacto.
Temporis accessu non tantum est reddita longa.
Sed dedit & uires geminis augere trochæum.
Dactylus in breuibus uocales quando supremas
Seruabit uerbiq; simul cum fine resistet
Si pedis alterius primordia consona & uda
Subnectent: pes incolumis uegetusq; manebit.
Consona si gemina est qua proximus incipiet pes
Cuius principium sexta hæc quam dico tenebit:
Dactylus ille prior q̄uis sermone peracto:
Discretus liberq; pedis compage secundi:
Sentiet accessum momenti & temporis auctum:
Exemplo uersus unius utrunq; probabis:
Ante supinatas aquiloni ostendere GLEBAS
TENDERE cum uerbi finem simul & pedis explet
Nil obstant pedis alterius modo consona & uda.
Syllaba si contra ueniat qualem modo dixi
Temporibus uitiatus erit pes integer ante.
Ante supinatas aquiloni ostendere STrages.
Tertia si longa efficitur pes creticus exit.
Vel tu finge aliud dum talis syllaba detur
Sed nullam inuenies nisi littera sit prior ista:
Quæ sexto proscripta loco est :atq; ordine earum.

Dimidium uocis quas edere diximus ante:
Syllaba difficilis quoties correpta secunda
Indiget auxilio: quo tempora bina ministrat.
Dactylus inde magis spondæus rarior exit.
Nam cum finitur uocali sermo: trochæum
Destituens. iam pes in dactylon ire uidetur.
Inq; breues geminas longam laxare secundam:
Spondæus quo more solet dare dactylon ex se.
Quippe ubi sola manet uerbi uocalis in imo
Et breuis hæc abscissa etiam comitemq; requirens:
Nullaq; consona iuncta parat dare temporis auctum
Nil iam spondæo uideas superesse relictum.
Vel tu ruricolæ primum decurre Maronis
LIBER & ALMA CERES. & FERTE SIMVL Dryadesq;
MVNERA VESTRA CANO. & studiũ cui PRIMA Frementẽ.
IPSE NEMVS tunc DIQVE DEæq; atq; ARVA Tueri.
QVIDVE NOuas: & QVIDVE SAtis: & TEQVE. SIbi mox.
NEC TIBI regnandi ueniat tam DIRA Cupido.
ANNE NOuum: nunc IPSE TIBI plus PARTE REliquit.
VERE NOuo gelidus canis: & TAVRVS Aratro.
Et quid QVAEQVE Ferat regio: & quid QVEQVE REcuset.
Bis decies unumq; supra nisi fallimur ecce
Dactylon efficiet talis quem dico trochæus
SPondæum & nullum potuit dare uersibus isdem.
Nanq; etiam duplex quæ nobis una relicta est
Principium uerbi quoniam proferre latini
Non ualet & tantum uocalis subdita currit:
Cum græcum inciderit nomen quo possumus uti
Si post dactylon accedat nil tempora duplo
Officiet gemini poterunt quod pandere uersus.
Pontibus instratis coniunxit littora Xerxes
Sanguine turbatus miscebat littora Xanthus.
LITTORA pes longa constat breuibus quæ duabus:
Tempora nec lædit duplex quin dactylos extet.
Pro duplici contra gemina est si consona lædit.
Pontibus instratis coniunxit littora SCIRON
In tantum uegeta est & uiuida littera sexta:
Cum prior est & muta loco subiecta secundo:
Arcticon id circo Stœchion græcia dixit.

Sed non principium nunc nominis incohat ipsa:
Cum duplicem reddit sequitur sed pone priorem.
Cum XANTHVM XERXEN aut XVTHVM & talia pono:
Nam.ξ.quod græcis cōmune uidemur habere
Καππα & σιγμα facit non σιγμα &.K.secundo.
Nec sonus ex illis idem nec littera prima.
Q ue cum mutatur: mutatur origo sonandi:
Sic ξερξης duplicem præstat σιγμα aliquid plus
Vt supra ostendi cum scire & scribere curas
Vel SCVTVM: SPATIVM: SPVMAS: aut STAMINA dixi.
Imo uelim spectes q̄ multa occasio detur.
Cum remanet nutans etiam: dubiusq; trochæus.
Dactylus ut crebro spondæus rarior extet.
Syllaba uocali quando est finita secunda:
Tertia uocalem si subiicit hiscere credas:
Est tamen exemplum uocalis consona si fit:
Ante IOVEM nulli subigebant arua coloni.
Vocalem mediam si consona suscipit una
Dactylus incolumi constabit lege sonoq;.
Ante Tibi eoæ Atlantides abscondantur.
Consona si mediam determinat altera porro
Vocalem adnectet simili pes lege probatur.
VENIT ET upilio: tardi uenere subulci.
Si mediam uocalis habet quam consona & uda
Excipiunt: nequeunt geminæ uexare priorem
VNDE TREMOR terris: aut hoc percussa Tridenti.
Dactylus efficitur: nam longa est reddita prima:
Et mediam nil uda iuuat: quæ subdita currit.
Sic manet VNDE BREVIS. sic & Precussa TRIDENTI.
Syllaba si contra fortisq; & uiuida detur:
Vnde SCIRE potes percussa spumat harena:
Reddet spondæos iusta ratione locatos.
Nec modo quia uerbo finem facit VNDE putato
Sic cecidisse magis sermone notabis in uno
Congruere: ut cassæ pariter sint consona & uda:
Et solem geminum: & DVPLICES se ostendere Thebas.
Et DVPLICEM mediam non possit reddere longam.
Perspicis udarum q̄uis modo fiat inanis
Subiectæ quotiēs & iuris sunt alieni:

Hoc & diuersa melius ratione patebit:
Vocalis mediæ nam quando residet in udam
Tertiaq; accedens similem geminauerit udam:
Spondæus plenus reddetur temporibus pes.
ATTOLLITq; animos pœnorum qualis in aruis
Et TYRRhena pedum circundat Vincula plantis:
Nec non uocalis primæ si quamlibet udam
Contineat: ueniensq; aliam subiecerit udam:
Præpositam longæ spondæon cernimus edi.
PALlenen hunc & nymphæ ueneramur & ipsæ
Tyrrhenas i sterne acies: tege pace latinos.
Si fuerit correpta sequens: & tertia talis
Iungenda est: pes sic geminis fit dactylus udis:
Spondæum qualem geminæ fecere priores.
PALLADIA gaudet sylua uiuacis oliuæ
PARRHASIO dictum panos de more lycæi.
Cur tantum ualeant udæ modo reddita causa est.
Consona quia uis est illis nunc libera: nanq;
Vtraq; complexu alterius nec subdita currit:
Inter uocales positas nam cernimus ambas
Quattuor udarum primam quartamq; uidemus:
In pedibus uarias effingere posse figuras.
Vda secunda sed his: & tertia dissimiles sunt.
Consona nulla potest quoniam sociare secundam
Sermone in nostro: sicut positum ante tenemus.
Tertia non aliter mutæ subiungitur uni.
Quã quotiens GNatũ GNarum: GNatũq; loquemur
Syllaba dum primas habeat geminisq; creetur.
Has etiam geminas pedibus similes dare formas
Inuenies: geminæ quod prima & quarta dedere.
Talia FLAMMATO secum dea corde uolutans.
Non ANNI domuere decem: non mille Carinæ
Quam Multa in tectis: una cum gente tot annos
Dactylus hinc etiam reddetur talis ut illic.
Quem Mea carminibus meruisset fistula caprum.
ANNVVS exactis completur mensibus orbis.
Nec non & mutas geminas componere possis.
OBBA & TVCCA uelut: muris uelut addit AGGer
OPPius aduenit: comes est quoq; TETTius illi.

Vda igitur nunq̃ præbebit subdita tempus:
Præbebit uerbo deprensa aut nomine eodem.
Replet eum dico subiecta est uuida mutæ.
ATLAS ut græca: sic profeto uoce latina.
Vda secunda utinam nostra sic uoce sederet
Exemplo sat erit. qui dixit membra PYRACMON
Tertia tum CYCNVS & quarta frequẽtior his est.
Nam mutis docui subiectam hanc omnibus esse.
FABRICIVM dixit: Sacrum qui limite Q uadret.
AGRICOLA & Vepres: dixit saliere per Vtres
Tempora sic præbent Vdæ cum subiciuntur.
Si par sermonis perstat nec fine Trochæi
Finitur: geminæ præbebunt tempora mutæ:
Q uæ secum iungi possunt: ut diximus ante:
Siqua prior: seu posterior correpta locatur
Sermonis dixi non hanc pedis esse priorem
Cum prior est duplici exemplo contentus abito.
Et genus inuisum: & Rapti: prior hic breuis est RA
Longa fit a geminis quas proxima syllaba præbet.
Eiusdem uerbi nam. P. sequitur simul &. T.
Q uam facile accipiter SAXO sacer ales ab alto
Pro geminis duplicem recte subiungere possis.
Sic reddunt longas: quod dudum posse negaui:
Finitur quoniam pleno tunc sermo trochæo.
Nunc sermo incolumis sibi uires ipse ministrat
Viuida nec præsto est totiens tibi littera nota.
At quotiens correpta sequens est syllaba posse
Spondæum fieri si syllaba tertia tales
Substituat geminas: exempla tibi totidem do.
Efficit obiectu laterum quibus omnis ab alto.
Nunc illa Exceptum correptas cernimus ambas
Sermonum uoces positas in parte sequenti.
Sed tamen has etiam reddet tibi syllaba longas.
Tertia quæ geminis constat subiecta sonoris
Q uia sermo ipse manet nulloq; est fine recisus.
Forsitan hunc aliquis uerbosum dicere librum
Non dubitet: forsaȝ multo præstantior alter
Pauca reperta putet. cum plura inuenerit ipse.
Deses & impatiens nimis hæc obscura putabit.

Pro captu lectoris habent sua fata libelli:
Sed me iudicii non poenitet. hæc bene uobis
Commisi: quibus est amor & prudentia iuxta:
Et labor in studiis semper celebratus inhæret.
Vos sequar in uestro satis est examine cautum.
Hæc ego cum scripsi bis quinis mensibus æger
Pendebam ambiguũ trutina sub iudice corpus:
Alternum nutans & neutro pondere fidens
Nam neq; mors auide nigros pandebat hiatus:
Nec uitam forti retinebant stamine parcæ.
Sic uarios tam longa dies renouando dolores
Duxit ad hoc tempus: semper sine fine minando:
Cum potui tamen obrepens incepta peregi:
Quo uitæ dubius uel sic uixisse uiderer.

DE VOCE

NVLLA uox humana constat absq; septem litteris.
Rite uocales uocauit quas magistra græcia.
Quicquid audis præter istas pars soni non uox erit:
Quinq; contenta est figuris romuli latinitas.
H.&.ω.longas.n.nos non habemus litteras:
Nec breues semper uocamus his duas contrarias.
Cæteras tres: quæ supersunt: dichronas cognominãt:
Corripi quod sæpe eædem sæpe produci ualent.
Porro cunctas noster usus quinq; uocales suas
Corripit: quod nunc easdem nunc easdem protrahit.
Vtitur longis sed hisdem breuibus æq; fungitur
Nec breuem semper requirit semper aut quæ longa sit
Omnibus sed quinq; semper utitur ceu dichronis.
In breui sed tempus unum est: bina longæ possident:

De SYLLABIS.

VNA uocalis iugata consonanti aut pluribus
Syllabam reddat necesse est: syllabam græci uocant
Ore quod simul profectæ copulant unum sonum.
Vinculum nam signat ista congregale dictio.
Et tamen uocalis una quando pars sermonis est:
Syllabam dici necesse est cum sit una littera.

DE POSITIONE LONGIS.

CVM breuis duas habebit adiacentes consonas
Siue secum uel sequenti copulatas syllabæ,

Singulæ uel diuidentur:longa fiet e breui.
Non secus producta:quasi temporis dupli foret.
Nec minus longam probamus:una cum duplex erit
Quia duarum consonantum uim suo præbet sono.
Vel gemellis coniugamus syllabam uocalibus.
Misceant sonum necesse est.iure distent temporum
V.&.E.simul iunctæ uel cum illa singulæ
Quinta quæ uocalis est:longam creabunt syllabam
I.&.V.non hoc ualebunt siue præsint alteri
Vel sibi cum copulantur:quia prior fit consonans:
Illa quæ remansit:inde tempus unius tenet.
Sine duplũ quale & omnis quando producta est habet
O.cum.E.tantum iugatæ longa semper syllaba est.
Cum duas sermonis usus compræhendit syllabas.
Hoc ut exemplis probemus resq; ut omnis clara sit
Ante quæ natura quæq; ratio sit dicam pedum.
Sed prius nitar docere simplices quos nominant:
Vna uis quod syllabarum est:quando binos scandimus
Frgo cum duas uidebis esse uinctas syllabas:
Effici pedem necesse est:sint breues ambæ licet.
Vna longa non ualebit edere ex sese pedem.
Ictibus quia fit duobus non gemello tempore
Breuis utrinq; sit licebit:bis feriri conuenit:
Parte nam attollit sonorem parte reliqua deprimit.

De ARSI ET THESI

ARSIN hanc græci uocarunt: alteram contra θέσιν.
Vna porro bis feriri quando poterit syllaba
Temporum momenta sane lege certa diuidunt
Seu duas:pes quisq; iunget siue plures syllabas.
Aut.n.quantum est in ἄρσει tantum erit tempus θέσει.
Altera aut simplo uicissim temporis duplum dabit
Sescuplo uel una uincet alterius singulum.
Quicquid istis discrepabit absonum reddet melum
Latius tractant magistri rhythmici uel musici
Non uiam metri studemus parte ab aliqua pandere
Ergo cum reddenda rursus hæc erit distinctio:
Qua pedum natura poscet satis habebo attingere.
Nunc pedes accedo primos quos uocant disyllabos.

DE PEDIBVS DISYLLABIS.

PRIMVS ille est iure primus ηγεμων qui dictus est.
Auctor & ductor melorum qui duas breues habet
Ante. n. breue est creatum: redditum longum dein.
Sicut unum numerus anteq̃ secundum prodidit.
Ergo natura repertus iure princeps dicitur.
Ante quem non est creatus: quem secuntur cæteri.

De PYRRHICHIO ET SPONDAEO

διβραχυν dixere græci: quod sit ambabus breuis.
πυρριχιος idem uocatur: quippe & aptus pyrrhichæ.
Tam cito motu recursat: q̃ breues hi sunt soni.
Tertium det recto nomen lege nam metri uetor.
παριαμβος nanq; dicunt: si probatis εκτασιν.
Ars uetat primæ negare spatia bina syllabæ
Reddere autem pedibus hisdem plura cogor nomina.
Ne quis erret quando nomen aliud alibi inuenerit:
Ac putet pigrum uel artis usq; ad ista nescium.
Huius exemplum uidebis esse: cum dices HONOR.
Est huic aduersus ille qui duas longas habet.
Syllabis compar priori: temporis duplum merens.
Q ui quod in templis canorus a sono uocis malæ.
Auribus libantis obstat & fauet SPONDEVS est.
Hunc sonabis: siue REGES: siue CIVES dixeris.
Verum uterq; quantum in arsi tantum habet in thesi.
Temporum mensura dispar: lex soni communis est.
Q ui breuem primam tenebit: deinde longam syllabã:
Erit IAMBVS pes uirilis: acer: & raptim citus.
Nec minus currit TROCHEVS lege uersa temporũ
Syllaba longus priore parcior nouissima.
χορειος idem nuncupatur a magistris plurimis:
Terna rite partientur ambo uicibus tempora
αρσιο unum possidebit: quando IAMBVM partior
Fiat alternũ necesse est cum TROCHEVM diuides.
Vis IAMBVM: dic PARENS: uis TROHEVM: ROMA dic:
Hactenus uicissitudo uertitur disyllabum:
Nam quater reciprocantur numerus & tempus dulpex.
Octo porro procreantur: quos uocant trisyllabos.
τριβραχυν primo loquemur: tunc sequentur cæteri:
Vt pedes sibi recursant temporum aduersi uice.
Nanq; huic aduersus ibit: qui tribus longis patet.

Hunc MOLOSSVM nominarunt: hunc & ιππειον uocant.
Temporum tria ille habebit: iste duplo tenditur
Quæ tamen cum partieris: simpla duplis reddito.
Forma talis est minori: ANIMA quando dicimus.
Hic trilongus tunc sonabit: quando ROMANVS loquor.
Qui breues primas habebit atq; longam tertiam:
Is erit αναπαιστος satis uides quot sit iste temporum:
Versus hic nusq̄ uacillat: hoc suo reddam loco.
Huius exemplum tenebis quando POPVLOS nominas.
DACTYLVM post hunc loquemur. nam priori aduersus est.
Ordinis situ repugnans: temporum consors modo.
Nam breues longam sequuntur quando dico ROMVLVS.
Horum uterq; tempus æquum librat arsin cum thesi:
Cum duas longas sequetur una breuior syllaba.
Pes erit βακχειος αντιβακχειος autem tunc erit
Cum breuem primam locabis & duas longas dein.
Nomina aut uertes uicissim: cum priorem dixeris:
Antibacchium nominato qui redit contrarius.
Temporum mensura par est bina ternis appara.
Vt pedum natura poscet ante uel retro breuem:
Forma ut est ROMANVS ille: sic CATONES alteri:
Septimum pedem loquemur quem uocant αμφιβραχυς
Cum duæ breues utrinq; media longa ponitur.
Quale si uelis AMOENVS aut AMICVS dicere:
Arsis hinc sumat necesse est tria priora tempora.
Et thesi relinquat unum uel licet uertas retro:
Arsis uno subleuetur deprimant thesin tria
Par pari figura non est: pugnat unum cum tribus.
Nec modum dupli rependit: nec tenetur sescuplo
Exigunt idcirco talem qui sequuntur musicam.
Pes adest supremus uno acto de tribus syllabis.
αμφιμακρος hunc priori perspicis contrarium.
Nam duæ longæ receptam continent intus breuem.
ROMVLOS si nominemus APVLOS aut DORICOS.
Sescuplo metimur istum: quinq; nam sunt tempora.
Nunc duo ante tria sequuntur nunc tribus reddes duo.
Italum si quando mutat graius accentus sonum.
APVLOS nam quando dico: tunc in arsi sunt duo:
SOCRATEM graius loquendo reddet in thesi duo.

CRETICVM appellant eundem forte curetum genus.
Quo modos ludo sub armis congruentes succinat.
Primus iste pes locatur his ubiq; in uersibus:
Optimus pes & melodis & pedestri gloriæ.
Plurimum orantes decebit quando pene in ultimo.

QVI PEDES IN VLTIMO ESSE DEBEANT

OPTINET sedem beatam terminet si clausulam
Dactylus: spondæus imam: nec trochæum respuo.
Bacchicos utrosq; fugito: nec repellas tribrachyn.

DE SOLVTIONE PEDVM.

PLENIVS tractatur istud arte prosa rhetorum:
Nam solet longam trochæus soluere in duas breues:
Vnde & appellant trochæum: quem uocamus tribrachyn
Nec minus frequens iambus tribrachyn ex se creat.
Soluit & spondæus unam cum propagat dactylum
Cum prior soluetur eo. & dactylo contrarium.
Amphimacros sæpe primam sæpe soluit tertiam.
Quin & ambas sæpe soluens: quinq; componit breues
Versus est ut ille noster: quem probare debeo.
Regulam reddemus omnem debito metri loco:
Nulla enim longa solui per duas breues potest:
Dum suo pedi reseruet præstituta tempora.
Syllabarum nihil nocebit longior progressio.

DE DVPLICIBVS PEDIBVS

NVNC incipiam bis geminos pedes referre.
Quasi si repetam quos docui disyllabos iam:
Vnum ut faciant duo pariter pedes iugati.
προκελευσματικος primus erit: breues habebit
Hic quattuor omnes: duo quia sunt pariambi
Hunc efficiet MINVCIVS ut quis uocitetur:
Versum dabo quo regula nota fiat omnis
PERIT ABIT ALIPEDIS ANIMVLA LEPORIS
Nunc nos pedibus scandere conuenit iugatis.
Trimeter erit: tribrachys in fine resistet.
Pariambon habebit: simul & semipedem imum.
Catalexis.n. dicitur ea clausula uersus
Detracta sit ut quarta pedi syllaba quarto:
Quam syllaba uel pes numeri datus minoris
Ita terminat ut discrepet id quod inde præstat.

Aduersus huic tempora bis quaterna sumet.
Δισπονδειοσ hic dicitur ecce nomine ipso:
Debent duplici tempora singuli quaterna
Rhytmis magis hic iugiter inuenitur aptus.
Anapæstica nec non uariantur inde metra.
Quasi si duos in tempora qui quaterna reddunt.
Cum prima breuis longa dein tertia longa.
Post quarta breuis syllaba continebit omnes.
Hunc promit iambus: geminum facit trochæus
Pes nomen habebit quod in hoc referre metro:
Longæ prohibent ordine tres simul locatæ.
αντισπαστον.n. mage lex heroica promet.
Est forma TARENTINA uelut MOENIA dicas
Claudunt medias quando breues utrinq; longæ.
Est ante trochæus sequitur dehinc iambus.
Idcirco gemellum uocitarunt χοριαμβον
Nam qui chorios dicitur & trochæus idem est.
Exemplar in isto facile est locare uersu.
Si ROMVLIDAS dicere quis uelit Quirites:
Sin prima breuis longa sequens: itemq; rursus
Sibi consimiles ordine quo duas locaui
Hunc rite uocant quia geminatur DIIAMBON
Duplicemq; trochæum uocitarunt διτροχαιον
Est forma prioris quasi si CORINTHIOS quis
Itidemq; sequentis quasi GALLICANE dicat.
Nunc reddo duos nomine quos ιωνασ ambos
Discrimine signant: dedit ordo quod locorum.
Longas siquidem quando prius locamus ambas:
Deinde breues subdimus: ut putes priorem
Spondæon oriri comitem mox pariambum:
απομειζονοσ illum memorant IONICORVM
At qui breuibus præpositis deinde longas
Acceperit απελασσονοσ hunc iubent uocari.
Nomen tibi quid deligo quo notes priorem:
Cum uersibus istis totiens recurrat hic pes.
Longas geminat: qui prius & iugat minores
LAVINIA cum dicimus: hæc tamen figura est.
Metrumq; facit: SOTADICON quod uocitarunt.
Qui multa ferunt hoc pede Sotaden locutum.

πσελασσεγοσ autem cui nomē indiderunt
In nomine sic est Διομηδηα metron autem
Non uersibus istud numero aut pedum coartant:
Sed continuo carmine pedes gemelli
Vrgent breuibus tot numero iugando longas.
Idcirco uocari uoluerunt συναφειαν
Anapæstica fiunt itidem per συναφειαν
Versus tamen & non minus inde comparatur.
Qui sæpe pedes tres habeat uel ille plures
Catalectica quos syllaba terminat frequenter:
Solet integer anapæstus & in fine locari.
πσελασσογοσ unq̄ numero non cohibetur
Sensum quotiens terminat: aut carmina finit:
Longas ratio est ponere non breues in imo.
Pes ut integer sit geminus simulq; in aure
Dulcem sonitum tempora longiora liquant
προσοδιακος autem breuior quod est secundis:
Versus male ne desinat adhibentur in imo:
Quas prima pedis portio longas habet ambas.
Ita uersus erit de tribus & semipede uno.
Tres dico iugatos fieri semipedem unum.
Et PAEONICI nominis ambo sunt quaterni.
Is primus erit longa cui locata prima est:
Quam continuo tres aliæ breues sequuntur.
Tu pone trochæum prius & mox pariambon.
CAECILIVS erit consimilis pedis figuræ:
παιωνα SECVNDVM faciet secunda longa.
Fiet hinc iambus prior & dibrachys alter:
Dicat quasi si quis magis hunc HORATIVS uult
Hoc ordine fit TERTIVS ut sit pariambus.
Prior & socium post sibi copulet trochæum
MENELAVS ei nomen erit simile locatum
Quartum quoniam quarta facit syllaba longa:
Subiungit iambum prior hic pes pariambus.
Apto similes nomine πελοπιδαι sonabunt:
Et επιτριτος æq; genus est pæonicorum.
Totidem pedibus quia uarius tempore differt
Septena &.n. tempora singuli tenebunt:
Cum pæonici possideant quina priores

Cum̄ prima breuis syllaba longæ ueniunt tres
His primus habetur pedibusq; post secutis
Ex ordine sunt nomina quem breues tenebunt
SPONDAEVS IAMBVM sequitur quādo priorē
Prima si breuis est επιτριτος hic PRIMVS habetur
Migrante breui consequitur pedem trochæum.
Idcirco SECVNDVS uocitatur alter hic pes.
Vt tertius ille est breuis ubi tertia currit
Spondæos in hoc fit prior est sequens iambus:
Ideq; mãet cū̄ faciet QVARTO TROCHAEVM
QVARTVM quoniā ꝓspicis hūc EPITRItō eē.
Versus similes non sinit hic dari figuras:
Vt quibo tamen disparili notabo metro.
Primus AGYLLINOS pes efficit alter αρχιλοχιον
Δημοσθενης fit tertius quarto loco
Qui currit poterit quasi Διοσδωμειος haberi.
αρσιν quoties in geminis θεσιν ue quæres
Sex æqua pedes tempora diuidant oportet:
Binas pariles qui sibi syllabas habebunt:
προκελευσματικος bina dabit sequens quaterna
Qui sena tenent tempora terna partientur.
At quando genus finditur hoc IONICORVM:
Longis dare nos tempora conuenit quaterna:
Et bina duabus breuibus dari necesse est.
SEruare uices ammonet ordo longiorum.
Impar numerus PAEONICIS utrisq; coget.
Aptare duobus tria:uel quaterna ternis
Sesquata fere quod numeros pars secat istos Sesqualtera
Perspecta regula pedum si satis uidetur:
Iam possumus ipsis animum adplicare metris:

DE METRIS.

HEXAMETRI DVO.

HEXAMETROS tradit genitos duo pria uetustas
Heroicus ille est:hunc uocant iambicum.
Nam pedibus senis constare uidemus utrunq;:
Diuersa q̄q̄ lex sit ambobus pedum.
Additur hæc gemino non obsona fabula metro:
Seu uera res est:spectet auctorem fides.
Cum puer infestis premeret pythona sagitis

Apollo: delphici feruntur accolæ
Hortantes acuisse animum bellantis: ut illos
  Metus habebat: aut propinqua adoria.
Tendebat geminas pauida exclamatio uoces
  ιηι παιαν ιηι παιαν ιηι παιαν.
Spondæis illum primo natum cernis sex
  Ex parte uoces concitas læti dabant.
  ιηι παιαν ιηι παιαν ιηι παιαν.
  Et hinc pedum tot ortus est iambicus.
Hæc sibi quæq; prius distinguere metra paramus
  Heroa primo mox adire iambica.
Alternæ ne quem impediat confusio syluæ
  Quæ lex sit ipsis: quæ sit iis: quæ procreant
Partibus adiectis detractis quæ uarientur:
  Post hinc deinde quanta compages nouos
Alternet uarietq; modos: mutatio quantum
  Commendet: & si non ualebo plurima
Attingam uel pauca tamen: nam pandere prima
  Prodest frequenter artium uestigia.
Vim propriam pedibus fida cito reddito mente
  Ne dum requiris tarda sit dispectio.
Spondæus uersum quo primum diximus ortum:
  Vim suam tuetur hexametris heroum.
Nomine nunc proprio nunc debita tempora reddens:
  Sub alterius consonat uocabulo.
Ex geminis longam soluet si quando sequentem
  Fit dactylus: trisyllabis tempus manet:
Si prior in geminas soluetur longa minores
  Tum pes recurret dactylo contrarius.
Tempora sed q̄q̄ totidem defendat uterq;:
  Heroa fiunt pulchriora dactylo.
Hæc contra uitiant incurrentes anapæsti:
  Post dactylum ne quattuor iungas breues.
Post autem spondæum ueniens sic mutet oportet
  Vt iste uersus iam docet legem metri.
Ergo spondæus plerunq; in dactylon ibit:
  Nec interest uel quo loco uel quam frequens.
Nam sæpe alterni gemini nunc sæpius alter
  Species reformant plurimas in uersibus.

Quas longum credo perscribere cum sibi cunctas
Legendo possit annotare quilibet.
Hoc sat erit monuisse: locis quod quinq; frequenter
Iugem uidemus inueniri dactylum.
Sed non & sextum pes hic sibi uindicat unq̄:
Nisi quando rhythmum non metrum componimus
Nanq; metrum certiq; pedes numerusq; coercent:
Dimensa rhythmum continet lex temporum.
Spondæus partem semper sibi uindicat imam.
Dat & trochæo qua disyllabo locum.
Nec damnum importat tria qui sua tempora subdit:
Quæ quattuor spondæus expleret magis.
Debita nam spatii recipit quasi tempora uersus:
Dum iungit imis consequens exordium.
Omnibus in metris hoc iam retinere memento.
In fine non obesse pro longa breuem.
Præterea pes nullus erit qui rite locetur
Laudem mereri si uoles poeticam.
Hexametron dicunt sed non heroicon omnem
Nam sex pedes inesse non erit satis.
Leges quippe datas heroica carmina poscunt:
Quis acta homerus heroum cum scriberet.
Versibus ostendit quas: æq; sermo latinus
Custodit omnes & pedes solos probat
Quos supra posui græcis & creticus aptus
Bacchius etiam ponitur pro dactylo.
Creticus in nostris si læuia carmina pāgas
Raro inuenitur qualis hic maronis est.
INSVLAE ionio in magno quas dira Celæno.
Creticus offendit pes primus & asperat aures
Dabo & latentem sed notandum creticum.
SOLVS HIC inflexit sensus: nam primus & istic
Pes longiorem tertiam dat syllabam.
C. geminum quoniam sermonis regula poscit
Vt fiat hicce plena uox excluditur.
Vocalis dabitur nec consona pellitur ulla
Nisi quæ duabus obstat una uocibus.
Cum uenit in medium uocesq; oblimat adhærens:
Bis senus istam litteram monstrat locus:

Aut geminum in tali pronomine si fugimus. C.
Spondæus ille non erit: qui talis est.
HOC illud germana fuit: sed & HOC erat alma.
Iambus ille fiet: iste TRIBRACHVS.
Has autem leges heroicus omnis habebit:
Cum post duos pedes relicta syllaba est.
Si plenum absoluet uerbi uel nominis instar.
Orationis ista uel quæ pars erit.
Hoc πενθημιμερὲς medium de quinq; uocatur
Hanc & TOMEN dixere: forma talis est.
TITYRE TV PATVLAE cludit syllaba nomē:
Duos pedes secuta fit semipes.
Talis in heroo laudatur regula uersu
Locumq; primum possidet: quia prima fit.
Nec minus hanc laudant qui dat mensura secundam
Post tres pedes ut una nomen terminet.
Hāc HEPHTEMIMERIN nūeri de parte uocarūt
Quia tres pedes & una septem diuidunt.
INDE TORO PATER AENEAS exēplar hēbis
Post tres pedes reperta nomen integrat.
Horum si nihil est specta ne forte trochæus
Sit tertius. fineq; det uocabulo.
INFANDVM REGINA datur loc⁹ ecce trochæo
Quem post duos pedes uidemus tertium.
Nec uitium medio in uersu deprensus habebit
Quem dactylum secuta faciet syllaba.
Nam sequitur Regina IVBES prior inde trochæum
IV breuis secuta reddit dactylum.
BES hinc quæ remanet connectit cætera uersus
Membra: at trochæus tantum erit nouissimus.
Et quartum tradunt simili ratione trochæum:
Exemplum & eius uix & ipsi conlocant.
Nanq; ex prædictis pœne est ut regula quæuis
Inuenta: uersum comprobet quam sic uacet.
Quandoq; ut quartum contingat habere trochæum
Exemplar eius tale confici potest.
Quæ pax longa remiserat arma nouare parabant:
Quartus trochæus ARMA fit rarum est tamen.
Harum si nulla est species deprehensa magistri

Versum recusant: nec uocant heroicum.
Sed fortasse putes nullum contingere uersum
Qui nullam earum regulam non incidat.
Rarum concedam fieri non posse negabo.
Apud Maronem talis incurrit mihi
MAGNANIMI IOVIS INGRATVM ASCENDERE CVBIle
Species in istum nulla prædicta incidit.
MAGNANIMI IOVIS: est.n.tantum geminus pes
Sequiturq; nullus qui probatur semipes.
Inde duas longas pes tertius efficit INGRA
Orationis plena nec pars editur.
Et quartus TASCEN nec portio plena relicta est
Et DE sequens longam priorem perficit.
Quintum nulla iubet lex obseruare trochæum:
Nec est notandus unus in tot milibus
Hæ faciunt formæ uariari plurima metra
Quæ potero tangam: tu mihi leges tene

DE PENTAMETRO VERSV:
QVI ET ELEGIACVS DICITVR:

PENtametrum dubitant quis primus finxerit auctor:
Quidam non dubitant dicere Callinoum.
Hexametro cum quinq; pedum subiungitur iste
Partes heroi dupliciter recipit:
Quas penthemimeris possit disiungere forma:
Has si quis geminet pentametrum faciet.
Sed refert duo sint: an dactylus unus in illa.
Cum duo sunt: eadem bis repeti poterit.
Subiungam exemplum quo fiat planius istud.
DESINE MENALIOS DESINE MENALIOS:
Dactylus ut duplex non bis sententia currat
DESINE MENALIOS MVSA REFERRE IOCOS
Hoc nec præpositum peccat: nec parte sequenti.
Talis utriq; loco conuenit una tome.
Si primo spondæus erit: tum dactylus alter
Stabit: cōma prius non poterit repeti.
Talis erit uersus hæc portio quam modo tracto:
POSTQVAM RES ASIAE claudicat ut repetas.
Vt stet cōma sequens bis dactylus adsit oportet.
POSTQVAM RES ASIAE DESINE MENALIOS.

Dactylus in primo positus spondæus adhærens
Non oberit primis: officiet reliquis.
Exemplum ponam parti quod congruat isti
MVSA MIHI CAVSas discrepat hoc iterum.
Dactylus ergo duplex redeat mihi parte sequenti:
MVSA MIHI CAVSAS DESINE MAENALIOS
Spondæum duplicem quæ pars prior est bene sumet
Peccat.n.tantum posteriore tome.
Spondæos ante ergo dabis: pars cætera curret
O FORTVNATE DESINE MAENALIOS
Pars prior ergo pedum admittet quencunq; duorum
Dactylus in reliqua bis repetundus erit.
Scandunt pentametrum duo sint quasi cōmata quidam
Vt pedibus binis semipedes superent.
Hos sibi coniunctos spondæum reddere quintum
POSTQ VAM RES ASIæ DESINE MAENALIOS
POSTQ VAM RES ASIæ DESINE MAENALIOS.
At quidam in medio spondæum reddere malunt:
Semipedem & primum cum capite alterius
Iungunt: dactylico quæ fit de commate longa:
Inde duas promptum est sic remanere breues.
His longam adnectunt qua dactylus incipit alter:
Cernis & hinc alias tot remanere breues.
Has ad semipedem iungunt in fine relictum
Vltima nec refert longa sit an ne breuis
Sic spondæus erit medius duo post anapæsti.
POSTQ VAM RES ASIAE DESINE MAENALIOS.
Idcirco primo curabis commate semper
Ne breuis incurrens syllaba semipedis.
Spondæum mediis nequeat coniungere longis.
Et fiat Talis INCIPE mænalios.
Nam LIS quæ breuis est iungat sibi siue supremam
OS uel quæ prima est IN caput hoc etenim est.
Q uia nec producta est geminat nec consona uires
Spondæus minime pes sed iambus erit.
Exemplum idcirco uocalia parte locaui
Longa foret ne LIS DESINE mænalios.
Q uidam quia gemino constat de commate uersus:
Cludere comma prius non timuere breui.

Vt ſit pentameter talis qualem modo fingo
Hoc mihi tam grande munus habere datur.
Aut qualis ſupra uerſus peccare uidetur.
Si fiet talis incipe mænalios.
Nanq; referre nihil ſit qua lis ſyllaba fini
Commataq; hoc ipſum iuris habere uolunt.
Idcirco & uerbo nunq̄ uno cola ligari
Vt conſtet parti finis utriq; ſuus.
Nam uitioſus erit ſic pentameter generatus
Inter noſtros GENTILIS oberrat ecus:
Spondii duo ſunt quos dixi commate primo
Poſſe dari: uerum ſyllaba quæ ſequitur:
Nec pentemimerin uerbi cum fine relinquit;
Quæ data pentametris regula prima ſonis:
Nec poſt dactylico debet quæ commata iungit
Eſſe caput uerſus dactylici patitur.
Hoc ipſum melius mutata parte coibit
Gentilis noſtros inter oberrat ecus.
Tantam noſtra nequit menſura abſoluere litem
Malo tamen longa cludere comma prius.
Hos elegos dixere: ſolet quod clauſula talis
Triſtibus ut tradunt aptior eſſe modis.

DE EPODO Q VI EST SEMIELEGICVS.

NEC tantum hexametris geminam ſubiungere partē
Dactylicam mos eſt ſæpe: ſemel poſita.
Premiſſo hexametro dulcem ſubnectit epodum
Talis epodus erit.
Tibia docta precor tandem mihi dicere uerſus
DESINE MAENALIOS.
Hoc doctum Archilochum tradunt genuiſſe magiſtri
Tu mihi Flacce ſat es.
DIFFVGERE NIVES REDEVNT IAM GRAMINA CAMpis
ARBORIBVSQ VE COMAE.
Cætera pars ſupereſt. MEA TIBIA DICERE VERSVS
Hæc iuncta frequentius edent
Anapæſtica dulcia metra. Anapæſtica metra.
Cuicunq; libebit ut iſtos
Triplices dare ſic anapæſtos.

Poeta phalisscus.

Atque ille poeta phaliscus
Cum ludicra carmina pangit.
VVA VVA SVM ET VVA FALERNA
ET TER FEROR ET QVATER ANNO
Libro quoque dixit eodem.
VNDE VNDE COLONVS EOAE
A FLVMINE VENIT ORONTI.
Erit ultima syllaba post tres
Catalectica quae perhibetur.
Nec non alias quoque binas
Et tres superare solere.
Pes sit licet integer ipse
Si non hunc regula poscet
Catalecticon hoc genus omne
Et semipedem uocitari
Supra quoque iam meministi.
Mirum tibi nec uideatur
Spondaeon inesse anapaestis
Rex & dominus prior ipse est.
Hic aduena sumptus & hospes.
De foedere temporis aequi
Quotiens locus expetet ultro
Reddet sua iura priori.
Alias tamen haec eadem pars

De Ityphallico metro

Quotiens Ithyphallicon addit
Metrum sibi tale fit unum.
Mea tibia dicere uersus DESTITIT LATINOS.
Iandudum saucia cura DESERIT PVDOREM.
Priamique euertere gētē FATA IAM PARABANT
Ithyphallica porro dictitarunt musici poetae:
Qui ludrica carmina baccho uersibus petulcis:
Graio cum cortice phello tres dabant trochaeos:
Vt noīe sit son⁹ ipso BACCHE BACCHE BAcche.

Anapaesti cū fieri ab exhametro.

Hexametrum quotiens ita totum dactylus explet
Vt nusq̄ in medio sed sit spondaeus in imo
Siue trochaeus erit: cum dempta est syllaba prima
Quae demi poterit: reliqui fient anapaesti.
Vltimaque ex illis catalectica quae remanebit
Dactylico tali facile est hoc noscere uersu.

ATTVBA TERRIBILem SONITVM PROCVL ære Recuruo.
AT coniunctio quæ solida est: cum demitur inde
Ea formula fiet ut est anapæsticus iste.
TVBA TERRIBILem SONITVM PROCVL ære Recuruo
Vltima VO remanet quia dempta est syllaba pria.
Dactylon in primo reddens spondæon in imo.
Nec non dactylico qui cōmate constat utroq;
Pentameter metrum quod erit choriambicon edet.
Exemplum ponam tunc fiat quatenus addam.
NVLLA MEO SEDEAT Turba PROFANA LOCO.
Dactylicum colis esse uides geminis.
Primum ut semipedem post detur syllaba longa
Siue est natura seu fit ab adpositis.
Et quæ nunc breuis est fiat pœnultima longa
Tempore producto cætera permaneant:
Insere nulla meo IAM produc pene supremam
Qui LOCVS ante fuit:LVCVS ut esse queat:
Efficies metrum nomen cui dant Choriambo.
NVLLA MEO IAM SEDEAT TVRBA PROFANA Lucō
Præmonui chorion dici quem sæpe trochæum
Dicimus:hic prior est alter iambon habet
NVLLA MEO pes efficitur geminatus utroq;
IAM SEDEAT:choriambos item mox: TVRBA PROFA pes
Tertius accedit similis pars illa NA LVCO.
Bacchio aduersus fiet pes nam breuis ante est.
Et geminæ longæ fiet catalexis in istum.
Quia non eiusdem generis deprensus in imo est
Vt docui: nec.n.cludit choriambus honeste.
Hoc Cereri metro cantasse Phalæcius hymnos
Dicitur:hinc metron dixere Phalæcion istud.
Nec non & memini pedibus quater his repetitis:
Hymnum Battiadem phœbo cantasse iouiq;.
Pastorem Branchum cum captus amore pudico
Fatidicas sortes docuit depromere Pæan.
Qui multos legere negant hoc corpore metri
Romanos aliquid ueteres scripsisse poetas
Dulcia Septimius qui scripsit opuscula nuper:
Ancipitem tali cantauit carmine Ianum.
IANE PATER: IANE TVENS:DIVE:BICEPS:BIFORmis:

Ex duabus pentemimeris dactylicis fieri phaleciū choriābicum

Phalæcius.

Septimius

O CATE RERVM SATOR : O PRINCIPIVM DEORVM
STRIDVLA CVI LIMINA: CVI CARDINEI TVMVLTVS.
CVI RESERATA MVGIVNT AVREA CLAVSTRA Mūdi
Ecce uides TAMVGIVNT esse duos iambos.
Temporibus nanq; pares sæpe sibi uicissim
Cedere uel tribrachyn admittere sæpe possunt.
TIBI VETVS ARA CALVIT ABORIGINEO SACELLO.
Hic quoq; succedere sic tribrachyn annotabis
Longa quod est in geminas prima breues soluta
TIBI similis nec minus alter a pede consequenti
RACA monui iam satis has sæpe solere solui.
Pro chorio tribrachys hic bis datus inuenitur.
Nec minus hoc RACALVIT AB Origineo sacello
Vt chorius soluitur & tribrachys est iambus.
Anapæstus item quater editus hexametro
Anapæstic' siue archebulicus. Ita clauditur ut choriābicus antibaccho.
Faciet tibi perspicuum cito uersus idem.
Dactylicus modo qui potuit dare quinq; anapæstos:
AT TVBA TERRIBILEM SONITVM DEDIT ære Recuruo!
Anapæstus in est quater ultimus antibacchos
Similem dabo uersiculum magis ut probetur.
TIBI NASCITVR OMNE PECVS TIBI CRESCIT Hædus
Prima reponatur redeat quoq; tertia fini.
Dactylicus tibi qui fuerat modo: iam referetur:
NAM tibi nascitur omne pecus: tibi crescit ET hædus.
Generi datur auctor huic uetus Archebulus.
Archebulus Dactylici finem uersus si cludat iambus.
Hoc est pro longa breuis ut pœnultima fiat.
Auribus acciderit nouitas inopina Melius.
Versus ut hic resonare potest ita si CECIneris.
Ite domum saturæ uenit hesperus ite SAturæ:
Nile pater propera sitiunt sata nile PROpera:
Heus puer ut mea sint tibi uilia carmina VIdes:
Sinus quam hoc aliquis lectum putat ecce dabitur:
Versus homericus ausonio resonans ita modo.
Quemq; MIVRON achaica gens uocitare solita est.
ATTONITI TROES VISO SERPENTE PAVITANT.
Liuius Liuius ille uetus graio cognomine suæ
Inserit in omni uersu puto tale docimen:

Præmisso heroo subiungit nanq; miuron.
Hymnum quando chorus festo canit ore triVIæ:
ETIAM PVRPVREO SVRAS INCLVDE COTHVRNO:
BALTEVS & REVOCET VOLVCRES IN PECTORE Sinus
Pressaq; iā GRAuida CREPITENT TIBI TERga PHARETra
DERIGE ODORISEQ VOS AD CERTA CVBILIA Canes.
Dactylicum tamen hoc melius resonare poterit.
Si pentemimeris talis premissa tome sit.
Quæ primo spondæon habet mox dactylon addit:
Tum post semipedem ueniant duo fine reuulsi:
Incolumi sermone pedes sine parte priorum:
POSTQ VAM RES ASIAE ueluti tunc PRIMVS AB ORIS
Fiet endecasyllabos sed alter.
Nāq; hic de genere est phalæciorum
Cuius mox tibi regulam loquemur:
Nunc hic talis erit uersus: ut hic est.
POSTQ VAM RES ASIAE: PRIMVS AB ORIS.
AT REGINA GRAVI: SAVCIA CVRA.
SIC FATVR LACHRYMANS: MITTIT HABENAS.
ET TANDEM EVBOICIS LABITVR ORIS.
Istum semipedem prima sequentis
Spondæum medium reddit utrinq;.
Quartus dibrachys est: quintus in imo
Spondæum faciet siue trochæum.
Cum uero hephtemimeres fuerit diuisio uersus
In tragicis plærunq; choris deprenditur unus.
Insertus multis non una lege creatis.
Fabula sic euripidis inclyta monstrat orestes:
Nam tali uersu cunctis trepidantibus intus:
Argiuum fugiens eunuchus flagitat ensem:
Cætera non simili componit lege, sed aptos
Continue trepido plures connectit iambos:
Inserit hæc æq; Pomponius in choricis sic:
RHOETEIS PROCVL A TERRIS mox dispare uersu:
Subiecto priamiq; aras dāmnare pias tunc:
OBRVE NOS DANAOSQ VE SIMVL parilem dedit illi:
Non equidem possum tot priscos nosse poetas
Vt ueterum exemplis ualeam quæ tracto probare.
Maurus item quantos potui cognoscere graios:

De phalæcio hendecasyllabo.

Tragicū metrū admittere hephtemimerim tomé.

Quorum precipue studiis pars musica constat.
Nemo tamen culpet si sumo exempla nouella.
Nam melius nostri seruarunt metra minores.

Septimius

Septimius docuit quo ruris opuscula libro
Hoc gerere adsidue cecinit.
Ponere pauca mihi sat erit.

Dactylicum hephtemimerem.

INQVIT AMICVS AGER DOMINO
SI BENE MI FACIAS MEMINI
PINEA BRACHIA CVM TREPIDANT
AVDIO CANTICVLVM ZEPHYRI.

Sic hephtemimeres seruauit carmine utroq;.
Hexametro facies ipsos: si cetera reddas.
INQVIT AMICVS AGER DOMINO: fere plurima reddā.
SI BENE MI FACIAS MEMINI: tibi soluere grates.
PINEA BRACHIA CVM TREPIDANT: stridentia flabris
AVDIO CANTICVLVM ZEPHYRI: modulāte susurro.
Syllaba praeterea numero superadditur isti
Non refert qualis cum sit suprema futura.
Hoc refert sane breuis ut poenultima fiat

Serenus

Vltima quae metro fuit hoc inuenta Sereni
Nam lyrici quotiens sua uolunt
Carmina per uarios dare sonos:
Pluribus illa modis ita nouant.
Dactylicum hoc fieri magis amat.
Vel si ponitur unus alius
Pes modo tertius hunc retineat.

Phaliscum

Talia docta phalisca legimus
Nam tibi notius hoc genus erit
Carmine si quid ad hoc posuero.
QVANDO FLAGELLA IVGA SITA IVGA
VITIS ET VLMVS VTI SIMVLEANT.
NAM NISI SINT PARIBVS FRVCTICIBVS.
VMBRA NECAT TENERAS AMINEAS.
Quod tamen ex isto remanebit cōmate tale est.
Arma uirūq; cano troiae QVI PRIMVS AB ORIS.
Multa quoq; & bello passus: DVM CONDERET VRBEM.
Inde toro pater aeneas: SIC ORSVS AB ALTO.
Cōma ad posterius uersus si do pariambum:
Ipsum & rursus cōma loco: ac sic expleo uersum.

Ionicus apo mizonos

Fiet ionicon hoc απομείζονος ut modo cernes:
Si pariambus EGO aut MODO uel PVTO quem dabimus sic
QVI PRIMVS AB ORIS: EGO QVI PRIMVS AB Oris.
DVM CONDERET VRBEM. MODO DVM Conderet Vrbē
SIC ORSVS AB ALTO: PVTO SIC ORSVS AB ALTO
Iam porro tenes quod tibi dico bis locandum
Non uerba eadem dicere: sed pedes eosdem.
Tres ergo pedes perspicis in commate primo
Spondæon.n. subsequitur pes pariambus.
Spondæos item clausula fit commatis huius.
Hæc si repetens talia cola copulabis
Spondæus erit tertius idem quoq; quartus.
DVMCONDERET VRBEM: DVMCONDERET VRBEM
Cernis pariter quattuor absonare longas.
Has si ueniens in medium pes pariambus
Discriminet ipsas licet ex se tamen ambas.
Non hic erit extrinsecus interstitus illis.
Sed qui medius iam sedet in commate primo:
Dum Conderet urbem medius fit pariambus
Fiatq; necesse est iterum commate iuncto
Ergo in medium rite datus cola ligabit.
Nanq; efficit ut quæ modo sola dissidebant
Alterna simul tempora dent bina quaternis.
Nunc redde mihi quod uolo te tenere semper
Longam in geminas sæpe breues solere solui.
Nam sæpe cadit dactylus. hic sæpe anapæstus.
Vt posterior syllaba uel prior soluta est
Cedit quoq; uel longa breui breuisq; longæ:
Nam quæ uicibus tempora commodant resumunt:
Miscentq; trochæos sine fraude sæpe plures.
Spondæon.n. duo faciunt & pariambum:
Versoq; dabunt ordine & hi duos trochæos:
Nec tres modo sed quinq; etiam uidebis esse
Dabo uersiculos quo tibi res magis probetur:
VRBEM TENVEM FOVENT OPVM BENIGNITATE:
HOSTEM TEGERE EST PARATVS & STAT Ipse nudus
Est unus ion hic datus & quinq; trochæi
Vel quattuor insunt quoniam suprema semper
Et longa breuis sufficitur: breuisq; longæ.

Nil autem officiet temporibus uicissitudo.
Nec.n.numero pendere metra syllabarum:
Sua:sed pedibus tempora sufficit referre.
Sic tribrachus interuenit in locum trochæi
Nam quo fuerint crebrius hi pedes minuti
Vibrare sonum uersiculos magis uidemus.
Apelassonos Apelassonos autem ratione qua regatur:
Cum de pedibus differerem satis probaui.
Sed quale metrum continuet: nunc referemus:
Dixi DIOMEDEM pedis huius esse formam
In carmine.sic est DIOMEDEN MODO MAGNVM.
DEA FECIT DEA BELLI DOMINATRIX PHRYgas Omnis
VT IN ARMIS SVPERARET PATVLIS AGMINA Campis
IACVERVNT DATA LAETO PAVIDI TERGAq Dantes
PETIERVNT TREPIDAE MOENIA TROIAE.
Simili lege sonantes numeros & neobulas dedit
Vno modulatus lepide carmine flaccus.
MISERARVM EST NEQ VE AMORI DARE LVDVM
NEQ VE DVLCI MALA VINO LAVERE AVT EXANI
MARI METVENTES PATRVAE: VERBERA LINguæ
Ita binæ uariantur neq cedunt
Repetita uice longæ breuibus per synaphian:
Spondæus autem metron hoc locatus ante
Permutat:& ex hoc facit ἀπὸ μείζονος edi.
Duntaxat ut ipsum referat clausula uersus
Idemq caput præditus occupet sequentis.
Metrum pedibus nanq tribus semipedem aptat
Ita si capiti demptus erit subinde solus
Quem fecimus ex hoc ἀπὸ μείζονος uideri
Apelassonos illam reuocabit synaphian.
Binis breuibus quæ totidem iugare longas
Ex ordine semper solet & tenere legem.
Non uersus ut ullo numero pedum regatur
Sed carminis orsum peragat debita finis.
Exemplar utrunq ex facili sumere possis:
Sic addit: O QVAM MISERARVM EST NEQ VE AMORi:
Cum demitur autem: MISERARVM EST NEQ VE AMORI
Ex hoc iterum dare si breues uolemus
ἀπὸ μείζονος idem modo qui fuit: redibit.

RARVM EST NEQ AMORI DARE LVDVM NEQ DVLCI
Spondæus erit terminus huius tibi uersus:
Spondæus & alter caput occupet sequentis.
Apelassonos immobilis omnis synaphia est.
Hexametro duo quando pedes primi retrahuntur
Vt sermo expletus partes non occupet ambas
Tetrametrus remanet uersus ceu subditus hic est.
CANTABVNT MIHI DAMOETAS Et LYCTIVS AEGON
CANTABVNT MIHI cum dempsi pars cætera restat.
DAMOETAS ET LYCTIVS AEGON:
Talis carminibus Flacci reperitur epodos.
Laudabunt alii claram rhodon: aut mitylenen.
AVT EPHESVM BIMARISVE CORINTHI.
Mœnia uel baccho thebas: uel apolline delphos.
INSIGNES AVT THESSALA TEMPE.
Nanq; pedes primos uersu si reddo secundo.
Integer hexametrus stabit: nec fiet epodus.
Laudabunt alii claram rhodon: aut mitylenen:
SI PROFICISCERIS AVT EPHESVM BIMARISVE CO
Mœnia uel baccho thebas: uel Apolline delphos CRINTHI
ASPICIES MAGIS INSIGNES AVT THESSALA TEMPE.
Sic etiam ex uersu partem cum demo Maronis
Nosces unde tibi tales geminentur epodi.
Laudabunt alii claram rhodon: aut mitylenen!
DAMOETAS ET LICTIVS AEGON
At siquando pedes fini duo deminuentur
Dum ne discidium uerbi quarto pede fiat:
Hic quoq; tetrameter similis remenere uidetur.
Sed refert illo uersus quo portio prima est
Illa sequens aliaq; simul quod lege tenetur:
Nanq; hæc sola potest carmen componere plenum
Et subiecta aliis dulcis absoluit epodos.
Vt mox ostendam prior apta uidetur epodis.
Vt dixi modo DAMOETAS ET LYCTIVS AEGON!
Pastorale uolet cum quis componere carmen.
Tetrametrum absoluat cui portio demitur ima: De carmine bucolico.
Q uæ solido a uerbo poterit connectere uersum.
Bucolicon siquidem talem uoluere uocari
Plurimus hoc pollet siculæ telluris alumnus.

Ne græcum immittam uersum mutabo latinum.
DVLCE TIBI PINVS SVMMVRMVRAT EN VBI PAstor
PROXIMA FONTICVLIS & TV Q VOq DVLCIA pangis.
Iugiter hanc legem toto prope carmine seruat
Noster rarus eo pastor Maro & tamen inquit.
DIC MIHI DAMOETA CVIVM PECVS an Melibœi?
NON: VERVM AEGONIS: NVPER MIHI tradidit ægon.
In tragicis iunxere choris hunc sæpe diserti.

Tragœdia bucolicum carmen admittit

Annæus Seneca & Pomponius ante secundus
Tale dedit nobis pomponius.
PENDEAT EX HVMERIS DVLCIS CHELIS.
Et NVMEROS EDAT VARIOS: Q VIBVS
ADSONET OMNE VIRENS LATE NEMVS:
ET TORTIS ERRANS Q VI FLEXIBVS.
Reddo pedes binos qui nunc desunt tetrametro:
Rursus de mutilo redit integer.
Pendeat ex humeris dulcis chelys: APTA CHOREIS.
Et numeros edat uarios quibus ECCE PROPINQ VVM
Adsonet omne uirens late nemus. ARVAq IVXTA:
Et tortis errans qui flexibus EFFVGIT AMNIS.

Aeolicũ carmen

Aeolicum ex isto genuit doctissima Sappho.
Q uod sit quinq pedum uelut hos modo perspicis.
Nam primum addidit illa disyllabon: ut libet:
Spondæum nec.n. capiti locat omnium:
Sed quia est mobilis hic locus: & Chorion solet
Admiscere: dein quater addere dactylon
CORDI Q VANDO FVISSE SIBI CANIT ATTHIDA
PARVAM: FLOREA VIRGINITAS SVA CVM FORET.
Ille tetrametro datur ante disyllabus.
Cætera pars uersus pedibus finita duobus
Tale solet colon subiungere PRIMVS ABORIS
Continuasse pedes istos in carmine solos

Sapphicum

Dicitur hæc eadem præclara poetria sappho
Fingere nobis Tale licebit.
PRIMVS ABORIS AVSONE TERRA
TROIVS HEROS MOENIA FESSIS
PERDITA FLAMMIS SERA LOCAVIT.
PERGAMA LINQ VENS VNDE LATINVM
EXVL IN ALTVM POST GENVS ORTVM

VELA RESOLVIT. ALTAQVE MAGNAE
SAEPE REPVLSVS MOENIA ROMAE.

Pluribus idcirco paruis ut notius esset
Versiculis carmen condi potuisse peractum.
Cætera tetrametris reddemus quando duobus
Conserta heroo pariterq; loquemur Iambo:
Nunc seorsa iambi si qua possum colligam.
Adesto iambe præpes:& tui tenax Iambicum
Vigoris:adde concitum celer pedem.
Nec alterius indigens opis ueni.
Sed ipse uerus:integerque exiens
Adusta felle: qualis ante carmina
Dabas amarus:impotens:ultor tui
Vides ut icta uerba raptet impetus:
Breuemq; crebra consequendo longula
Citum subinde uoluat artius sonum.
Iambus: ipse sex.n.locis manet:
Et inde nomen inditum est senario: Senarius
Sed ter feritur:hinc trimetrus dicitur. Trimetrus.
Scandendo binos quod pedes coniungimus.
Quæ causa cogat non morabor edere.
Nam mox poetæ ne nimis secet breuis
Lex hæc iambi:uerba pauca admitteret
Dum parua longam semper alterno gradu
Vrget: nec aptis exprimi uerbis sinit.
Sensus aperte dissidente regula
Spondæon:& quos iste pes ex se creat:
Admiscuerunt impari tamen loco.
Pedemq; primum tertium quintum quoq;
Iuuere paulum syllabis maioribus.
Atqui cothurnis regios actus leuant.
Vt sermo pompæ regiæ capax foret
Magis magisq; latioribus sonis
Pedes frequentant:lege seruata tamen.
Dum pes secundus quartus & nouissimus
Semper dicatus uni iambo seruiat.
Nam nullus alius ponitur:tantum solet
Temporibus æquus non repellit tribrachys:
Quid?non trochæus temporum est æque trium

Est sed trochæo longa prior syllaba:
Breuis autem iambo longa post cui non potest
Longam trochæus subdere & breuem suam
Breui sequentis qua fit hoc ionicum.
Et cur iambo nun trochæus seruiat
Qui metron ipse copulat trochæicum:
Præbetq; nomen: ut loquemur postmodum.
Habetq; & ipse subditiuum tribrachyn.
Qui iure utriq; seruit: & subiunctus est.
Ecquis creatur quos creare non potest.
Nam non ita ut est longa dissolubilis.
Breues uicissim contrahi in longam ualent.
Quia solida findi magnitudo non uetat.
Diuisa iungi rursum in unum non queunt.
Culpatur autem uersus in tragœdiis:
Et rarus intrat ex iambis omnibus
Vt ille contra qui secundo & talibus
Spondæon aut quem comparem receperit.
Sed qui pedestres fabulas socco premunt
Vt quæ loquuntur sumpta de uita putes.
Vitiant iambum tractibus spondaicis:
Et in secundo & cæteris æque locis.
Fidemq; fictis dum procurant fabulis:
In metra peccant arte non inscitia.
Ne sint sonora uerba consuetudinis
Paulumq; rursus a solutis differant.
Magis ista nostri: nam fere græcis tenax
Cura est iambi: uel nouellis Comicis.
Vel qui in uetusta præcluent comœdia.
Aristophanis ingens micat sollertia.
Quis sæpe metris multiformibus nouis
Archilochon arte ē æmulatus musica:
Sed paulum abimus longius: nunc hanc magis
Heroicus: quare pedes per singulos
At iste binos scanditur: causam loquar. — Cur iābicū metrū p dipodiā scādatur.
Spondæon etenim quia recepit impari
Tantum loco: uel dactylum aut contrarium:
Secundo iambum: nos necesse est reddere
Qui sedis huius iura semper obtinet.

Scandendo:& illic ponere adsuetam moram
Quam pollicis sonore uel plausu pedis:
Discriminare qui docent artem:solent
Si primus ergo pes eam sumet moram:
Vbi iam præceptum est:subdere heroos pedes:
Versum uidebor non tenere iambicum:
Sed quia secundo nunq̃ iambus pellitur.
Moram necesse est in secundo reddere
Et cæteris qui sunt secundo compares:
Vbi non timebo nequis herous cadat
Sic fit trimetrus qui fuit senarius:
Nunc ipsa metra quæ redigi:prosequar.
Iugi trimetro flaccus usus est semel.
Vt non epodum subderet uel demeret:
Aut adderet quo legem iambi uerteret.
Sed simplici carmen per omne euectus est.
Quod esse notum uersibus primis potest.
IAMIAM EFFICACI DO MANVS SCIENTIæ
SVPPLEX ET ORO REGNA PER PROSERPINæ:
Vnumq; carmen lege tali pertulit:
Sed hic trimetrus:quando duplicem pedem
A capite sumet:tunc quadratus dicitur.
Idemq; dictus est:& octonarius. Quadratus octonarius
Ante ergo uersum collocabo iambicum.
PHASELVS ILLE QVEM VIDETIS HOSPITes
Quadratus iste talis effici potest
ADEST CELer PHAselus ILLE QVEM VIDetis HOspites
Si qui dempta prima syllaba adiecto pedi est
Quem de duobus esse iambis perspicis:
Quod hinc remansit:creticum reddit pedem.
BST CELer phaselus ille quem uidetis hospites.
Quia prima cum sit dempta iambo duplici
Longam relinqui conuenit : post alterum
Manere iambum qui breuem & longam suis
Iungens priori:perficit dictum pedem.
Sic creticum si quis uelit diiungere
Fiet trochæus:longa & una syllaba
Præcedet:ergo quando cres iambicum Ex iambico trochaicum fieri.
Habet trochæum longam & unam quas sibi

Primam ex iambo dum sequenti copulat:
Breuem trochæos esse iam duos uides:
Et longam iambi:sic trochæi cæteri
Fient subinde longa dum breuem sibi
Traxit ex iambo longa & alia linquitur.
Q uæ sibi uicissim copulans iungat breuem:
Voluendo totum cogat ordinem pedum
Donec trochæis restet una in extimo:
Catalexis in quam fiet ut iam diximus:
Nam cretici tres syllabæ primo loco
Bis sex iambi quindecim fiunt simul.
Sic numerus impar post trochæos septiens
Habeat necesse est extimam superstitem.
Sed quia trochæos tanq̃ iambos scandimus:
Vt sit trimetrum tres erunt bini pedes:
Finem tenebit dactylus uel creticus:
Q uia duplici trisyllabus minor pede est:
Trochaicum autem permanebit liberum:
Dum erit trimetrus ex iambis omnibus.
EST CELER PHASELVS ILLE Q VEM VIDETIS HOSPI CTES
Spondæos autem si sequetur creticum
Habere primum quem potest iambicus:
Nam primus ipse est separato cretico:
Vel tertio locetur aut quinto pede.
Seriem trochæi iam labare perspicis:
Q uid post trochæum longa superans cretici
Dum ex sequenti copulat longam sibi
Vetat trochæos ire iunctos ordine
Sed quia recepit lex iambi dactylum:
Spondæon aut qui dactylo est contrarius:
Vt iam tenemus impari tamen loco:
Nunc uersu iambi qui pedum primus fuit:
Erit secundus:ante eunte cretico:
Ex quo trochæus tertium quia separat:
Hæc de sequenti copulat longam alteram.
Spondæon esse potest trochæum propalam est:
Q ui sic secundus trochaicis datur:
Iambicis ut impari solet loco.
Nec culpa metri est:si uel hoc uel talibus

Pes inseratur temporum est qui quattuor:
Dum prius ipse: qui trochaicum facit:
Et tertio locetur & quinto pede.
Nam pes uterq; quia sibi est contrarius:
Gaudet locorum dispari custodia.
Trochæus ergo semper impari loco:
Pariq; iambus rite collocabitur.
Nihil nocebit quisq; curret cæteris:
Vt quodq; metrum lege condetur sua:
Ergo qui uersus paratur integer trochaicus
Cretico fiet remoto rectius idem iambicus:
Porro si TALIS LOCEtur qualis HIC NOSter modo est
Ter tibi spondæon hic semper secundum suggeret
Cretico dabit remoto ter tibi hunc: sed imparem:
TALIS LOCEtur QVAlis hic NOSTER modo est
Simulq; iambos nunc suis reddet locis
Quos in trochæos retrouertit creticus:
Verum a magistris uersus iste dicitur
Acephalus idem qui trochaicus quoq;:
Archilochus auctor traditur talis metri
Sed iam pedum cum regulam distinguerem
Longam resolui per duas dixi breues:
Ipsumq; posse quinq; totas creticum
Breues habere: quando longas solueris.
Est ergo & ille uersus integer meus:
Quo quinq; feci syllabarum creticum:
IS ERIT ANAPAESTVS quinq; post spondæus est
Exempla ponam quæ locasse Cæsium
Libro notaui: quem dedit metris super.
BEATVS ILLE QVI PROCVL NEGOCIIS
Est creticus pes SOCRATES: & uersus hic
SOCRATES beatus ille qui procul negociis
Hinc soluo primam tale fit nec pes labat
DIOGENES beatus ille qui procul negociis
Cum tertiam: ne tum quidem quicq; perit
DEMOPHILE beatus ille qui procul negociis
Vtrasq; quando soluerit nil læditur.
QVOD AGIS AGE beatus ille qui procul negociis.
Auctore tanto credo me tutum fore:
Et pro iambo nemo culpet tribrachyn.

Trochaicus uersus in secundo & pari pedes spondæos habet omnes

Acephalus

Cæsius

Archilochus autem creticum sicut dedit:
Aeque trimetro iunxit Hipponax pedem:
Nouissimum trisyllabum ex prima breui:
Longis duabus antibacchio nomen est:
Exemplar eius tale possit fingere
Phaselus ille quem uidetis hospites SABINVS
Quadratus ut sit: parte ab ima claudicat.
Erit quadratus reddita nouissima
Phaselus ille quē uidetis hospites SABINVS EST.
Phaselus ergo quem uidetis hospites sabinus:
Aeque est & ipse syllabarum quindecim:
Vt ille prima parte qui mulctatus est.
Sed iambicus manebit unde & natus est.
Illic.n.quia prima pars ex cretico
Gignit trochæum: transit in trochaicum.
Hic ex iambis natus ad finem quoq;
Manebit idem: ueniat externus licet.
Pes antibacchus non erit dispar tamen.
Nanq; est iambus tertiam longam trahens:
Sic ergo uersus ex iambis prosatus
Suis iambis iungit inde septimum.
Et hunc & illum terminabit semipes:
Vel quia est trimetrus: antibaccho desinet.
Frequens in usu est tale metrum Comicis uetustis.
Atella uel quis fabulis actus dedit petulcos:
Quia fine molli labile atq; deferens uigorem
Sonum ministrat congruentem motibus iocosis
Hippōacteum claudū idē est scazō
Claudum trimetrum fecit aliter Hipponax:
Ad hunc modum quo claudicant & hi uersus:
Idcirco græce nuncupatus est σκαζων
Hic non iambum reddidit pedem sextum:
Iābicū hipponax ī hoc uersu nunq̄.
Pœnultimam sed pro breui trahit longam:
Nouitate ductus: non ut inscius legis.
Sed quia iugatos scandimus pedes istos:
Pœona fieri perspicis pedem in fine:
Epitritos nam primus implet hanc partem:
Breuis locata cum sit ante tres longas.
Quare cauendum est ne licentia sueta
Spondæon aut qui procreantur ex illo:
Dari putemus posse nunc loco quinto:

Ne deprehensæ quattuor simul longæ
Parum sonoro fine destruant uersum:
Nam dactylum paremue: quid tibi dicam?
Cum tantum iambus hoc loco probe poni
Aliusq; nullus rite possit admitti.
Hoc Mimiiambos Mattius dedit metron
Nam uatem eundem est attico thymo tinctum
Pari lepore est consecutus & metro
Sed & trimetrus ut quadratus hic potest
Acephalos esse prima quando demitur:
Fieriq; primus pes & istic Creticus:
Nam sicut ille redditur trochaicus:
Sic uersus ante qui uidetur integer.
ADEST CELER PHASELVS ILLE Q uē Vides
Cum demo primam quod relinquo tale fit:
EST CELER PHASELVS ILLE Q VEM VIdes
Acephalus ergo sed trimetrus factus est.
Archilochus idem est usus & tali metro:
Vicissim & ille qui quadratus claudicat:
Et in trimetro claudicare sic potest.
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES SAbinus Est
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES SABINVS
Similem locauit Flaccus uno in carmine
Sed quia uidetur alius ante præditus:
Versus ut hic epodus illius foret.
Ratione quem iam competenti distuli
Simul hos loquemur quando deuinctis metris
Et hinc & inde ueniet aptior locus.
Nec non dimetrus ex trimetro redditur
Quacunq; partem tertiam si detrahas:
Stabitq; uersus octo tantum syllabis
Nisi quando sumet dactylum aut contrarium
Loco uel iambi qui probatur tribrachys
Talisq; uersus hic erit
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES
Plærunq; nec carmen modo
Sed & uolumen explicat
Vt pridem Auitus Alphius:
Libros poeta plusculos
Vsus dimetro perpeti

Mattius

Dimetrū archilochium

Acephalis archilochi⁹

Trimetrum claudum

Dimeter

Auitus Alphius.

Conſcribit excellentium:
Tales trimetris ſubdidit flaccus ſuis
Vt carmina oſtendunt decem.
IBIS LIBVRNIS INTER ALTA NAVIVM
AMICE PROPVGNACVLA.
Archilochus iſto ſæuit iratus metro:
Contra lycamben & filias:
Dimeter acephalus. Et hic dimetrus non minus
Vt ille acephalus eſſe uel claudus poteſt.
ADEST CELER PHASELVS EST,
Cum prima dempta eſt:redditur
EST CELER PHASELVS EST.
At cum ſuprema claudicat
ADEST CELER PHASELVS:
Flaccus priorem ſic dedit
Eſſe:ut uerſus prior
EST CELER PHASELVS EST.
Poſt hunc ueniret talis hic epodus:
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES SABInus.
Sunt tales hoc uno in carmine:
Ad uſq; finem permanent compares epodi:
NON EBVR NEq; AVREVM
Solutio uerſus p pedes MEA RENIDET IN DOMO LACVNAR
NON EBVR pes creticus
Longa nam ſit tertia:
Conſonante ex altera.
NEq; AVREVM Prima ex trimetro portio eſt.
MEA RENIDET INDOMO dimetrus eſt.
Q uod ut SABINVS claudicat LACVNAR.
Pedem hinc iambum duplicem
MEA RENI ſi dempſeris:relinquitur:
DET INDOMO LACVHAR
ADEST CELER PHASELVS.
ET condere,inde carmen
Multi ſolent poetæ.
Horatium uidemus:
Verſus tenoris huius:
Nuſq̃ locaſſe iuges
Arbiter At Arbiter diſertus
Libris ſuis frequentat.

Agnoscere hæc potestis
Cantare quæ solemus:
MEMPHITIDES PVELLAE
SACRIS DEVM PARATAE
TINCTVS COLORE NOCTIS
MANV PVER LOQVACI.
Aptum uidetur esse
Nunc hoc loco monere:
Quæ sit figura uersus:
Quem credidit uetustas:
Tanq̃ italis repertum:
Saturnium uocandum.
Sed est origo græca:
Illiq; metron istud
Certo modo dederunt:
Nostriq; mox poetæ
Rudem sonum secuti:
Vt quemq; res ferebat:
Sic disparis figuræ
Versus uagos locabant.
Post rectius probatum est
Vt tale colon esset
Iunctum tribus trochæis.

De saturnio

Vt si uocet camænas quis nouem sorores:
Et Neuio poetæ sic ferunt Metellos.
Cum sæpe læderentur: esse cõminatos.

Neuius

DABVNT MALVM METELLI NEVIO POETE
DABVNT MALVM METELLI: clauda pars trimetri
Dabunt malum Metelli.
ADEST CELER PHASELVS
MEMPHITIDES PVELLæ tinctus colore noctis
Post NEVIO POETAE tres uides trochæos:
Nam nil obest trochæo longa quod suprema est.
Et choriambus unus
Præditus antibaccho
Claudicat: ut priores
Videro si nouelli
Versus erit poetæ
Lex tamen una metri est.
TINCTVS COLORE NOCTIS

DABVNT MALVM METELLI
INACHIAE PVELLAE
SEV BOVIS ILLE CVSTOS.
Colon & hoc in usu
Carminis est Horati.
Tu genus hoc memento
Reddere. cum reposcam:
Nunc quia quæ potui uideor tractasse seorsa
Heroico profecta quæq iambico:
Cætera quæ mistis uariantur partibus horum:
Vt quibo metro nitar hinc attingere.
Sed quoniam ex uno possunt adiuncta referri:
Amplectar ultro quod datur compendium.
Hendecasyllabus — Q uem nos hendecasyllabum solemus
Tanq de numero: uocare uersum.
Tradunt sapphicon esse nuncupandum:
Sapphicus — Nanq & iugiter usa sæpe sappho.
Dispersosq dedit subinde plures:
Inter carmina disparis figuræ.
Sed primi pedis ante lex tenenda est.
Spondæon si quidem uidemus istic
Tanq legitimum solere poni.
Post hunc dactylon atq tres trochæos.
Q ui nomen quoq phalæco dederunt.
Verum mobilis hic locus frequenter:
Non solum recipit pedem: ut loquebar
Spondæum: sed & aptus est trochæo:
Nec peccat pede natus ex iambo:
Exemplis tribus hoc statim probabis.
Docti carmine quæ legis catulli:
CVI DONO LEPIDVM NOVVM LIbellum
ARIDO MODO PVMICE EXPOLItum.
De permutatione syllabarum Catulli — MEAS ESSE ALIQVID PVTARE NVgas.
Q uos dixi modo iam pedes uidemus.
Diuersos capiti trium locatos:
Spondæon: CVIDO: trochæon: ARI:
MEAS: quis neget hunc iambon esse:
Hic per commata septies feritur.
Q uales Hexametron tomas habere
Iandudum tibi differens probaui.

Ex quis nunc duo metra copulari
In unum solidum uidebis ortum:
Cum componitur ex utroq; metro
Pars heroica tum prior duobus
Spondæo pede dactyloq; constat.
Et quem semipedem est necesse linqui:
Ut sit penthemimeris tome locata
Exin cætera portio est iambi: Tome hēdecasyllabi
Quod non difficile est statim notare:
Cum talis fuerit figura uersus.
CARMEN PIERIDES STRVVNT SORORES.
Hæc exordia uersuū duorum
CARMEN PIERIDES: quod hexametri est:
Atq; iambicon hoc: STRVVNT SORORES.
Compleri poterunt utroq; metro.
CARMEN PIERIDES PANGVNT MEMORABILE MVSæ
STRVVNT SORORES ATTICæ DIRVM NEFAS:
Hæc diuisio prima computetur: ii Tome hēdecasyllabi
At quæ nunc pedibus duobus orta
Sermonem cohibet: nec exit ultra:
Sicut semipedem prior trahebat:
Coniungit sibi phalæcos trochæos:
Ut dixi modo bacche bacche bacchæ.
Tum uersum uideas sonare talem.
PANGVNT CARMINA IAM NOVEM SORORES.
Nam si quattuor his pedes duobus
Addas: Hexameter profecto fiet.
PANGVNT CARMINA TERGEMINæ Memoranda sorores
Post hoc phalæca de tribus trochæis
Pars est cætera IAM NOVEM SORORES. iii Tome hēdecasyllabi
Exin tertia melius patescit.
CARMEN PIERIDES DABVNT SORORES.
Nam cum dempsero uersui: SORORES.
CARMEN PIERIDES DABVNT: manebit
CARMEN PIERIDES DABVNT.
Hoc metrum choriambicum est:
Quod pars bacchiacum uocant
Hinc primas capiti duas:
Nec non totidem ultimas
Excrementa magis putant:
Nec ducunt numero pedum

Sunt hæc CARMEN item DABVNT
Solum PIERIDES manet.
Quod reddit geminum pedem.
Dicuntq; choriambicon
Quia longam sequitur breuis:
Claudit longam breuem alteram
Nam DES longa fit altera
Iuncta post sibi consona
Sic ponunt medium pedem
Primas inter & ultimas
Tricolon Carmen PIERIDES dabunt.
Pars prima hic uarie solet
Spondæum modo sumere:
Idem sæpe & iambus est
Septimius Hoc de Septimis potes
Iunctis noscere uersibus.
GERITq; INTVS IN OPPIDVM:
ANHELOS PANOPæ GREGES.
Alter consimiles dedit.
OPIMA ADPOSVI SENEX
AMORI ARMA PHERETRIO.
Trochæum quoq; sic locat.
PVRPVRæ LEGVLI SENES
INTVS HIC VBI CONSITVM EST
Vtque est mobilis hic locus
Immotus manet ultimus
Nanq; hic semper iambus est
Tendunt latius hoc genus
Duos ut choriambicos
Includant medios pedes:
Et sit uersus ad hunc modum.
Carmen PIERIDES DVLCISONVM dabunt.
Duplex hic choriambus est:
Primus PIERIDES DVLCISONVM dabunt.
Sic CARMEN prius est finis: item DABVNT
Ex tetracolo hēdecasyllabo pētametrū fieri Vt pes hæc habuit prior.
Sunt qui tradiderint ultima uersui
Tanq̃ pentametro syllaba dempta sit:
Quam si restituas: pentametrum fore.
CARMEN PIERIDES DVLCISONVM DABVNT
CARMEN PIERIDES DVLCI SONVM DABITIS:

Vt uerſus quoq; ſic conſtet horatii?
MECOENAS ATAVIS EDITE REGIBVS
MECOENAS ATAVIS EDITE REMIGIBVS
Vſq; autem uideas hoc procul a ſide.
Vt metri genus hoc uatibus inclytis
Non uno aut gemino conſtiterit pede
Verum in tres etiam conſimiles eat
Clauſos in medio partibus exteris
Q uod iam pentametri non patitur modus:
Nam ſic tres uideas eſſe pedes datos.
Carmen PIERIDES DVLCISONVM SI MEREOR dabunt. Pentacolon
His eſt omnibus in ſuis
Libris uſus Horatius.
Q uo dicam & quotiens modo
Nam primum minime ſuo
Solum carmine protulit.
Vt uates alii ſolent
Exemplum & Senecæ dabo.
THEBIS LAETA DIES ADEST
ARAM TANGITE SVPPLIces:
PINGVES CAEDITE VIctimas:
Tales continuos legis
Hunc præponit Horatius.
Epodum ex geminis ſubicit alterum
Exemplum: ſat erit ſemel
Nos hoc ponere: cæterum
Bis ex carminibus ſuis
Hunc ſeruat ſtabilem modum.
SIC TE DIVA POTENS CYPRI
SIC FRATRES HELENæ LVCIDA SIDERA
Sic te diua potens cypri
Hic unus choriambus eſt.
Sic fratres Helenæ lucida ſidera
Hic interpoſiti duo.
Talem: quem geminis perſpicis effici
Seruat carminibus perpetuum tribus.
Q uorum exordia cum prædita uideris
Stabit continuum conſimili modo.
MECOENAS ATAVIS EDITE REGIBVS
EXEGI MONVMENTVM AERE PERENNIVS
DONAREM PATERAS GRATAq; COMMODVS

Nec non continuos tres pariles dedit
Versus & cecinit post alium breuem
Ex uno simili pede.
Vsusq; est genere hoc carminibus nouem
Quæ sunt talia quale est modo quod dabo:
SCRIBERIS VARIO FORTIS ET HOSTIVM
VICTOR MAEONII CARMINIS ALITE
QVAM REM CVNq; FEROX NAVIBVS AVT EQVIS
MILES TE DVCE GESSERIT.
Tres binis pedibus cernimus editos
Vnum quartus habet pedem:
Hanc docti tetracolon uocitant strophen
Nam post quattuor hos altera uertitur
Ad legem similem consimilis strophe
In qua sunt alii quattuor hoc genus
Versus: ex quibus hi sunt sibi tres pares
Præmissi: binos qui capiant pedes
Vnum quartus in omnibus.
Iam quem perficiunt tres medii sic choriambicum
Tales continuos carminibus composuit tribus.
Tu ne QVESIERIS SCIRE NEFAS QVEM MIHI Quē tibi
NVLLAM VARE SACRA VITE PRIVS SEVERIS Arborē
O CRVDELIS ADHVC ET VENERIS MVNERIbus Potens
Binas hic capiti totq; itidem deme nouissimas:
Fient in medio perspicui tres choriambici.
At uersus meus est quem similem composui ex tribus
Carmen PIERIDES DVLCI SONVM SI MEREOR dabunt.
Et supra politi sic quoq; sunt duo
Carmen PIERIDES DVLCI SONVM dabunt
MECOENAS ATAVIS EDITE REGIBVS
Ex uno quoq; sic fuit
Carmen PIERIDES dabunt.
Sic te DIVA POTENS Cypri
Forsan longula uisa sit
Hæc diuisio tertia:
Versus hendecasyllabi.
Sed tot nos docuit metra
Et sunt quæ deceant magis
Nunc cōnectere dum recens
Hæc est regula quæ dedit
Ex se tam uarios modos

Quam disiungere si uelim:
Cogar dum paro singulis
Certas reddere origines
Iam tractata retexere.
Ergo hinc nascitur altera
Metri regula: ceu duas
Partes hexametri secans
Quae ternos dirimit pedes:
Quos si reddideris sibi.
Hexametrum pedibus cernes constare receptis
Qui tamen heroum factis indignus habetur.
Nanque tome media est: uersu non apta seuero
Fitq; soluta magis quoties spondæus inest pes.
Tertius & quartus non hunc incolumen ergo
Sed de cōmatibus tradunt constare duobus.
Ipse.n.sonus indicat esse hoc lusibus aptum
Et ferme modus hic datur a plærisq; Priapo
Inter quos cecinit quoq; carmen tale Catullus:
HVNC LVCVM TIBI DEDICO CONSECROq; PRIAPE — Priapeū metrum
QVA DOMVS TVA LAMPSACI EST QVAq; PRIAPE
NAM TE PRAECIPVE IN SVIS VRBIBVS COLIT ORA
HELLESPONTIA CAETERIS OSTRIOSIOR ORIS.
Et similes plures sic conscripsisse Catullum
Scimus usq; adeo hoc genus lex heroica pellit.
Vt sit utraq; portio cæpta sæpe trochæis.
Nam discrimine nullo ponit hunc uel iambum
Nec mirabere syllabæ finem cōmate primo
Tanquam de pede dactylo fiat tertia longa.
NAM TE PRAECIPVE IN SVIS: talis uers⁹ & alter
HELLESPONTIA CAETERIS æq; est ultia lōga
Nam quia cōmata bina sunt: sumunt ambo supremas:
Versus ergo magistri uocant hos priapæos
Et Maro dat tales. sed quia distinctio uerba
Dissociat: nectitue: aliter nec partibus æquis
Distingui patitur: pedes sonus effugit aurem.
FRONDE SVPER VIRIDI SVNT NOBIS MITIA POMA
CASTANEAE MOLLES: ET PRESSI COPIA LACTIS
TVRBABAT CAELO NVNC TERRAS ORDINE LONGO
AVT CAPERE AVT CAPTAS IAM DESPECTARE VIDENTVR
Si distinctio separet: NOBIS MITIA POMA
PRESSI COPIA LACTIS: TERRAS ORDINE LONGO.

DESPECTARE VIDENTVR. fient sic resonantes
Vt uersus sonat alter: quem distinctio nudat
CVI NON DICTVS HYLAS PVER & LATONIA DELOS
Si quis sic quoq; findat prima commatis instar
Ex uno choriambico de quo disserui modo
Versus stare uidebitur.
CVI NON DICTVS HYLAS PVER.
THEBIS LAETA DIES ADEST.
CARMEN PIERIDES DABVNT:
Vsq; autem duo commata
Possis credere rectus:
Hæc ipsa ut uideas dari
Non hoc quomodo sunt situ
Versa sed uice pristina.
Nanq; his commatibus Flaccus Horatius
Metrum composuit sed choriambicos
Ex binis pedibus præposuit duos.
Tunc hos iungit epodos partes ut modo duas
Ipso carmine iam tibi fiet regula plana
Q VIS MVLTA GRACILIS TE PVER IN ROSA
PERFVSVS LIQ VIDIS VRGET ODORIBVS.
GRATO PYRRHA SVB ANTRO
CVI FLAVAM RELIGAS COMAM
Pergunt cætera post consimilis trophe:
Versus hic igitur sunt pariles duo.
Q uis multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis urget odoribus.
Post hos quæ ueniunt commata perspicis
Grato pyrrha sub antro
Cui flauam religas comam.
CVI FLAVAM RELIGAS COMAM prima parte locetur:
Fiat comma secundum GRATO PYRRHA SVB ANTRO.
Versum non dubium est fore quem dicunt Priapeum
Cui flauam religas comam: grato pyrrha sub antro
Nec quod desinit in COMAM si sit tertia longa.
Dum. G. consona iungitur GRATO PYRRHA SVB ANTRO.
Peccat dactylus istic: cum (sicut modo dixi)
Primi commatis ultima fiat libera legis.
Sunt hæc alia flacci uatis carmina quinq;.
Iam diuisio quarta non morosa
Q ualem suggerimus totiden habebit.

CARMEN SVAVE DEDISTIS O CAMENAE.
Nam cum sustulerimus O CAMEnæ.
Pars heroica fiet hæc relicta.
Q ue post hos geminos pedes habebit
Clusum nomine tertium trochæum.
CARMEN SVAVE DEDISTIS.
Hæc heroica iam tome probata est
Infandum regina.
Nam uersus sibi parte restituta
In læsum reuocabit hexametrum
CARMEN SVAVE DEDISTIS olympiades mihi musæ:
INFANDVM REGINA iubes renouare dolorem.
Et quintam breuiter tomen loquemur.
Spondæum si quidem inter & secundum
Q uem scis dactylon hic solere poni.
Si trudas anapæston: inseras:
Iungas cætera iam uidebis ipsum
Consueto pede sotaden locutum:
CARMEN PIERIDES DABVNT SORORES
Si dicam LEPIDæ palam est profecto.
Q uod sit pes anapæstus insero ergo
Spondæo medium: atq; consequenti
Hoc nomen lepidæ fit omne tale.
Carmen LEPIDæ pierides dabunt sorores
Idcirco genus hoc phalæciorum
Vir doctissimus undecunq; Varro
Ad legem redigens ionicorum
Hinc natos ait esse sed minores
Nunc diuisio quam loquemur edet:
Metrum quo memorant Anacreonta
Dulces composuisse cantilenas.
Hoc Petronius inuenitur usus
Musicum lyricum refert eundem:
Consonantia uerba cantitasse.
Et plures alii: sed iste uersus
Q uali compositus tome sit edam.
IVVERVNT SEGETES MEVM LABOREM
IVVERVNT caput est hexametri
Si cures reliquos pedes referre
IVVERVNT animum: uersus ex carmine Flacci.
Q uod restat: SEGETES MEVM LABOREM

iiii Tome hẽdecasyllabi

v Tome hẽdecasyllabi

Phalæcio additus anapæstus Ioni cum apomi zonos fecit Varro.

Petronius.

vi Tome hẽdecasyllabi

Tale est ceu: TRIPLICI VIDES VT ORTV
TRIVIAE ROTETVR IGNIS
VOLVCRIQVE PHOEBVS AXE
RAPIDVM PERERRET ORBEM.
Non nulli metron hoc magis putarunt
Quod sit postera pars ionicorum
Quos dicunt απο μείζονος uocandos:
Vt uersus reparetur inde plenus.
SEGETES MEVM LABOREM
O QVAM RELEVARVNT SEGETES MEVM LABOREM
TRIVIAE ROTETVR IGNIS.
CERNIS HIC QVOTIENS TRIVIAE ROTETVR IGNIS
Nec pars hæc anapæston atq; iambos
Nec non & catalecticam supremam
Sed sumat pariambon & trochæos.
SEGETES MEVM LABOREM.
Quod metron soleant pedes ione
Hunc longas breuibus breuesq; contra
Alterna uice commodando longis
Versum claudere sæpe de trochæis.
Nec mirum puto quando Varro uersus
Hos: ut diximus: ex ione natos
Distinguat numero pedum minores.
Hoc si sic repetamus ut secundo
Supremam dare syllabam negemus:
Iuncto cõmate galliambos exit.
SEGETES MEVM LABOREM SEGETES MEVM LABOREM
Metrũ Galliambon
Sonat hoc subinde metro Cybeleium nemus
Nomenq; Galliambis memoratur hinc datum:
Tremulos quod esse gallis habiles putant modos
Adeo ut frequenter illum prope ab ultimo pedem
Mage quo sonus uibretur studeant dare tribrachym
Anapæstus esse primus spondæus & solet
Duo post erunt iambi tribrachysue subiicitur
Linquitq; comma primum catalecticam breuem
Pariambus & trochæi duo comma posterum:
Tribrachysue continebunt superatq; semipes
Seruasseq; Carullum probat ipse tibi liber
vii Tome hẽdecasyllabi
SVPER ALTA VECTVS ATTIS CELERI RATIS MARIA
At quæ septima sit tome uidetur
Hipponactis habere claudicantem.

Quem supra posui quod ipsa iam nos
Versus formula posita perdocebit
CARMEN NEMO FACIT MEO SABINO
CARMEN NEMO potest heroum reddere uersum
CARMEN NEMO DABIT MAGNO QVOD PAR SIT HOMERO
Claudum est porro FACIT MEO SABINO
Nam reddo partes ut quadratus claudicet:
Partemq; & istam uersus hic ad hunc modum sonabit:
Quis CARMEN AVT VERSVM NOVVM FACIT MEO SABINO
Phaselus ille quem uides: FACIT MEO SABINO:
Hinc iam cætera metra persequemur:
Quæ Flaccus uarie suis epodis
Nec unum recinens dato priori.
Nunc binos geminis tribus uel unum
Aut binos uarie dedit sonantes
Vt sit tertius atq; quartus impar
Quem tibi tetrametrum iam diximus hunc tribus trochæis
Adiunctis pedibus talem dedit: ut dedi gemellos.
SOLVITVR ACris HYEMS GRATA VICE VERIS & FAVONI
Nunc differre supra fuit utile quod sequens epodus.
Cum parte iambi tres habet trochæos
Et nondum species mistas simul ex utroq; metro
Tractare adortus aptius putaui.
Nunc differre magis postq̄ tibi tota lex iambi
Distincta utrunq; planius probaret.
SOLVITVR ACris HYEMS GRATA VICE VERIS & Fauōi
TRAHVNTq; SICCAS MACHINAE CARINAS.
SOLVITVR ACRIS HYEMS GRAta VICE: tetrametros hic ē
Et tres trochæi: VERIS ET FAVONI
TRAHVNTQ VE SICCAS. portio est iambi:
CAS hinc super fit semipes habetur.
Similes trochæi: MACHINAE CARINAS
Posset uideri claudus hic trimetrus.
Duos ut esse duplices primos pedes
TRAHVNTQ VE SICCAS MACHINAE: putem
Claudum antibacchum qui facit CARINAS
Sed talem epodum dicitur dedisse
Callimachus ante de tribus trochæis
In fine uersum phalæcis sonantem
Quem dico dudū sapphicum uocandum:
SICCAS DVCITE NAVITAE CARINAS.

Nam tale cernis. nauitę carinas:
Vt finis ille est: VERIS Et FAVONI.
Quãq iambum Flaccus antemisit.
TRAHVNTQVE SICCAS:
Magis putandum est tres datos trochæos
Quam poscit iambos ultimum antibacchum
Vterq; finis lege ut esset una.
Soluit acris hyems grata uice VERIS ET FAuoni
Trahuntq; siccas MACHINAE CARINAS.
Semelq; metrum tale copulauit
Heroo trimetrum: semel idem subdidit unum:
Geminus ut iste uersus ostendet tibi.
MELLA CAVA MANANT EX ILICE MONTIBVS ALTIS
LEVIS SONANTE LYMPHA DISSILIT PEDE.
Vtrunq; apertum est: immorari desinam
Et dimetrum heroo talem subiunxit epodum
Bis usus hoc nec amplius.
MOLLIS INERTIA CVR TANTAM DIFFVDREIT IMIS
OBLIVIONEM SENSIBVS.
NOX ERAT ET CAELO FVLGEBAT LVNA SERENO
INTER MINORA SIDERA
Nec non trimetro talem epodum comparat
Pentametri partem dactylicam subicit
Atq; dimetron ad hoc unumq; uersum reddit.
PETTI NIHIL ME SICVT ANTEA IVVAT
SCRIBERE VERSICVLOS AMORE PERculsum Graui
Prior trimetrus quem ionem non habet
Pentametri pars est: SCRIBERE VERSICVLOS.
At hoc dimetrum perspicis AMORE PERCVLSVM GRAVI.
Semelq; & istud functus est
Itemq; epodum non trimetros edidit
Sed uersum heroum uoluit præmittere totum:
Deinde metrum collocat commaq; dactylicum.
Et hic ut ante uersus unus ut foret.
HORRIDA TEMPESTAS CAELVM CONTRAXIT ET
(IMBRES
NIVESQVE DEDVCVNT IOVEM NVNC MARE NVNC
SYLVE

FINIS

Bedæ Sacerdotis de metrica ratione liber unicus.

Qui noticiam metricæ artis habere desiderat: primo necesse est: distantiam litterarum syllabarumque sedulo discat. Sunt aūt latinæ litteræ oēs. XV. ex quibus quinque uocales appellantur. A. E. I. O. V. Cætere omnes consonantes. At de hisdem consonantibus septē dicuntur semiuocales. F. L. M. N. S. R. X. Cætere nouem mutæ. B. C. D. E. H. K. P. Q. T. Y. aūt sextā uocalē & Z. Septimam decimam consonantem pp græca uerba quibus cōsuete utuntur adsumpsere latini: Neque. N. aliter Typum uel zelum: uel cætera huiusmodi quomodo scriberent habebant. Qui etiam post perceptiōem dominicæ fidei: H. & X. & P. & ω cum. A. græcas lrās: & si nō alphabeti ordine recipiunt: diuinis tamen paginis inditas continēt. H. uidelicet quæ apud eos duplici scribitur figura quomodo apud latinos littera. H. Intromittētes propter auctoritatem nominis. Nam. X. & ρ. propter nomen christi. A. & ω propter auctoritatem dominici sermonis. ego sum. A. & ω. α. & enim tantum nomine discrepat. cæterū & figura & potestate nostrum. A. æquperat. Nam ρ. græcorū āb. R. nostro & figura distat & nomine. porro. η. & ω hoc a nostris E & O differūt: quia semp longæ sunt: Nostræ autē omnes uocales sunt dichronæ hoc est & breuibus syllabis habiles. & longis quomodo & illorū. A. & I. & υ. Namque ε. & O. semper apud illos breues naturaliter permanent. Itaque omnes lræ qbus utimur sunt. XXVIII. uocales uidelicet. VIII. A. E. I. O. V. H. Y. ω. & consonantes undeuiginti. Sed ex ipsis uocalibus. I. & V. plerūque in cōsonantium potestatem transeunt. Cum aut ipsæ iter se geminantur ut Iumētum uinum. Aut cū aliis uocalibus Iunguntur ut ianua. Iecur. Iocus. uanitas ueritas. uolatus. V. quoque nōnunquā sibi ipsa præponitur ut uultus sed & alterū consonantis locum tenet cum uel latinæ autū uel græce euangelium nominamus: mirum autē quare dixerit donatus eam interdum nec uocalem nec Consonantem haberi cum inter. q. litteram consonatem & alterā uocalem cōstituitur. ut quoniā quidem: nisi forte. quia tam leuiter tum effertur ut uix sentiri queat. Videtur autem non esse firma ratio: quia eius sententiam exponētes Pompeius & Sergius. dicunt eam consonantem esse non posse. quia ante se habet alteram consonantem. i. Q. uocalem esse non posse quia sequitē illā uocalis. ut quare quomodo & obid eam nūc nō esse lrām scribunt. Quid enim? nunquid quādo scribimus astum dicendum est. T. cōsonantem esse non posse. cum ante se habeat alteram consonantem idest S. imo & uocalem esse non posse quia illam uocalis sequitur & cum di

Lrarū numerus & diuisio.
Y
Z
Vocales. viii
V uim lræ qñ amittit
Donatus arguitur
Pompeius & Sergius Donati iterptes

cimus stratum. R. esse litteram fatendū est Cum & uocalis sequatur & duæ præcedant consonantes. S. & T.

I cōsonans I. autem hoc habet proprium inter uocales. ut quoties locum tenens consonantis alteram ante se in eadem parte orationis habet uocalem. Hanc & si natura breuis erat semper eam positione faciat longā. ut maius

Peiuriū non periurium ius peiurium unde & duplex appellatur. X. quoq; littera cōsonans eiusdem potestatis gratia duplex nuncupatur ut axis. Sunt & liquentes lrȩ

Liquidæ quatuor. L. M. N. R. quæ diuerso quidē modo sed certa ratōe plærūq; in metro solitam consonantium uim amittere solent. nonnunq̄ breues natura syllabas inueniūtur reddere longas.

Syllaba qd. Syllaba est comprehēsio litterarū uel unius uocalis enuntiatio temporū capax. quia omnis syllaba aut breuis est & tempus recipit unū quod Atomū metrici uocant: ut pater. aut lōga est & duo recipit tempora ut mater. Hic enim ma cū dicitur mater longitudine sui circūflexus tantum tempotis occupat: q̄tum pa semel cū acute dicitur pater. Sunt igiť longæ syllabæ sunt breues: sunt comunes. Sed

Syllabæ lōgæ longæ duobus modis sunt natura & positione. Natura quidem bifariā aut productione uidelicet singularū uocaliū ut nauis. sedes. finis. omē. unus. Aut duarum coniunctione quod diphthongum uocant. ut æuū. pœna. augustus. eurus. ei. ut Arator. EI mihi iam uideo subitis lapsura ruinis. Condita fana diu templi quoq; nobilis ædē. uel cum dicimus ty

Tydei deus tydei Vbi. e. & i. nō separamus sed cōiunctim proferimus: ne q̄n tam potius q̄ secundā declinatōnem significet. & hoc græca nomia sor

Positio tiuntur. In latinis enim non inuenitur hæc diphthongus. Positiene aūt longæ sunt syllabæ modis sex. Cū correpta uocalis aut in duas desinit consonantes ut ast: aut in unam duplicem ut dux. Aut in unam desinit consonantem & excipitur ab altera: ut arca. aut excipitur ab. x. duplici cōsonante. ut axis. Aut ab. I. loco Consonantis posita ut troia. quæ positio nōnūq̄ in metris in tres diuiditur syllabas. ut est illud. Arma uirū tabulæq; & troia gaza p undas: Aut desinit in consonantem & excipitur ab. i. uel. u. positis in loco consonantium ut aduena adiumenta. Breues uero sunt syllabæ quæ horum nihil habuerint. Quod uero quidam in

Breues syllabæ quæ Z lrȩ pōt: ter longas syllabas adnumerandum autumant. Cum correpta uocalis excipitur a duplici littera Z ut mezentius. Aut a duabus consonantib[9] ut acri uel acres falluntur. Nam & Z quoties in eadem parte orationis breuem sequitur uocalem potest eam producere si sic poeta uoluerit ut gaza. Cum uero parte aliqua orationis in breuem uocalem terminatam sequēs sermo a littera. Z. incipit nullam producendi habet po

R testatem unde est nemorosa zacynthus. & R. littera liquēs eodem mo

do ſicut &.L.Cum in medio ſermone breuem ſequitur uocalem præ cedente qualibet conſonãte poteſt hanc licentia poetica facere longã. Cum uero utralibet liquida ſequens conſonãtem in capite fuerit ſermonis non poteſt longam facere uocalem quæ in fine uerbi præcedentis naturaliter breuis extiterat. Sunt item ſyllabæ quæ utroq; modo & natura uidelicet & poſitiõe lõgæ ſunt:ut dẽs gens.mẽs.mons.fons.frons. L Syllabæ natura poſitio neq; longæ

De Comunibus Syllabis.

Omunes autem ſyllabæ modis fiũt nouem quibus aut naturaliter poetica licentia longæ:in breues aut naturaliter breues tranſferuntur in longas. breuis uero tranſfertur ĩ longam cum correpta uocalis in eodem uerbo a duabus excipitur conſonantibus quarũ poſterior eſt liqda.Eſt.n.breuis natura in hoc Mens tenebris obſcura ſuis.Eſt longa poſitione in hoc Mortiſq; tenebras.In quo Sergius modo iniuſto utitur exemplo.Neue flagella. Flagellũ enĩ in capite uerbi habet liquidam litteram cõſonanti ſubiectam: quæ poſitio nunq̃ breuẽ natura ſyllabam uerbi præcedentis poteſt facere longam.Item natura breuis ſyllaba ad uotum poetarum trãſferi poteſt in longam:Cum correpta uocalis in conſonantem deſinit & excipitur ab h.lĩa.Eſt.n.breuis natura in hoc. Porcinum tenuere gregem niger hiſpidus horrens. Eſt uoluntate poetæ longa in hoc Vir humilis mœſto deiectus lumine terrã: & item Mors fera per hominem miſerũ ſibi ſubdidit orbem. Vbi item quidam grãmaticorum dubium ponunt exemplum.Terga fatigamus haſta.Nam & ſi non.h.ſequeretur. mus. tamẽ eſſe poſſit longa poetica licẽtia quia plenis pedibus ſuperfuit ſicut hoc quod itẽ ponunt. Omnia uincit amor & nos cedamus amori.Vbi mor ideo potuit produci quia poſt emenſos pedes integros partẽ terminat oratõnis: tametſi uocalis ſequeretur. Tertius modus eſt ſyllabæ comunis cum uerbum aliquod in uocalem deſinens correptam: excipitur a duabus conſonantibus quarum prior ſit.S.Eſt.n.natura breuis in hoc Fortunati Ordinibus uariis alba ſmaragdus ineſt. Eſt.n. poſitione longa in hoc Sedulii.Aduẽiat regnum iam iamq; ſcilicet illud. Cum uero S.in capite uerbi fuerit conſonanti alii ſubiecta nequaq̃ poteſt ultimã uerbi prioris ſyllabam producere quæ in breuem deſinerit uocalem ut Sedulius Stare choro & placidis celeſtia pſallere uerbis & Fortũatus. Vocibus alternis diuina poemata pſallunt. Falſoq; difiniuit Pompeius. S. non poſſe liqueſcere: niſi ipſa antecedat ut Ponite ſpes ſibi quiſq; hanc Virgilius & in medio uerbo alteri conſonanti præpoſitam ubi cõ

Syllabæ communes

Liquidarum uis

Sergi⁹ tax.

Contra Victorinũ Donatum cæteros.

S.lĩæ poteſtas.

Pompei⁹ arguitur S.qñ liqueſcat

modum duxit: liquentium more transiliit. ut est. Hortatur Mnestheus nunc nunc insurgite remis. nisi forte hunc uersum ita scandendum putamus. ut sit. Horta spondæus turmne. spondæus. steus nunc. spōdæus Coniunctis scilicet uocalibus: quod diphthōgō uocāt. Vnde bene Donatus quum de liquētibus litteris loqueretur dixit. specialiter de hac & S. littera suæ cuiusdam potestatis est. quæ in metris plerūq; uim consonātis amittit. Est. n. modus quartus syllabæ comunis: quom post pedem quemlibet una syllaba breuis remanserit de uerbo: quæ uel uocalē definiens excipitur a consonante uerbi sequentis: uel in consonantem desinens excipitur a littera uocali. Est. n. breuis natura in hoc. QVO ius onus leue est: quo ius iuga ferre suaue est. Est longa permissu poetico in hoc. FRONDEA ficus erat quo ius in robore nullus. Quod genus syllabæ inter longas uel omnino refugiendum uel parcissime usurpandum est. Vnde & in recentioribus poetis non facile eius inuenies exemplum. Quāuis & apud Virgilium non rarissimum. Apud Homerum uero frequentissimum reperiatur. Item modus est quintus quom pars orationis desinit in diphthōgon sequente statim altera uocali. Est enim per naturam longa in hoc. MVSAE Aonides. Est per licentiam breuis in hoc. INSVLAE Ionio in magno: quod posteriores poetæ magis in una parte orationis fieri uoluerunt. Vnde nec huius exēplum facile in nostratibus poematibus inuenies: aut cum diphthōgus a uocali alterius uerbi excipitur. Tūc hanc per synaliphā transiliendū esse dicebant. ut Prosper in præfatione epigrāmatū. Nec nostræ opis est hoc sed ab alio sumitur hic ros. Qui siccam rupem fundere iussit aquas. Sextus modus est (ut Donatus ait) cum producta uocalis est uocali altera consequēte. est. n. lōga in hoc. O utinā in thalamos inuisi Cæsaris issem. breuis in hoc. Te Coridon o alexi trahit sua quēq; uoluptas. Quod moderni uersificatores in eadem potius parte orationis facere consueuerunt: ut eoo uenere magi & splendidius auctoris de uertice fulget eous. Et rursus longa est per naturā ita. Angelus Intactæ cecinit properata Mariæ. Breuis per licētiam ita. Exultat Marie quum prima affamina sensit. At quum longa uocalis uel etiam breuis. quæ partem orationis terminat excipitur a uocali alterius uerbi priorem per synalipham adsumunt. ut Prosper. Nam si te Virtute tua ad cœlestia credas Scandēda superis pulsus in ima cadis. Quāuis & Arator imitatus ueteres dixerit. O utinā nostris uoluisses fida Iuuentis. Consiliis parare prius ne littora cretæ Liqueres insani rabiem passura profundi. Septimus modus est cum pronomen. C. littera termiatum uocalis statim sequitur. Est. n. longa in hoc. Non quia qui summus pater est & filius

Eous Maria cū accentu penultimæ

Hic pnomē

hoc est. Breuis i hoc: Hic uir hic est tibi quē promitti sæpius audis. Sed & aduerbium. C. littera terminatum cōmunem syllabam facit. Est. n. lōga in hoc Paulini. Donec adspirāte deo conātibus ægris. Breuis in hoc Prosperi. Vt morbo obsessis præstāda est cura medēdi Donec in ægroto corpore uita manet. Octauus modus est quum correptam uocalem in eadem parte orationis sequitur. Z. consonans græca duplex. Est enim longa in hoc. Iuuenci. Difficille est terris adfixus diuite gaza. Est. n. breuis in hoc eiusdem. Et gaza distabat rerum possessio fulgēs. Nonus mod' est quom omnis syllaba nouissima uersus in quocunq; metro a diaphora. i. indifferens est ad uoluntatem poetarum uel correpta producitur uel corripitur producta. quod frequētius est q̄ ut exemplis indigeat. Sciendum est autem quod. X. littera duplex nunq̄ facit comunem syllabam sed cum in eodem uerbo sequitur uocalem semper eam habet longam aut natura ut pax lex. lux. Rex. Vox. aut positiōe ut fax. nex. nix. . nux. nox. & exul. exitus. exitum. Cum uero in primordio fuerit uerbi non potest producere finem prioris uerbi quod in breuem desierit uocalem. Vt pontibus instractis cōduxit littora Xerses. N. quoq; littera pari ratione (ni fallor) quum in medio uerbo consonanti alteri fuerit subiecta præcedentem syllabam siue natura seu positione semp longam habet. ut regna calumnia. Cum nero in primordio uerbi fuerit alii subiecta consonanti: ut. gneus. gnarus. Profecto ultimam syllabam uerbi prioris: si in breuem desierit uocalem breuem hanc ut fuerat remanere permittit. neq; ullam producendi habet potestatem Prospero testante. qui ait. Nec tamen hos toto depellit fœdere gnaros. Naturam erantum diuidere auitus. Vnde & inter liquidas adnumeratur: tamen & si non ita ut. L, &, R. quæ comunes syllabas facere solent.

Hic aduerbium
Donec
Gaza primi breui
X lr̄æ potestas
H lr̄æ potestas

De primis syllabis

h Aec de differentia syllabarum paucis dicta sunt: quas etiam exemplis ipse plurimum discernere potest: qui scansionem uersus heroici discere curabit. Sed & qui nec dum ad hoc peruenit: hunc interim hortamur syllabas omnium partium orationis ex principio uersuum heroicorum diligentius scrutetur. Omnis. n. uersus hexameter qui. Vi. pedibus & pentameter quinq; pedibus constat primam habet syllabam longam. qua uel a Spondæo uel a Dactylo incipit quorum prior pes duabus longis syllabis constitit. ut dicens secūdus longa & breuibus duabus ut dicimus & ideo cum codicem hexame

Pria syllaba qūo cognoscatur

tri uel elegiaci carminis adsumis in manus quācunq; paginam aperiens inspexeris. quēcunque uersum arripiens legeris absq; ulla dubietate primam syllabam aut natura aut positione longā inuenies. pentimemerim siue spondæi siue dactyli constat esse principium. Item prima sæpe syllaba ex compositione figuræ depræhenditur ut nescias qualis sit prius cognoscitur. licet in aliquantis hoc fallat. Nam cum dicimus nubere. nu. longa est. Item quum dicimus innuba aut pronuba fit breuis nu in compositione. Item lux lucis. lu. longa est. lucerna breuis est. Item homo breuis est ubiq; humanus longa. Itur in antiquam syluam. I. longā est Superūq; ad limem ituras. I. breuis. sed hoc inuenire raro contingit. Verum si qualibet pars oratiōis præpositionibus componatur primas syllabas ex his cognoscimus. Nam talis manebit fere omnis composita syllaba qualis & ipsa præpositio fuerit ut Deceptus abundās. De uidelicet longa & ab breuis. Item ex ipsis præpositionibus Ad & Ob. In & Sub. diuersæ in uerbis ponuntur. Nam corripiuntur cum crescendo disyllabum ex se reddunt ut Adit obit. Inio. Subit. Indifferentes sunt quum trisyllabum faciunt ut Adicit obicit. Inicit. Subicit. producūtur tantum cum tetrasyllabum ex se reddunt ut Adicio obicio. Initio Subicio. Item producuntur quæ per Præ & per quæ in primis syllabis scribuntur. Breuiantur uero Præcium præcor prehēdo & p̄mo & queror. i. querelam depono & quæ ex his per deriuationem uel declinationem uel compositionem fieri possunt & que coniunctio. Item contra breuiantur ex hisdem præpositiōib⁹ in compositione ut dehinc profectus professus. profuxus. profatus proauus pronepos & cætera: Sunt item aliquanta uerba quæ primas syllabas temporum ratione pmutant. quæ subtercollecta in omni præterito perfecto uel in omni præterito plusq̄ perfecto. Vel in uno futuro modi tantum coniunctiui producuntur. In cæteris autem modis & temporibus breuiantur ut sunt hæc Lego legi cum legero. Faueo faui cū fauero. Vēio ueni cū uenero. Fugio fugi cū fugero. Facio. eci. cum. ro. Sedeo sedi. cum. ro. Foueo ui. cum. ro. Video. di. cum. ro. Voueo. ui. cum. ro. Fodio fodi cum. ro. Iuuo. ui. cū. ro. Ago. gi. cum. ro. Emo. mi. cum. ro. Lauo. ui. cum. ro. Odio. di. cū. ro. Sero seui cū. ro. Sino siui cum. ro. Caueo. ui. cum. ro. Item cōtra inueniuntur quæ in p̄senti tempore producta sunt & in præterito breuiantur: ut sunt hæc. Pono posui. Cogo coegi. Do dedi. Sto steti. Ipse oīa uerba quæ in præteritis ante crescunt in primis Syllabis breuiantur ut Pendo pependi. Tondeo totondi Pello pepuli. Itē in uerbis quæ eisdem lr̄is scribuntur. Notādum q; Liber si librum significat aut corticē breuem habet. Li. si liberū longam. Pila si uas significat longā habet

[Margin notes: Prima sylla ba accētu co gnoscitur. — De / Ab / Ad / Ob / In / Sub / Præ / Que — Pro — Verba quæ primas syllabas tempo rum ratione permutant. — Verba præ senti tēpore longa præte rito breuia. — Liber — Pila]

Pi. si sphærã breuẽ Securus longam se. Securis breuem. Domus breuẽ Do. Doma. i. Tectum longã. plaga cum clima significat breuis est pla. quũ uindictam longa. Palus paludis breuis est Pa. Palus Li. longa. Populus cum uulgus significat breuis est: po. quum arborẽ longa. Nitens a nitore breuis est Ni. Nitẽs a nisu longa. Item educo: educis lõga. du. Educo as. i. enutrio breuis. Cõcido. decido. Occido. Incido. si ad casum pertinet correptam habent. ci. si ad concisionem productam. Colo. is. breuis co. Colo as producta. Placo. cas. producta. pla. Placeo correpta Pareo pares. i. appareo. siue obtempero ꝓducta pa. Paro. ras. i. præparo & Pario. ris. correpta. Parentes cum a parente, significat producta Pa. quum genitores correpta. sicut & pariẽtes. Idem si neutri generis est corripitur si masculini producitur in utroq; numero. Leuitas si instabilitatem mentis designat aut pusillitatem ponderis breuis est le. Si lenitatẽ tractus: Vnde ligna in ædifficio leuigat dicuntur longa est. Le.

Securus
Securis
Domus
Plaga
Palᵘˢ dis & li
Populus
Nitens
Nitens
Educo is
Educo as
Colo is
Colo as
Placo as
Placeo es
Pareo es
Paro as
Pario is
Parẽtes
Pariẽtes
Idem
Leuis

De Mediis Syllabis.

Medias syllabas tribus modis cognoscimus positiõe & diphthongis & accentu: sed de positõe & diphthõgis supra tractauimus. Accentus aũt est quasi adcantus dictus: qd ad cãtilenam uocis nos facit cognoscere syllabas: Qui uocis accentus duo sunt ad ea quæ tractatus necessarii correptus & productus. Correptᵘˢ est quoties sine ulla mora uocis medias syllabas enũtiamus: ut Mœnia Tabula. Productᵘˢ est quoties medias syllabas cũ aliqua mora uocis exprimimus: ut fortũa: natura. Sciẽdũ est tamen quia illa quæ in uerbis I correpta proferũtur quũ in mediũ uenerint & ipsam I in E mutauerint: Vt Legis lege legere ubiq; breuiantur excepto cũ a tribus excipiuntur cõsonãtibus. B. &. M. &. T. ut legebam legemus legetur. Cætera melius accentibus colligũtur. Qui accentus in trisyllabis & tetrasyllabis & deinceps ita considerandus est ut sequatur Amicissimorum qbus syllabis cõstet ediscimus primam breuẽ exẽplo: ut Nimiũ dilexit amicũ: Secũdã cũ lõgo accẽtu inueĩmus. Tertiã lõgã positiõe. Quartam breuẽ accentu quia cũ dicimus amicissimus penultimã cum breui accẽtu inuenimus Quintã accentu longam. ultima uero qualis sit per singulas ptes orationis monstrabimus in ratione subiecta.

Syllabæ medie quot modis cognoscantur
Accentᵘˢ qd & unde

De Vltimis Syllabis nominum pronominum & Participiorum.

Nominatiuᵘˢ singularis has habet breues. A. ut Citharista uinea. toreuma. E. ut sedile. O. ut ordo uirgo. V. ut cornu El ut mel Il. ut uigil. Vl ut consul. M ut tectum. N ut carmen. Vs. ut iustus cursus nemus Ir ut uir. or ut doctor T ut caput. has item longas I ut Frugi Il uno æthrusco ut Tanaquil. Ol ut Sol. As. ut

facultas .C.ut allec. Item hæc sunt quæ in monosyllabis producunt I
In disyllabis autem & trisyllabis uel in cæteris polisyllabis corripiũtur
Ar.ut far.nar.cæsar.er.ut.uer.pater ur.ut fur. murmur . Is ut uis.glis.
Torcular lis.fortis.Al ut sal hannibal. Item torcular & puluinar producta quia:
Puluinar quibusdam placuit hoc torculare dici non torcular & hoc puluinare &
Es non puluinar. ES terminatus si quintæ fuerit declinationis produci-
tur ut dies. Si tertiæ tunc longa est cum genitiuus singularis non cre
scit ut labes tabes cædes puppes clades fames uulpes ædes sedes.stra
Nubes ges Hercules proles nubes . Q uãuis quidam nubs nominatiuum ter
Nubs minare maluerunt uel cum crescens E productam ante nouissimam
syllabam habuerit ut merces quies mercedis quietis. Vel cum monosyl
Pes laba fuerint nomina aut de monosyllabis ducta ut pes: bipes: sonipes:
Sal Vbi notandum ꝙ pes sicut & sal & par cum monosyllaba est longa est:.
Par At cum per alios casus declinari cœperit primam syllabam corripit .
Item ceres aries paries abies.nominatiuo & uocatiuo casu producunt.
At in cæteris casibus.E.corripiunt.Breuiantur uero.Es.si aut.E.in.I.
mutauerit in genitiuo crescente ut miles.tis. aut.E. breuem habuerit
Os ut seges segetis.Os monosyllaba significãs producitur si ossa breuiat.
Q uæ tamẽ Os syllaba cum in disyllabis uel in trisyllabis uenerit & me
Vs dia syllaba genitiui producta natura permanserit tum lõga erit ut ne-
pos nepotis.Si uero correpta erit breuiatur ut compos.tis.Vs. Cum i
genitiuo crescente: V lõga permanserit producitur ut uirtus uirtutis .
tellus telluris . Excepto uno Palus ꝙ in genitiuo dis terminatur Palus
Palus paludis. unde est hoc Sterilisq; diu palus aptaq; remis.Si uero in geni
tiuo crescente correpta quia mutata permanserit aut non creuerit bre
uiatur Vt pectus pectoris.uulgus uulgi Genitiuus datiu9 & ablatiuus
producuntur.sed genitiuus cum tertiæ fuerit declinationis cum Abla
tiuo suo.E.tantum littera terminato breuiatur ut a forte fortis excepto
Fames uno quod producitur ut ab hac fame quia ueteres huius famei nõ huius.
famis & huic famei & non huic fami declinabant.Vbi notandum ꝙ no
mina quintæ declinationis quæ in ei litteras Genitiuo & Datiuo casu
terminantur & has diuisas & utrãq; longam habent ut faciei diei. Ex-
ceptis tribus Fidei Rei Spei . Accusatiuus breuis est semper Vocati-
uus similiter excepto cum.I.terminatur ut Laurenti: Vbi notandum
ꝙ nomina quæ in ius terminantur in Genitiuo casu duplici .I. effe-
runtur . In Vocatiuo Simplici in utroq; Longa: Vt Filius Filii o
Fili .Vel Certe Vocatiuum in E correptam terminant : ut Impius
Impie : Q ui etiam Vocatiuus dum similis Nominatiuo fuerit ;

regulam nominatiui sequitur ut haec paupertas & O paupertas. Nominatiuus accusatiuus & uocatiuus plurales In masculino & foemi nino genere producunt. Corripiuntur in neutro. Ambo & duo si neutra sunt corripiuntur si masculina producũtur. Gtũs pluralis in omnibus breuis est. Datiuus & Ablatiuus si is terminantur longi sunt ut doctis si bus breuiãtur ut rebus. hac regula nomina pronomina participia cõ tinentur: & pronominis declinatio in hoc tantum differt q in monosyl labis quae uocalibus terminantur ut me te se tu q. Aut uocalibus con stant ut O. In quolibet casu producuntur. sed genitiuus cum us finitur breuiatur ut illius. Datiuus uero ut in nomine semper longus est excep pto mihi tibi sibi quae indifferenter poni possunt. Sic reliq quoq casus regulam sumunt ex nomine. In graecis uero nomiatiuus singularis has habet breues. A. ut ecclesia baptisma. As cum genitiuus dos habuerit ut Arcas Arcados Pallas Pallados. OS cum genitiuo diphthongon ha buerit ut delos delou. Longas uero has. E. ut schole Synagogae quae la tina cõsuetudo in A terminat. O. ut dido An ut titan. En. ut lien syren. In ut delphin. on. ut memnon. er. ut aer. aether. As. ut aeneas. Es. ut an chises. Genitiuus breuiatur cum dos uel tos habuerit in fine ut arcados poematos. datiuus cum. I. ut palladi. Accusatiu⁹ cum. a. uel. on. ut the sea delon. Alias longus est Vocatiuus cum. A. terminatur in masculinis tantum lõgus est ut o aenea. Nam in foemininis corripitur ut cathedra E terminatus producitur ut schole synagoge. pentecoste parasceue Ex ceptis his quorum nominatiuus os terminatur ut petros petre. I. termi natus corripitur ut alexi. O finitus producitur ut dido. Nominatiuus & uocatiuus pluralis cum. A. uel es. terminatur breuia sunt ut rhetho res charismata alias lõgi sunt ut ecclesiae. Genitiuus longus est si tamẽ graecae fuerit declinationis ut laon cedron idest populorum cedrorũ. Datiuus. In. terminatus corripitur ut Arcasin. Alias longus est ut lais populis Accusatiuus si as fuerit terminatus & a genitiuo singulari ue nerit. os. finito corripitur ut arcados arcadas alias productiõe laetatur.

Ambo
Duo
Datiuus & Ablatiuus plur.
Mihi
Tibi
As
Delos

De Verborum & Aduerbiorum temporibus.

i N uerbis primae coniugationis producuntur A & AS. ut ama amas in secundae. E. & ES. ut sede sedes. In tertiae pro ductae. I. & IS. ut nutri nutris. In tertiae correptae breuia tur. E. & IS. ut cerne cernis. In omnibus. O. corripitur ut amo sedeo cerno nutrio tametsi auctoritas uariet. eadem in Infinitiuo modo pe nultima syllaba. A. & E. I. productas habent ut amare. sedere nutrire.

Item. E. correptam ut cernere. Similiter in aliis modis productis eisdē uocalibus amarem amares amaret & cætera ad suam formam. E. correpta in uerbis tertiæ cōiugationis correptæ ut cernerem cerneres & cætera. Item es corripitur ut sum es & cætera: quæ ex his componi pos-

Faxis
Velis
Adsis
Fac
Dic
Duc

sunt ut sum ades possum potes. Item faxis. uelis. Adsis longa sunt quia pluralis numerus ea producit. numerus pluralis ut amares amaretis amasses amassetis. Item producenda sunt quæ C terminantur, ut fac: dic: duc: induc: aut in I: ut amaui amari: aut in V. Corripiuntur autem quæ in M ut amem uel in. R. ut amer uel in us: ut amamus: uel in. T.: ut amat uel in re ut amare: uel in is: ut amatis.

Aduerbiorum quantitas
Vbi
Heri
Falso
Noctu
Non
En

Aduerbia quæ in a terminantur productione gaudent: ut una. Quæ uero in E si ex nomine ueniunt & comparationis gradus seruant ut docte doctus doctissime producuntur. Si autem a se nascuntur ut sæpe aut non comparantur ut rite Aut in comparatione deficiūt ut bene male breuiantur. I finita præter quasi ibi & ubi uel quæ ex ipsis fiunt ut sicubi producuntur: ut heri. O indifferenter accipitur ut falso. V. producitur: ut noctu L & R breuiantur ut semel pariter. Vl ut simul M ut tam. N uero excepto non & en. ubiq breuiantur ut forsan S breuiatur ut magis funditus excepto cum A præcesserit ut alias. C producitur ut hic illic adhuc. Monosyllabæ prodceuntur ut cur plus exceptis bis & ter.

Ne

Verum Ne dupliciter profertur. Nam producitur cū prohibendo dicitur: ut SCRVTARI ne cura procax abstrusa labora. uel componitur prout non. Vt idem Prosper ait. ET uindicta breuis sic noxia crimina finit. Ne sine fine habeat debita pœna reos. Corripitur autem cum interrogando uel increpando ponitur. ut Tu ne cruente ferox: audax insane rebellis? Es in numeris ut toties quoties septies Vities corripit.

Toties

De Coniunctionibus præpositionibus Interiectionibus.

Ita
Interea
Nisi
Etsi
An
Sin
Alioquin

C Oniunctiones ferme omnes corripiuntur: sed quæ A uel I terminantur excepto ita quia nisi produeuntur ut propterea Interea si & si. Quæ in N desinunt si A uel I ante eam habuerint producūtur. ut an sin. Alioquin. cæterum breuiatur attamē. Quāuis pducitur cæteræ breuiantur exceptis quæ positione sunt longæ: ut Ast Aut &c.

De Præpositionibus.

Præpositionum quantitas in tēpore

P Ræpositones accusatiuæ solæ quæ in A exeunt producuntur ut Intra & una monosyllabis. Ablatiuæ corripiuntur ut ab. Exceptis monosyllabis quæ aut Vocalibus constant

ut.a.aut uocalibus terminantur.ut de.Comunes præpositiones correp tas esse liquet ut In.sup.sub.subter.Nec de loqlaribus præpositionibus reticend tam&si non in fine sed in principio semper ponãtur quæ sunt am.co.con.di.dis.re.se.Quod am & dis.positionem quærunt ut amplector disiungo & iõ longæ sunt.co.dichronæ.ut coherceo conecto. Cen.longa ut conitio.di.longa ut dirigo.Se.longa ut secerno. Re aũt ubiq; breuiatur ut remuto excepto refert. cũ distat significat ut præterea rara nec mutari pabula refert & unum uerbũ reicio ut Reice ne maculis infuscet uellera pullis.

Di
Dis
Re
Se
Am
Con
Co
Refert
Reicio

Omnes interiectiões si monosyllabæ fuerint ut heus producuntur :Ceteræ uero exemplo similium partiũ orationis existimandæ sunt: Itẽ interiectiones omnes ut Audacius ait:quæ de græco sermone mutuati sumus:Ideo in nouissimis syllabis fastigium capiunt.ut pape atat.Eodem mõ & cæteræ similiter uel acutũ uel circũflexũ i ultimo sumũt accẽtũ.

Interiectiones in syllaba.
Fastigiũ p accentu
Pape
Atat

De Pedibus

Pes est syllabarum & temporum certa denumeratio:dictus inde quod hoc quasi pedali regula ad uersum utimur metiendum. Sunt autem pedes dissyllabi quattuor:trissyllabi octo. Tetrasyllabi sedecim. Singuli nominatim distincti:atq; ex his geminatis adcrescunt sine nomine qui generaliter syzygiæ.i. coniugationes dicuntur. Vnde fit oẽs pedes a dissyllabis usq; ad hexasyllabos. CXXIIII. colligi de quibus in Donato plenissime quisq; uelit inuẽiet. sed nos in p̃senti opusculo disyllabos & trissyllabos tantũ meminisse sufficiat. Ergo disyllabi quatuor hi sunt. Pirichius ex duabus breuibus temporũ duũ ut amor huic cõtrarius est spondæus ex duabus lõgis tẽporũ quatuor ut æstas. Iambus ex breui & longa tẽporũ triũ ut parẽs huic cõtrarius trochæus ex lõga & breui temporum trium:ut uersus.

Pes quid & unde
Pedes disyllabi
Pedes trisyllabi

De Trisyllabis

Trisyllabi octo hi sunt tribrachus ex tribus breuibus tẽporũ triũ:ut macula.huic cõtrarius ẽ molossus ex trib⁹ lõgis temporũ sex ut æneas. Anapæst⁹ ex duab⁹ breuib⁹ & una lõga tẽporũ quatuor ut pietas.huic cõtrari⁹ ẽ dactylus ex pría lõga & duab⁹ breuib⁹ tẽporũ quatuor ut regula. Amphibrachys ex breui & lõga & breui:tẽpoꝵ quatuor ut harena huic contrari⁹ ẽ amphimachr⁹ ex lõga & breui & lõga tẽporũ qnq; ut ĩpotẽs. Bacchi⁹ ex breui & duabus lõgis tẽpoꝵ qnq; ut poetæ. huic contrari⁹ est antibacchius ex duab⁹ lõgis & breui temporum quinq; ut natura. Hos sequuntur ut dixi pedes tetrasyllabi.xvi.pentasyllabi .xxxii. hexasyllabi lxiiii. sed hec interim nostro operi quod de arte metrica cudimus latis esse putamus.

De metro dactylico hexametro uel pentametro

Hexametrū. Heroicum.

Metrum dactylicum hexametrū quod heroicū uocatur: iō q hoc maxime heroum: hoc est uirorum fortiū facta caneret: Cæteris omnibus pulchrius celsiusq est. Vnde opuscu lis tam prolixis: q̃ succinctis: tam utilibus q̃ nobilibus aptum esse cōsue uit. Cōstat autem ex dactylo & spōdæo uel trochæo ita ut recipiat Spō dæum locis omnibus præter quintū. dactylum preter ultimū trochæū uero loco tantum ultimo. uelut quidam diffiniunt. Spondæum in ulti mo loco semper & in omnibus præter quintum. Trochæum uero nusq̃ quia & si ultima breuis est natura tamē spondæum facit ad uotum poe tarum. Qui ut prædiximus ultimam uersus omnis Syllabam indifferē ter accipiunt: Alioquin legitimum numerum uiginti quatuor tempoꝝ uersus hexameter non habebit. quæ tot illum pro sui perfectione habe re decebat: quot habet libra plena semuncias huius exemplum.

Trochæus i Heroico uer su locū non habet.

Hexametri carminis & heroici tēpo ra. xxiiii.

Culmina multa polos radianti lumine complent. Hoc metrū post Ho merum heroici nomen accepit pythium antea dictum. eo q Apollinis oracula illo sunt metro edita. huic cognatum est & quasi familiariter ad herens ita ut sine ipsius præsidio nunq̃ id positum uiderim: Metrū da ctylicum pentametrum quod recipit spondæum loco primo & secūdo dactylum locis omnibus catalecton in medio & fine huius exemplum.

Heroícū qm̄ primū nomi natum.

Pētametrū quot & qbus pedibus cō stet.

Lætanturq piis agmina scā choris. huius metri uersus quidam ita scan dendos astruunt. ut quinq absolutos pedes eis inesse doceāt. Spondæ um siue dactylū loco primo & secundo. spondæum tertio semper. quar to & quinto anapæsto ueluti si dicas. Quærite regna poli Quærite re gna poli. Quærite dactylus. regna po. dactylus. liquæ. Spōdæus rite reg anapæstus. napoli. anapæstus. Quod rōne eiusdē metri (ni fallor) minus uidetur esse conueniēs. cum uniuersi qui hoc metro usi sunt uer sum omnem in medio diuiserint: & duabus pentimemeris constare uo luerint. Quarum prior dactylum siue spondæū licenť in utraq regio ne recipit. posterior solos dactylos in utraq. hoc autem & superius me trum ubi iuncta fuerint elegiacū carmen uocatur. Eleios nāq miseros appellant græci & huius modulatio carminis miserorum querimoniæ congruit ubi prior uersus hexameter sequens est pentameter. Quo ge nere metri constat canticū deuteronomii apud hæbreos: sed & psalmos. CXVIII. & CXLIIII. esse scriptos. Namq librū beati Iob simplici he xametro scriptum esse asseuerant. obseruandum est autem in carmine elegiaco. nequid unq̃ de sensu uersus pentametri remaneat inexplica tum: quod in sequenti uersu hexametro reddatur sed uel uterq sensi bus suis terminetur uersus. Vt Sedulius CANTEMVS socii domino

Pentametrū elegiacum quō scandi debet

Elegª unde

Elegiaci uer sus decorū

cãtemus honorem: Dulcis amor Christi personet ore pio. Vel sibi mutuo prior hexameter ac pentameter subsequens prout poetæ placuerit conseruntur. Iuxta illud Prosperi. SOLVS peccator seruit male: qui licet amplo Vtatur regno sat miser est famulus. Nam sequentes uersiculi & si his sunt subiecti sibi met: Sunt tamen inuicem coniuncti. & secundus primo dat supplementum. Sequitur. n. CVM mens carnali nimium dominante tyráno: Tot seruit sceptris dedita quot uitiis.

QVAE SIT OPTIMA CARMINIS FORMA.

a T uero in hexametro Carmine concatenatio uersuum plurimorum solet esse gratissima quod in Aratore & Sedulio frequenter inuenies modo duobus modo tribus modo quatuor aut quinq; uersibus: nõnunq̃ sex uel septem uel etiam pluribus ad inuicem connexis. Quale est illud LOTH SODOMAE fugiente chaos dum respicit uxor In statuam mutata salis: stupefacta remansit. Ad pœnam conuersa suam: quia nemo retrorsum Noxia contempti uitans discrimina mundi Aspiciens saluandus erit: nec debet Arator Dignum opus exercens uultum in sua terga referre: & Arator. IVRA ministerii sacris altaribus apti. In septem secuere uiros: quos undiq; lectos Leuitas uocitare placet. quam splendida cœpit Ecclesiæ fulgere man⁹ q̃ pocula uitæ Misceat: & latices cũ sanguĩe porrigit agni Verum huiusmodi cõnexio si ultra modum procedat fastidium gignit ac tedium: Hymnos uero quos choris alternantibus canere oportet necesse singulis uersibus ad purum esse distictos. ut sunt omnes Ambrosiani: Optima autem uersus dactylici ac pulcherrima positio est. Cum primis penultima ac mediis respondent ultima: qua Sedulius frequenter uti consueuit. Vt PERVIA diuisi patuerunt cerula ponti. Sicca peregrinas stupuerunt marmora plãtas. Edidit humanas animal pecuale loquelas. Itẽ Pentametro. DIGNATVS nostris accubitare thoris. Rubra quod ad positum testa ministrat holus. Nec tamen hoc continuatim agendum: uerum post aliquot interpositos uersus. Si. n. semper uno modo pedes ordinabis & uersus tamen & si optimus sit statuis: statim uilescit. Aliquando uersum nominibus tantum perficere gratum ẽ Vt Fortunatus. LILIA Narcisus Viole rosa nardus Amomum. Oblectant Animos gramina nulla meos. Quod idem & in propriis fecit nominib⁹. SARRA rebecca rachel hester Iudith Anna Noemi ue. Quamuis præcipue culmem ad astra leuent. Fecit & in uerbis.

Hexametri carminis optima forma quæ

Hymni cuius modi eẽ debent

BLANDITVR Refouet ueneratur honorat obumbrat. Et Locat in thalamo membra pudica suo. Studendum est prateerea metricis quantum ars decoro non obsistit ut mobilia nomina fixis præponantur: Sed ne continentia nomina coniunctum ponant: uerum interposita q̄libet alia parte orationis. MITIS in imitem uirga est animata draconem. Prius posuit mitis quam uirga: prius imitem quam draconem. sed & hoc discretum est interposito uerbo est animata non quod hæc semper obseruari necesse sit: sed quia cum fiunt decore fit. Nam & Prosper per mutato hoc ordine fecit uersū decentissimum. MORIBVS in sanctis pulchra est concordia pacis. Rex Cæli æterni stabili regit omnia nutu: Nec mutat uario tempore consilium. Et Lucanus poeta ueteranus. Cæsaris & Pompei prœlia descripturus ita incipit BELLA Per Emathios plusquam ciuilia campos. Iusq; datum sceleri canimus populumq; potentem. In sua uictrici conuersum uiscera dextra. Cumq; superba foret Babylon spoliāda tropheis Auxoniis umbraq; erraret Crassus inulta Bella geri placuit nullos habitura triūphos.

De Scansionibus siue cæsuris uersus Heroici.

Heroici carminis scāsiones quatuor

Cansionum aūt in uērsibus sunt species quatuor Coniūcta Disiuncta mixta diuisa. Coniūcta quæ cæteris laudabilior habetur Illa est ubi nunq̄ pes cū uerbo finitur. IN MORTALE nihil mundi cōpage tenetur. Disiuncta ubi uerba cū pedibus terminātur. ut est. Hæc tua sunt: bona sunt quia tu bonus omnia condis. Q uā uersificatōis spēm rarissime inueies. nā & si nō post duos uel tres pedes syllaba supfuerit qd̄ pētimemerim & heptimemerim uocāt ratus haberi uersus nequit. sic ut hic post duos pedes sunt post tres cū superest mixta scansio quæ utrumq; in se habet ut in quibusdam coniunctus in quibusdam uero separatus sit uersus: ut NOBIS certa fides æternæ in secula laudis. Pacificus deus i numerum sibi prolis adoptat. Diuisa est ubi primi tres pedes cōcatenati inter se: a reliquis pedibus separati sunt. Inde dei genitrix pia uirgo Maria coruscat. & Prosper Corde patris genitum creat & regit omnia uerbū Nec mīus cæsurarū intuendus est status. quæ & ipse sunt quatuor: pentimemeris: heptimemeris Catatritoritrochæum bucolicæ tome. Pentimemeris ubi post duos pedes inuenitur semipes qui uersum diuidat & partem terminet orationis: ut CVM sua gentiles. Heptimemeris ubi post tres pedes inuenitur syllaba: ut CVM sua gentiles studeant. dicta autem pentimemeris

Cæsur̄ quot & quæ Pentimemeris

& heptimemeris graece quasi semiquinaria & semiseptenaria Q uia cũ per spondæos fiunt hæc quinq syllabis illa constat septem & in hac qn ta syllaba Semipedem: in illa tenet septimã Catatritontrochæum ubi tertio loco inuenitur trochæus non quod in medio uersu esse possit trochæus: sed sublata de dactylo syllaba remanet trochæus GRANDISONIS pompare modis. Bucolice tome ubi post quatuor pedes non aliquid remauet. SEMPER principium sceptrum iuge gloria cõsors. Xp̃s erat panis Christus petra Christus in undis. Q uæ cæsura Inde nomen habet quod in bucolicis sæpe inueniatur. Item ubi post duos pedes superest syllaba Comma dicitur ubi post duos pedes nihil remanet colon uocatur. Q uæ tamen nomina apud oratores indifferenter ponuntur qui integram sententiam Periodon appellant: partem autẽ cola & cõmata dicuntur ut puta. SVSTINETIS.n.si quis uos in seruitutem redigit. Colon ẽ. Si quis deuorat Colõ ẽ Si qs accipit Colõ ẽ Si qs extollitur & cætera usq ad plenam sentẽtiam cola sunt & cõmata: Pleã aũt sententia Periodus est: Interp̃tatur aũt colon mẽbrũ Coma incisio Periodus clausula siue circuitus.

Heptimemeris
Catatriton trochæum.
Bucolice tome
Cõma
Colon
Periodos

De Synalipha.

Ynaliptharum quoq commemoranda ratio est: quia non nunq̃ ultima uerbis syllaba uel particula syllabæ uidetur absumi: unde synalipha graece dicitur quasi quodam saltu transmittens. Fit autem duobus modis: quod cum aliqua pars orationis aut in uocalem litteram: aut in M. consonantem desinit: incipiente a uocali sequente parte orationis. Illa quæ sequitur pars orationis præcedentem uel litteram uocalem uel syllabam quæ in A desierat: sua uocali absumit. quod dico huiusmodi est. Arta uia est uere quæ ducit ad atria uitæ. Scãditur.n.ita. Artaui dactylus est ue Spondæus. in tercepta A syllaba per synalipham absumitur: & particula syllabæ: cũ dicit ut Prosper. Sumite q̃ magna adposuit sapientia mensæ. Scandit̃ n.ita Sumite dactylus quæ mag spõdæus. nadposu. dactylus. absumpta parte syllabæ per synaliphã. Itẽ pars syllabæ q̃ in M desierat synalipha intercipitur cum dicit. Nullus enim est insons sola formidine pœnæ. qui sanctum & iustum non amat imperium. Scanditur.n. ita null' e dactylus. nestin. spondæus absorta M per synalipham. Item Q ui sãc. spondæus. et ius. Spondæus absumente synalipha particulã syllabæ um. Item tetrasyllaba quæ in M terminata est per synalipham interiit. Cum dicit. Magnum præsidium est sacro libamie pasci. Si cor par

Synaliphe qd & unde.

ticipis crimina nulla premunt. Scanditur.n.sic. Magnum. spondæus præsidi. dactylus. est sa. Spondæus. Intercepta um. syllaba per synalipham. Quæcunq; ergo uerba in.m. terminantur iuxta positione cōsonantis alicuius defendantur synalipha irrumpente: syllabam ultimam aut perdunt semper aut minuunt. excepto cum ab.h. littera sequens sermo incohauerit. Tunc &.n. in arbitrio poetarum est uerum hæc instar fortium consonantium synaliphā arceat An pro modo suæ fragilitatis

Est.n. longa naturaliter in illo Paulini: ut CITHARIS modulans unius uerbere plectri Est breuis licenter in illo Sedulii. VNIVS ob meritum cuncti periere minores. Item natura est lōga in hoc Paulini DISCVTIEBAT ouans galea scutoq; fidei. Licentia breuis in hoc Prospi DIVITIAS iam nunc promissi concipe regni. Virtute & Fidei quod cupis esse tene. & hoc ut supra retulimus inter cōmunes syllabas computatur. Vbi autē in metris prendo pro prehendo: uel secla pro secula legitur: uel aliquid huiusmodi non est synalipha sed syncope: quæ species est metaplasmi. quia non syllaba uel littera scripta scandendo aufertur: sed nunq̄ scriberetur libertate poetica prouisum est: unde illum Maronis uersiculum. NEC tota tamē ille prior præeūte carina. Ita scandendum esse: ratio probat ut primus sit. Nec to. Spondæus deinde tatamen Dactylus illepri Dactylus orpree Dactylus. Adbreuiat. N. diphthongon propter uocalem quæ sequitur untecarin Dactylus & Spondæus qui terminent. Quis enim audiat Victorinum docentem ut scandamus ente carina. Facientes synalipham in media parte orationis quod nunquam fecere priores. Fit autem synalipha in omni parte uersus etiam in extrema: ut Prosper. SED rerum auctori nullus cognitus ordo est. Fit & post uersum synalipha quæ ad sequētis uersus caput intendat ut Paulinus QVE decus omne operum perimebant Improba fedaq; obice prospectum cæcantia. Sunt namq; ultimi uersus illius pedes IMPROBA dactilus fœda Spondæus & prima sequentis. per synalipham Quæ obice dactylus. prospectū Spondæus.

Fidei
Comprēdo
Secla

Victorinus arguitur

DE Sinalypha uel Dieresi.

Dieresis

Oniunctionem etiam solutionemq; syllabarum quā græci episinalyphā & dieresin uocāt ubi necesse est licitā scire metricum decet coniunctionē uidelicet qua duæ de trib⁹

solutionem qua duæ de una syllaba efficiunt coniunctionis. AEDIFI CANT. sectaq; Intexunt abiete costas & custodes sufferre ualent la bat ariete crebro ianua & tenuia nec lane p cælum uellera ferri. Abiete quatuor syllabas habet breues. stringe illud & fit ab positione longa qa A. uocalis definit in. b. excipitur ab. I. loco consonantis posita. Sic & ARIETE naturaliter breuis est A: iunge. R. ad ipsam. I. & E sibi met: & fit ar syllaba positione longa quia sequitur. I. loco consonantis posita Itē TENVIA stringe ten. & fac. V. consonantē & sic de tetra syllabo facis dactylum trisyllabum tale est ET fluuiorum rex aridanus. Fluuio anapæstus est sed si facis stringendo unam syllabam. Fluu alte ram. io. efficis de anapæsto spondæum. Hæc coniunctio siue solutio sæpius in. I. uel in. V. litteris fit Quarum & in nostratibus poetis mul ta habes exempla: ut Paulinus. SIM profugus mundi tanq̄ benedictus Iacob. Fortunatus. DIRIGIT & Iacob terra beata sacros. Hic I & A discindit ille conglutinat. Item Paulinus PARIETIBVS nouitas la tet intus operta uetustas. Parieti Dactylum fecit de proceleumatico conglutinatis contra naturam. A. &. R. in unam syllabam. I. &. E. in al teram. Item sedulius distinctis. V. &. A. CVIVS onus leue est cuius iu ga ferre suaue est. Item Prosper coniunctis. NEC Christi & templo suauior exit odor. Item Paulinus diuisis. V. &. I. iuxta naturam. CON SCIA seruitii quid gesseris & cui tandem. Fortunatus: cōnexis iuxta licētiam poeticam. CVI tamen hoc opus est cum uirginitatis honore. Vt placeat sponso mens moderata suo. Item disiunctis in alio pronomi ne Paulinus CVM subito aut illis corda hostib' aut huic ora. Prosper conglutinatis HVIC homo. si recte famulatur proximus hæret. Maro E. &. I. coniunctis. TYTIRE pascētes a flumine reiice capellas. Item alibi seiunctis iuxta naturam. REICE ne maculis infuscet uellera pul lis. Iungit (ni fallor) & Paulinus easdem: ubi ait. AST aliis pictis accendunt lumina cereis. Nisi forte Dactylum in ultima uersus regiōe contra morem posuisse dicendus est. Recipit &. R. littera solutionem quauis ordine dissimili. Ibi enim discissis siue conglutinatis uocalibus: syllaba contra naturam aut adcrescit aut interit. hic autē ea uocali quæ nequaq̄ adscripta est in sono uocis adsumpta super adcrescere tamen syllaba consueuit ut illa CONTINVO statuunt terdena argenti. & Paulinus. Et spacii cœpere & culminis incrementa: & rursus. SIC pro pe sic longæ sic culmina res pgebat. Et Prudens in psychomachia DI XERAT & læta libidinis interfectæ: & idem in eadem PALPITAT

Cui bisyllabum

Huic pyrrhichius

R. littera solutōne patiē

Spondæus iniquito nunq̄ ponitur

atq; aditu spiraminis intercepto. Neq;.n. in quinta regione uersus heroici spondæum ponere moris erat: sed ita tamen uersus huiusmodi illos scandere uoluisse reor. Vt addita in sono uocali quam non scribebant dactylus potius q̄ existeret spondæus uerbi gratia, INTERICEPTO Interementa interefactæ resperigebat & per synalipham denarigenti Quod id eo magis. R. litteram q̄ cæteræ consonantes patiuntur. Quia quæ dure naturaliter sonat durior efficitur cum ab aliis consonantibus excipitur atq; ideo sonus ei uocalis apponitur: cuius temperamento eius leuigetur asperitas. Quod etiam in cantilenis & ecclesiasticis sæpe in eadem. R. littera facere consueuerunt: qui antiphonas uel responsoria: uel cætera huiusmodi quæ cum melodia dicuntur: rite docere norunt. sed & hoc cōmemorandum quia cum nomina quæ in ius uel quæ in ium terminantur duo. I. in genitiuo habere debeant casu duarū æque syllabarum metrici nonnunq̄ in eodem genitiuo casu unam syllabam ponunt pro duabus: uel ablata uidelicet una. I. de duabus uel ambabus in unam syllabam geminatis. q̄uis id fieri posse Donato testante plurimi negēt. Dicit. n. Paulin⁹ OBLEctās iopē lēsu fructuq; peculii. Quod si quis dixerit hic eum more antiquorum dactylum in fine posuisse uersiculi: legat quod idem alibi dicit. EXCOLVIT biiugis laquearu & marmore flabri. Excolu dactylus. it bi iu dactylus gis laque Dactylus. qui est. n. pes quartus arnet. habet. n. quatuor syllabas longā breuem & duas longas. Epitritus in heroico uersu esse non potest: forte ergo spondæus est absumente synalipha duas uocales superuentu uni⁹ quod non facile uel a grāmaticis permissum uel a poetis usurpatum inuenies. tametsi dixerit Fortunatus VICENTI hispania surgit ab arce decus Cuius scansio uersus par est præfati nisi forte regulam Lucilii secuti sunt. qui Luciliū & Emiliū & cætera nomina quæ. I. ante. V. habēt non solum in uocatiuo sed & in genitiuo casu per unum. I. scribi posse existimant.

Arigentum pro argento

Præfati pro supradicti. Antoni pro Antonii

Quod & auctoritas sæpe & necessitas metrum uiolet.

Tamen intuendum est nobis quia & auctoritas nonnunquam & necessitas metricæ disciplinæ regulas licite contemnit. Necessitas quidem in uerbis quæ non aliter in uersu poni possunt ut sunt ea quæ quattuor syllabas breues habēt. BASILICA Italia religio. uel tres primas breues: ut Relique: uel unam in medio breuem: ut Veritas Trinitas. quæ neq; dactylum consuetum neq; Spōdæum facere possunt quæ propriis nominibus maxime solet eueni

Basilica pro celeumatic⁹

re huius exemplum. Italiam sequimur. longam posuit quia non aliter Italiam quam saepius erat nominaturus appellare ualebat nisi aut sylla bam quae natura breuis erat produceret aut tribrachum loco dactyli po neret. Sic cũ de apibus loquẽs aluearia nominare uellet posuit necessi tate antibacchium in uersu dactylico. SEV lento fuerint aluearia uimi ne texta. & Paulinus QVI simul hac sci ꝓ religione coistis. Re. contra naturam pro longa posuit quia non aliter hoc nomẽ uersus hexameter recipere ualebat. Tale est & illud eiusdem BASILICA haec iuncta tri bus patet area cunctis. Namq alibi pro breui ponitur eadem syllaba di cente Fortunato. Hic Paulina agnes basilissa eugenia regnãt. his & aliis huiusmodi necessitatibus credo factum ꝙ de libro beati Iob loquẽs hie ronymus cum dixisset cum maxima ex parte uersibus hexametris apud hebraeos esse descriptum. Addidit qui dactylo spondaeoq decurrentes propter Idioma linguae crebro recipiunt & alios pedes eorũdem quidẽ temporum: sed non earũdem syllabarum. Authoritate autem contem nitur regula grãmaticorum: ut Sedulius in clausula carminis cuius su pra memini cum dixisset GLORIA magna patri semper tibi gloria na te: Subdidit CVM sancto spiritu gloria magna patri. Spiritus.n. pri mam syllabam habet longam. unde uera scansio uersus istius haec est: cũ sanc. Spondaeus tospiri Antibacchius non dactylus. sed poeta ut glo riam sanctae & indiuiduae trinitatis clara uoce decantaret neglexit regu lam grãmaticae dispositõnis. Idem ipse in carmine pascali. SIC ait ipse docens ego in patre & pater in me est. Sic ait: dactylus. ipse deo: dacty lus cense Trochaeus: gipa. Spondaeus ablata O per sinalypham: Si scã dere uis censego & facere dactylum cõtra morem ipsius Sedulii quem per omnia seruauit & agis ut immunis stet uocalis altera superueniẽte uocali de foris. Idem in eodẽ opere. CLARIFICA dixit nomen cuius magnaq caelo. In quo ut ueritatẽ dominici sermonis aptius comẽdaret postposuit ordinem disciplinae secularis. Idem iterum SCRIBITVR & titulus hic est rex iudaeorum Quod quomodo scandendum iudica uerit uideat qui potest utrum iudaeoꝝ duos spondaeos. Quinta & sexta regione: contra morem an solutis syllabis iuxta quod supra monstraui mus dactylum fieri uoluerit & Spondaeum.

Religio

Basilica peõ primus

Sedulii uer sus licẽtiosi

Ut prisci poetae quaedam aliter q̃ moderni posuerunt.

n Am & in exẽplis antiquorũ inueniunt aliquoties duo spõdaei in fine uersus: Sicut & duo dactyli nonnunquam ut sunt illa Maronis. AT tuba terribilem sonitũ procul excitat horrida

Verg. locus

& AVT leues orcas lento ducunt argento. Quāuis hoc rarissime inueniatur nisi ita ordinatum ut & dactyli qui in fine est ultima syllaba per synalipham sequenti uersui iungatur & Spondæus qui in quinta regione est. R. litteram habeat alteri consonanti uel præpositam: uel subiectam cuius duritia per adiectam uocalem leuigata: Dactylus reddatur in sono cum pareat spondæus in scripto. Quod utrunque ut fiat exemplis supra monstrauimus qui & aliis in metrico opere regulis multum libere utebātur. quas moderni poetæ distinctius ad certe normam diffinitionis obseruare maluerunt. Nam & uocalem breuē quæ. Q. &. V. & uocali qualibet exciperetur uoluere esse communem ut Lucretius.

Lucret.

QVAE calidam faciunt aquæ tactum atq; uaporem & uocalem in fine uerbi breuem: quæ exciperetur a consonante & liquida. Inter cōmunes syllabas deputauere: ut Virgilius AESTVSq; pluuiasq; & agentes frigora uentos & Sibilantum auræ primum aspera sylua lappæq; tribuliq; absint fuge pabula læta. Quod nūnc poetæ in eadem parte orationis (ut supra docuimus) magis fieri oportere decernunt. Idem uocalem in fine uerbi correptam quæ excipitur a littera .S. inter communes syllabas deputauit ut. EVRI zephyriq; tonat domus. Qui eadem libertate finalypha utebatur. si quid &. M. ubi uoluit in fine uerbi positam a superuenientis uocalis assumptione reseruauit. ut SIT pecori: apibus quanta experientia partis. Et longam cum uoluit breuiauit: ut ET LONGVM formose uale uale inquit iolla & CREDIMVS an q amant ipsi sibi somnia fingunt & diphthongon reseruauit ut VLLA. morā fecere neq; aoniæ aganippæ & eādem breuiauit. ut INSVLAE ionio in magno. Quæ cuncta posteriores poetas ut dixi distinctius obseruare reperies.

Virgilii carmina licētiosa

De metro Phaleucio.

Phaleuciū carmen

Rerum de metro heroico quæ uidebantur tractauimus. libet & aliorum genera metrorum ea duntaxat quæ magis usui habere reperimus: parumper commemorare. Est igitur dactylicum metrum Phaleucium pentametrum quod constat ex Spondæo & dactylo & tribus trochæis huius exemplum.

CANTEMVS domino deoq; nostro: Cui gloria cum honore polens Sese Magnificis decorat actis. Dum currus celeres Aegyptiorum Iunctis equitibus grauiq; turba. Rubri marmoris Enecat fluentis.

Adiutor ualidus meæ salutis.
Custos & genitor salusq; uera.
Ipsum conspicua sacrabo laude.
Ipsum arduis uocibus fatebor.
Dignus nomine quod deus uocatur.
Plebem de medio tulit profundo
Hic est hic domin⁹ meus & altor
Qui est progenitor mei parentis
Qui bellum tulit obruitq; fortes

De Metro dactylico Sapphico

m Etrum dactylicum sapphicum pentametrum constat ex trochæo spondæo dactylo. duobus trochæis. cui metro post tres uersus additur semis heroici uersus. hoc metro sanctus antistes Paulinus sextum beati Fœlicis confessoris librũ composuit. Cuius principium est. Iam ne abis & nos properam relinquis
Quos tamen sola regione linquis.
Mente futurus. Et paulo post dicit.
Noctis & densæ tenebris operta.
Luxerat orbi.
Orbe cum sanctæ pia pars fidei
Obruat error
Cunctã tete dñs secũdet⁹
Semper adnisa sine fine & tu
Sicut ægypto peunte quõdã
Qua dei uiui sacra gẽs agebat
Quæ modo ĩ toto spẽs pbat
Fulgeat xp̃o reliquos tenebris
Sic meo qua se foret actus ora
Donec optato pǣa ueha⁊ Læt⁹ ad urbẽ

De metro Tetrametro Catalectico

m Etrum dactylicum tetrametrum catalecticum constat ex spondæo: dactylo catalecto dactylo spondæo Quo usus est sanctus Ambrosius ĩprecatione pluuiæ: cuius exordium hoc est. Squallent arua soli puluere multo — Tetrametrũ catalecticũ.
Pallet sicc⁹ ager. terra fatiscit
Quando nulla uiret gratia florum
Fons nescit aquas fluminaq; cursus
Iam cælos reseres Aruaq; laxes
Habrã meritis impia secla
Nullus roris honos nulla uenustas
Tellus dura sitit nescia roris
Cuius finis hic
Fecũdo placid⁹ hymbre rogamus
Dõasti pluuiã nos quoq; dões. Idẽ ṽs⁹ ẽ eodẽ metro ĩ postulatõe senitatis qđ ita ĩcipit. Obduxe⁊ polũ nubila cæli
Abscõdũtq; diẽ sole fugato: & ita finit. Iesu parce tua morte redẽptis
Prior diluuiũ ptulit ætas Vt mũdaret aqua crĩa terræ. Sed mũdata tuo sanguĩe terra ẽ. Iã nũc ĩmissa ferens ore columba Ramũ paciferæ munus oliuæ Exutas liquido flumine terras Læto significet lapsa tuo latu.

De Metro Iambico Hexametro.

m Etrũ iãbicũ senariũ recipit iãbũ locis oĩb⁹. tribrachũ locis oĩb⁹ præter nouissimũ. Spõdæũ Dactylũ & Anapæstũ locis tñ ĩparib⁹. pyrrichiũ loco tãtũ ultĩo. quo nobilissim⁹ hispaniæq; scholastic⁹ Aureli⁹ prudẽs clemẽs scripsit pemũ psycomachiæ: id est libri q̃ de uirtutũ uiciorũq; pugna heroico carmĩe cõposuit. Ita. n. inchoat. — Iambicus senarius Aureli⁹ prudens

SENEX fidelis prima credendi uia. Abram beati seminis serus pr
Adiecta cui⁹ nomē auxit syllaba. Abrā parēti dict⁹ Abraā deo.

De metro Iambico Tetrametro.

m Etrum iambicum tetrametrū recipit iambū locis omnibus: spondæum locis tantum imparibus quo scriptus est hymnus Sedulii A solis ortu cardine Et usq terræ limitem: sed & Ambrosiani hoc maxime currūt Deus creator omnium Iam surgit hora tertia. Splendor paterne gloriæ Aeterne rerum conditor & cæteri per plures in quibus pulcherimo ē decore compositus hymnus beatorum martyrum : cuius loca cuncta imparia. spondæum iambum tenent paria. Cuius principium est Aeterna christi munera Et martyrum uictorias Laudes ferentes debitas Lætis canamus uocibus Recipit hoc metrū aliquoties ut scripsit Mallius theodorus & iam tribrachym locis omnibus preter nouissimum. Dactylū & Anapæstum locis tantū imparibus: unde est Gerionææ gigas substantiæ Alacris ut curret uiā cæterorum rara habes exempla

De Metro Anacreontio

m Etrū iābicū tetrametrū colophō qd Anacreōtiō dr̄ recipit Anapæstū duos iābos & semipedē quo usus est Prosp tyro ī pricipio exortatōis ad cōiugē ita dicēs. Age iā pcor meaq Comes ī remota rerū. Trepidā breuēq uitā Domino deo dicemus Celeri uides rotatu Rapidos dies meare Fragilisq mēbra mūdi Minui perire labi Fugit hora nec hodie nem⁹ Neq fluxa hīt īcursū. Cupidasq uana mētes Spe trahūt inani Vbi nūc imago rerū ē Vbi sunt opes potētū Quib⁹ occupar̄ captas Animas fuit uoluptas.

De Metro Trochaico Tetrametro.

m Etrum trochaicum tetrametrum quod a poetis græcis & latinis frequentissime ponitur. Recipit locis omnibus trochæum spondæum omnibus præter tertium. Currit autem alternis uersiculis ita ut prior habeat pedes quatuor posterior pedes tres & syllabam. huius exemplum tot⁹ est hymnus ille pulcherrimus. hymnū dicat turba frūm hymnū cantus psonet Xpo regi cōcinētes Laudes dem⁹ debitas. ī quo aliqn̄ & tertio loco prioris uersiculi spōdæū reperies. ut Factor celi terræ factor & orbis Purga lepræ morbos.

De Rythmo.

h Aec de metris eminētiorib⁹ cōmemorasse sufficiat quorū exēpla copiosiora apud scriptores īuenim⁹. Præterea sūt metrorū gn̄a p plura q̄ i libris cētimetrox siplicib⁹ mōstrata exēplis qsq cupit re

periet. Reperiuntur quædam & in insigni uolumine Porphyrii poetæ quo ad Constantinũ Augustum misso meruit de exilio liberari. Quæ quia pagana erant nos tangere non libuit. Videtur autem Rythmus metris esse consimilis qui est uerborum modulata compositio nõ metrica ratione sed numero syllabarũ ad iudiciũ aurium examinata. ut sunt carmina uulgariũ poetarum. Et quod rythmus per se sine metro esse põt: Metrũ uero sine rythmo esse non põt: quod liquidius ita diffinitur. Metrum est ratio cum modulatione: Rythmus est modulatio sine ratione. Plerũq; tamen casu quodam inuenies etiam rationem in rythmo nõ artifici moderatione seruatam sed sono & ipsa modulatione ducente. quẽ uulgares poetæ necesse est rustice docti faciãt docte. Quomodo ad instar iambici metri pulcherrime factus est hymnus ille prædarũ. REX æterne domine. RERVM creator omnium. QVI eras ante secula. SEMPER cum patre filius: & alii Ambrosiani non pauci. Item ad formam metri trochaici canũt hymnum de in die in diem per alphabetũ. APPAREBIT repẽtina. DIES magna domini In obscura uelut nocte Improuisos occupans in tremendo die iudicii.

Porphyrius poeta

Rythm⁹ qd Poetæ uulgares

Quod Tria Sunt Genera Poematum.

[F]Ane quia multa disputauimus de Poematibus & metris: Cõmemorãdum in calce quia poematis genera sunt tria. Aut.n. actiuũ quod græci dramaticon uel imitatiuũ quod illi mimiticon appellant. Aut enarratiuũ quod exegematicon uel appãgelticum nuncupant. Aut comune uel mixtum quod græci cænon uel micton uocant. Dramaticũ est uel Actiuum in quo personæ loquentes introducuntur sine poetæ interloquutione ut se habent tragediæ & fabulæ. Drama.n. latinæ fabula dicitur quo genere scripta est Quo te meri pedes? an quo uia ducit in urbem. Quo apud nos gemine cantica canticorũ scripta sunt. ubi uox alternãs Christi & ecclesiæ: tametsi nõ in hoc interloquente scriptore manifesta reperitur. Exegematicon est enarratiuum in quo poeta ipse loquitur sine ullius interpositione personæ ut se habent tres libri georgici toti & prima pars quarti: Item Lucretii carmia & his similia. Quo genere apud nos scriptæ sunt parabolæ Salomõis & Ecclesiastes. quæ ĩ sua lingua sicut & psalterium metro cõstat esse cõscripta. Cænon ẽ uel micton in quo poeta ipse loqtur & personæ loquentes introducitur. ut suprascripta Iliades & odyssia Homeri & Aeneis Virgilii & apud nos historia beati Iob. quãuis hæc in

Poematũ genera

sua lingua nō tota poetica sed partim rhetorico partim sit metrico uel rithmico scripta sermōe. Hæc tibi dulcissime fili & Cōleuita Guthberte diligenter ex antiquorum opusculis scriptorum excerpere curaui & quæ sparsim scripta ipsæ diurno labore collegeram tibi collecta obtuli ut quēadmodū in diuinis litteris statutisq; ecclesiasticis imbuere studui: ita & in metrica arte quæ diuinis nō est incognita libris: te sollerter instruerē: Cui etiam de figuris uel modis loqutionū quæ a græcis schemata uel tropi dicuntur paruum subicere libellum non incōgruum duxi tuamq; dilectionem sedulus exoro ut lectioni operam impendas. Illarū maxime lr̃arū in qbus nos uitā habere credimus sempiternā. Vale.

FINIS

Registrum Operis.

A III B III C IIII D IIII E IIII F IIII G IIII H IIII
I IIII K IIII L IIII M IIII N III O III

Impressum Mediolani per Ioannem Angelum Scinzenzeler sub impensis Ioannis Iacobi & Fratrum de Lignano. Anno Domini MCCCCCIIII. Die. II. Decembris.

